

Olek i Ada

PRZEWODNIK METODYCZNY CZ. 2

Autorzy
Iwona Fabiszewska
Klaudia Wilk

Autorzy tekstów opowiadań
Małgorzata Strękowska-Zaremba
Stanisław Karaszewski

Autor scenariuszy zajęć umuzykalniających
Bożena Forma

Kierownik projektu
Iza Parlicka

Projekt i koncepcja artystyczna
Agnieszka Serwicka

Projekt okładki i ilustracje
Alicja Gapińska
Agnieszka Serwicka

Redakcja merytoryczna
Anna Kaleta
Wiesława Żaba-Żabińska

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwiłk
Krystyna Bajor

Skład i łamanie
Marek Zapala

	ćwiczenia i zabawy ruchowe
	wskazówki dla Nauczyciela
	ćwiczenia logopedyczne
	odwołanie do książki <i>Olek i Ada na szlaku przygód</i>
	ciekawostka
	karty pracy
	zabawa badawcza
	odwołanie do <i>Wyprawki</i>

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich.

Wszelkie prawa zastrzeżone. Kopiowanie publikacji w całości lub we fragmentach bez zgody wydawnictwa zabronione.

ISBN 978-83-8108-242-6

© Grupa MAC S.A. 2018

Grupa MAC S.A.
25-561 Kielce, ul. Witosa 76
tel. 41 366 55 55; faks 41 366 33 02
e-mail: mac@mac.pl; www.mac.pl

Spis treści

1. Ogólny rozkład materiału	4
2. Słowo od zespołu autorskiego i redakcyjnego	5
3. Metoda projektów w przedszkolu	6
4. Scenariusze zajęć	
Listopad, tydzień 1. Moja rodzina	9
Dzień 1. Dbam o porządek w moim domu	9
Dzień 2. W rodzinnym kręgu	15
Dzień 3. Co robią moi bliscy	20
Dzień 4. W moim domu	24
Dzień 5. Dzień z moją rodziną	27
Listopad, tydzień 2. Mój dom	32
Dzień 1. W moim rodzinnym domu	32
Dzień 2. Przedszkole – nasz drugi dom	39
Dzień 3. Zwierzęta domowe	44
Dzień 4. Pomieszczenia i ich wyposażenie	49
Dzień 5. Urządzenia domowe dawniej i dziś	53
Listopad, tydzień 3. Moje prawa i obowiązki	59
Dzień 1. Co słycać w domu	59
Dzień 2. Znam swoje prawa	66
Dzień 3. Mamy prawa i obowiązki	70
Dzień 4. Prawa i obowiązki przedszkolaka	74
Dzień 5. Brak, czyli zero obowiązków	78
Listopad, tydzień 4. Moje zdrowie i bezpieczeństwo	82
Dzień 1. Alergia na sierść	82
Dzień 2. Czystość to zdrowie	89
Dzień 3. Jak dbać o zdrowie	93
Dzień 4. Niebezpieczne sytuacje	98
Dzień 5. Zdrowe produkty	104
Grudzień, tydzień 1. Jak wyglądał świat przed milionami lat	109
Dzień 1. Lalka dawniej i dziś	109
Dzień 2. W lesie jurajskim	115
Dzień 3. Czarne skarby Ziemi	119
Dzień 4. Jeszcze trochę o węgla i o kopalniach	124
Dzień 5. Imieniny Mikołaja	128
Grudzień, tydzień 2. Idzie zima ze śniegiem	132
Dzień 1. Zimowy krajobraz	132
Dzień 2. Sekret bałwana	139
Dzień 3. Zimowe czary	143
Dzień 4. Bezpieczne zabawy zimą	147
Dzień 5. Bałwankowa rodzinka	151
Grudzień, tydzień 3. Idą święta	156
Dzień 1. Szykujemy prezenty	156
Dzień 2. Składamy sobie życzenia	163
Dzień 3. Przy wigilijnym stole	168
Dzień 4. Ubieramy choinkę	171
Dzień 5. Przedświąteczny tydzień	175
Grudzień, tydzień 4. Projekt <i>Prezenty</i>	179
Dzień 1.	179
Dzień 2.	186
Dzień 3.	189
Dzień 4.	195
Dzień 5.	200

Ogólny rozkład materiału

LISTOPAD				
L.p.	Moja rodzina	Mój dom	Moje prawa i obowiązki	Moje zdrowie i bezpieczeństwo
1.	Dbam o porządek w moim domu, s. 9	W moim rodzinnym domu, s. 32	Co słysać w domu, s. 59	Alergia na sierść, s. 82
2.	W rodzinnym kręgu, s. 15	Przedškole – nasz drugi dom, s. 39	Znam swoje prawa, s. 66	Czystość to zdrowie, s. 89
3.	Co robią moi bliscy, s. 20	Zwierzęta domowe, s. 44	Mamy prawa i obowiązki, s. 70	Jak dbać o zdrowie, s. 93
4.	W moim domu, s. 24	Pomieszczenia i ich wyposażenie, s. 49	Prawa i obowiązki przedszkolaka, s. 74	Niebezpieczne sytuacje, s. 98
5.	Dzień z moją rodziną, s. 27	Urządzenia domowe dawniej i dziś, s. 53	Brak, czyli zero obowiązków, s. 78	Zdrowe produkty, s. 104
GRUDZIEŃ				
L.p.	Jak wyglądał świat przed milionami lat	Idzie zima ze śniegiem	Idą święta	Projekt Prezenty
1.	Lalka dawniej i dziś, s. 109	Zimowy krajobraz, s. 132	Szykujemy prezenty, s. 156	s. 179
2.	W lesie jurajskim, s. 115	Sekret bałwana, s. 139	Składamy sobie życzenia, s. 163	s. 186
3.	Czarne skarby Ziemi, s. 119	Zimowe czary, s. 143	Przy wigilijnym stole, s. 168	s. 189
4.	Jeszcze trochę o węglu i o kopalniach, s. 124	Bezpieczne zabawy zimą, s. 147	Ubieramy choinkę, s. 171	s. 195
5.	Imieniny Mikołaja, s. 128	Rodzina bałwanów, s. 151	Przedświąteczny tydzień, s. 175	s. 200

Drodzy Nauczyciele

Przewodniki z serii *Olek i Ada* umożliwiają pracę w grupach 5-latków, 6-latków i grupach łączonych 5- i 6-latków. Zastosowaliśmy w nich szereg rozwiązań mających na celu podniesienie komfortu Państwa pracy.

Na początku każdego z przewodników zamieściliśmy ogólny rozkład materiału będący także swoistego rodzaju spisem treści. W każdym ze scenariuszy dnia znajdziecie Państwo zarówno propozycje zapisów w dzienniku, jak i punkty z obszarów podstawy programowej – tym samym w jednym miejscu zgromadziliśmy dla Państwa informacje potrzebne przy uzupełnianiu dziennika zajęć. Pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji poszczególnych zabaw oznaczyliśmy wyrazistym kolorem czcionki. To cenne rozwiązanie zwłaszcza dla tych z Państwa, którzy będą korzystać z wybranych zabaw i aktywności proponowanych w scenariuszach. Aby ułatwić pracę w grupach łączonych 5- i 6-latków, wprowadziliśmy system tabel oznaczonych kolorystycznie. W kolumnach oznaczonych pomarańczowym paskiem zawarliśmy treści dla 5-latków, a w kolumnach oznaczonych niebieskim paskiem zawarliśmy treści dla 6-latków. Zajęcia są opisane w taki sposób, aby mogli Państwo równocześnie pracować z 5- i 6-latkami na odpowiednim do ich rozwoju poziomie. Na szczególną uwagę zasługują, zastosowane w przewodniku metodycznym, ikony, które ułatwią Państwu odnalezienie interesujących Państwa treści.

Konstruując poszczególne scenariusze zajęć, Autorki zadbały o wspieranie całościowego rozwoju dziecka będącego głównym celem wychowania przedszkolnego. Dzieli się one z Państwem wiedzą zdobytą w czasie swojej wieloletniej pracy z dziećmi.

Wychodząc naprzeciw założeniom podstawy programowej i najnowszym badaniom, opisaliśmy w przewodnikach cztery projekty edukacyjne (projekt nr 1 – w cz. 2 przewodnika, projekt nr 2 i projekt nr 3 – w cz. 3 przewodnika, projekt nr 4 – w cz. 5 przewodnika). Jako że część z Państwa nie pracowała dotychczas metodą projektów w opisach, poprowadzimy Państwa „za rękę”. Pokażemy jak pracować tą metodą i jakie są jej założenia. Zachęcamy do zapoznania się na wstępie z artykułem dr Barbary Bilewicz-Kuźnii (s. 6), w którym opisuje ona metodę projektów w kontekście edukacji przedszkolnej.

Oddając Państwu niniejszą publikację, wyrażamy wielką nadzieję, że spełni swoje zadanie – pomoże uczynić zajęcia z dziećmi wspaniałą przygodą i zrealizować założenia podstawy programowej.

Zespół autorski i redakcyjny

Metoda projektów w przedszkolu

Pobyt dziecka w przedszkolu ma być czasem przygody poznawczej, eksplorowania świata i badania jego fenomenów, stawiania pytań o sprawy interesujące i szukania na nie odpowiedzi. Wartość takiej edukacji płynie z najnowszych doniesień badawczych, wskazują na to także aktualne dokumenty wyznaczające pracę przedszkola. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego (Rozporządzenie z dnia 14 lutego 2017 r.) wyraźnie kładzie nacisk na wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to ma umożliwić dziecku gromadzenie doświadczeń pozwalających na odkrywanie własnych możliwości, działanie i odkrywanie sensu tego działania. W związku z takimi priorytetami i potrzebami zmieniają się style myślenia i metody dydaktyczne pracy przedszkola. Odchodzenie od metod tradycyjnych, którym towarzyszą: transmisja wiedzy, pokaz i instrukcja, na rzecz metod aktywnych, w których nauczyciel bardziej organizuje proces gromadzenia nowych doświadczeń i badania, niż przekazuje wiedzę, okazuje się znacznie bardziej korzystne rozwojowo dla dzieci. Metody aktywne, takie jak metoda projektów, zaczynają być w przedszkolu główną metodą pracy.

Czym jest metoda projektów?

Metoda projektów należy do grupy metod aktywizujących o charakterze holistycznym, o szerokim spektrum oddziaływania, czyli wspierających dziecko całościowo, we wszystkich sferach. To metoda związana z działaniem i aktywnym uczestnictwem w niej wszystkich zaangażowanych na każdym etapie realizacji. Sam projekt z definicji jest pogłębionym badaniem, w którym grupa ludzi analizuje problem i wielostronnie go bada, by potem zaprezentować innym swoją wiedzę, swoje umiejętności. Metoda wywodzi się z praktyki rozwiązywania problemów w szkołach zawodowych. Jej głównym popularyzatorem w USA był John Dewey. Jako rozwiązanie metodyczne była znana i praktykowana w Polsce już po II wojnie światowej. Współcześnie publikują na jej temat: Agnieszka Mikina, Bogusława Gołębiak, Krystyna Chałas, Teresa Parczewska i Barbara Bilewicz-Kuźnia, Małgorzata Milczewska. Jako model pracy, który na stałe przyjął się w rzeczywistości przedszkolnej, jest realizowany we Włoszech, w miasteczku i rejonie Reggio Emilia. Przedszkola w regionie, jak i samo Centrum Reggio Children (www.reggiochildren.it/centro-internazionale-loris-malaguzzi), stanowią od lat dla całego świata wzór praktycznej realizacji metody projektów i związanego z tym podejścia pedagogicznego.

Filozofia edukacyjna metody

Metoda projektów nie jest jedynie metodą. Poza charakterystycznymi dla niej etapami praktycznymi zawiera szereg praw, które określają jej fenomen. To przede wszystkim podejście, nastawienie nauczyciela do własnej pracy, do dzieci oraz do zasobów osobistych i materialnych przestrzeni, w której są dzieci. Przyglądając się roli nauczyciela, należy podkreślić, że jest on przede wszystkim organizatorem. Współaranżuje warunki do gromadzenia przez dzieci doświadczeń i budowania wiedzy – nie tylko fizycznej, ale i społecznej. Dorosły wie, że przedszkole, sala i inne przestrzenie są źródłem nowych doświadczeń i uczenia się, dlatego dba o właściwą ich organizację. Wie, że im bogatsze i bardziej przemyślane otoczenie, tym lepiej dla rozwoju dziecka. W metodzie projektów przestrzeń jest bowiem trzecim nauczycielem. Stąd w sali przedszkolnej powinno być dużo (ale nie za dużo) stymulujących, bogatych kącików zainteresowań z materiałami do eksploracji poznawczych, społecznych i twórczych. Środowisko to ma być eksploracyjnie zachęcające do działań i badań. Nowe ośrodki (kąciki), materiały, okazy do badania gromadzi i tworzy się wspólnie. Ich współtwórcami są dorośli, nauczyciel, rodzice, dziadkowie, pracownicy przedszkola, dorośli społeczno-kulturowego otoczenia przedszkola i wreszcie, a może przede wszystkim, dzieci.

Pracujący metodą projektów kierują się zasadą, że etap przedszkolny to etap budowania wiedzy indywidualnej, okres gromadzenia doświadczeń. Dziecko może w tym okresie jeszcze błędzić, tylko obserwować – jeszcze nie działać, zastanawiać się, nie umieć pytać i od razu odpowiadać na pytania. Nie od razu jest też badaczem, eksploratorem, może być początkowo tylko obserwatorem. Dorosły z taką wiedzą i empatyczną percepcją jest cierpliwy; wie, że edukacja to proces, nie cel. Organizuje proces uczenia się; wie, że dzieci uczą się same, nie że są nauczane. Nie stawia zatem celów operacyjnych do pojedynczych zajęć projektowych czy jednostkowej aktywności; wie, że procesy gromadzenia doświadczeń wymagają czasu. Projekt też wymaga czasu. Trwa zazwyczaj co najmniej tydzień, a najlepiej od 2 do 3 tygodni. Na każdym etapie cechują nauczyciela duży szacunek i duże zaufanie do możliwości dziecka, postawa słuchająca, rozumiejąca, empatyczna, ale i inspirująca. Taki dorosły wie, że nie on jest głównym źródłem wiedzy.

Bardzo szanuje wiedzę osobistą dziecka i wie, że większą wartość, niż przekaz wiedzy, ma wspólne, społeczne rozwiązywanie problemów i badanie zjawisk oraz poszukiwanie odpowiedzi poprzez sięganie do różnych źródeł wiedzy, np. wiedzy eksperta. Wie też, że nie mniej ważne jest umożliwienie dzieciom dzielenia się zdobytą wiedzą.

Metodyczne procedury metody projektów

Praca metodą projektów obejmuje 3 etapy. Zastanawiając się, nad jakim projektem będziemy pracować, można sięgnąć do treści wybranego programu wychowania przedszkolnego, wybrać zagadnienie ogólne, wieloaspektowe i np. zrealizować projekty: strażak, lekarz, las itp., lub wybrać wąskie, sensu stricto badawcze obiekty/tematy (np. chleb, dynia, gleba, minerały itp.). Dobrze jest także podążać za zainteresowaniami dzieci, obserwować je i słuchać, co je interesuje, jakie tematy, problemy, zagadnienia chciałyby bardziej zgłębić. Takimi dość uniwersalnymi dziecięcymi tematami są np. psy, koty, dinozaury, kosmos. Można też skupić się na jakimś ważnym lokalnie czy kulturowo problemie, zagadnieniu zdrowotnym czy związanym z przyrodą. Można także zapytać dzieci, o czym by chciały się czegoś więcej dowiedzieć, czego nauczyć, co je interesuje.

Etap 1. dotyczy zatem wyboru tematu, rozeznania się w tym, jaką dzieci mają o nim wiedzę, oraz czego nowego chciałyby się dowiedzieć. Mamy zatem trzy niezbędne elementy etapu 1. Wybór tematu, który musi być ważny z punktu widzenia zainteresowań dzieci, wagi problemu lub treści programowych. Po drugie: należy przekonać się, co dzieci już wiedzą na ten temat. Jest to bardzo ważny element pracy i właściwie punkt wyjścia do dalszych działań. Brak takiego rozeznania powoduje, że z góry zakładamy, że dzieci posiadają określone zasoby wiedzy, których tak naprawdę nie znamy. Wyzwała to u nauczyciela strategię raczej kierowniczą niż konstruktywistyczną. A w założeniu tej ostatniej dziecko ma budować wiedzę na tych podstawach, które już ma, aby tworzyć nowe jej struktury. W praktyce nauczyciel zapyta dzieci, np. przy projekcie lekarz: *Co wiecie na temat pracy lekarza? Kto to jest lekarz? Czym się zajmuje?; a przy projekcie chleb: Co wiecie na temat chleba? Co to jest chleb? Jak wygląda chleb? Jakie są chleby?* Warto jest tę dziecięcą wiedzę przedstawić graficznie. W tym celu można przygotować duży arkusz papieru i w formie mapy myśli zanotować odpowiedzi dzieci. Powstaje wtedy tzw. siatka wstępna/siatka wiedzy. Tworząc taką siatkę, nauczyciel może również na niej notować, kto powiedział daną rzecz. Np. *Lekarz leczy ludzi* (Krzyś). Innym sposobem jest nagrywanie wypowiedzi dzieci na dyktafon i później prezentowanie ich. Uczy to lepszego precyzowania własnych myśli i zaspokaja potrzebę uznania. Dodatkowo, jest punktem wyjścia do kolejnych działań. Po stworzeniu siatki wiedzy nauczyciel może zachęcić dzieci, by w domu spróbowały się jeszcze czegoś więcej dowiedzieć na dany temat. Gdy dzieci zgłoszą posiadanie nowej wiedzy, nauczyciel doda nowe informacje do opracowanej siatki wiedzy. Tu ważne jest też poinformowanie rodziców, nad jakim tematem obecnie grupa pracuje, i zachęcenie ich do zaangażowania się w różny sposób, np. przyniesienie materiałów edukacyjnych na dany temat, zaproszenie do bycia ekspertem itp.

Na pierwszym etapie projektu istotne jest także stworzenie siatki pytań, które mogą być zapisane lub nagrane. Dorosły pyta zatem: *Co chcielibyście o tym wiedzieć więcej? O co chcielibyście zapytać? Co was interesuje w związku z tym tematem?* Na tym etapie można też postawić i zapisać hipotezy dzieci, wynikające z analizy kilku ich pytań. Np. Jeśli dzieci (też dzięki sugestii dorosłego) chciałyby się dowiedzieć, jak się robi chleb, można je zapytać: *A jak myślicie? Czego potrzebujemy do upieczenia chleba?* (Zapisujemy odpowiedzi dzieci). *Kto mógłby nam o tym powiedzieć, pokazać to? Gdzie możemy pójść, kogo zaprosić?* W dalszej kolejności nauczyciel planuje, jaką aktywność zaproponuje dzieciom, by pozwoliła dowiedzieć się więcej o badanym obiekcie, zjawisku, fenomenie.

Etap 2. powinien zawierać więc **działania badawcze** (o różnych charakterze, czasem typowe badanie fizyczne, a czasem badanie zjawiska bardziej od strony społecznej), **wizytę eksperta i/lub wyprawę terenową**. Jeśli temat jest bardziej społeczny, problemy i pytania są rozwiązywane często podczas wyprawy terenowej i/lub wizyty eksperta. Jeśli problem jest badawczy, np. dzieci chcą się dowiedzieć, jaki jest chleb i co w nim jest (mogą badać jego fizyczne właściwości), analizują, badają i rozpatrują temat pod kątem postawionych sobie pytań, z wykorzystaniem narzędzi badawczych i pomiarowych. W tym celu warto założyć w sali kącik badawczy, w którym zgromadzone będą narzędzia i środki do badań, np.: lupy, dyktafon, podkładki do notowania, narzędzia miernicze itp. Poza działaniami w placówce ważne są wyjścia w teren i wycieczki. Jeśli nie ma takiej możliwości, wartościowym doświadczeniem jest spotka-

nie z ekspertem, który wyjaśni dzieciom interesujące je kwestie lub przygotuje dla nich pokaz. Podczas takich wyjść lub spotkań poszczególne dzieci otrzymują zadania. Może to być np. przywitanie eksperta, zadawanie ekspertowi pytań, robienie zdjęć, nagrywanie rozmowy na dyktafon, naszkicowanie czegoś, odnalezienie informacji na dany temat, zanotowanie jakiejś informacji, przyjrzenie się czemuś i zdanie z tego relacji itp. Elementy te wykorzystują wartość uczenia się społecznego (od innych ludzi), więc nauczyciel nie jest jedynym źródłem wiedzy; są nim też eksperci. Mogą być nimi rodzice, dziadkowe i pracownicy przedszkola – wszyscy, którzy mogą się podzielić swoją osobistą lub profesjonalną wiedzą. Tego rodzaju sytuacje powodują nie tylko budowanie bliskości poznawczej, intelektualnej, ale zacieśniają więzi społeczne.

W etapie 3. istotną rolę odgrywa **rozmowa podsumowująca** oraz **przygotowanie wydarzenia kulminacyjnego**, by umożliwić dzieciom dzielenie się z innymi swoją wiedzą. Formami autoprezentacji mogą być: przedstawienia, spotkania tematyczne z rodzicami, wystawa prac, giełda przedmiotów, zabawa tematyczna, pokaz dla innych grup itp. W toku pracy metodą projektów nauczyciel dokonuje obserwacji rozwoju dziecka, sporządza notatki, gromadzi wytwory jego aktywności (prace plastyczne, zdjęcia, książki, gazetki itp.), a dzieci mogą stworzyć pamiątkową kronikę projektu.

Dlaczego warto realizować projekty w przedszkolu?

- Praca metodą projektów badawczych realizuje w praktyce holistyczną koncepcję edukacji.
- Biorąc udział w projekcie, dziecko uczy się rzeczywistego rozwiązywania problemów i zrozumienia zjawisk, samodzielnego ich zgłębiania.
- Metodyka projektu rozbudza i realizuje dziecięce potrzeby poznawcze (pytania, eksplorowania, eksponowania), wspiera eksplorację świata i jego zjawisk, buduje struktury wiedzy, wspomaga indywidualny rozwój każdego jej uczestnika.
- Udział w projekcie jest uczeniem się w działaniu; nadaje procesowi edukacji przedszkolnej emocjonalny, ważny sens.
- Wykonywanie projektu integruje osoby, grupy i środowiska.
- Praca metodą projektów jest zgodna z wytycznymi nowej podstawy programowej.

Barbara Bilewicz-Kuźnia

Zakład Pedagogiki Przedszkolnej
Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Przykładowy zapis w dzienniku

I. Wypowiadanie się na temat obrazka. Rysowanie swojej rodziny i wypowiadanie się na jej temat. Zachęcenie do przynoszenia do przedszkola zdjęć swoich bliskich. Zabawy rozwijające wyobraźnię – <i>Balonik</i> – ćwiczenia oddechowe. Słuchanie piosenki <i>Jak dobrze mieć rodzinę</i>. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9. II.1. <i>Wizyta pana Bałaganika</i> – rozmowa inspirowana wierszem B. Kosmowskiej <i>Dziwny lokator</i>. Cele: rozwijanie umiejętności formułowania dłuższych, poprawnych gramatycznie wypowiedzi na określony temat, wdrażanie do utrzymywania ładu i porządku wokół siebie. 2. <i>Miś – mój pluszowy przyjaciel</i> – zajęcia plastyczne. Cele: rozwijanie umiejętności opisywania przedmiotów za pomocą określeń przymiotnikowych, rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery i: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów <i>igła, lwo</i>. Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy wyrazów o prostej budowie fonetycznej, rozpoznawanie i nazywanie małych liter i wielkich liter.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna *Dotknij i wróć*. Odnajdywanie w otoczeniu przedmiotów w kształcie wskazanym przez N. Rozwijanie słuchu fonematycznego.
- III. Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność współpracy i współdziałania – *Krążąca piłka*. Rozwiązywanie zagadek ruchowych. Rozwijanie umiejętności organizacji czasu i przestrzeni – odzwierciedlanie rytmu za pomocą kasztanów lub klocków.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, **IV 4**, IV 5, IV 7, IV 8, IV 12

Cele ogólne

- rozwijanie umiejętności formułowania dłuższych, poprawnych gramatycznie wypowiedzi na określony temat,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- **odkrywanie litery i: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,**
- wzbogacenie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- **wypowiada się pełnymi zdaniami, tworzy wielozdaniowe wypowiedzi,**
- **wymienia głoski w słowach *igła, lwo*, układa schematy i modele słów *igła, lwo*, określa miejsce samogłoski w słowach o prostej budowie fonetycznej,**
- **opisuje wygląd liter **i, I** oraz odtwarza ich kształty,**
- wykonuje pracę plastyczną i inne zadania według podanej instrukcji.

Przebieg dnia

I

Karta pracy, cz. 2, nr 3	Karta pracy, cz. 2, nr 3
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wypowiadają się na temat obrazka przedstawiającego rodzinę Olka i Ady na spacerze, – rysują swoją rodzinę, – opowiadają o niej, 	<ul style="list-style-type: none"> – czytają z 5-latkami wyrazy umieszczone pod obrazkiem, – piszą po śladach poznanych liter, – czytają zdanie z N.
<ul style="list-style-type: none"> – wskazują na obrazku osoby, których nazwy przeczytały, czytają wyrazy z N., – bawią się w kącikach zainteresowań. 	

- Zachęcenie do przynoszenia do przedszkola zdjęć swoich bliskich.
N. zachęca dzieci, aby przyniosły do przedszkola zdjęcia swoich bliskich, np. rodziców, rodzeństwa, dziadków, lub rodzinne zdjęcia np. z wakacji.
- Zabawy rozwijające wyobraźnię – *Balonik* – ćwiczenia oddechowe.
Dzieci stoją w kole. Naśladują dmuchanie balonika. Łączą przed sobą ręce, tworząc małe koło, czyli balonik, i wypowiadają dźwięk szszsz... – *nadmuchują balonik*. Rozkładają powoli ręce łukiem nad głową, pokazując, jak *balonik* rośnie. Kiedy przybierze on już możliwie największe rozmiary (dłonie złączone nad głową), *balonik* pęka – dzieci wypuszczają powietrze z *balonika*, wypowiadając na jednym oddechu dźwięk szszsz... Opuszczają jednocześnie ręce i prostują je gwałtownie w kierunku środka koła – *pęknięty balonik upada*.
- Słuchanie piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę* (śl. i muz. J. Kucharczyk).

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę*.

Ni - gdy nie je - stem sam, bo ro - dzi - nę mam.
 Gdy jest mi smu - tno i gdy jest źle, ro - dzi - na wspie - ra
 mnie. Gdy jest mi smu - tno i gdy jest źle, ro - dzi - na
 wspie - ra mnie. Ma - ma i ta - ta przy - tu - lą do se - rca,
 sio - stra i brat za - ba - wią mnie. Na - wet gdy ktoś mi do - ku - czy,
 skar - ci, ca - ła ro - dzi - na ko - cha się.

1. *Nigdy nie jestem sam,
bo rodzinę mam.*

*Gdy jest mi smutno i gdy jest źle,
rodzina wspiera mnie. / 2x*

2. *Lepiej i łatwiej żyć,
gdy ktoś obok jest.*

*Kiedy zrozumie, pocieszy mnie
i zawsze pomoc chce. / 2x*

Ref.: *Mama i tata przytulą do serca,
siostra i brat zabawią mnie.
Nawet gdy ktoś mi dokuczy, skarci,
cała rodzina kocha się.*

- Rozmowa na temat tekstu.
- Zaznaczenie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.
- Wprowadzenie pojęcia *walc*.
- Walce słynnych kompozytorów: F. Chopina, J. Straussa – słuchanie przez dzieci fragmentów wybranych przez N.

Odtwarzacz CD, wybrane przez N. fragmenty walców słynnych kompozytorów

- Zabawa rozwijająca płynność i swobodę ruchów – *Taneczny krok*.
Odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę, bębenek*.
Dzieci maszerują po okręgu w rytmie wygrywanym przez bębenek. Podczas przerwy w muzyce N. prezentuje dzieciom wersję instrumentalną piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę*. Demonstruje uproszczone kroki walca. Dzieci poruszają się swobodnie (pojedynczo i w parach), naśladując N.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.
Obręcz, trójkąt, szarfa dla każdego dziecka.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Bałaganik i dzieci*.
N. rozkłada w sali szarfy (o jedną szarfę mniej niż dzieci), a z boku kładzie obręcz. Wybiera jedno dziecko, które będzie *Bałaganikiem*, czyli kimś, kto chce w ich pokojach zrobić bałagan. *Bałaganik* staje w obręczy. Pozostałe dzieci ustawiają się w szarfach – *swoich pokojach*. Kiedy N. gra na trójkącie, dzieci biegną pomiędzy szarfami (swoimi pokojami) – wchodzi do nich i wychodzi z nich tak, jakby odwiedzały się wzajemnie. Podczas przerwy w muzyce dzieci jak najszybciej *wracają do swoich pokoiów, a Bałaganik stara się znaleźć pokój dla siebie*. Jeśli mu się uda, to dziecko, w którego pokoju zagościł *Bałaganik*, przejmuje jego rolę.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Pomagam tacie*.
Dzieci stoją w szarfach w małym rozkroku. Naśladują trzymanie w rękach młotka. Skłaniają się w przód z wyraźnym zamachem ramion tak, jakby wbijały w ziemię palik do płotka, i się prostują. Ćwiczenie powtarzają kilka razy.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Przeszkoda*.
Szarfy leżą na podłodze, jak w poprzednim ćwiczeniu. Przy dźwiękach trójkąta dzieci poruszają się po sali, przeskakując obunóż przez ułożone szarfy.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Na drabinie*.
N. dzieli dzieci na dwie grupy. Dzieci z pierwszej grupy dobierają się w pary, odwracają się przodem do siebie i siadają na piętach (należy zwrócić uwagę, aby nogi dzieci nie były rozsunięte). Podają sobie w parach ręce – tworzą *drabinę*. Druga grupa dzieci staje jedno za drugim przed *drabiną*. Dzieci kolejno przechodzą przez *drabinę*, stawiając podniesione wysoko nogi między jej *szczebelkami*.
- Ćwiczenie uspokajające – *Relaks*.
Dzieci leżą na plecach. Dłonie układają na brzuchu. Na raz – biorą głęboki oddech, na dwa – wydychają powietrze. Obserwują, jak brzuch unosi się i opada.

II

Zajęcia 1. Wizyta pana Bałaganika – rozmowa inspirowana wierszem B. Kosmowskiej *Dziwny lokator*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci stają w kole. N. wymawia słowa, dzieląc je na sylaby, np. *kla-szcze-my, tu-pie-my, ska-cze-my*. Dzieci dokonują syntezy, wymawiają słowa głośno i wykonują odpowiednie czynności.
- Składanie obrazka w całość – ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.
Dla każdego dziecka: koperta, pocięty na części obrazek przedstawiający pokój, w którym panuje duży nieporządek.
N. rozdaje dzieciom koperty z pociętym na części obrazkiem przedstawiającym pokój, w którym panuje duży nieporządek. Dzieci składają obrazek w całość. Wypowiadają się na temat obrazka. (N. zwraca uwagę, aby 5-latki wypowiadały się pełnym zdaniem, a 6-latki budowały wielozdaniowe wypowiedzi). Wskazują te jego fragmenty, które świadczą o tym, że mieszkająca w pokoju osoba nie dba o porządek. N. pyta: *Czy domyślacie się, kto zrobił tutaj taki bałagan?* Zaprasza do wysłuchania wiersza, który pozwoli im sprawdzić, czy miały rację.
- Słuchanie wiersza B. Kosmowskiej *Dziwny lokator*.

<i>To nie do wiary, moi kochani! Zamieszkał ze mną pan Bałaganik. Jest wszędzie tam, gdzie jestem ja. I chyba dobrze już mnie zna! Całymi dniami rządzi rzeczami, w pokoju czyni istne tsunami! Rozrzuca skarpetki, chowa moje spodnie,</i>	<i>nie ścieli łóżka, bo tak jest wygodniej. Szukam koszulek, sznurówek, grzebienia. Gdzieś przecież leżą, a nigdzie ich nie ma! Szukam mych książek i nie znajduję, pan Bałaganik wciąż mnie zaskakuje. Rodzice proszą: – Marcinku, kochanie, zaczynj choć trochę dbać o mieszkanie.</i>
---	--

Tata mi rękę na ramieniu kładzie:
– Nie można, synu, żyć w takim nieładzie...
Opuszczam głowę. To nie moja wina,

że ktoś zamieszkał w pokoju ich syna.
Ale rozumiem zmartwienie mamy!
Okropny bywa ten pan Bałaganik!...

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta: *Jak wyglądał pokój, o którym opowiada bohater wiersza? Kto zrobił w pokoju taki bałagan? O co prosili rodzice Marcina? Jak myślicie, co czuli rodzice Marcina, kiedy widzieli w jego pokoju taki bałagan? Jak dbacie o porządek w swoim pokoju lub w kąciu, w którym znajdują się wasze zabawki? Co można zrobić, aby pan Bałaganik nie zamieszkał w waszym domu? Jak pomagacie rodzicom w obowiązkach domowych?* N. zwraca uwagę na wartość wzajemnej pomocy, jakiej udzielają sobie członkowie rodziny.

- Segregowanie przedmiotów. Próby klasyfikowania ich według samodzielnie ustalonego kryterium.
Dla każdego dziecka: koperta, 6 wyciętych z papieru kolorowego: małych niebieskich kół, dużych czerwonych kwadratów, dużych zielonych kół, małych żółtych kwadratów, kartka z narysowanymi 4 półkami.

N. wręcza każdemu dziecku kopertę, w której znajdują się wycięte z papieru kolorowego kwadraty (pudełka z zabawkami) i koła (piłki), oraz kartkę z narysowanymi 4 półkami. Informuje, że Ada robi dzisiaj w swoim pokoju porządek i bardzo prosi dzieci o pomoc. Dzieci segregują kwadraty i koła według samodzielnie ustalonego kryterium i układają je na półkach. Uzasadniają wybór kryterium. Liczą koła i kwadraty, wskazują, na której półce ułożyły np. duże czerwone pudła, małe niebieskie piłki.

- Zabawa ruchowa *Pajacyki i roboty.*

Tamburyn.

N. wspólnie z dziećmi ustala, jakie ruchy będą wykonywać pajacyki, a jakie – roboty. Kiedy N. gra na tamburynie w rytm marsza, dzieci poruszają się jak roboty. Kiedy usłyszą rytm wybrany do podskoków, zamieniają się w pajacyki. N. dziękuje dzieciom za pomoc w porządkowaniu pokoju Ady. Informuje, że podczas porządkowania pokoju Adzie przytrafiło się coś nieoczekiwanego.

Karta pracy, cz. 2, nr 4

Karta pracy, cz. 2, nr 4

Dzieci:

- przyglądają się obrazkowi,
- wypowiadają się na temat obrazka; zastanawiają się, co mogło się stać misiowi i dlaczego; zwracają uwagę na to, kto pomógł Adzie w rozwiązaniu problemu i co czuła dziewczynka, kiedy znalazła misia,
- dzielą rytmicznie (na sylaby) z klaskaniem słowa: *igła, nitka, mama, Ada*,
- czytają z N. tekst: N. czyta wyrazy, a dzieci podają nazwy obrazków.
- określają ostatnią głoskę w słowach: *igła, nitka, mama, Ada*,
- słuchają tekstu czytanego przez N. i 5-latkę.

Zajęcia 2. Miś – mój pluszowy przyjaciel.

Maskotki w postaci różniących się wyglądem pluszowych misiów, dla każdego dziecka: kredki, ołówek, kolorowa wata kosmetyczna, papier kolorowy, klej, nożyczki, mokra gąbka, kartoniki z jego imieniem.

- Rozmowa na temat misiów.
N. nawiązuje do problemu Ady. Pyta dzieci: *Kto ma w domu misia? Jak wygląda twój miś?* Pokazuje różne misie. Zachęca do samodzielnego zrobienia misia.
- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
N. przygotowuje na każdym stole pomoce plastyczne. Dzieci rysują na kartce dużą sylwetę misia, którą następnie wyklejają kawałkami

Zajęcia 2. Odkrywanie litery i: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **igła**.
N. pyta: *Czego oprócz nitki użyła mama Ady do naprawienia ucha misia?*
- Analiza i synteza słuchowa słowa *igła*.
Dzieci dzielą słowo *igła* na sylaby oraz na głoski. Liczą, ile jest w słowie *igła* sylab, a ile głosek. Wyróżniają pierwszą głoskę. Następnie wymieniają inne słowa, w których głoskę *i* słychać na początku, na końcu oraz w środku.
- Budowanie schematu słowa *igła*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
N. prosi, aby dzieci ponownie podzieliły słowo *igła* na sylaby, układając i rozsuwając w odp-

kolorowej waty kosmetycznej. Dokleją misio-
wi oczy, usta i nos, które wycinają np. z papieru
kolorowego. Podpisują swoje prace, umiesz-
czając na nich kartoniki z imionami. Odkładają
prace do wyschnięcia. Porządkują swoje miej-
sca pracy.

wiedni sposób białe kartoniki. Dzieci układają
kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie
je wymawiają. N. prosi, aby zsunęły kartoniki
i głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie
dzieci układają tyle kartoników, ile głosek sły-
szą w słowie *igła*, wymawiają głoski głośno, do-
tykając kolejno kartoników.

- Budowanie schematu słowa *lwo*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. wymawia, głoskując, imię misia *l-w-o*. Dzieci
dokonują syntezy i wymawiają słowo głośno.
Następnie samodzielnie dzielą słowo *lwo* na
sylaby oraz na głoski. Układają z kartoników
schemat imienia.

- Budowanie modelu słów *igła*, *lwo*.

**Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego
dziecka.**

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w sło-
wach *igła*, *lwo*. Określają, czy głoska *i* jest samo-
głoską – wybrzmiewają ją, długo przeciągając
dźwięk. Pod schematami słów zaznaczają miej-
sca głoski *i* czerwonym kartonikiem. Następnie
wskazują kolejne samogłoski w słowach *igła*,
lwo i zaznaczają je czerwonymi kartonikami.

Pozostałe głoski (spółgłoski) oznaczają niebieski-
mi kartonikami. Kolejno je wybrzmiewają. Porów-
niają liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **i**, **I**.

Litery **i: mała i wielka, dla każdego dziecka:
czerwone i niebieskie kartoniki.**

N. umieszcza na tablicy modele słów *igła*, *lwo*.
Pokazuje litery **i**, **I**: małą i wielką. Dzieci określa-
ją ich wygląd. Następnie umieszczają kartoniki
z literami **i**, **I** pod swoimi modelami słów *igła*,
lwo – we właściwych miejscach. N. przypomi-
na, że imiona piszemy wielką literą.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcze-
śniej literami na właściwych miejscach.

Kartoniki z literami **o, **O**, **a**, **A** dla każdego dziec-
ka.**

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już
wcześniej literami **o**, **O**, **a**, **A** pod modelami
słów *igła*, *lwo*.

- Karta pracy, cz. 2, nr 4 (kontynuacja).

Dzieci:

- czytają tekst, uzupełniając go nazwami obrazków,
- zwracają uwagę na podział słowa *igła* na syla-
by, na głoski oraz na samogłoski i spółgłoski.

- Karta pracy, cz. 2, nr 5.

Dzieci:

- kolorują na czerwono okienka – miejsca głoski
i w schematach nazw obrazków,
- czytają sylaby,

- rozwiązują rebusy,
- zaznaczają czerwonym kolorem litery **i, I** w wyrazach.

- Prezentowanie prac.
Prace wykonane przez dzieci.
Dzieci siedzą w półkolu. Kolejno wychodzą na środek sali, pokazują swoje misie i opisują je za pomocą określeń przymiotnikowych. Każde dziecko nadaje swojemu misiowi imię.
- Zorganizowanie wystawy wykonanych prac.
Po zakończeniu omawiania wszystkich prac N. umieszcza je w szatni, na wystawie dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Dotknij i wróć*.
Dzieci stoją w dwóch rzędach. Na sygnał N. pierwsze dziecko z każdego rzędu biegnie do wskazanego drzewa (lub urządzenia), dotyka go i wraca jak najszybciej na koniec rzędu. Wygrywa rząd, w którym dzieci szybciej pokonają wyznaczoną trasę.
- Odnajdywanie w otoczeniu przedmiotów w kształcie wskazanym przez N.
Kartonik z narysowanym kwadratem.
N. pokazuje kartonik z narysowanym kwadratem. Dzieci szukają w ogrodzie przedmiotów w kształcie kwadratu.
- Rozwijanie słuchu fonematycznego.
Dzieci stoją w kole. N. wymawia sylabami (5-latk) lub głoskami (6-latk) imię wybranego dziecka, które obiega jak najszybciej koło i wraca na swoje miejsce.

III

- Zabawa ruchowa rozwijająca umiejętność współpracy i współdziałania – *Krążąca piłka*.
Piłka.
Dzieci stoją w kole blisko siebie. Na sygnał N. podają sobie piłkę z rąk do rąk. N. wspólnie z dziećmi liczy, ile razy podczas jednego okrążenia piłka spadła na podłogę.
- Zagadki ruchowe.
Dzieci siedzą w kole. Chętne dziecko wchodzi do środka koła i za pomocą ruchu przedstawia czynność wykonywaną przez wybranego członka rodziny. Pozostałe dzieci zgadują, o jaką czynność chodziło. Dziecko, któremu udało się rozwiązać zagadkę, wchodzi do środka koła i układa kolejną zagadkę.

Sugestie wychowawcze

- N. zwraca uwagę na konieczność wypowiedzania się w ustalonej kolejności. Wyjaśnia dzieciom, że kiedy mówią wszystkie naraz, trudno jest zrozumieć treść wypowiedzi. Poza tym zasady kulturalnego zachowania się wymagają, aby słuchać tego, co inni mają do powiedzenia. Kolejna osoba może zacząć swoją wypowiedź dopiero wtedy, gdy pierwsza przestanie mówić.
- Rozwijanie umiejętności organizacji czasu i przestrzeni.
Kasztany lub klocki.
N. przedstawia ruchem dowolny układ rytmiczny, powtarzając go trzykrotnie. Dzieci odzwierciedlają go za pomocą kasztanów lub klocków.

Przykładowy zapis w dzienniku

I.	Oglądanie zdjęć przyniesionych przez dzieci. Opisywanie poszczególnych członków rodziny. Rysowanie szlaczka po śladzie.	Utrwalanie liter i, l oraz cyfr 1, 2, 3, 4 .
	Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.	
II.1.	<i>Rodzina jest najważniejsza</i> – słuchanie baśni M. Strękowskiej-Zaremby <i>Napój zapomnienia</i> . Cele: wzbogacanie wiedzy o rodzinie; uświadomienie istnienia wartości w życiu ludzi; dokonywanie oceny postępowania bohaterów literackich; uzasadnianie swojego zdania; rozwijanie umiejętności odróżniania dobra od zła; wzbogacanie słownictwa.	
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5. Cel: rozwijanie sprawności ruchowej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna <i>Wyścigi</i> . Spacer w okolicy przedszkola – poszukiwanie dębu. Porównywanie liczby liści na dębie z innymi drzewami.	
III.	Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Robot mojej mamy</i> . Dokonywanie analizy i syntezy sylabowej	
		Wyróżnianie pierwszej i ostatniej głoski
	<i>Moja rodzina</i> – ćwiczenia słuchu fonematycznego. Utrwalanie kroków walca. <i>Zabawy z rodziną</i> – ćwiczenia koordynacji słuchowo-ruchowej.	

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, II 9, III 2, III 3, III 4, III 6, IV 2, IV 3, **IV 4**, IV 5, IV 7, IV 8, IV 15

Cele ogólne

- wzbogacanie wiedzy o rodzinie,
- uświadomienie istnienia wartości w życiu ludzi,
- dokonywanie oceny postępowania bohaterów literackich, uzasadnianie swojego zdania, rozwijanie umiejętności odróżniania dobra od zła,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia pojęcie *drzewo genealogiczne*, tworzy skrócone drzewo genealogiczne (trzy pokolenia swojej rodziny: babcia – dziadek, mama – tata, dzieci),
- **rozpoznaje i nazywa takie wartości, jak np.: miłość, dobro, przyjaźń, uczciwość, odwaga,**
- dokonuje oceny zachowania bohaterów literackich, uzasadnia swoje zdanie, dostrzega i opisuje krzywdę innych ludzi, odróżnia dobro od zła,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie zdjęć przyniesionych przez dzieci. Opisywanie poszczególnych członków rodziny. **Przyniesione przez dzieci z domu zdjęcia poszczególnych członków rodziny lub zdjęcia rodzinne.** Dzieci siedzą w półkołu. Kolejno wychodzą na środek sali, pokazują zdjęcia swoich bliskich, podając jednocześnie ich imiona i nazwiska. Posługują się pojęciami: *rodzice (mama, tata, mąż, żona), dzieci (córka, syn, brat, siostra), dziadek, pradziadek, babcia, prababcia, wnuczka, prawnuczka, wnuczek, prawnuczek, ciocia, wujek*. Opisują poszczególnych członków rodziny, podając charakterystyczne cechy ich wyglądu.

Dzieci:
– rysują szlaczek po śladzie.

Dzieci:
– łączą wskazane liczbami głoski z nazw zdjęć, rysują obrazek, którego nazwa powstała,
– łączą liniami litery drukowane i pisane tego samego rodzaju,
– kreślą kształt liter **i, I** pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów, koleżanek.
– piszą litery **i, I** po śladach, a następnie samodzielnie

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 11).

II

Zajęcia 1. *Rodzina jest najważniejsza* – słuchanie baśni M. Strękowskiej-Zaremby *Napój zapomnienia*.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci stoją w kole. N. wita dzieci, które mają siostrę, brata, nie mają rodzeństwa, mieszkają z babcią, mieszkają z dziadkiem, mieszkają z rodzicami, mieszkają z mamą, mieszkają z tatą. Powitane dziecko robi krok do tyłu.

- Słuchanie baśni M. Strękowskiej-Zaremby *Napój zapomnienia*.

Książka (s. 20–21) dla każdego dziecka.

Dzieci otwierają książki i słuchają baśni czytanej przez N. Oglądają ilustrację.

Za siódmą górą, za dziewiątą rzeką żył sobie ojciec z dwoma synami, Stasiem i Jasiem. Staś był starszy, Jaś – młodszy. Staś opiekował się młodszym bratem. Chłopcy pomagali ojcu w gospodarstwie i dobrze im było razem, bo kochali się jak mało kto. Ich szczęście nie trwało jednak długo. Pewnej jesieni ojciec miał wypadek podczas wyrębu lasu. Czując, że długo nie pożyje, poprosił krewnego, aby zaopiekował się chłopcami, dopóki nie osiągną dorosłości. Krewny obiecał, słowa jednak nie dotrzymał. Zaraz po pogrzebie ojca wyrzucił chłopców z domu do obory, karmił nędznie i zmuszał do pracy ponad siły. I cały czas myślał tylko o tym, jak odebrać kuzynom ich majątek.

Chłopcy nie poddali się rozpacz. Staś wykonywał pracę za dwóch. „To ponad twoje siły” – mawiał Jasiowi i nie pozwalał mu się przemęczać. Za to zwinny jak wiewiórka Jaś dbał, żeby obaj nie umarli z głodu. Zbierał jagody, łowił ryby, podbierał miód pszczołom i jaja ptakom. Razu pewnego znalazł gniazdo dzikiej kaczki. Leżały w nim cztery jaja.

– Nie zabieraj mi wszystkich, proszę – poprosiła dzika kaczka.

Jaś był bardzo głodny, w kieszeni miał tylko kromkę suchego chleba, ale ojciec uczył go szacunku dla wszystkich ziemskich stworzeń, posłuchał więc prośby kaczki. Wziął jedno jajo i pięknie podziękował. „Staś potrzebuje go bardziej ode mnie, tak ciężko pracuje” – z miłością pomyślał o bracie i poniósł mu kaczce jajo.

– A ty? Jadłeś coś? – spytał Staś, patrząc z troską na malca.

– Tak! Tyle się najadłem, że kromka chleba to dla mnie za dużo. – Jaś podzielił się swoim chlebem ze Stasiem, żeby brat nie domyślił się podstępu.

Pewnego razu, gdy bracia wracali po pracy przez ciemny las, na ich ścieżce stanęła wilcza wataha. Wilki otoczyły chłopców dookoła. Nie było rady. Staś zrozumiał, że wszystkich nie pokona. Postanowił więc uratować chociaż małego Jasia.

– On malutki, słaby, sierota. Pozwólcie mu odejść wolno. Weźcie moje życie.

– Nie! – Jaś osłonił brata drobnym ciałem. – Wilki nie atakują ludzi bez przyczyny. Co wam się stało? – zapytał odważnie.

Mądry jesteście, choć mały – w oku przewodnika stada pojawiła się łza. Zaprowadził chłopców w kotlinkę, gdzie znaleźli małego wilczka uwięzionego we wnykach. Staś oswobodził krwawiące zwierzę i opatrzył mu rany. I tak zyskał sobie szacunek i wdzięczność wilków.

W domu czekała na chłopców niespodzianka. Kuzyn zaprosił ich na kolację. Nakarmił i napił, a nawet przeprosił za wyrządzone krzywdy. Bracia mieli dobre serca, więc mu wybaczyli. Nie przypuszczali, że to podstęp. Kuzyn, za poradą złego czarownika, napił chłopców nektarem zapomnienia. W chwilę po wypiciu nektaru zapomnieli wszystko – nawet to, że są braćmi. Podstępny kuzyn wywiózł Stasia za las, a Jasia za rzekę i tam porzucił.

Mały Jaś był przerażony. Nie wiedział, co ze sobą zrobić. Na szczęście dzięki kaczkę zaopiekowały się malcem. Staś także się bał, ale nie okazywał strachu. Gdy słońce wzeszło, kaczkę poprowadziły Jasia w górę rzeki. Staś poszedł traktem przez las. Z czasem każdy z braci znalazł sobie pracę, ale chociaż ludzie cenili ich za dobre serca i pracowitość, to oni nigdzie nie zatrzymali się na dłużej. Targała nimi ogromna tęsknota. Nie wiedzieli tylko, za kim tęsknią.

Mijały lata, chłopcy wyrosli. Staś był już mężczyzną, Jaś młodzieńcem. Staś, ogarnięty nową falą tęsknoty, znowu wyruszył w drogę. Szedł, aż jego płaszcz wypłówał na słońcu, aż zdarły się podeszwy u butów, a kapelusz poszarpał wiatr. Pewnego dnia zobaczył szczupłego chłopaka, który oczyszczał kamienistą ziemię z głazów. Niewiele myśląc, zaproponował mu pomoc.

– Dziękuję. Przywykłem do ciężkiej pracy – sapnął chłopak. Popatrzył ze współczuciem na utrudzonego przybysza, na jego zdarte buty i zniszczone ubranie.

– Powinieneś odpocząć i się posilić. Podzielę się z tobą, choć niewiele tego – chłopak przełamał kromkę chleba na pół i podał wędrowcowi.

Staś zdrzął. Przypomniał sobie, że ktoś kiedyś dzielił się z nim chlebem. Spojrzał w szczerze oczy chłopaka i rozpoznał w nim ukochanego brata Jasia. Nic jednak nie powiedział. Bał się, że Jaś nie rozpozna w brudnym obszarpancu starszego brata i go wyśmieje. Gdy chłopak pochylił się nad najcięższym głazem, Staś odsunął go delikatnie.

– To nie na twoje siły – powiedział. Poderwał głaz i przeniósł go na skraj pola.

Jaś zdrzął. Ktoś kiedyś tak samo wyręczał go w pracy. Przypomniał sobie ukochanego Stasia. Gdy bracia padli sobie w ramiona, napój zapomnienia stracił całą moc. Okazało się, że miłość jest silniejsza od czarów.

Następnego dnia bracia wyruszyli w drogę do rodzinnego domu. Wilki strzegły ich w trudnej wędrownicy przez lasy pełne zbójców. Na wieść, że chłopcy wracają po swoją własność, podstępny kuzyn uciekł za siódmą górę i dziewiątą rzekę. Wilki chciały go tropić, ale bracia je powstrzymali. Wiedzieli, że zemsta tylko pomnaża zło, a oni mieli dobre, szczerze serca.

- Rozmowa na temat baśni.

N. pyta: *Jaki był ojciec chłopców? Jak oceniacie postępowanie krewnego chłopców? Jaki był Jaś? Jaki był Staś?* Dzieci podają cechę charakteru bohatera, wskazują zachowanie, które to potwierdza. *Jaki wpływ na dalsze losy chłopców miało wypicie podanego przez kuzyna nektaru zapomnienia? Co spowodowało, że napój zapomnienia stracił swoją moc?* Dzieci określają to, co w ich odczuciu jest najważniejsze. Nazywają takie wartości, jak np.: miłość, dobro, przyjaźń, uczciwość, odwaga.

- Opowiadanie baśni własnymi słowami.

Książka (s. 20) dla każdego dziecka.

Dzieci przyglądają się ilustracjom przedstawiającym poszczególne etapy baśni, opowiadają jej treść.

- Zabawa ruchowa *Rodzinny krąg*.

Tamburyn.

Dzieci maszerują po sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w muzyce tworzą trzysobową rodzinę z baśni (Jaś, Staś, tata).

Karta pracy, cz. 2, nr 5	Karta pracy, cz. 2, nr 5
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – przyglądają się literze i, którą pokazują im 6-latki, – słuchają słów wymienianych przez 6-latki, powtarzają je, przeciągając długo pierwszą głoskę i, 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – pokazują 5-latkom na tablicy, jak wygląda litera i, – wymieniają inne słowa, w których na początku słychać głoskę i,
<ul style="list-style-type: none"> – czytają wspólnie o rodzinie Olka i Ady, 	
<ul style="list-style-type: none"> – rysują szlaczek po śladzie, a potem – samodzielnie. 	<ul style="list-style-type: none"> – piszą litery i, I po śladach, a następnie – samodzielnie.

- Zapoznanie z drzewem genealogicznym.

Zdjęcia (obrazki) przedstawiające rodzinę Olka i Ady (można wykonać ksero obrazków z książki), dla każdego dziecka wyprawka, karta H.

Dzieci przygotowują kartę z wyprawki z przedstawionym na niej drzewem genealogicznym. N. wyjaśnia, że drzewo przedstawia rodzinę Olka i Ady – wprowadza pojęcie *drzewo genealogiczne*. W korzeniach i na gałęziach drzewa są miejsca na umieszczenie fotografii. Na dywanie N. rozkłada zdjęcia (obrazki) przedstawiające członków rodziny Olka i Ady. Wyjaśnia zasadę tworzenia drzewa genealogicznego: na dole, w korzeniach drzewa, znajdują się powinny fotografie dziadków, wyżej – na gałęziach – zdjęcia rodziców, a jeszcze wyżej – zdjęcia młodszych potomków. Dzieci odnajdują odpowiednie fotografie i umieszczają je na sylwecie drzewa. Miejsca w korzeniach, przeznaczone na fotografie dziadków, pozostawiają puste, gdyż nie są oni jeszcze znani dzieciom. Określają pokrewieństwo pomiędzy członkami rodziny Ady i Olka.

W tradycyjnym drzewie genealogicznym, potocznie nazywanym tablicą potomków, przodkowie stanowią korzenie tego drzewa, a potomkowie – gałęzie i listki. Dzisiaj każdy może stworzyć swoje drzewo genealogiczne w komputerze lub ręcznie według własnego pomysłu.

- Zapoznanie z zadaniem do wykonania w domu.

Kartka z narysowanym schematem drzewa genealogicznego.

N. rozdaje dzieciom kartki z narysowanym schematem drzewa genealogicznego. Proponuje zabrać kartek do domu i wykonanie wspólnie z rodzicami drzewa genealogicznego swojej rodziny.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5.

Tamburyn, laski w czterech kolorach (dla każdego dziecka w jednym kolorze).

- Dzieci maszerują jedno za drugim po obwodzie koła. Kolejno każde z nich bierze z pojemnika laskę w jednym z czterech kolorów.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Rodzinne koła*.
Dzieci spacerują po sali w rytm wygrywany przez N. na tamburynie. Laski trzymają w rękach. Podczas przerwy w muzyce tworzą koła zgodnie z kolorem lasek – trzymają swoją laskę w prawej ręce, a lewą ręką chwytają laskę dziecka stojącego obok. Wspólnie z N. liczą do dwóch: na raz – podnoszą laski w górę, na dwa – opuszczają je w dół. Każda ręka trzyma koniec laski. Koło musi być cały czas połączony. Dźwięk tamburynu jest sygnałem do kontynuowania spaceru.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Przejdź przez laskę*.
Dzieci trzymają laski za końce oburącz, przed sobą. Na sygnał N. przechodzą przez nie jedną nogą, a potem – drugą nogą. Następnie przesuwają laski za plecami, unoszą je nad głowę i wracają do pozycji wyjściowej. Ćwiczenie to można również wykonać, rozpoczynając od przechodzenia przez laskę od tyłu. Wtedy w pozycji wyjściowej znajduje się ona za plecami.
- Ćwiczenie tułowa – *Tęcza dla mamy*.
Dzieci siedzą skrzyżnię. Laski trzymają za końce wyprostowanymi rękami uniesionymi w górę. Wykonują skłony: raz w prawą, raz w lewą stronę – tak, jakby malowały tęczę.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Przejdź przez tunel*.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły, np. według koloru lasek. Dzieci z pierwszego zespołu dobierają się w pary, siadają naprzeciwko siebie w siadzie klęcznym. Trzymają swoje laski za końce na wysokości barków – tworzą tunel. Dzieci z drugiego zespołu odkładają laski na bok. Przechodzą przez tunel na czworakach. Po dwukrotnym powtórzeniu zabawy następuje zmiana ról.
- Ćwiczenia mięśni grzbietu – *Gdzie jest tata?*
Dzieci leżą na brzuchu, trzymając za jeden koniec laskę – *lornetkę* – oburącz przed sobą. Wyprostowane ręce i laska są oparte o podłogę. Na sygnał N. unoszą w górę ręce i zbliżają delikatnie laskę do oczu – patrzą przez lornetkę.
N. zwraca dzieciom uwagę na zachowanie ostrożności i niezbliżanie laski zbyt gwałtownie i zbyt blisko oczu.
- Zabawa bieżna – *Noga goni nogę*.
Dzieci dobierają się parami. Stają na obwodzie koła, zwracając się przodem do siebie. Podają sobie laski. Na sygnał N. cwają po obwodzie koła. Dźwięk tamburynu jest sygnałem do zmiany kierunku.
- Ćwiczenia tułowa – skręty *Wymiana lasek*.
Dzieci stoją w tych samych parach co w poprzednim ćwiczeniu, ale zwrócone są do siebie plecami. Podają sobie laski naprzemiennie: raz z prawej strony, a raz z lewej strony. Starają się nie odrywać stóp od podłogi.

- Ćwiczenie równowagi.
Dzieci stoją w rozсыpcy. Pod kolano prawej nogi wkładają łaskę, zginają nogę, rozkładają ręce w bok i starają się jak najdłużej utrzymać równowagę, stojąc na lewej nodze. Następnie zmieniają nogę i ćwiczenie się powtarza.
- Ćwiczenie mięśni brzucha.
Dzieci siedzą w siadzie skulnym. Łaskę wkładają pod kolana i trzymają ją za końce. Powoli przechodzą do leżenia tyłem, przyciągając nogi do klatki piersiowej. Następnie wracają do pozycji wyjściowej.
- Ćwiczenie stóp.
Dzieci siadają w siadzie skulnym podpartym. Przetaczają łaskę stopami w przód i w tył, starając się naciskać na nią całą powierzchnią stopy: od palców do pięt.
- Ćwiczenie uspokajające – marsz po obwodzie koła. Odłożenie łasek do pojemnika.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, licząc do czterech. Na raz – podnoszą łaski trzymane oburącz za końce w górę, na dwa – opuszczają je w dół. Na sygnał N. wkładają łaski do pojemnika.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Wyścigi*.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wyznacza linię startu. Dzieci w poszczególnych zespołach dobierają się w pary. Ustawiają się para za parą. Na sygnał N. pierwsze pary z każdego zespołu, trzymając się za ręce, biegną jak najszybciej do wskazanego przez N. miejsca i wracają na linię startu. Druga para może rozpocząć bieg dopiero w chwili, gdy pierwsza para pokona wyznaczoną trasę i wróci poza linię.
- Spacer w okolicy przedszkola.
Dzieci podczas spaceru zwracają uwagę na wygląd drzew. Nazywają znane gatunki. Poszukują dębu. Porównują liczbę liści na dębie z liśćmi na innych drzewach. Sprawdzają, czy jest ich faktycznie więcej, zgodnie z informacją, którą przekazał im N. w ubiegłym tygodniu.

III

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Robot mojej mamy*.
Odtwarzacz CD, nagranie muzyki mechanicznej.
N. prosi, aby każde dziecko wyobraziło sobie, że jest robotem, który pomaga mamie w codziennych obowiązkach w domu. Włącza nagranie *mechanicznej* muzyki. Dzieci naśladują ruchy robotów, poruszając się w różnych kierunkach. Podczas przerwy w nagraniu muzyki zatrzymują się nieruchomo w pozycji odzwierciedlającej wykonywanie dowolnej czynności porządkowej, np.: zamykanie drzwi, mycie talerzy, mycie okien.

Karta pracy, cz. 2, nr 6

- Dzieci:
- słuchają, jak 6-latki dokonują syntezy głosek,
 - zastanawiają się, w której ramce narysować portret mamy, a w której – portret taty,
 - rysują portrety mamy i taty,
 - rysują serca po śladach, kolorują je.

Karta pracy, cz. 2, nr 8

- Dzieci:
- łączą pierwsze głoski z nazw zdjęć,
 - rysują portrety osób, których nazwy powstały,
 - kolorują ramki portretów,
 - rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

- *Moja rodzina* – ćwiczenia słuchu fonematycznego.
Dzieci wymieniają imiona członków swojej rodziny, dzieląc je na sylaby, np. *Moja mama to Ka-sia*. Pozostałe dzieci dokonują syntezy i głośno wymawiają imiona. Wyodrębniają w każdym z nich głoski – pierwszą i ostatnią.
- Utrwalanie kroków walca do wersji instrumentalnej poznanej piosenki.
Odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę*.
- *Zabawy z rodziną* – ćwiczenie koordynacji słuchowo-ruchowej.
Tamburyn.
W rytmie muzyki granej na tamburynie dzieci maszerują w dowolnych kierunkach. Na ustalone hasło dzieci naśladują:
piłka – rzucanie piłką, *bałwan* – lepienie bałwana,
kajak – pływanie kajakiem, *kałuza* – przeskoki przez kałuże.
Tempo i rytm N. dostosowuje do przedstawianych czynności i możliwości dzieci.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Wykonywanie prac porządkowych w sali. Wypowiadanie się na temat ulubionych zajęć swoich rodziców oraz rodziców Olka i Ady. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.
- II.1. *Poznajemy zawody* – rozwiązywanie i układanie zagadek. Cele: dzielenie się wiadomościami na temat życia w rodzinie, poznawanie zawodów niedostępnych bezpośredniej obserwacji, opisywanie charakterystycznych cech i ról wybranych zawodów, rozumienie znaczenia pracy zawodowej rodziców, rozwijanie logicznego myślenia.
2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Jak dobrze mieć rodzinę*. Cel: rozwijanie umiejętności wokalnych.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Celuj do obręczy*. Wsłuchiwanie się w dźwięki dochodzące z otoczenia.
- III. Zabawa zręcznościowa *Przejdź przez szarfę*. Rozwijanie słuchu fonematycznego.
Odgadywanie nazw zawodów, rytmiczne dzielenie nazw (na sylaby).	Łączenie nazw zawodów z imionami.
- W rytm muzyki* – przygotowanie do pisania, rozwijanie sprawności dłoni.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 20

Cele ogólne

- poznawanie zawodów niedostępnych bezpośredniej obserwacji,
- rozumienie znaczenia pracy zawodowej rodziców,
- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- reagowanie zmianą ruchu na ustalone komendy.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje informacje na temat zawodów niedostępnych bezpośredniej obserwacji,
- łączy pracę zawodową rodziców z otrzymywaniem wynagrodzenia jako źródła budżetu domowego niezbędnego do utrzymania rodziny,
- śpiewa piosenkę,
- porusza się odpowiednio po cztery osoby w kołach, w zależności od komendy.

Przebieg dnia

I

- Wykonywanie prac porządkowych w sali. Dzieci wspólnie z N. wykonują prace porządkowe w sali, np. segregują klocki, wycierają kurze, układają książki, naprawiają zniszczone pozycje. N. zachęca dzieci do pomocy w gospodarstwie domowym oraz wykonania wspólnie z rodzicami w domu *Karty pomocnika*. Będą na niej umieszczone zadania wykonywane systematycznie przez dzieci w domu w ciągu jednego tygodnia, np. podlewanie kwiatów, sprzątanie zabawek, wynoszenie śmieci. Za każdą dobrze wykonaną czynność dzieci dostaną od rodziców uśmiechniętą buzię. Po tygodniu przyniosą do przedszkola wypełnione karty. Podzielą się wtedy wrażeniami z innymi dziećmi, policzą otrzymane buzie i sprawdzą, kto uzyskał najwięcej punktów.

Dzieci:

– wypowiadają się na temat tego, co lubi robić mama Olka i Ady, a co – ich tata,	– czytają wyrazy mama, tata ,	– czytają wyrazy mama, tata ,
– wypowiadają się na temat tego, co lubią robić ich rodzice,		
– rysują to, co lubią robić rodzice,		
– rysują serca po śladach, kolorują je.		– rysują serca po śladach.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 11).

II

Zajęcia 1. Poznajemy zawody – rozwiązywanie i układanie zagadek.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w kole. Kolejno wstają i witają się z innymi za pomocą dowolnie wybranego gestu – bez słów. Pozostałe dzieci odpowiadają tym samym gestem.
- Nazywanie zawodów przedstawionych na obrazkach.
Obrazki przedstawiające np. szkołę, gabinet dentystyczny, salon fryzjerski, kawiarnię, paski szarego papieru, napisy: nauczyciel, dentysta (stomatolog), fryzjer, kelner.
N. pokazuje umieszczone na tablicy obrazki (np.: szkoła, gabinet dentystyczny, salon fryzjerski, kawiarnia), które są zasłonięte paskami szarego papieru. Stopniowo je odsłania. Dzieci nazywają miejsca przedstawione na obrazkach. Podają nazwy zawodów, które wykonują pracujący w nich ludzie (nauczyciel, dentysta, fryzjer, kelner). Dzieli nazwy zawodów na sylaby. Wyróżniają w nazwach zawodów głoski: pierwszą i ostatnią. N. umieszcza pod obrazkami odpowiednie napisy. Dzieci 6-letnie wskazują w nich poznane już litery i je nazywają.
- Wyjaśnienie pojęcia *zawód*.
Zeszyt Wymyślanki – nazywanki.
N. prosi, aby dzieci wyjaśniły, co znaczy słowo *zawód*. Podsumowuje wypowiedzi dzieci. Informuje, że *zawód to wyuczona czynność, którą ludzie wykonują, aby zdobyć pieniądze*. Prosi, aby dzieci spróbowały utworzyć własne określenia dla tego słowa. Zapisuje je w zeszycie *Wymyślanki – nazywanki*. Zachęca do poznania nazw kolejnych zawodów.

Dzieci:

– odgadują, jakie zawody wykonują rodzice Olka i Ady,	
– rysują miejsca, w których pracują ich rodzice, oraz to, co robią. Opowiadają o tym innym dzieciom, pokazując wykonane rysunki. Odpowiadają na pytanie: <i>Dlaczego praca zawodowa rodziców jest taka ważna?</i> N. zwraca uwagę na fakt, że jest ona niezbędna do utrzymania rodziny,	
– kończą rysowanie serduszek według wzoru.	– rysują serca po śladach.

- Zabawa ruchowa *Zawody*.
Tamburyn.
N. gra na tamburynie. Dzieci poruszają się w różnych kierunkach, zgodnie z podanym rytmem. Podczas przerwy w muzyce N. wymienia nazwy zawodów, np.: *kierowca, szewc, pisarz, murarz, fryzjer*, a dzieci ruchem naśladują czynności wykonywane przez osoby pracujące w tych zawodach.
- Zagadki dotykowe.
Nieprzezroczysty worek, drewniana łyżka, lizak policyjny, strzykawka, młotek, szkło powiększające, pędzel.
Wybrane dziecko wkłada rękę do nieprzezroczystego worka. Za pomocą dotyku rozpoznaje znajdujący się tam przedmiot, podaje jego nazwę i wymienia nazwę zawodu, do wykonywania którego jest on niezbędny, np.: *drewniana łyżka (kucharz), lizak policyjny (policjant), strzykawka (pielęgniarka), młotek (np. mechanik, ślusarz), szkło powiększające (np. biolog, naukowiec), pędzel (malarz)*. Wyjaśnia jego zastosowanie.

- Układanie zagadek.
Dla każdego zespołu: koperta, pocięty na części obrazek przedstawiający osobę wykonującą dowolny zawód (dla każdego zespołu inny obrazek), biała kartka.
N. dzieli dzieci na 4 zespoły. Każdy zespół otrzymuje w kopercie pocięty na części obrazek i układa go w całość. Dzieci nie pokazują ułożonego obrazka członkom pozostałych zespołów (po ułożeniu można przykryć obrazek np. kartką). Układają zagadkę słowną na temat przedstawionej na obrazku osoby wykonującej dany zawód. Pozostałe dzieci odgadują zagadkę.
- Zagadki dźwiękowe.
Odtwarzacz CD, nagrania: pisku opon, dźwięku maszyny do szycia, maszyny do pisania, głosu piosenkarza, głosu spikera relacjonującego mecz.
N. zachęca dzieci do rozpoznawania osób wykonujących dany zawód poprzez odgadywanie zagadek dźwiękowych. Włącza płytę z nagraniem dźwiękami, np. piskiem opon (kierowca), dźwiękiem maszyny do szycia (krawcowa), maszyny do pisania (pisarz), śpiewem (piosenkarz), głosem spikera relacjonującego mecz (piłkarz lub dziennikarz). Po wysłuchaniu każdego dźwięku N. pyta: *Z wykonywaniem jakiego zawodu jest związany ten dźwięk?*

Karta pracy, cz. 2, nr 9

Karta pracy, cz. 2, nr 11

Dzieci:

- mówią, gdzie pracują ludzie przedstawieni na zdjęciach, oraz jakie wykonują zawody (weterynarz, grafik komputerowy, ratownik medyczny, cukiernik),

- rysują serca po śladach, kończą je rysować według wzoru z poprzedniej karty.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Jak dobrze mieć rodzinę*.

- Nauka piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę* na zasadzie echa (frazami czterotaktowymi). Nucenie melodii mormorando (przewodnik, cz. 2, s. 10).
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę*.
- *Mama, tato, siostra, brat* – utrwalanie pojęć *głośno* – *cicho*, *szybko* – *wolno*.
Bębenek.
Dzieci maszerują w parach, w ustalonym kierunku, w rytmie ćwierćnut. Na umówiony sygnał (mocne uderzenie w bębenek), dzieci w parach zwracają się twarzami do siebie i recytują głośno, cicho, coraz głośniejsze, coraz ciszej, szybko, wolno, coraz szybciej, coraz wolniej, wcześniej opanowany na pamięć tekst:
Mama, tata, siostra, brat to jest mój wspaniały świat.
- Zabawa pobudzająco-hamująca *Rodziny*.
Klawesy.
Dzieci ustawiają się w grupach czteroosobowych. Tworzą małe koła.
Na hasło:
spacer – maszerują po okręgach kół,
taniec – podają sobie ręce i poruszają się, dosuwając nogę do nogi (cwał boczny),
cieszymy się – twarze mają zwrócone do środka koła, przeskakują z nogi na nogę.
- Opowieść ruchowa przy muzyce – *Ja i moja rodzina*.
Bębenek, trójkąt, klawesy, tamburyn, kastaniety, grzechotka.
Dzieci obrazują ruchem treści prezentowane przez N. Wybrane dzieci (*orkiestra*) podczas opowiadania wykonują akompaniament.
Na dworze jest ładna pogoda. Świeci słońce i wieje ciepły wietrzyk. Mamusia, tatuś i ich dzieci idą na spacer do parku – dzieci maszerują w rozsypanym za N. (bębenek)
Podczas spaceru słuchają, jak śpiewają ptaki – dzieci zatrzymują się, spoglądają w górę, nastuchują. (trójkąt)
Nagle pojawia się dzięcioł. Stuk-puk, stuk-puk grubym dziobem uderza w korę drzew – miarowo klaszczą. (klawesy)
Nad klombem kwiatów fruwać barwne motyle – wyciągają ręce na boki i lekko, na palcach fruną w dowolnych kierunkach. (tamburyn)
Jest coraz cieplej. Postanawiają zjeść lody – naśladują lizanie lodów. (kastaniety)
Teraz pora odpocząć. Siadają na ławce. Niespodziewanie przybiega do nich wiewiórka. Dzieci dają jej orzeszki – dzieci przechodzą do przysiadu i naśladują wiewiórki jedzące orzechy. (grzechotka)

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu i celowania – *Celuj do obręczy*.

Obręcz, piłka.

Dzieci ustawiają się w rzędzie na wyznaczonej linii. N. stoi w pewnej odległości od dzieci, trzymając w ręce obręcz. Dzieci rzucają piłką tak, aby trafić do obręczy. Wszystkie, którym udało się wykonać to zadanie, tworzą kolejny rząd. N. zwiększa odległość dzieci od obręczy. Zabawa trwa dotąd, aż zostanie wyłoniony *mistrz rzutów do celu*.

- Wsłuchiwanie się w dźwięki dochodzące z otoczenia.
Dzieci starają się zachować ciszę. Wysłuchują dźwięków dochodzących z otoczenia i je nazywają. Określają, czy były one miłe dla ucha. Starają się znaleźć dźwięk, który było słychać najbliżej.

III

- Zabawa ruchowo-zręcznościowa *Przejdź przez szarfę*.

Bębenek, szarfa dla każdego dziecka.

Dzieci stoją w rozsypance. Układają przed sobą szarfy w kształcie kółeczka i wchodzi do nich. Na sygnał N. przewlekają je jak najszybciej od dołu do góry i układają ponownie w kształcie kółeczka. Poruszają się pomiędzy szarfami w rytmie wystukiwanym przez N. na bębnieku. Podczas przerwy w muzyce ustawiają się przed najbliższą szarfą.

- Rozwijanie słuchu fonematycznego – łączenie nazw zawodów z imionami.

Obrazek (zdjęcie) przedstawiający np. lekarza, nauczyciela, krawcową, policjanta przy pracy.

N. układa przed dziećmi obrazek (zdjęcie) przedstawiający lekarza przy pracy.

Dzieci:	Dzieci:
– wymieniają nazwę zawodu i dzielą ją rytmicznie (na sylaby).	– odgadują imię lekarza, które rozpoczyna się na taką samą głoskę jak nazwa zawodu, który wykonuje.

Kolejne obrazki (zdjęcia) to np.: nauczyciel (imię np. Natalia), krawcowa (imię np. Krysia), policjant (imię np. Piotrek).

- *W rytm muzyki* – przygotowanie do pisania, rozwijanie sprawności dłoni.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnego utworu muzyki poważnej o zmiennym tempie, kartka z narysowaną na niej dużą liczbą np. kolorowych trójkątów dla każdego dziecka.

N. układa na stole kartki, na których są narysowane małe kolorowe trójkąty. Włącza nagranie dowolnego utworu muzyki poważnej o zmiennym tempie. Dzieci dotykają (w rytm muzyki) kolejno palcem: wskazującym, środkowym, serdecznym i małym, prawej ręki tych trójkątów, których kolor wymieni N. Jeśli dziecko jest leworęczne, wykonuje to zadanie poszczególnymi palcami lewej ręki.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Przygotowanie pomocy do zajęć. Odrysowywanie i wycinanie figur geometrycznych. *Moja rodzina* – rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej i słuchowej. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.
- II.1. *Meble z figur symetrycznych* – zajęcia matematyczne. Cele: zwrócenie uwagi na architekturę wnętrz; rozwijanie kreatywności i pomysłowości; wzmacnianie więzi rodzinnych; utrwalanie nazw figur geometrycznych; przybliżanie dzieciom efektu odbicia i symetrii.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5. Cel: rozwijanie sprawności ruchowej.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem współzawodnictwa – *Tor przeszkód*. Obserwowanie przez lornetkę ptaków w ogrodzie. Poszukiwanie symetrii w ogrodzie.
- III. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *W kawiarni*. Wywoływanie efektu symetrii przez odbicie plamy atramentu. *Moja rodzina* – reagowanie na muzykę o pogodnym charakterze.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 7, IV 8, IV 12

Cele ogólne

- rozwijanie kreatywności i pomysłowości,
- utrwalanie nazw figur geometrycznych,
- przybliżanie dzieciom efektu odbicia i symetrii,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- projektuje pokój przeznaczony do odpoczynku według własnego pomysłu,
- nazywa figury geometryczne,
- dostrzega w lusterku efekt odbicia i symetrii; rysuje osie symetrii prostokąta i koła; składa figury geometryczne wzdłuż osi symetrii,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Przygotowanie pomocy do zajęć. Odrysowywanie i wycinanie figur geometrycznych.
Dla każdego dziecka: kartka w jednym z podanych kolorów: czerwonym, zielonym, żółtym, niebieskim, szablon figur geometrycznych różnej wielkości (prostokątów, kwadratów, kół), nożyczki, koperta, klej.
N. układa na stole kartki w kolorach: czerwonym, zielonym, żółtym, niebieskim oraz szablon figur różnej wielkości (prostokątów, kwadratów i kół). Dzieci odrysowują figury, wycinają je i wkładają do odpowiednio oznaczonych kopert (w każdej kopercie znajdują się figury geometryczne różnej wielkości i w różnych kształtach, ale w jednakowym kolorze).
- *Moja rodzina* – rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej i słuchowej.
N. mówi rymowanek I. Fabiszewskiej:
*Moja rodzina to zgrana drużyna.
Wszyscy się kochają i o siebie dbają.*
Dzieci dobierają się w pary i siadają naprzeciwko siebie. Wspólnie z N. powtarzają rytmicznie rymowanek, wykonując następujące ruchy: klaśnięcie, uderzenie obiema dłońmi o kolana, klaśnięcie, uderzenie w prawą dłoń partnera, klaśnięcie, uderzenie w lewą dłoń partnera, klaśnięcie itd.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 11).

Podczas śniadania

N. zwraca uwagę na przyjmowanie prawidłowej pozycji podczas jedzenia oraz kulturalne spożywanie posiłków.

II

Zajęcia 1. Meble z figur symetrycznych – zajęcia matematyczne.

- Powitanie.

Piłka.

Dzieci siedzą w kole. N. toczy piłkę do wybranego dziecka, wypowiadając początek zdania *W moim domu jest...* np. wesoło, bezpiecznie. Dziecko kończy zdanie i toczy piłkę do następnego dziecka. Zabawa kończy się w chwili, gdy wszystkie dzieci wezmą w niej udział.

- Wprowadzenie do zajęć.

N. mówi dzieciom krótką rymowanekę I. Fabiszewskiej:

*W moim mieszkaniu jest taki pokój,
w którym panują cisza i spokój.*

*Gdy chcesz odpocząć, szukasz wytchnienia,
wchodzisz do niego i snujesz marzenia.*

- Wypowiedzi na temat obrazka. Budowanie zdań. Przeliczanie słów w zdaniach.

Obrazek przedstawiający pokój, w którym panuje bałagan.

N. umieszcza na tablicy obrazek przedstawiający pokój, w którym panuje bałagan. Pyta: *Czy waszym zdaniem w tym pokoju można dobrze wypocząć? Dlaczego?* Dzieci układają zdania na temat obrazka. Przeliczają słowa w zdaniach. Wynik pokazują na palcach. N. informuje dzieci, że dzisiaj będą samodzielnie projektować pokój do wypoczynku. Pyta: *Jak się nazywa zawód, podczas wykonywania którego projektuje się różne wnętrza?* Dzieci dzielą słowo *projektant* na sylaby i je liczą. Wyróżniają głoski: pierwszą i ostatnią (6-latki).

- Podział na zespoły. Losowanie kopert. Poznanie zawartości kopert.

Pudełko, dla każdego zespołu: arkusz kartonu A2, koperty: małe i duże, na których przyklejone są wybrane figury geometryczne w jednym z kolorów: niebieskim, czerwony, zielonym, żółtym (na każdej kopercie figura ma inny kolor).

N. dzieli dzieci na 4 zespoły. Przed każdym z nich układa duży, biały arkusz kartonu. W każdym zespole wskazuje dziecko, które będzie pełniło funkcję lidera. Liderzy poszczególnych zespołów losują z pudełka po jednej małej kopercie, na której jest przyklejona jedna figura geometryczna w jednym z kolorów: czerwonym, niebieskim, żółtym lub zielonym. Następnie z pomocą pozostałych członków zespołu poszukują w sali koperty z takim samym oznaczeniem. Umieszczają ją obok swojego kartonu, wyjmując zawartość koperty i układają ją na kartonie. Nazywają umieszczone w kopercie figury geometryczne (prostokąty, kwadraty i koła różnej wielkości).

- Wywołanie efektu symetrii przez przykładanie lusterek do figur geometrycznych.

N. wyjaśnia, że za chwilę dzieci z umieszczonych w kopertach figur geometrycznych będą układać projekty wnętrza pokoju. Zanim jednak to nastąpi, pobawią się figurami. Dzięki temu dobrze poznają ich cechy i wykorzystają je podczas projektowania.

Dla każdej pary dzieci: małe lustro, prostokąt wycięty z papieru.

- Dzieci w zespołach dobierają się parami i siadają naprzeciwko siebie. Każdej parze N. wręcza małe lustro i prostokąt. Jedno dziecko przykładają lustro do brzegu prostokąta. Drugie dziecko patrzy w lustro i na kartonik. Mówi, co widzi (jeden prostokąt). Następuje zmiana ról.

Dla każdej pary dzieci: małe lustro, koło wycięte z papieru.

- Jedno dziecko bierze do ręki koło. Składa je na pół. Przykłada do lusterka tak, aby kolega z pary zobaczył koło.

Dla każdej pary dzieci: małe lustro, kwadrat wycięty z papieru.

- Dzieci zamieniają się rolami. Jedno dziecko bierze kartonik z kwadratem. Składa go tak, aby powstał trójkąt. Przykłada lustro do boku trójkąta tak, aby drugie dziecko zobaczyło w nim kwadrat.

Dla każdej pary dzieci: małe lustro, prostokąt wycięty z papieru.

- Dzieci ponownie zamieniają się rolami. Jedno dziecko bierze kartonik z prostokątem i przykładają do lusterka tak, aby zobaczyć kwadrat. Jedno dziecko przykładają lustro, a drugie sprawdza, co w nim widać.

Dla każdej pary dzieci: figury wycięte z papieru: kwadrat, koło, prostokąt.

N. wyjaśnia, że takie figury, jak koło, kwadrat, można podzielić na dwie jednakowe części. Prawa strona i lewa strona wyglądają tak samo. Składa kolejno kwadrat, prostokąt, koło na dwie równe części (według różnych osi symetrii). Proponuje dzieciom, by wykorzystywały te właściwości figur geometrycznych podczas projektowania wnętrza pokoju. Wyjaśnia, że na wykonanie zadania dzieci będą

miały określony czas. Wskazuje na zegar. Mówi: *Duża wskazówka naszego zegara jest tutaj* (pokazuje). *Na wykonanie zadania macie piętnaście minut. Gdy wskazówka przesunie się w to miejsce* (pokazuje), *projektowanie pokoju zostanie zakończone*.

- Wykonanie projektu wnętrza pokoju.

Dla każdego zespołu: wycięte z papieru figury geometryczne: kwadrat, koło, prostokąt, w kolorach: niebieskim, czerwonym, zielonym, żółtym, arkusz kartonu A2, klej, kredki, flamastry.

Dzieci nakleją na karton figury geometryczne (w całości lub złożone). Starają się wykorzystać całą powierzchnię kartonu. Wzbogacają wnętrze, dorysowując elementy za pomocą kredek lub flamastrów. Na dole kartonu, w lewym rogu, rysują mały prostokąt i mały kwadrat, a pod spodem – małe koło. Obok figur rysują tyle kropek, ile figur wykorzystają do tworzenia wyposażenia pokoju (kropki umieszczone obok prostokąta muszą mieć inny kolor niż kropki umieszczone obok koła). Następnie łączą kropki w pary i porównują, których figur wykorzystają więcej. Nadają nazwę swojemu pokojowi, a N. zapisuje ją na kartonie.

- Prezentowanie aranżacji wnętrza.

Prace wykonane przez dzieci.

Zespoły kolejno prezentują efekty swojej pracy. N. przypina papier z wykonaną aranżacją do tablicy. Liderzy zespołów oprowadzają po swoich pomieszczeniach.

Karta pracy, cz. 2, nr 10	Karta pracy, cz. 2, nr 12
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczą trójkąty powstałe z podzielenia każdego z prostokątów, – nazywają figury tworzące rysunek, – liczą figury na rysunkach, – kolorują rysunki, – kolorują trójkąty. 	
Karta pracy, cz. 2, nr 11	Karta pracy, cz. 2, nr 13
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kończą rysunki po prawej stronie według wzoru, 	
	<ul style="list-style-type: none"> – kończą rysować trójkąty według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty, kolorują je.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5 (przewodnik, cz. 2, s. 18).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem współzawodnictwa – *Tor przeszkód*.

Sznurek, duże klocki.

N. organizuje na terenie ogrodu dowolny tor przeszkód, np. przeskakiwanie przez przeszkodę umieszczoną na niewielkiej wysokości, przejście pod przeszkodą (np. rozwieszonym sznurkiem) tak, by jej nie dotknąć, rzut do celu (np. zburzenie wieży zbudowanej z klocków), skok w dal (pokonanie wyznaczonej odległości). Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach. Na sygnał N. pierwsze dziecko z każdego rzędu pokonuje tor przeszkód. Kolejne dziecko może rozpocząć bieg dopiero wtedy, gdy pierwsze, wracając, dotknie jego dłoni. Zwycięża zespół, którego członkowie szybciej pokonają wyznaczoną trasę.

- Obserwowanie przez lornetkę ptaków w ogrodzie.

Lornetka.

Dzieci obserwują przez lornetkę ptaki w ogrodzie. Próbuje policzyć przelatujące ptaki. Obserwują ich lot. Porównują między sobą znane gatunki ptaków (wielkość, kolor, szybkość lotu).

- Poszukiwanie symetrii w ogrodzie.

Dzieci poszukują symetrii w ogrodzie, wśród roślin, sprzętu. Uzasadniają swoje zdanie.

III

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *W kawiarni*.

Krażek, plastikowy kubek.

Dzieci stoją w dwóch rzędach, jedno za drugim. Naprzeciwko stojących dzieci N. ustawia dwa krzesła, które na czas zabawy będą pełniły rolę stolików. Wyznacza linię startu. Pierwsza osoba w każ-

dym rzędzie (kelner) trzyma krążek, a na nim postawiony plastikowy kubek. Idzie w kierunku krzeselka, starając się, aby kubek nie spadł. Stawia kubek na stoliku i, trzymając krążek w dowolny sposób, skacze na jednej nodze w kierunku swojego rzędu. Przekazuje krążek kolejnej osobie, która w stronę krzeselka porusza się, skacząc na jednej nodze, a wraca, niosąc kubek postawiony na krążku. Wygrywa ten rząd, w którym dzieci szybciej wykonały zadanie.

- Wywoływanie efektu symetrii przez odbicie plamy atramentu.

Kropliemierz, atrament lub tusz, biała kartka dla każdego dziecka.

N. wręcza każdemu dziecku białą kartkę. Dzieci składają kartki na połowę, przykładając brzeg do brzegu. N. podchodzi do każdego dziecka i wpuszcza kroplę atramentu lub tuszu do złożonej kartki. Dzieci przyciskają do siebie obie części kartki, chwilę czekają i zaglądną do środka. Opowiadają, co przypominają im utworzone plamy. Dostrzegają, że plamy na jednej i na drugiej części kartki są takie same.

- *Moja rodzina* – reagowanie na muzykę o pogodnym charakterze.

N. (dobra wróżka) trzyma w ręce dzwoneczek. Dzieci maszerują w kole.

Kiedy zadzwoni dzwoneczek, zatrzymują się. Twarze mają zwrócone do środka koła. Z płyty płynnie muzyka o pogodnym charakterze.

N. wypowiada zdanie, którego treść wywołuje zadowolenie.

Lubię, kiedy rodzice zabierają mnie na spacer.

Lubię jeść lody.

Cieszę się, kiedy rozmawiam z rodzicami.

N. zachęca dzieci do wyrażenia uśmiechem swojego zadowolenia.

Listopad, tydzień 1

Dzień 5

Moja rodzina

Dzień z moją rodziną

Przykładowy zapis w dzienniku

I. Zabawy słownikowe. Tworzenie zdrobnień od nazw członków rodziny. *Ćwiczymy paluszki* – zabawa usprawniająca mięśnie dłoni oraz kształcąca słuch fonematyczny. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.

II.1. *Wspólne zabawy z rodzicami* – zabawy badawcze. Cele: wzmacnianie więzi emocjonalnej z rodziną; stwarzanie warunków do doświadczeń i zabaw badawczych; zapoznanie z wybranymi właściwościami magnezu;

rozwijanie umiejętności formułowania wniosków.

2. *Dzień z rodziną* – zajęcia plastyczne. Cele: przygotowanie do świadomego odbioru sztuki; zachęcenie do aktywnego spędzania czasu wolnego; wzbogacanie doświadczeń plastycznych.

Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem współzawodnictwa – *Raz, dwa, trzy, liczysz ty*. Obserwowanie słońca na niebie. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego podczas dnia nie zawsze widzimy słońce*. Granie w gumę.

III. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Przejdź przez tunel*.

Rytmiczne dzielenie nazw rysunków. Łączenie rysunków, których nazwy rozpoczynają się tak samo.

Odszukiwanie różnic w nazwach obrazków.

Utrwalanie rymowanki. Rytmiczne wymawianie rymowanki, wymawianie słów z różnymi emocjami. Utrwalanie poznanej piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 1, II 4, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 7, IV 8, IV 13

Cele ogólne:

- rozwijanie umiejętności formułowania wniosków,
- zapoznanie z wybranymi właściwościami magnesu,
- zachęcenie do aktywnego spędzania czasu wolnego,
- wzbogacanie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- po przeprowadzeniu eksperymentu formułuje odpowiedni wniosek
- wymienia wybrane właściwości magnesu,
- przedstawia na obrazku aktywny sposób spędzania czasu wolnego z rodziną,
- wykonuje plakat na zadany temat.

Przebieg dnia

I

- Zabawy słownikowe. Tworzenie zdrobnień od nazw członków rodziny.
Dla każdego dziecka: kolorowe czasopisma, nożyczki.
Dzieci wycinają z czasopism obrazki przedstawiające różne postacie. Tworzą z nich rodziny. Nazywają poszczególnych członków rodziny – tworzą zdrobnienia od ich nazw.
- Ćwiczymy *paluszki* – zabawa usprawniająca mięśnie dłoni oraz kształcąca słuch fonematyczny.
Obrazki (zdjęcia) przedstawiające zwierzę, np. kurę, kozę, krowę, indyka, srokę, wróbla, dla każdego dziecka: kwadrat wycięty ze sztywnego kartonu, spinacze do bielizny (najlepiej kolorowe), plastikowa tacka.
N. wręcza każdemu dziecku kwadrat wycięty ze sztywnego kartonu. Na tackach układa kolorowe spinacze. Kolejno pokazuje obrazki (zdjęcia) przedstawiające zwierzęta (nazwy zwierząt muszą być proste pod względem fonetycznym, np. kura, koza, krowa, indyk, sroka, wróbel).

Dzieci przypinają do kartonika w kształcie kwadratu tyle spinaczy, ile sylab ma nazwa konkretnego zwierzęcia. Następnie wymawiają głośno poszczególne sylaby, odpinając jednocześnie spinacze.

Dzieci przypinają do kartonika w kształcie kwadratu tyle spinaczy, ile głosek jest w nazwie konkretnego zwierzęcia. Następnie wymawiają głośno poszczególne głoski, odpinając jednocześnie spinacze.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 11).

II

Zajęcia 1. Wspólne zabawy z rodzicami – zabawy badawcze.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci stoją w różnych miejscach sali. Na dany przez N. znak – klaśnięcie – witają się z jak największą liczbą dzieci, dotykając ich stopami.
- Wprowadzenie do tematu. Wypowiedzi na temat obrazka (lub obrazków) przedstawiającego (przedstawiających) wspólne zabawy dzieci z rodzicami.
Obrazek przedstawiający wspólne zabawy dzieci z rodzicami, kawałki papieru ponumerowane liczbami (6-latk) lub kolorowymi kropkami (5-latk).
N. pokazuje dzieciom obrazek umieszczony na tablicy, zasłonięty małymi, ponumerowanymi kawałkami papieru. Dzieci wskazują poszczególne kawałki papieru z kolorowymi kropkami lub z liczbami od 1 do 4. N. powoli odkrywa wskazane elementy. Dzieci odgadują, co jest pod nimi ukryte. N. pyta: *Co robią na obrazku dzieci wspólnie z rodzicami? Jak nazywają się te zabawy? W co wy bawicie się z rodzicami w czasie wolnym?*
- Rozwiązywanie zagadki.
N. przypomina dzieciom, że bardzo dobrym sposobem na spędzanie czasu wolnego z rodzicami jest np. rozwiązywanie zagadek. Mówi zagadkę I. Fabiszewskiej:
*Mama, tata, Olek, Ada
to zgrana drużyna.*
*Co się dziwić, moi drodzy,
to przecież... (rodzina).*
- Zabawa *W rodzinnym kręgu*.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki, kartoniki z różną liczbą trójkątów (od 1 do 6).

Dzieci maszerują w różne strony sali w rytm nagrania dowolnej muzyki. Podczas przerwy w nagraniu muzyki zatrzymują się, a N. podnosi do góry kartonik z narysowaną odpowiednią liczbą trójkątów. Dzieci tworzą rodziny – koła składające się z tyłu *członków rodziny*, ile trójkątów jest na kartoniku.

- Zabawy badawcze. Poznawanie własności magnesu.

N. proponuje dzieciom inny, bardzo atrakcyjny sposób spędzania czasu wolnego ze swoim rodzicami. Będą to zabawy z magnesem. Zaprasza dzieci do stołów.

Magnesy w różnych kształtach: okrągłe, sztabkowe, w kształcie podkowy, paski papieru samoprzylepnego – niebieski i czerwony.

- Dzieci oglądają magnesy, które mają różne kształty, np.: okrągłe, sztabkowe, w kształcie podkowy. Opisują ich wygląd. Bawią się magnesami, przykładając jeden magnes do drugiego. Dochodzą do wniosku, że magnesy odpychają się lub przyciągają. N. wyjaśnia, że magnesy mają bieguny. Nakleja na jeden koniec magnesu kawałek niebieskiego papieru samoprzylepnego, a na drugi koniec – kawałek czerwonego papieru samoprzylepnego. To samo robi z drugim magnesem. Pokazuje dzieciom, jak zachowują się magnesy. Dzieci starają się wyciągnąć odpowiedni wniosek. N. pyta: *Gdzie w waszych domach można znaleźć magnes?*

Wniosek: Dwa jednakowe bieguny odpychają się, dwa różne się przyciągają.

Dwa pudełka, śrubki, spinacze, magnesy – okrągły i w kształcie podkowy.

- N. na każdym stole ustawia 2 pudełka, w jednym znajdują się śrubki, w drugim – spinacze. Dzieci przykładają do pudełek okrągły magnes i liczą, ile przedmiotów zdołał on przyciągnąć. Następnie wykonują to samo zadanie, wykorzystując magnes w kształcie podkowy. Porównują, który z magnesów jest silniejszy. Starają się sformułować odpowiedni wniosek.

Wniosek: Magnes w kształcie podkowy jest silniejszy.

Siła magnesu zależy od jego kształtu i wielkości. Z dwóch magnesów o takim samym kształcie, ale różnej wielkości silniejszy jest ten, który jest większy. Z dwóch magnesów o różnym kształcie silniejszy jest ten, który ma bliżej siebie bieguny. Magnes w kształcie podkowy ma bieguny blisko siebie, więc jego siła magnetyczna jest większa. Magnes w kształcie koła nie ma oznaczonych biegunów, więc jego siła magnetyczna rozkłada się równomiernie na całej powierzchni magnesu.

Dwa magnesy o jednakowym kształcie, ale różnej wielkości, drewniana szpatułka lub długi klocek, dwa jednakowe spinacze.

- Dzieci układają obok siebie dwa magnesy różnej wielkości (w takiej odległości, aby się nie przyciągały). Z drugiej strony układają drewnianą szpatułkę (lub długi klocek), a przed nią dwa jednakowe spinacze. Delikatnie przesuwają szpatułką spinacze w kierunku magnesów. Obserwują, który magnes szybciej przyciągnie spinacz. Formułują odpowiedni wniosek.

Wniosek: Większy magnes szybciej przyciągnie spinacz.

Spinacze, śrubki, biała kartka, magnes.

- Dzieci przykrywają spinacze i śrubki kartką. Sprawdzają, czy wtedy magnes również może je przyciągnąć. Formułują odpowiedni wniosek.

Wniosek: Magnes przyciąga metalowe przedmioty przez kartkę.

Przezroczyste koszulki, kawałki sztywnego kartonu (formatu A4), spinacze, małe agrafki lub zszywki, magnes.

N. układa na stołach kartki sztywnego papieru, umieszczone w przezroczystych koszulkach. Pod koszulkami rozkłada spinacze (mogą to być również agrafki, zszywki). Dzieci starają się zmienić położenie spinaczy, poruszając magnesem. Formułują odpowiedni wniosek.

Wniosek: Położenie spinaczy zmienia się w zależności od ruchów magnesu.

Plastikowa, przezroczysta miska z wodą, agrafki lub spinacze, magnes.

- N. przygotowuje plastikową, przezroczystą miskę z wodą. Dziecko wrzuca do wody agrafki lub spinacze. Następnie przykładą do krawędzi miski magnes i sprawdza, czy przyciągnie on umieszczone w wodzie przedmioty. (Dzieci mogą również umieścić magnes w wodzie i sprawdzić siłę przyciągania). Formułują wniosek.

Wniosek: Magnes przyłożony do krawędzi miski może przyciągnąć umieszczone w niej przedmioty. Musi być jednak odpowiednio silny.

Moneta, gwóźdź, korek, igła, nożyczki, gumka do ścierania, nici na szpulce, ołówek, tacki, dla każdego dziecka: jeden magnes.

- N. układa na tackach różne przedmioty: monetę, gwóźdź, korek, igłę, nożyczki, gumkę, nici na szpulce, ołówek. Każdemu dziecku wręcza magnes.

Karta pracy, cz. 2, nr 12

Karta pracy, cz. 2, nr 14

Dzieci:	
– sprawdzają, które przedmioty przyciąga magnes; swoje obserwacje zaznaczają w tabelach według wzoru,	
– słuchają wniosków wypowiedzianych przez dzieci 6-letnie,	– formułują wnioski.
– rysują po śladach.	

Zajęcia 2. Dzień z rodziną – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie do tematu.
N. nawiązuje do poruszanego w tym tygodniu tematu związanego z rodziną. Pyta dzieci: *Jak można spędzać czas ze swoją rodziną? W jaki sposób można innych zachęcić do tego, aby aktywnie spędzali swój wolny czas z rodziną?* Proponuje wykonanie plakatu.

- Wyjaśnienie pojęcia *plakat*.

Plakaty. Rodzaje plakatów.

N. pyta: *Co to jest plakat? Gdzie widziałyście plakaty? Co przedstawiały plakaty? Jak były wykonane?* Następnie pokazuje różne plakaty. Dzieci wypowiadają się na ich temat. N. wyjaśnia funkcje plakatów, np.: przestrzegają przed czymś, informują o czymś, reklamują coś, zniechęcają lub zachęcają do czegoś.

- Praca w zespołach. Omawianie plakatu.

Cztery różne plakaty, po jednym dla każdego zespołu.

N. dzieli dzieci na 4 zespoły. Przed każdym zespołem układa jeden plakat. Dzieci zastanawiają się, jaka jest funkcja przedstawionego plakatu. Następnie przedstawiciel zespołu pokazuje plakat innym dzieciom i przekazuje ustalenia zespołu.

- Praca w zespołach – wykonanie plakatu na temat *Dzień z rodziną*.

Dla każdego zespołu: arkusz szarego papieru, koła wycięte z białego papieru (kół nie może być mniej niż dzieci w poszczególnych zespołach), ołówki, klej, sól zabarwiona na różne kolory, flamastry, kredki pastelowe, farby, pędzle, pojemniki, kolorowa kreda lub kolorowe barwniki spożywcze.

Dzieci pracują w tych samych zespołach. N. zachęca je do wykonania plakatu na temat *Dzień z rodziną*. Przed każdym zespołem układa arkusz szarego papieru oraz koła wycięte z białego papieru (kół nie może być mniej niż dzieci w poszczególnych zespołach). Zadaniem każdego członka danego zespołu jest przedstawienie w wyciętym kole atrakcyjnego sposobu spędzania czasu wolnego z rodziną. Pomysły nie mogą się jednak powtarzać. Dzieci muszą ustalić w zespołach zadania dla poszczególnych członków zespołu. Następnie każde dziecko robi szkic ołówkiem. Potem pokrywa całe koło klejem i zabarwioną solą według własnego pomysłu. Po zakończeniu tego etapu pracy nakleja koło na szary papier, ustalając wcześniej z członkami zespołu, jak będzie wyglądał plakat i jak będą na nim rozmieszczone koła. Po naklejeniu wszystkich kół dzieci wspólnie ozdabiają wolne przestrzenie, wykorzystując dowolne pomoce plastyczne.

Kolorową sól można uzyskać, barwiąc zwykłą sól dowolnym barwnikiem spożywczym lub pokruszoną kolorową kredą.

- Omawianie plakatów.

Plakaty wykonane przez dzieci, flamastry.

Liderzy zespołów stają przed grupą i pokazują innym wykonane plakaty. Pozostałe dzieci odgadują, do czego plakat ma je przekonać. Każdy zespół nadaje swojemu plakatowi tytuł, który N. zapisuje na górze arkusza. Z wykonanych przez dzieci plakatów N. organizuje w szatni wystawę dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem współzawodnictwa – *Raz, dwa, trzy, liczysz ty*.
N. wyznacza linie – startu i mety. Wybiera jedno dziecko (*kontrolera*), które staje tyłem do innych na linii mety. Pozostałe dzieci stoją na linii startu. Kiedy *kontroler* wypowiada słowa: *Raz, dwa, trzy, liczysz ty* – dzieci starają się podbiec do niego jak najbliżej. Dziecko, które pokonało najdłuższy odcinek wyznaczonej trasy, zostaje kontrolerem. Pozostałe dzieci ustawiają się ponownie na linii startu i zabawa zaczyna się od początku.
- Obserwowanie słońca na niebie. Poszukiwanie odpowiedzi na pytanie: *Dlaczego podczas dnia nie zawsze widzimy słońce?*
N. prosi, aby dzieci dokładnie przyjrzały się niebu i wskazały miejsce, w którym właśnie w tej chwili znajduje się słońce. Pyta: *Dlaczego czasem nie widzimy słońca na niebie? Gdzie jest słońce, kiedy go nie widzimy?* Przypomina przekazywane wcześniej dzieciom informacje o chmurach i zachmurzeniu.
- Granie w gumę.

Guma do skakania dla każdej trójki dzieci.

Dzieci dobierają się trójkami. Dwoje dzieci trzyma na nogach rozciągniętą gumę, na wysokości np. kostek. Trzecie dziecko skacze na gumę w ustalony wcześniej sposób, np. dwoma stopami. Następuje zmiana ról. Można także zmieniać wysokość, na której jest umieszczona guma.

III

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Przejdź przez tunel*.
Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach. Dzieci z pierwszego rzędu dobierają się parami i siadają na przeciwko siebie, para za parą. Podnoszą do góry ręce i łączą je ze sobą, tworząc tunel. Dzieci z drugiego rzędu ustawiają się przed tunelem. Pokonują go kolejno na czworakach.

Karta pracy, cz. 2, nr 13

- Dzieci:
- dzielą rytmicznie nazwy rysunków,
 - łączą liniami rysunki, których nazwy rozpoczynają się tak samo (tą samą sylabą).

Karta pracy, cz. 2, nr 15

- Dzieci:
- słuchają nazw obrazków wymawianych rytmicznie przez 5-latkę,
 - odszukują różnice w nazwach obrazków w każdej parze.

- rysują po śladach, kończą rysować według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

- Utrwalanie rymowanki. Rytmiczne wymawianie rymowanki, wymawianie słów z różnymi emocjami. Dzieci stoją w kole. N. przypomina rymowankę I. Fabiszewskiej: *Moja rodzina to zgrana drużyna. Wszyscy się kochają i o siebie dbają*. Dzieci powtarzają rymowankę, uderzając rytmicznie stopami o podłogę. Następnie kolejno powtarzają rymowankę: cicho, głośno, powoli, szybko, dostosowując jednocześnie do wypowiedzi siłę uderzania stopami o podłogę. Potem mówią rymowankę: ze złością, ze smutkiem, ze strachem i z radością. N. zwraca uwagę na poprawne wymawianie wszystkich słów oraz właściwy akcent.
- Utrwalanie poznanej piosenki *Jak dobrze mieć rodzinę* (przewodnik, cz. 2, s. 10).
- *Podnieś woreczek* – wyrabianie szybkiej reakcji na zmianę akompaniamentu.

Woreczek dla każdego dziecka.

Woreczki (ich liczba odpowiada liczbie dzieci) są rozrzucone w dowolnych miejscach w sali. W rytmie dowolnego akompaniamentu dzieci maszerują między woreczkami. Kiedy usłyszą akompaniament piosenki o rodzinie, podchodzą do najbliższej leżącego woreczka, zatrzymują się i unoszą go ponad głowę. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Rozmowy na temat architektury, z wykorzystaniem zdjęć, pocztówek. Przygotowanie dekoracji na tablicę tematyczną. Zabawa dydaktyczna *Wiem, gdzie mieszkam*. Utrwalanie znajomości swojego nazwiska i adresu zamieszkania. Rozwijanie drobnych mięśni dłoni. Nazywanie poszczególnych typów domów. Słuchanie piosenki *Magiczne miejsce*. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.
- II.1. *W moim rodzinnym domu* – zabawy językowe połączone z rozwiązywaniem zagadek. Cele: wypowiedzianie się na temat swojego domu; rozwijanie mowy; wzbogacanie słownictwa o nazwy wykonywanych czynności; kształtowanie logicznego myślenia poprzez rozwiązywanie zagadek różnego typu; rozwijanie wrażliwości fonemowej.
2. Praca plastyczna *Mój tata i jego zawód* – szkic ołówkiem.
Cele: rozwijanie sprawności manualnej, poznanie techniki rozmazywania.
2. Odkrywanie litery **t**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów *tata, Tomek*. Cele: określanie miejsca spółgłoski w słowie.
- Zabawy na świeżym powietrzu: spacer. Zwracanie uwagi na architekturę w najbliższej okolicy przedszkola. Zabawa ruchowa *Pomniki*. Zabawy swobodne na urządzeniach ogrodowych, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Rozwijanie motoryki dużej.
- III. Zabawa ruchowa *Szukaj koloru*. Wyrażanie spostrzeżeń dokonanych podczas spaceru na rysunku swobodnym i słownie. Odczytywanie tekstu wyrazowo-obrazkowego. Zabawy konstrukcyjne *Wieżowce*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, **IV 4**, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- rozwijanie mowy, wzbogacanie słownictwa o nazwy wykonywanych czynności,
- kształtowanie logicznego myślenia poprzez rozwiązywanie zagadek różnego typu,
- **rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie,**
- **odkrywanie litery t: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,**
- rozwijanie sprawności manualnej, poznanie nowej techniki plastycznej – rozmazywania.

Cele operacyjne

Dziecko:

- formułuje dłuższe wypowiedzi, poprawne pod względem gramatycznym; wymienia nazwy czynności wykonywanych w domu przez mamę i tatę,
- rozwiązuje zagadki: słuchowe, dotykowe, pantomimiczne,
- **wymienia głoski w słowach *tata, Tomek*; układa schematy i modele słów *tata, Tomek*; określa miejsce spółgłoski t w słowach o prostej budowie fonetycznej,**
- **opisuje wygląd liter t, T oraz odtwarza ich kształty,**
- wykonuje pracę plastyczną z zastosowaniem ołówków o różnej twardości, rozciera rysunek fragmentem papierka.

Przebieg dnia

I

- Rozmowy na temat architektury, z wykorzystaniem zdjęć, pocztówek. Przygotowanie dekoracji na tablicę tematyczną.
Katalogi, czasopisma, zdjęcia i pocztówki przedstawiające architekturę miast i wsi.
N. udostępnia dzieciom katalogi, czasopisma, zdjęcia i pocztówki przedstawiające architekturę miast i wsi. Dzieci przeglądają je, prowadzą ze sobą swobodne rozmowy na temat różnic w architekturze – miejskiej i wiejskiej. Na koniec wybierają zdjęcia, pocztówki do zawieszenia, projektują ich rozmieszczenie, a następnie, w tym samym porządku, zawieszają na tablicy tematycznej.

- Zabawa dydaktyczna *Wiem, gdzie mieszkam*. Utrwalanie znajomości swojego nazwiska i adresu zamieszkania. Rozwijanie drobnych mięśni dłoni.

Torba, dla każdego dziecka: kredki, podpisane koperty z rysunkami domów różnych rodzajów.

N. odbiera od listonosza (pani woźnej) torbę z listami. Odczytuje z kopert dane adresatów (nazwiska, imiona dzieci oraz adres przedszkola). Gdy wszystkie dzieci otrzymają listy, otwierają je i wyjmują obrazek konturowy wybranego domu. Nazywają rodzaj przedstawionego domu, np.: dom jednorodzinny z ogródkiem, dom szeregowy, blok mieszkalny, wieżowiec, i kolorują rysunek. Następnie chowają obrazki z powrotem do swoich kopert i odkładają listy na półki indywidualne.

- Słuchanie piosenki *Magiczne miejsce* (śl. i muz. K. Gowik).

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Magiczne miejsce*.

Ma - rzył kie-dyś mi się dom z żel-ków i kar-mel - ków, a przed do-mem słod-ki płot
z dro-psów i wa - fel - ków. Wo - lę jed - nak to, co mam, bo już te - raz wiem,
że mój dom praw-dzi-wy jest, a tam-ten był snem. Te - raz wiem, że mój dom to ma -
gi - czne miej-sce. W każ-dym ką - cie, tu i tam bi - je je - go ser - ce. Tu - taj
jem, tu - taj śpię, tu - taj skar - by swo - je mam. Tu - taj cze - ka ma - ma, ta - ta, tu nie
je - stem ni - gdy sam! Te - raz sam!

1. *Marzył kiedyś mi się dom z żelków i karmelków, a przed domem słodki płot z drożdżów i wafelków. Wolę jednak to, co mam, bo już teraz wiem, że mój dom prawdziwy jest, a tamten był snem.*

Ref.: *Teraz wiem, że mój dom to magiczne miejsce. W każdym kącie, tu i tam bije jego serce. Tutaj jem, tutaj śpię, tutaj skarby swoje mam. Tutaj czeka mama, tata, tu nie jestem nigdy sam!*

2. *Kto by nie chciał królem być, królem lub królowną. Mieszkać w zamku, złoto mieć i zabawek pełno. Wolę jednak to, co mam, bo już teraz wiem, że mój dom prawdziwy jest, a zamek był snem.*

Ref.: *Teraz wiem...*

3. *W czarodziejskim świecie być każdy chciałby przecież.
Zaczarować, co się da, na całutkim świecie.
Wolę jednak to, co mam, bo już teraz wiem,
że mój dom prawdziwy jest, inne były snem.*

Ref.: *Teraz wiem...*

- Określenie metrum przez N. Określenie przez dzieci charakteru melodii, budowy piosenki.
- Rozmowa na temat tekstu piosenki.
 - Co to znaczy, że miejsce jest magiczne?
 - Co to są marzenia?
 - O jakim domu marzą dzieci w piosence?
 - Jaki jest dom, w którym mieszkają?
 - Co najbardziej lubimy w swoim domu?
- Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany tempa – *Marsz, bieg.*

Tamburyn.

Dzieci maszerują w określonym przez N. kierunku, w rytmie akompaniamentu granego na tamburynie. Kiedy akompaniament staje się szybszy, dzieci z marszu przechodzą do biegu. Kiedy akompaniament staje się wolniejszy, zgodnie z rytmem przechodzą do marszu. Podczas przerwy w muzyce zatrzymują się przez chwilę w bezruchu, wymyślając dowolną figurę. Zabawę powtarzamy, wykonując akompaniament zachęcający dzieci do przeskoków z nogi na nogę w tempie wolnym, szybszym, szybkim, wolniejszym i, ponownie, wolnym.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.

Odtwarzacz CD, nagranie spokojnej, miarowej muzyki, dla każdego dziecka: mała obręcz, chustka szyfonowa.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wiewiórki, do dziupli, a jeże – pod liście.*
Dwaj dyżurni rozdają dzieciom małe obręcze i chustki szyfonowe. N. dzieli dzieci na dwa zespoły: wiewiórek i jeży; wyjaśnia, że zwierzęta mają swoje domki. Dzieci ustawiają się w luźnej gromadce po całej sali i kładą na podłodze swoje pomoce – domki. Naśladują sposób poruszania się wiewiórki i jeża. Na sygnał N. wracają do swoich domków: *wiewiórki wskakują do dziupli – obręczy, a jeże chowają się pod liście* – nakrywają się chustką. Następuje zmiana ról i zabawa się powtarza.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Wyrzyj przez okienko.*
Połowa dzieci w siadzie skrzyżnym tworzy koło. Dzieci siedzą w pewnej odległości od siebie i trzymają się za ręce. W ten sposób tworzą okienka. W środku koła siada druga połowa grupy, każde dziecko zwrócone przodem do współwiczającego. Dzieci siedzące w środku wyglądają przez okienka z prawej strony, na czworakach obiegają swoich współwiczających i wracają do koła – do środka. Następuje zmiana ról.
- Ćwiczenie z elementem równowagi – *Po schodach do domu.*
N. prosi dzieci o pokazanie, jak wchodzi się po schodach (duże, ciężkie kroki), oraz jak się schodzi (drobne, lekkie kroczyki). Ćwiczenie powtarzamy kilka razy.
- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Zajączki, do norki.*
Dzieci wykonują skoki podparte. Na sygnał skaczą w dowolne miejsce – *norkę*.
- Ćwiczenie uspokajające.
N. włącza fragment nagrania spokojnej, miarowej muzyki. Dzieci maszerują po obwodzie dywanu (lub koła) tak długo, jak trwa muzyka. Wykonują wdech nosem – z jednoczesnym uniesieniem rąk – i wypuszczają powietrze przez usta – z jednoczesnym opuszczeniem rąk.

II

Zajęcie 1. *W moim rodzinnym domu – zabawy językowe połączone z rozwiązywaniem zagadek.*

- Powitanie zabawą *Witamy się.*
Dzieci stoją w różnych miejscach sali. Na dany znak witają się z jak największą liczbą kolegów/koleżanek – podają im rękę i mówią: *Cześć*. Po zabawie informują N., który kolega lub która koleżanka jest nieobecny/nieobecna.
- Słuchanie wiersza P. Beręsewicza *Dom rodzinny.*

Gdy jakiś straszek, strach, straszycie
 chce, żeby życie mi obrzydło,
 przyspieszam kroku, biegnę i...
 przed nosem im zamykam drzwi!

Za tymi drzwiami mama z tatą
 osłabia strachów moc herbatą,
 serdecznym słowem, czułym gestem.
 Tam się nie boję. W domu jestem.

CC-BY-3.0 https://www.epodreczniki.pl/reader/c/237911/v/3/t/student-canon/m/KL1_ORE_V9_LATO_1_4_30_147_p2

- Rozmowa na temat wiersza.
 N. pyta: *W jakim miejscu czujemy się najbezpieczniej? Kto czeka na nas w domu za drzwiami? W jaki sposób mama i tata sprawiają, że w domu jest nam dobrze?* Dzieci próbują podać znaczenie słów *dom rodzinny*.
- Rundka w kole.
 Wybrane dzieci kończą zdanie: *Mój dom rodzinny to taki dom, gdzie...*
- Opisywanie położenia i wyglądu swojego domu – *Dom, w którym mieszkam*.

Klucz.

Dzieci siedzą w kole. Wypowiadają się na temat swoich domów: miejsca, w którym się znajdują, rodzaju, wyglądu itd. N. prosi dzieci o uważne słuchanie i spokojne oczekiwanie na swoją kolej wypowiedzi. Zabawę rozpoczyna N. Trzymając klucz w dłoni, mówi np.: *Dom, w którym mieszkam, stoi w centrum miasta. To wieżowiec. Obok mojego domu są trawnik i chodnik. Na trawniku rosną drzewa. Wieżowiec ma dziesięć pięter. Jest w nim winda.* Następnie N. przekazuje klucz dziecku siedzącemu z jego prawej strony i zabawa toczy się dalej. Gdy wszystkie dzieci się wypowiedzą, N. zaprasza je do poznania miejsca zamieszkania Ady i Olka.

Karta pracy, cz. 2, nr 14	Karta pracy, cz. 2, nr 16
Dzieci: – mówią, co się dzieje na obrazku,	
– dzielą rytmicznie wyrazy: mama, tata, ulica, domy, torba, bukiet , – czytają z N. zdania: N. czyta wyrazy, a dzieci podają nazwy obrazków,	– słuchają rozmowy N. z 5-latkami,
– rysują po śladach linii.	– czytają z N. zdania: N. czyta wyrazy, a dzieci podają nazwy obrazków.

- Zabawa słownikowa – *Jaki jest mój dom?*
 Dzieci dobierają słowa, które kojarzą im się ze słowem *dom*, np.: dom – bezpieczny, wysoki, jedno-rodzinny.
- Rozwiązywanie zagadek – *Co w domu robi mama, a co robi tata?*
 N. proponuje dzieciom rozwiązanie zagadek. Zwraca uwagę na to, by dzieci formułowały pełne zdania.
- Zagadki słuchowe – *Kto się tym zajmuje?*
Odtwarzacz CD, nagranie dźwięków czynności wykonywanych w domu.
 N. odtwarza nagranie dźwięków czynności wykonywanych w domu, np.: odkurzania, przybijania gwoźdźcia, wiercenia, prania, zmywania naczyń. Wskazane dzieci mówią, kto w ich domu wykonuje te czynności: mama czy tata.
- Zagadki dotykowe – *Do czego to służy i kto tego używa?*
Worek, różne przedmioty, np.: spinacz do bielizny, szufelka, ścierka.
 Dzieci wybierają z worka jeden przedmiot. Podają jego nazwę z podziałem na sylaby. Następnie mówią, do czego służy dany przedmiot i kto w ich rodzinie go używa.
- Zagadki pantomimiczne – *Co robią w wolnym czasie?*
Obrazki przedstawiające, np. książkę, telewizor, piłkę, rower.
 Dzieci losują obrazek. Ruchem przedstawiają czynność, którą można wykonać przy użyciu tego przedmiotu. N. mówi, że gdy daną czynność będzie przedstawiała dziewczynka, dzieci tworzą zdania na temat tego, co robi *mama*, a gdy chłopiec – tego co robi *tata*, np. *Tata czyta książkę*.

- Zabawa ruchowa *Kiedy słyszysz głoskę m? Kiedy słyszysz głoskę t?*

Odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły: zespół mam i zespół tatusiów. Wyjaśnia reguły zabawy. Włącza nagranie melodii do marszu. Dzieci: *mama z tatą* łączą się w pary i spacerują, trzymając się za ręce. Na pauzę w muzyce zatrzymują się i stają prosto. N. wypowiada słowa. Kiedy dziewczynki usłyszą słowa z głoską *m*, podskakują dookoła swojego partnera, kiedy chłopcy usłyszą słowa z głoską *t*, okrążają dziewczynki w pozycji na czworaka.

Przykłady słów z głoską *m*: *mama, mak, mleko, Mela, dom*.

Przykłady słów z głoską *t*: *tata, torba, Tomek, Tola, tost*.

Zajęcia 2. Praca plastyczna *Mój tata i jego zawód* – szkic ołówkiem.

Zdjęcie (obrazek) z postacią taty, dla każdego dziecka: kartka z bloku technicznego A4, ołówki: H, 2B, gumka, temperówka, kawałki papieru.

- Oglądanie dowolnego zdjęcia (obrazka) z postacią taty.
N. pokazuje dzieciom zdjęcie z postacią taty. Dzieci wypowiadają się na temat wyglądu postaci, wykonywanej przez nią czynności.
- Wyjaśnienie sposobu wykonania pracy.
N. informuje, że na stołach są przygotowane kartki i ołówki o miękkim i o twardym graficie: 2B, H. Pokazuje, jak uzyskać linię cienką oraz linię grubą, jak wykonać cienie poprzez rozcieranie fragmentu rysunku kawałkiem papierka. Zachęca do korzystania z gumki i temperówki.
- Wykonanie pracy.
Dzieci rysują ołówkiem na temat *Mój tata i jego zawód*. N. zwraca uwagę na poprawny chwyt ołówka palcami oraz zawarcie w pracy jak największej liczby szczegółów.

Zajęcie 2. Odkrywanie litery *t*: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **tata**.
N. pyta: *Kto w domu wykonuje najcięższe prace, np. podnosi bardzo ciężką szafkę?* Dzieci kolejno wypowiadają się na temat swojego taty, np.: jak ma na imię, ile ma lat, jak wygląda, gdzie pracuje, jaki jest jego ulubiony sport. Następnie dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *tata*. Mówią, z ilu głosek składa się to słowo. Następnie wymieniają inne słowa, w których głoskę *t* słychać na początku, na końcu i w środku.
- Budowanie schematu słowa *tata*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
N. prosi dzieci, aby ponownie podzieliły słowo *tata* na sylaby, układając i rozsuwając białe kartoniki w odpowiedni sposób. Dzieci układają kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają. N. prosi, aby zsunęły kartoniki i głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszają w słowie *tata*, wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.
- Budowanie schematu słowa *Tomek*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
N. pyta dzieci, jakie słowo otrzymają z połączenia ostatnich sylab w słowach: *lato, zamek*. Podają otrzymane imię: *Tomek*. Dzieci dzielą słowo *Tomek* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).
- Określenie rodzaju głoski *t*.
N. prosi dzieci o wybrzmiewanie głoski *t* długo: *ttyyyy...*, krótko: *t, t, t...* Wyjaśnia, że głoski *t* nie możemy wypowiadać długo, bo wtedy zmienia brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.
- Budowanie modeli słów *tata, Tomek*.
Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowach *tata*, *Tomek*. Pod schematami słów *tata*, *Tomek* zaznaczają miejsca głoski *t* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach *tata*, *Tomek* i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Pozostałe głoski oznaczają niebieskimi kartonikami. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **t, T**.

Dla każdego dziecka: litery t: mała i wielka, czerwone i niebieskie kartoniki.

N. umieszcza na tablicy modele słów *tata*, *Tomek*. Informuje dzieci, że pod niebieskimi kartonikami ukryta się pewna litera. Pyta, czy domyślają się, o jaką literę chodzi. Odkrywa niebieskie kartoniki i pokazuje litery **t**: małą i wielką. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają je we właściwych miejscach pod swoimi modelami słów *tata*, *Tomek*. N. wyjaśnia, dlaczego w jednym miejscu należało umieścić małą literę **t**, a w drugim – wielką literę **T**. N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami we właściwych miejscach.

Kartoniki z literami: o, a, m, e dla każdego dziecka.

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami pod modelami słów *tata*, *Tomek*.

- Karta pracy, cz. 2, nr 17.

Dzieci:

- kolorują na niebiesko okienka oznaczające miejsca głoski *t* w nazwach zdjęć,
- zmieniają pierwsze głoski w nazwach zdjęć na głoskę *t* rysują, co powstało,
- odczytują całościowo wyrazy,
- zaznaczają na niebiesko litery **t, T** w wyrazach.

- Karta pracy, cz. 2, nr 18.

Dzieci:

- odczytują: *to, ta, te, ti... tam, tama, mata, mat, temat*,
- rozwiązują rebusy,
- odczytują wyraz ukryty w płątance,
- odszukują litery wśród naklejek i układają z nich wyraz ukryty w płątance,
- kreślą kształt liter pisanych **t, T** w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów/koleżanek,
- piszą litery **t, T** po śladach, a potem – samodzielnie.

- Zorganizowanie wystawy prac wykonanych przez dzieci.
N. z pomocą dzieci przypina na tablicy prace wykonane w trakcie zajęcia. Następnie zaprasza dzieci do galerii obrazów. Dzieci uważnie oglądają wszystkie prace.
- Wywiad z artystą.
Dzieci siedzą w półkolu. N. zdejmuje z tablicy jedną pracę i zaprasza jej autora. Autor siada przed dziećmi i opowiada o swoim dziele. Po dokonaniu prezentacji inne dzieci mogą zadawać autorowi pytania szczegółowe.
- Wywieszenie prac w szatni, w kąciku dla rodziców.
Koperty na prace każdego dziecka.
N. umieszcza prace w szatni, w kąciku dla rodziców. Podobnie jak w 1. dniu 3. tygodnia października N. ogłasza konkurs. Każdą pracę oznacza kopertą z numerem. Ojcowie, którzy się rozpoznali, wkładają karteczkę ze swoim nazwiskiem do koperty umieszczonej przy danej pracy. Po kilku dniach N. rozstrzyga konkurs.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer. Zwracanie uwagi na architekturę w najbliższej okolicy przedszkola.
Elementy odbłaskowe dla każdego dziecka.
Dzieci przed wyjściem z przedszkola zakładają elementy odbłaskowe. N. egzekwuje od dzieci zasady bezpiecznego poruszania się po drodze. Podczas spaceru ukierunkowuje spostrzeżenia dzieci. Zwraca uwagę na różnorodność zabudowy w sąsiedztwie przedszkola, np.: zabudowa niska lub wysoka; rodzaj zabudowy mieszkalnej: domy szeregowo, domy wolno stojące z ogródkami, bloki mieszkalne, wieżowce; budynki użyteczności publicznej: małe sklepy, supermarkety, centra handlowe; cechy konstrukcyjne budynków: liczba pięter; dachy i rodzaj pokrycia dachowego, np. dachówka; kształty dachów: płaski, spadzisty; kształt i liczba okien; drzwi; kolor elewacji. Dzieci porównują wygląd domów. Określają różnice i podobieństwa.
- Zabawa ruchowa *Pomniki*.
N. dzieli dzieci na dwie grupy: grupę pomników i grupę turystów. Dzieci spacerują swobodnie. Na umówiony sygnał N. dzieci z pierwszej grupy zatrzymują się i stają bez ruchu, przybierając dowolną pozę. Dzieci z drugiej grupy przechodzą między *pomnikami*, podziwiają je, stroją miny. Brawa otrzymują te dzieci, które nie dadzą się rozśmieszyć. Po pewnym czasie następuje zmiana ról.
- Zabawy swobodne na urządzeniach ogrodowych, z zachowaniem zasad bezpieczeństwa. Rozwijanie motoryki dużej.
N. zwraca uwagę dzieci na śliską i mokrą powierzchnię zabawek ogrodowych. Wyjaśnia, czym jest to spowodowane (np. poranne mgły). W razie potrzeby wręcza dzieciom ściereczki i zachęca do wytarcia zabawek.

III

- Zabawa ruchowa *Szukaj koloru*.
Wybrane dziecko wypowiada nazwę koloru i liczy do dziesięciu. Pozostałe dzieci muszą jak najszybciej dotknąć przedmiotu w tym kolorze i powiedzieć jego nazwę, np. kolor brązowy: regał, drzwi, spodnie kolegi.
- Wyrażanie spostrzeżeń dokonanych podczas spaceru na rysunku swobodnym i słownie.
Dla każdego dziecka: kartka, kredki.
N. rozmawia z dziećmi na temat spaceru i poczynionych obserwacji. Dzieci wyrażają swoje spostrzeżenia na rysunku, a następnie wypowiadają się na jego temat.

Karta pracy, cz. 2, nr 15

- Dzieci:
- czytają z N.,
 - próbują przeczytać same lub z N.,
 - słuchają rozmowy N. z 6-latkami,
 - nakleją na litery w ramkach takie same litery odszukane wśród naklejek; czytają z N.: *To tata*,
 - czytają, same lub z pomocą N., tekst wyrazowo-obrazkowy,
 - rysują po śladach linii.

Karta pracy, cz. 2, nr 19

- Dzieci:
- słuchają rozmowy N. z 5-latkami,
 - odczytują wyrazy i podają nazwy obrazków,
 - piszą litery **t**, **T** po śladach, a potem – samodzielnie.

- Zabawy konstrukcyjne *Wieżowce*, z wykorzystaniem różnych rodzajów klocków. Praca w zespołach. **Klocki, stoper.** Dzieci gromadzą na środku sali wszystkie dostępne klocki (w razie potrzeby N. pożycza klocki z innych grup). Dzieci dobierają się w kilkusobowe zespoły – *murarzy*. N. ogłasza konkurs i mówi: *Który zespół zbuduje najwyższy wieżowiec?* N. wyznacza czas, np. 5 minut, i włącza stoper. Po upływie ustalonego czasu dzieci porównują wysokość budowli i liczbę klocków, które wykorzystaly do budowania. Zwycięskie zespoły są nagradzane brawami.

Listopad, tydzień 2

Dzień 2

Mój dom

Przedszkole – nasz drugi dom

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Zabawa *W którym miejscu?* Ćwiczenia ułatwiające orientację na kartce papieru. Oglądanie domu Ady i Olka i opowiadanie o nim. Oznaczanie ich drogi do domu. Wykonanie rysunku swojego domu. Zabawa rozwijająca umiejętność koncentracji – *Koło, pary, szereg*. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.
- II.1. *Przedszkole – nasz drugi dom* – praca z obrazkiem na podstawie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Plan przedszkola*. Cele: poznawanie zawodu architekta; kształtowanie pojęć matematycznych; określanie położenia przedmiotów w przestrzeni; rozwijanie wyobraźni przestrzennej oraz sprawności manualnej; zachęcanie do swobodnych rozmów oraz współpracy w zespole.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności fizycznej.
- Zabawy na świeżym powietrzu: spacer wokół przedszkola. Oglądanie bryły budynku. Zwracanie uwagi na cechy konstrukcyjne. Zabawa ruchowa *Murarz*. Rysowanie patykiem na ziemi na temat *Moja droga do domu*.
- III. Słuchanie muzyki relaksacyjnej podczas poobiedniego wypoczynku. Zachęcanie dzieci do słuchania muzyki w domu. Zabawa ruchowa *Drzwi do przedszkola*. Projektowanie – wykonanie pracy *Przedszkole moich marzeń*. Rozwijanie wyobraźni i sprawności manualnej.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, II 3, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14

Cele ogólne

- poznawanie zawodów: architekta, murarza,
- kształtowanie pojęć matematycznych; utrwalenie pojęć dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni,
- rozwijanie wyobraźni przestrzennej oraz sprawności manualnej,
- rozwijanie ogólnej sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia, na czym polegają zawód architekta i murarza,
- stosuje pojęcia dotyczące położenia przedmiotów w przestrzeni: *nad, na, pod, między*; orientuje się na kartce papieru; stosuje pojęcia: *nad, obok, u góry, na dole, pierwszy z brzegu, po prawej stronie, po lewej stronie, drugi od góry, po lewej stronie u góry*,
- orientuje się w planie przedszkola; odtwarza plan przedszkola z klocków,
- sprawnie wykonuje ćwiczenia fizyczne.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *W którym miejscu?* Ćwiczenia ułatwiające orientację na kartce papieru. **Arkusz kartonu, obrazek wybranego domu, np. domu z ogródkiem.** Dzieci siedzą przed tablicą, na której jest przypięty arkusz kartonu. N. wskazuje na kartonie jego

górną brzeg, dolny brzeg, a następnie prawy brzeg i lewy brzeg. Następnie kładzie na kartonie, w różnych miejscach, obrazek wybranego domu, np. domu z ogródkiem, i pyta: *W którym miejscu na kartonie znajduje się dom z ogródkiem?* Dzieci, z pomocą N., określają miejsce domu na kartonie. Wypowiadają się pełnym zdaniem, np. *Dom znajduje się u góry kartki.* Zabawa toczy się dalej. N. dokłada drugi obrazek, np. wieżowca. Pyta: *Który dom to wieżowiec?* N. kontynuuje zabawę, zadając inne pytania dotyczące położenia domów.

Karta pracy, cz. 2, nr 16	Karta pracy, cz. 2, nr 20
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądają dom Ady i Olka, opowiadają o nim, – rysują swój dom, – rysują szlaczek po śladzie. 	

Karta pracy, cz. 2, nr 17	Karta pracy, cz. 2, nr 21
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rysują drogę Olka i Ady do domu, – słuchają wypowiedzi 6-latków, – rysują szlaczek po śladzie. 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rysują za pomocą strzałek drogę Olka i Ady do domu; określają kierunki, – dzielą nazwy zdjęć na głoski; łączą głoski wskazane liczbami; odgadują, co otrzymały (dom) – rysują szlaczek po śladzie; kończą rysować według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

- Zabawa rozwijająca umiejętność koncentracji – *Koło, pary, szereg*.
Bęberek, piktogramy przygotowane przez N.
 Swobodny marsz w określonym kierunku. Podczas przerwy w muzyce dzieci ustawiają się zgodnie z piktogramem uniesionym w górę przez N.

koło,

para,

szereg

N. zwraca uwagę na wykonanie zadania w sposób sprawny, bez potracania. Stopniowo zwiększa tempo zabawy.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Przedszkole – nasz drugi dom – praca z obrazkiem na podstawie opowiadania M. Strękowski-Zaremba *Plan przedszkola*.

- Zabawa na powitanie.
 N. mówi: *Witam tych, którzy... mieszkają w bloku, w domu z ogródkiem, w wieżowcu itd.* Dzieci, które czują się powitane, wstają, stają na jednej nodze, wznoszą dłonie nad głowę i tworzą z nich daszek.
- Słuchanie opowiadania M. Strękowski-Zaremba *Plan przedszkola*.

Książka (s. 22) dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą w kole. Otwierają książki i słuchają opowiadania czytanego przez N.

Tego dnia Olek nudził się jak mops. Wolałby się nudzić z Adą, ponieważ nuda podzielona między dwie osoby jest łatwiejsza do zniesienia. Niestety, ani młodszej siostry, ani mamy nie było w domu, a tata siedział już od godziny w swojej pracowni.

– *Ponudzisz się ze mną?* – spytał go znudzony Olek.

– *Mam za dużo pracy, synku. Co najwyżej mogę z tobą ziewnąć* – odparł tata i ziewnął jak hipopotam. *Ziewanie jest zaraźliwe, więc przeniosło się na Olka, dwa pająki i jedną bożą krówkę.*

– *Koniec ziewania. Muszę to skończyć na jutro* – tata wskazał kartony leżące na pochyłym stole, takim specjalnym, dla architektów. – *Projektują szkołę* – wyjaśnił.

– *Prawdziwą?* – spytał Olek, chociaż już powinien wiedzieć, że tata – architekt – projektuje prawdziwe budynki. *W mieście stały domy i bloki, które zaprojektował.*

– *Pewnie, że prawdziwą. Patrz.* – *Tata posadził Olka na wysokim stołku, żeby chłopiec mógł z góry patrzeć na rozrysowane plany szkoły.* – *Teraz projektują rozkład pomieszczeń na parterze. Tu jest hol. Z holu w prawo i w lewo biegną korytarze.*

– Te wąskie paski – domyślił się Olek. – A gdzie klasy?

– Jeszcze nienarysowane. Ale raz-dwa i zaraz będą – tata zatarł ręce, jednak wcale się nie pośpieszył. Pracował w skupieniu. Olek przyglądał się jego pracy. Dotąd nigdy nie bawił się w projektowanie. „Może pora spróbować?“, pomyślał i sięgnął po kartkę. Zmarszczył brwi podobnie jak tata, dodatkowo przygryzł języki i pochylił się nad stołem. Przyznacie, że trudno tak od razu coś zaprojektować. Łatwiej odtworzyć to, co już jest. Olek narysował więc plan własnego mieszkania.

– Świetnie, synku – pochwalił go tata, gdy zobaczył skończone dzieło. Zeskanował plan Olka i, już na komputerze, wyprostował nierówne linie, nasycił je czarnym kolorem i całość wydrukował. Następnego dnia Olek z dumą pokazał swój plan w przedszkolu.

– Okropnie się nad nim napracowałem. Jeszcze mnie język boli – pochwalił się.

Wzbudził wielkie zainteresowanie. Koledzy i koleżanki też chcieli sprawdzić, czy przy rysowaniu planów boli język, więc przez kilka kolejnych dni przynosili do przedszkola własnoręcznie wykonane plany swoich mieszkań. Rzeczywiście, języki mieli obolałe od przygryzania, mimo to chcieli rysować dalej.

– Zaplanujcie nowe przedszkole – odpowiedziała pani. – Tylko języki zostawcie w spokoju. Nie są wam potrzebne do rysowania – zastrzegła i rozłożyła na podłodze bardzo duży karton.

– Ola rysuje szatnię, Piotrek – stołówkę.. – Olek rozdzielał zadania.

– A ja? – spytał Mirek, rozwijając cukierek czekoladowy.

– Korytarz i salę gimnastyczną. Tylko nie jedź przy pracy – poprosił Olek.

Projektowanie przedszkola trwało kilka dni. Wreszcie plan był gotowy.

– Brawo! Nie pominęliście żadnego pomieszczenia – pani pochwaliła klasę. – A to co? Ten ciemny kształt w korytarzu obok sali gimnastycznej?

Dzielni architekci pochylili się nad kartonem i aż oczy przetarli ze zdziwienia. Zdradzę wam, co zobaczyli: brzydką, dużą plamę.

– Ktoś zabrudził nasz plan – powiedziała oburzona Ola.

Dzieci spojrzały po sobie, ale nikt się nie przyznał. Tymczasem Olek pochylił się nad kartonem i polizał plamę językiem. – Czekoladowa! – ogłosił i popatrzył Mirkowi w oczy.

– Przepraszam – bąknął skruszony Mirek.

Okazało się, że język wprawdzie nie jest potrzebny do rysowania planów, ale do wykrywania plamowiczów bywa niezbędny.

- Rozmowa na podstawie opowiadania.

Książka (s. 22–23) dla każdego dziecka.

Dzieci odczytują z N. zapisany w książce, wyraz **tata** do czytania całościowego. Omawiają przedstawiony w książce plan przedszkola.

Następnie N. pyta: *Co postanowił zrobić Olek, kiedy się nudził? Dlaczego tata nie mógł ponudzić się z Olkiem? Kim z zawodu jest tata Olka? Co projektował tata Olka? Co postanowił zaprojektować Olek? Jakie zadanie do wykonania zaproponowała dzieciom pani w przedszkolu? Jakie pomieszczenia zaprojektowały dzieci do nowego przedszkola?*

- Rozmowa na temat etapów budowy domu – *Od projektu do wykonania.*

Napisy: architekt, plan.

N. pyta dzieci, czy wiedzą, od czego zaczynamy, gdy chcemy zbudować dom; czym się zajmuje architekt; co to jest plan; dlaczego budowę domu rozpoczynamy od planu; kto pomaga w udekorowaniu domu. N. wyjaśnia dzieciom pojęcie **plan**. Wprowadza wyrazy **architekt, plan** do czytania całościowego.

- Wycieczka po przedszkolu.

N. prosi dzieci o przypomnienie zasad obowiązujących podczas przemieszczania się w budynku. Zwraca uwagę na zachowanie ostrożności na schodach, witanie się z napotkanymi osobami, spokojny i cichy przemarsz. Zachęca dzieci do zapamiętania jak największej liczby szczegółów, w tym przede wszystkim drogi, jaką przejdą, układu i nazw pomieszczeń, które odwiedzą. N. rozpoczyna od zejścia schodami do piwnicy (jeśli w przedszkolu jest piwnica). Przekazuje informacje na temat znaczenia fundamentów podczas budowy domu. Przechodzi z dziećmi po korytarzach przedszkola, odwiedza pomieszczenia. Po powrocie do sali dzieci wypowiadają się na temat swoich spostrzeżeń. N. zwraca szczególną uwagę na pomieszczenia, które odwiedziły. Pyta, jakie meble i urządzenia się w nich znajdowały. Porównuje budynek przedszkola z ich domem rodzinnym. Pyta, czy przedszkole można nazwać ich drugim domem. Prosi dzieci o podanie argumentów świadczących, że tak jest.

- Wykonywanie i odczytywanie planu przedszkola.
Arkusz szarego papieru, mazak, wskaźnik.
N. proponuje dzieciom zabawę w architekta. Rozkłada na podłodze arkusz szarego papieru. Dzieci, z pomocą N., przypominają sobie drogę, jaką przeszły po przedszkolu. Ustalają punkt początkowy i rysują plan przedszkola. Zaznaczają na planie piwnicę, korytarze i pozostałe pomieszczenia.
N. informuje dzieci, że po wykonaniu planu przez architekta osoby zajmujące się budową – murarze – powinny poprawnie go odczytać. Dzieci z pomocą N. wodzą wskaźnikiem po planie – odczytują plan: wymieniają nazwy pomieszczeń, używają określeń: 5-latki np.: nad, obok, po prawej stronie, po lewej stronie, 6-latki np.: drugi od góry, u góry, na dole, pierwszy od brzegu.
- Zabawa konstrukcyjna *Przedszkole na dywanie*. Odtwarzanie planu przedszkola.
Arkus z wykonanym przez dzieci planem przedszkola, napis plan, kartoniki z imionami dzieci, klocki, odtwarzacz CD, nagranie melodii wykonywanej w coraz szybszym tempie, aparat fotograficzny.
N. zawieszka arkusz z wykonanym planem na tablicy. U góry na arkuszu nakleja wyraz **plan** do czytania całościowego. N. proponuje zabawę w dekoratorów. Pyta dzieci, czy wiedzą, na czym polega ten zawód. Następnie prosi dzieci o dobranie się w 2–3-osobowe zespoły – w *murarzy*. Liderom zespołów N. przyporządkowuje nazwy różnych pomieszczeń. Dzieci budują z klocków poszczególne pomieszczenia przedszkola. Zwracają uwagę na ich kształt. Na znak wykonanej pracy oznaczają pomieszczenia kartonikami ze swoimi imionami. Dzieci odwiedza pan/pani dyrektor. Z uwagą ogląda plan przedszkola i odtworzone pomieszczenia. Odczytuje imiona dzieci, którym najdokładniej udało się odtworzyć dane pomieszczenie. N. wykonuje zdjęcie. (Po wywołaniu zdjęcia N. zawieszka plan przedszkola oraz zdjęcie w szatni, w kąciку dla rodziców). Na koniec N. włącza nagranie melodii wykonywanej w coraz szybszym tempie. Informuje dzieci, że mają czas na posprzątanie klocków do momentu zakończenia odtwarzania melodii.

Karta pracy, cz. 2, nr 18	Karta pracy, cz. 2, nr 22
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odszukują wśród naklejek imiona dzieci – <i>Marta, Adam</i>; nakleją je przy domach dzieci, wiedząc, że dom Marty znajduje się nad domem Ady i Olka, a dom Adama jest obok domu Ady i Olka, – słuchają wypowiedzi 6-latków, – prowadzą linie po wyznaczonych ścieżkach (wewnątrz wzorów). 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odszukują wśród naklejek imiona dzieci; nakleją je przy domach, wiedząc, że dom Ani jest po prawej stronie, pierwszy od góry; dom Igora też jest po prawej stronie, trzeci od góry, – odczytują wyrazy Ada i Olek,

Karta pracy, cz. 2, nr 19	Karta pracy, cz. 2, nr 23
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odszukują wśród naklejek odczytane imiona dzieci: <i>Ania, Tomek, Emil, Igor</i>, – nakleją je w odpowiednich miejscach na obrazku, wiedząc, że dom Ani jest na górze karty, a dom Igora na dole; dom Emila jest pierwszy od brzegu karty, a Tomka – obok niego, 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odszukują wśród naklejek imiona dzieci: <i>Tomek, Emil, Adam, Marta</i>, – nakleją je w odpowiednich miejscach na obrazku, wiedząc, że domy Tomka i Emila też są po prawej stronie – drugi od góry – Tomka – po lewej stronie, a Emila – po prawej stronie; dom Marty jest po lewej stronie u góry, dom Adama jest po lewej stronie – to czteropiętrowy blok,
<p>– rysują po śladach, a potem – samodzielnie, kończąc podane wzory.</p>	

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5 (przewodnik, cz. 2, s. 18).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer wokół przedszkola. Oglądanie bryły budynku.
N. oprowadza dzieci dookoła budynku przedszkola. Dzieci wypowiadają się na temat cech konstrukcyjnych budynku. Określają, czy jest to budynek parterowy, czy piętrowy, jaki jest kolor i kształt dachu. N. przybliży dzieciom pojęcie *elewacja*; pyta, jaki jest kolor elewacji.

- Zabawa ruchowa *Murarz*.
Za pomocą wylizczanki dzieci wybierają spośród siebie murarza. *Murarz* ustawia się pośrodku wyznaczonego terenu (może poruszać się tylko po wyznaczonej linii, to znaczy, że nie wychodzi ani do przodu, ani do tyłu). Pozostałe dzieci zajmują ustalone miejsce. Na umówiony sygnał przebiegają z jednej strony wyznaczonego terenu na drugą w taki sposób, aby nie zostać dotkniętym przez *murarza*. Złapane dzieci stają na linii środkowej jedno za drugim i dopingują pozostałe dzieci. W miarę upływu zabawy mur z dzieci powiększa się, a przestrzeń obok *murarza* zmniejsza się, przez co pozostałym dzieciom coraz trudniej przedostać się na drugą stronę. Wygrywa ostatnie dziecko, które nie dało się złapać *murarzowi*.
- Rysowanie patykiem na ziemi na temat *Moja droga do domu*.
Dzieci rysują drogę, jaką przemierzają z przedszkola do domu. Zaznaczają ulice, domy i inne szczegóły.

III

- Słuchanie muzyki relaksacyjnej podczas poobiedniego wypoczynku. Zachęcanie dzieci do słuchania muzyki w domu.

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki relaksacyjnej.

- Zabawa ruchowa *Drzwi do przedszkola*.

Obręcz, odtwarzacz CD, nagranie melodii do podskoków.

N. informuje dzieci, że wejścia do budynków, zwłaszcza mieszkalnych, są zabezpieczone przed osobami niepowołanymi. Pyta, dzieci czy wiedzą dlaczego, oraz jak jest zabezpieczone wejście do ich przedszkola. Następnie prosi dzieci o podanie sposobów na zabezpieczenie wejścia, np.: zamykanie na klucz, kod, pilnowanie wejścia przez np. ochronę (dozorcę). Proponuje zabawę. Wybiera dwoje dzieci i wręcza im obręcz. Dzieci tworzą drzwi: stają naprzeciwko siebie, trzymają obręcz między sobą i opierają ją o podłogę. Pozostałe dzieci w rytm muzyki podskakują po sali – bawią się na powietrzu. Na sygnał dzwoneczka *wracają do przedszkola*. Dzieci stają w kolejce przed wejściem i przechodzą przez *drzwi* w ustalony sposób, np. podając hasło. N. kontynuuje zabawę. Wybiera inne dzieci do trzymania obręczy, proponuje inny sposób przejścia, np. na czworakach.

- Projektowanie – tworzenie pracy *Przedszkole moich marzeń*. Rozwijanie wyobraźni i sprawności manualnej.

Dla każdego dziecka: kartka, kredki, koperta, znaczek lub kartonik z nazwą grupy.

N. organizuje burzę mózgów na temat: *Przedszkole moich marzeń*. Następnie dzieci indywidualnie wykonują rysunek. Po wykonaniu i omówieniu prac wkładają je do koperty. Nakleją na kopercie znaczek lub kartonik z nazwą swojej grupy. Wręczają swoje prace pani dyrektor.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Przeglądanie albumów oraz poradników. Wzbogacenie wiadomości na temat zwierząt domowych. Rozwijanie umiejętności opisywania wyglądu zewnętrznego i prowadzenia swobodnych rozmów. Słuchanie ciekawostek na temat ras psów i kotów. Ćwiczenia manualne – rysowanie po śladach. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.
- II.1. *Nasze domowe zwierzęta* – rozmowa połączona z ćwiczeniami dramowymi. Cele: wzbogacenie wiadomości na temat zwierząt domowych; rozwijanie spostrzegawczości słuchowej i wzrokowej; kształtowanie właściwych zachowań wobec zwierząt domowych; budzenie wrażliwości na ich potrzeby; rozwijanie umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi na określony temat; rozumienie konieczności zachowania rezerwy wobec nieznanymi zwierząt.
2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Magiczne miejsce*. Cel: ćwiczenie umiejętności poprawnego operowania głosem podczas śpiewu.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa *Gąski, gąski, do domu*. Obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie. Zwracanie uwagi na niższe położenia słońca; dowiadywanie się, czym to jest spowodowane.
- III. Zabawa zręcznościowa – *Buda dla bezdomnego pieska*. Ćwiczenia z wykorzystaniem kalki technicznej – *Jedno zwierzątko, dwa zwierzątka*. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, ćwiczenia precyzji ruchów. Zabawa tematyczna *U weterynarza*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 10, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 12, IV 15, IV 18, IV 20

Cele ogólne

- kształtowanie właściwych zachowań wobec zwierząt domowych, budzenie wrażliwości na ich potrzeby,
- rozwijanie umiejętności formułowania dłuższych wypowiedzi na określony temat,
- rozumienie konieczności zachowania rezerwy wobec nieznanymi zwierząt,
- ćwiczenie umiejętności poprawnego operowania głosem podczas śpiewu,
- wyrabianie szybkiej reakcji na ustalony sygnał.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia, jakie warunki są potrzebne do rozwoju zwierząt (przestrzeń życiowa, pokarm, bezpieczeństwo),
- wypowiada się na temat właściwych i niewłaściwych zachowań wobec zwierząt; wyjaśnia znaczenie pojęć: *odpowiedzialność, znęcanie się nad zwierzętami*; omawia znaczenie powiedzeń o zwierzętach,
- wymienia zagrożenia ze strony nieznanymi zwierząt; właściwie reaguje w razie zaatakowania go przez psa,
- śpiewa piosenkę,
- reaguje odpowiednio na podane sygnały.

Przebieg dnia

I

- Przeglądanie albumów oraz poradników. Wzbogacenie wiadomości na temat zwierząt domowych, w tym ras psów i kotów. Rozwijanie umiejętności opisywania wyglądu zewnętrznego i prowadzenia swobodnych rozmów.

Albumy, poradniki o zwierzętach hodowanych w domach.

Dzieci oglądają z N. albumy i poradniki. Nazywają poszczególne zwierzęta, omawiają ich wygląd. Słuchają ciekawostek czytanych przez N., m.in. na temat ras psów i kotów. Prowadzą swobodne rozmowy na temat swoich pupilów lub zwierząt, które chciałyby mieć.

Dzieci:

– rysują po śladach – od dzieci do zwierząt,
– mówią, jakie zwierzę ma pierwsze, drugie... czwarte dziecko,	
– przyglądają się temu co robią 6-latki,	– numerują dzieci – nakleją liczby odszukane wśród naklejek,
– kończą rysować kotki według wzoru, a potem je kolorują.	

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Nasze domowe zwierzęta – rozmowa połączona z ćwiczeniami dramowymi.

- Powitanie zabawą *Nitka*.

Kłębek wełny.

Dzieci przekazują sobie kolejno kłębek wełny. Wymieniają nazwę swojego ulubionego zwierzątka. Po zabraniu głosu trzymają nitkę wełny, a kłębek przekazują dziecku siedzącemu obok. Kiedy kłębek dojdzie z powrotem do N. i wszystkie dzieci się wypowiedzą, N. zwiija nitkę w kłębek. Dzieci po kolei wypuszczają nitkę z dłoni. Wszystkie naraz wymieniają nazwy zwierząt wypowiedziane przez poszczególne dzieci. N. chce sprawdzić, czy dzieci wiedzą, jakie zwierzęta ludzie trzymają w swoich domach. Proponuje zabawę w rozwiązywanie zagadek.

- Rozwiązywanie zagadek – *Jakie zwierzęta hodujemy w domu?*
- Zagadki dźwiękowe.

Sztaluga, obrazek przedstawiający wnętrze mieszkania, odtwarzacz, CD, nagrania z głosami psa, kota, papugi, kanarka oraz obrazki z tymi zwierzętami, klej.

Dzieci siedzą przodem do N., który ustawia przed nimi sztalugę z obrazkiem przedstawiającym wnętrze mieszkania (na obrazku są wykonane nacięcia). N. rozkłada przed dziećmi obrazki różnych zwierząt hodowanych w domach. Włącza nagranie głosów psa, kota, papugę, kanarka. Dzieci rozpoznają zwierzęta po odgłosach, podają ich nazwy, dzielą nazwy na sylaby. Następnie wybierają obrazek wskazanego zwierzęcia i nakleją go we wspólnie ustalonym miejscu w mieszkaniu. Następnie formułują wypowiedź, np. *Kot leży pod krzesłem. Pies stoi na dywanie.*

- Zagadki obrazkowe.

Sztaluga, obrazki przedstawiające żółwia, rybki w akwarium, chomika, mysz.

N. odwraca sztalugę tyłem. W nacięciach w obrazku mieszkania umieszcza obrazki kolejnych zwierząt, ale tak, aby wystawała tylko część obrazka danego zwierzęcia, np. łapka, uszko, ogonek. Dzieci próbują odgadnąć, jakie zwierzęta ukryły się w mieszkaniu. Podobnie jak wcześniej – podają nazwy zwierząt, dzielą te nazwy na sylaby.

- Zabawa *Czym się żywią?*

Obrazki przedstawiające kość, miseczkę z mlekiem dla kota, liść cykorii, ziarenka, suchy pokarm dla rybek, liść mniszka lekarskiego, ziarna zbóż, klej.

N. układa na dywanie odwrócone obrazki przedstawiające przysmaki wybranych zwierząt domowych. Dzieci po kolei odkrywają obrazki, podają nazwy pokarmów i ustalają, które zwierzęta tym się żywią, np. kość dla psa, miseczka z mlekiem dla kota, liść cykorii dla chomika, ziarenka dla papugi i kanarka, suchy pokarm dla rybek, liść mniszka lekarskiego dla żółwia, ziarna zbóż dla myszy. Następnie dokleją obrazek pokarmu do odpowiedniego obrazka zwierzątka. N. pyta dzieci, czy wiedzą, co jeszcze jadają te zwierzęta.

Koty i psy lubią jeść także suchą karmę lub karmę z puszki, bardzo lubią także świeże pożywienie, np. mięso, ryby. Rybkom podaje się specjalną suchą karmę, ale uwielbiają także świeży pokarm, np. larwy owadów, które można kupić w sklepie zoologicznym.

- Przyporządkowanie napisów do czytania całościowego do odpowiednich obrazków.

Napisy: kot, papuga, kanarek, rybka, klej, obrazek mieszkania.

N. wprowadza nazwy poznanych zwierząt domowych do czytania całościowego. Przyczepia do tablicy obrazek mieszkania. Dzieci przyporządkowują kartoniki z nazwami do odpowiednich zwierząt i przyklejają je obok ich obrazków.

- Właściwe i niewłaściwe zachowania wobec zwierząt. Wypowiadanie się na temat obrazków.
Obrazki przedstawiające trzy psy: zadowolonego, smutnego, groźnego.

N. kładzie przed dziećmi trzy obrazki przedstawiające psy. Wskazując pierwszy obrazek, prosi dzieci o odpowiedź na pytanie: *Po czym można poznać, że pies jest do nas mile usposobiony?* (merda ogonem, piszczy, łąsi się). *Kiedy zwierzęta są zadowolone? Jak właściwie opiekować się zwierzętami domowymi?* Dzieci określają warunki, w jakich powinny żyć zwierzęta domowe. N. zapoznaje dzieci ze znaczeniem pojęcia *odpowiedzialność*. Zwraca uwagę, że mając zwierzątko w domu, należy nie tylko zorganizować dla niego miejsce i je karmić, ale także zaspokajać inne jego potrzeby.

Rybkom należy systematycznie zmieniać wodę. Psy i koty muszą mieć miskę na wodę i na jedzenie, powinny być zaszczepione przez weterynarza. Psy powinny mieć swoje miejsce do spania; bardzo lubią się bawić, wychodzić na spacer.

N. wskazuje drugi obrazek i prosi dzieci o odpowiedzi na pytanie: *Po czym poznajemy, że psu coś dolega?* (Skomli, podwija pod siebie ogon, unika kontaktu, boi się). Przybliży dzieciom temat bezdomności zwierząt. Informuje, że gdy z jakichś powodów nie możemy trzymać zwierzątka w domu, należy je oddać do schroniska dla zwierząt.

Następnie N. wskazuje trzeci obrazek – groźnie wyglądającego psa – i pyta dzieci: *Po czym można poznać, że pies jest groźny?* (Szczery kły, warczy, głośno szczeka). *Czego zwierzęta nie lubią?* (Gdy przeszkadza im się podczas jedzenia). Prosi dzieci o wyjaśnienie znaczenia zwrotu: *znęcać się nad zwierzętami*. Uzupełnia informacje.

- Wyjaśnienie powiedzeń o zwierzętach.

N. informuje dzieci, że jest wiele przysłów i powiedzeń o zwierzętach. Używa się ich do opisu cech charakteru człowieka, przekazania komuś informacji, ostrzeżenia, udzielenia rady. N. podaje kilka przykładów. Dzieci, z pomocą N., próbują wyjaśnić ich znaczenie, np. *Żyją ze sobą jak pies z kotem*. *Pierwsze koty za płoty*. *Gdy kota nie ma, myszy harcują*. *Włecze się jak żółw*.

- Zabawa ruchowa *Pieski na smyczy*.

Szarfa dla jednego dziecka z każdej pary, odtwarzacz CD, nagranie melodii do marszu.

N. dzieli dzieci na dwie grupy: grupę właścicieli psów i grupę psów tych właścicieli. Dzieci – *pieski* – przyjmują pozycję na czworaka; *właściciele zakładają swoim pieskom smycze* – przewlekają szarfy tak, aby były pod pachami *piesków*. Podczas nagrania muzyki *właściciele*, trzymając delikatnie szarfy, *wyprowadzają swoje pieski na spacer*; *pieski* na czworakach trzymają się blisko *swoich panów*. Na przerwę w nagraniu muzyki wszyscy się zatrzymują, *pieski* wykonują polecenia N.:

- *pieski się cieszą* – dzieci kucają i rękami naśladują prośenie, dyszą z wysuniętym językiem,
- *pieski warczą* – dzieci patrzą groźnie, naśladują warczenie, pokazują zęby i szeroko otwierają usta,
- *pieski są zmęczone* – dzieci zwijają się w kulkę i leżą na podłodze obok nogi *swego pana*.

Po dwóch powtórzeniach następuje zmiana ról i dzieci bawią się ponownie.

Karta pracy, cz. 2, nr 21

Karta pracy, cz. 2, nr 25

Dzieci:

- rysują obiema rękami jednocześnie drogę psów do kości,
- słuchają, jak powinno się zachowywać podczas ataku psa; ćwiczą to z kolegami,
- kończą rysować budy według wzoru, kolorują je.

Karta pracy, cz. 2, nr 22

Ćwiczenia plastyczne

- otaczają pętlą obrazki *piesków*, potem otaczają pętlą obrazki *kotków*; określają, których jest więcej, o ile więcej, których jest mniej, o ile mniej,
- nazywają zwierzęta – pierwsze, drugie... szóste.

Ćwiczenie plastyczne *Ubranko dla mojego pupila*. Usprawnianie mięśni dłoni.

Dla każdego dziecka: konturowe rysunki zwierzątek, plastelina.

N. informuje dzieci, że niektórzy właściciele psów, gdy nadchodzą mrozy, przygotowują dla swoich pupili ciepłe okrycia. Zachęca do wykonania ubranka.

Dzieci:

- wybierają rysunek konturowy zwierzątka, dla którego chciałyby wykonać ubranko,
- robią kuleczki z plasteliny i przyklejają je na obrzuku wybranego zwierzątka,
- wymyślają imię dla swojego zwierzątka,
- prezentują swoje zwierzątko w ubranku.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Magiczne miejsce*.

- Nauka piosenki *Magiczne miejsce* (przewodnik, cz. 2, s. 33).
- Ćwiczenia emisyjne na głoskach: *da, do, de, du, di*.
- Nauka refrenu na zasadzie echa.
Zwrotki śpiewa N., dzieci wykonują refren.
- Wspólny śpiew N. z dziećmi, z zastosowaniem zmian dynamicznych (głośno, cicho).
- Zabawa wyrabiająca umiejętność skupienia podczas działania i szybkiej reakcji na określony sygnał – *Domy, domki*.

Klawesy, dla każdego zespołu: wycięte z kolorowych kartek papieru kwadraty, trójkąty, prostokąty różnej wielkości, kredki świecowe, klej, duże arkusze szarego papieru.

Dzieci są podzielone na sześciuosobowe zespoły. Na środku sali N. rozkłada arkusze szarego papieru. Wokół każdego arkusza jest sześć stanowisk dla uczestników. Dla każdego dziecka N. przygotowuje: pojemnik z figurami geometrycznymi wyciętymi z kolorowych kartek, kredki świecowe, klej. W rytmie akompaniamentu granego na klawesach dzieci w grupach sześciuosobowych maszerują wokół arkuszy. Na sygnał (kilka szybkich, głośnych dźwięków) zajmują miejsca na wyznaczonych stanowiskach wokół arkusza papieru i wykonują zadania:

- układają z figur domki,
- przyklejają domki na arkuszach,
- dokleją okna, drzwi, komin,
- rysują słońeczko, chmurkę, dym z komina.

Po wykonaniu każdego zadania grupa w rytmie instrumentu maszeruje wokół swojego arkusza. Następnie grupy przechodzą do innego arkusza i na określony sygnał wykonują kolejne zadanie.

- Zabawa w kole – *Mój domek*.

Odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej piosenki *Magiczne miejsce*.

W rytmie wersji instrumentalnej piosenki dzieci maszerują po okręgu koła. W jego środku wybrane dziecko przemieszcza się w przeciwnym kierunku. Podczas przerwy w nagraniu muzyki N. zatrzymuje się przed wybranym dzieckiem. Recytuje rymowaną autorstwa B. Formy, równocześnie klaszcząc.

*Raz, dwa, trzy, raz, dwa, trzy, w moim domku będziesz ty.
Poznasz całą rodzinę, spędzisz z nami miłe chwile.*

Następnie zajmuje miejsce wybranego dziecka w kole. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Zabawa kształtująca orientację w przestrzeni – *Tutaj mieszkam*.

Szyfonowe chusty (jedna dla trojga dzieci), odtwarzacz CD, wersja instrumentalna piosenki *Magiczne miejsce*.

Dzieci dobierają się w trójki. Dwoje dzieci trzyma chustę za rogi i unosi ją w górę – to *dachy domów*. Trzecie dziecko zajmuje miejsce pod chustą – to *jego dom*. W rytmie nagrania dzieci wychodzą z domów i swobodnie przemieszczają się po sali. Na hasło: *Tutaj mieszkam*, zajmują miejsce w najbliższym stojącym domu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Gąski, gąski, do domu* (autor nieznany, zabawa popularna).
Dzieci dzielą się na dwie grupy, rysują patykami na ziemi 2 równoległe kreski w znacznej odległości od siebie. Wyznaczają spośród siebie *mamę gąskę* i *lisa*. *Mama gąska* staje za jedną z linii, przed drugą stają jej dzieci – *gąski*. Z boku ustawia się *lis*, którego zadaniem jest złapać przebiegające *gąski* i odprowadzić na bok. Zabawa trwa tak długo, aż *lis* wyłapie wszystkie *gąski*.

Mama: *Gąski, gąski, do domu!*
Gąski: *Nie pójdziemy, bo się lisa boimy!*
Mama: *Gdzie ten lis?*
Gąski: *Za górami, za lasami!*
Mama: *Czym się żywi?*

Gąski: *Korzeniami!*
Mama: *Co pije?*
Gąski: *Pomyje.*
Mama: *Gąski, gąski, do domu!*

- Obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.
N. zwraca uwagę na niższe położenia słońca w porze jesiennej w stosunku do pory letniej. Informuje dzieci, czym jest to spowodowane. Wyjaśnia, jaki to ma wpływ na zwierzęta (zwierzęta przygotowują się do zimy).

III

- Zabawa zręcznościowa – *Buda dla bezdomnego pieska*.
Maskotka pieska, klocki w pojemniku, odtwarzacz CD, nagranie dowolnej, żywej melodii.
Dzieci siedzą w kole. N. ustawia na środku koła maskotkę pieska. Mówi, że piesek jest bezdomny. Przybliża dzieciom temat bezdomności. Zapowiada, że za chwilę dzieci wysłuchają opowiadania o kimś, kto jeszcze nie ma domu, a bardzo chciałby go mieć. N. włącza nagranie dowolnej, żywej melodii. Snuje opowieść o bezdomnym piesku. Dzieci przekazują sobie plastikowy klocek – *deskę* – tak, aby nie upadł na podłogę. Podczas przerwy w nagraniu muzyki dziecko, które trzyma klocek, kładzie go obok *pieska*. Zabawa toczy się dalej. N. przekazuje nowy klocek. Kolejne dzieci łączą klocki tak, aby wokół *pieska* powstał jego dom – buda. Zabawa trwa tak długo, aż wszystkie klocki z pojemnika zostaną wykorzystane. Na koniec dzieci przeliczają, *z ilu desek zbudowały budę dla pieska*.
- Ćwiczenia z wykorzystaniem kalki technicznej – *Jedno zwierzątko, dwa zwierzątka*. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej, ćwiczenia precyzji ruchów.
Dla każdego dziecka: biała kalka techniczna, obrazek wybranego zwierzątka domowego, ołówek, spinacze biurowe, kredki, czarny mazak, nożyczki.
Dzieci wkładają pod białą kalkę techniczną obrazek wybranego zwierzątka domowego. Kalkują obrazek ołówkiem. Następnie kolorują obrazek zgodnie z wzorem i pogrubiają kontur czarnym mazakiem. Wycinają sylwetę z kalki i przykładają do szyby. Oglądają efekt swojej pracy.
W celu ułatwienia pracy i uniknięcia przesunięć kalkę i obrazek warto spiąć kilkoma spinaczami biurowymi.
- Zabawa tematyczna *U weterynarza*.
Maskotki zwierząt, akcesoria lekarskie.
Dzieci wybierają maskotkę dowolnego zwierzątka. Organizują zabawę tematyczną *U weterynarza*, z wykorzystaniem akcesoriów lekarskich.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Przygotowanie pomocy do zajęć. Ćwiczenia mięśni drobnych rąk. Grupowanie obrazków związanych z domem i nadawanie im nazw. Wykonanie puzzli przedstawiających przedmioty domowe. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.
- II.1. *Dekoratorzy wnętrz* – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie zainteresowania aranżacją wnętrz; wzbogacenie słownictwa dzieci o nazwy pomieszczeń, występujących w nich sprzętów i przedmiotów oraz wykonywanych czynności; dobieranie obiektów w kolekcje według ich przeznaczenia lub miejsca, w którym się zwykle znajdują; zgodne współdziałanie z innymi dla osiągnięcia wybranego celu;
- utrwalanie liczenia w zakresie 6. | odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 5.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa kształtująca umiejętność współpracy w zespole – *Który rząd zwycięży?* Zabawa *Okna w naszym przedszkolu*. Utrwalanie umiejętności przeliczania w dostępnym dla siebie zakresie. Zwracanie uwagi na okna przedszkola; zastanawianie się, co się za nimi znajduje. Usprawnianie narządów artykulacyjnych poprzez naśladowanie odgłosów, jakie wydają wybrane urządzenia elektryczne podczas pracy.
- III. Zabawa ruchowa z elementem wspięcia – *Winda*. Słuchanie wiersza I. R. Salach *W moim domu* i rozmowa na jego temat. Rozwiązywanie zagadek. Podawanie nazw urządzeń elektrycznych; określanie, do czego służą. Instrumentacja piosenki *Magiczne miejsce*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 12, IV 15, IV 20

Cele ogólne:

- rozwijanie zainteresowania aranżacją wnętrz,
- wzbogacenie słownictwa dzieci o nazwy pomieszczeń, występujących w nich sprzętów i przedmiotów oraz wykonywanych czynności,
- dobieranie obiektów w kolekcje według ich przeznaczenia lub miejsca, w którym się zwykle znajdują,
- odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 5,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wie, na czym polega aranżacja wnętrz; poznaje zawód dekoratora,
- nazywa poszczególne pomieszczenia znajdujące się w przedszkolu, wymienia występujące w nich sprzęty oraz wykonywane tam czynności,
- dobiera obiekty w kolekcje według ich przeznaczenia lub miejsca, w którym się zwykle znajdują,
- rozpoznaje i nazywa cyfrę 5,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Przebieg dnia

I

- Przygotowanie pomocy do zajęć. Ćwiczenia mięśni drobnych rąk. Grupowanie obrazków i ich nazywanie.
Katalogi i gazetki reklamowe, pojemnik, nożyczki dla każdego dziecka.
Dzieci oglądają katalogi i gazetki reklamowe pochodzące z różnych sklepów. Następnie wycinają obrazki związane z domem. Grupują obrazki i nadają tym grupom nazwy, np.: meble, naczynia, zabawki, zwierzęta domowe. Przeliczają obrazki w dostępnym dla siebie zakresie. Gromadzą obrazki w pojemniku.

- Wykonanie puzzli. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.
Pojemnik, dla każdego dziecka: obrazki przedstawiające przedmioty związane z domem, klej, tekturki, mazaki, nożyczki, koperta.
Każde dziecko wybiera z pojemnika dowolny obrazek przedstawiający przedmiot domowy i przykleja go na tekturce. Po drugiej stronie rysuje mazakiem pięć, sześć lub więcej linii i wzdłuż nich rozcina obrazek. Składa puzzle. Nazywa przedmiot przedstawiony na obrazku. Następnie dzieci umieszczają puzzle w kopertach i odkładają do pojemnika, do swobodnego korzystania przez inne dzieci.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Dekoratorzy wnętrz – zajęcia matematyczne.

- Powitanie zabawą *Witam tych, którzy...*
Dzieci siedzą w kole, N. mówi: *Witam tych, którzy mają swój pokój, którzy dzielą pokój z bratem/siostrą* itp. Dzieci, które czują się powitane, machają ręką.

- Wprowadzenie.

Obrazek przekroju poprzecznego domu, wskaźnik, napis dom.

N. zadaje dzieciom zagadkę I. Fabiszewskiej:

*Czy ci dobrze jest, czy źle,
zawsze tutaj schronisz się.
Ma on okna, komin, ściany,
jest przez ludzi zamieszkanym.* (dom)

N. odkrywa przykryty obrazek przekroju poprzecznego domu. Prosi o przypomnienie, czym się zajmuje architekt. Wskaźnikiem pokazuje zarysy poszczególnych pomieszczeń domu. Wyjaśnia, z jakich pomieszczeń składa się dom. Dzieci ustalają liczbę pomieszczeń. Następnie N. wymienia nazwy: *kuchnia, łazienka, salon, pokój dziecięcy, sypialnia*. Dzieci dzielą nazwy na sylaby, rozpoznają w nich pierwszą i ostatnią głoskę (6-latki). N. odwołuje się do doświadczeń dzieci. Pyta, co się znajduje w poszczególnych pomieszczeniach w ich domach. Dzieci podają przykłady charakterystycznych dla poszczególnych pomieszczeń mebli, urządzeń elektrycznych, dekoracji itd. N. pyta, czy dzieci wiedzą, czym zajmuje się dekorator wnętrz, co znaczy słowo *aranżacja*. Przybliży dzieciom te pojęcia. Proponuje dzieciom zabawę w dekoratorów wnętrz.

- Przygotowanie do zabawy.
Taśma samoprzylepna, sześć dużych szarych arkuszy kartonu, pojemniki z obrazkami przygotowanymi w części I dnia, dwa pojemniki z kartonikami: w jednym z kropkami (od jednej do czterech), w drugim – z liczbami (od 1 do 4), zegar.

N. dzieli dzieci na sześć zespołów. Pośrodku sali nakleja 2 paski taśmy samoprzylepnej, tworząc niezbyt szeroki korytarz. Każdemu zespołowi przydziela jeden duży arkusz szarego kartonu – pomieszczenie. Z boku ustawia pojemniki z obrazkami przygotowanymi w części I dnia oraz dwa pojemniki z kartonikami: jeden – z kropkami (od jednej do czterech), drugi – z liczbami (od 1 do 4).

Liderzy zespołów układają kartony po obu stronach korytarza: trzy z lewej strony i trzy z prawej. Następnie N. przydziela nazwy pomieszczeń. Wyjaśnia, że z obrazków zgromadzonych w pojemniku, czyli z magazynu, dzieci mają wybrać te, które pasują do ich pomieszczeń i są w nich potrzebne. Przedmioty z magazynu będzie wydawać N. Dzieci losują kartoniki z kropkami lub z liczbami. Obowiązuje zasada: dzieci wybierają naraz z pojemnika tyle przedmiotów, ile kropek jest na kartoniku (5-latki), lub jaka jest liczba (6-latki). Dzieci rozpoczynają zabawę. N. wskazuje zegar. Mówi: *Duża wskazówka naszego zegara jest tutaj* (pokazuje). *Na wykonanie zadania macie piętnaście minut. Gdy wskazówka przesunie się w to miejsce* (pokazuje), *będziemy kończyć projekty dekoracji*.

- Zabawa w zespołach – *Dekoratorzy wnętrz*.

Mazaki dla każdego dziecka.

Dzieci w zespołach samodzielnie tworzą aranżacje poszczególnych wnętrz. N. zwraca uwagę na wykorzystanie całego arkusza papieru. Dzieci porozumiewają się między sobą. Jeśli obrazek pasuje do ich pomieszczenia – przyklejają go. Jeśli nie, oddają obrazek do *magazynu*. Dzieci mogą wzbogacić wnętrza, dorysowując kolorowymi mazakami dodatkowe, charakterystyczne elementy swoich pomieszczeń.

- Zwiedzanie pomieszczeń.
N. ogłasza koniec zabawy. Zaprasza dzieci do siebie i staje z nimi na początku korytarza. Wspólnie zwiedzają poszczególne pomieszczenia. N. mówi: *Idziemy prosto korytarzem. Skręcamy w prawo. Odwiedzamy pierwsze pomieszczenie po prawej stronie. Co to za pomieszczenie? Po czym to poznaliście?* N. zwraca się do zespołu, który zajmował się dekorowaniem kuchni, prosi o opisanie tego pomieszczenia. Dzieci wymieniają elementy wyposażenia kuchni. N. zachęca do stosowania określeń dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni, np.: na, pod, obok, wysoko, nisko. Następnie pozostałe dzieci decydują, czy wszystkie przyklejone i narysowane przedmioty powinny znajdować się w kuchni. Dzieci liczą w dostępnym dla siebie zakresie wszystkie elementy wchodzące w skład wyposażenia kuchni. Wspomagają się pokazywaniem na palcach. Podają liczbę wszystkich elementów. N. kontynuuje zwiedzanie, dając szansę wszystkim zespołom na prezentację swoich pomieszczeń. Na koniec N. pyta: *Ile pomieszczeń było po prawej stronie korytarza, a ile – po lewej? W którym pomieszczeniu znajdował się np. kot? Który zespół dekoratorów użył do dekoracji największej liczby elementów?* Wszystkie zespoły nagradza brawami.

Utrwalanie liczenia w zakresie 6

Karta pracy, cz. 2, nr 23

Dzieci:

- liczą półki; numerują je odpowiednią liczbą kropek; nazywają jednym słowem to, co znajduje się na półkach,
- kończą rysować myszki według wzoru, kolorują je.

Po wykonaniu karty pracy dzieci zajmują miejsce z boku sali i podczas cichej zabawy konstruują domy z klocków.

Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 5

Sylwety pięciu kotów, kartoniki z liczbami 4 i 5, kartonik z pięcioma kropkami.

N. kontynuuje zajęcia przy arkuszach z pomieszczeniami. Mówi, że gdyby on był dekoratorem wnętrz, zaprojektowałby w domu miejsce dla kotów, gdyż bardzo lubi te zwierzęta.

- Utrwalanie zapisów cyfrowych liczb: **1, 2, 3, 4.**
N. układa sylwety czterech kotów. Prosi dzieci o ich policzenie. Dzieci liczą koty, wybierają kartonik z liczbą **4** i umieszczają pod kotami. Mówią, jak wygląda pierwszy, drugi, trzeci, czwarty kot.
- Zapoznanie z wyglądem cyfry **5.**
N. opowiada, że gdyby znalazł bezdomnego kotka, wzięłby go ze sobą. (N. umieszcza na tablicy sylwetę piętego kota). Pyta: *Ile teraz mam kotów?* Prosi dzieci o pomoc w nadaniu kotom imion. Dzieci zamieniają kartonik z liczbą **4** na kartonik z pięcioma kropkami. Następnie N. pokazuje kartonik i mówi: *To cyfra 5. Pyta: Jak wygląda cyfra 5? Co wam przypomina ta cyfra? Czy gdzieś spotkaliście się z tą cyfrą? Czego jest pięć w naszej sali?* Prosi, aby dzieci pokazały 5 palców, 5 razy zamiauczały, 5 razy zapukały paluszkiem w podłogę.
- Zabawa ruchowa *Kocie rodziniki.*
Dzieci poruszają się po sali w pozycji na czworaka. Na sygnał N. dobierają się w pięcioosobowe rodziniki, gromadzą się w kółeczku i naśladowują czynności wykonywane przez kotki, np.: kotki miauczą, drapią pazurkami, piją mleko, skradają się, robią koci grzbiet...
- Karta pracy, cz. 2, nr 26.
Dzieci:
– rysują w pętli po lewej stronie tyle kości dla psa, ile wskazuje liczba umieszczona przy pętli,

- w pętli po prawej stronie rysują miseczki z mlekiem dla kotka,
- nazywają zwierzęta: pierwsze, drugie... piąte,
- rysują po śladzie drogę kotka do motka,
- piszą cyfry **5** po śladzie, a potem – samodzielnie.
- Karta pracy, cz. 2, nr 27.
- Dzieci:
 - liczą zwierzęta; wpisują do okienek właściwe liczby, potem je odczytują,
 - piszą cyfry **5** po śladzie, a potem – samodzielnie.

Po zajęciach N. wieszka arkusze z wykonanymi pomieszczeniami na tablicach w szatni.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5 (przewodnik, cz. 2, s. 18).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa kształtująca umiejętność współpracy w zespole – *Który rząd zwycięży?*

Gwizdek.

Dzieci są ustawione jedno za drugim w dwóch rzędach. Na sygnał N. (np. dźwięk gwizdka) kolejno pokonują biegiem wytyczoną trasę. Kolejne dziecko może rozpocząć bieg dopiero wtedy, gdy poprzednie dziecko dotknie jego ręki. Wygrywa rząd, który pierwszy pokona wyznaczoną trasę.

- Zabawa *Okna w naszym przedszkolu*. Utrwalanie umiejętności przeliczania w dostępnym dla siebie zakresie.

N. staje z dziećmi na wprost budynku przedszkola. Zwraca uwagę dzieci na okna. Dzieci przeliczają okna. Zastanawiają się, co się za nimi znajduje.

- Usprawnianie mięśni narządów artykulacyjnych.

Dzieci naśladują odgłosy, jakie wydają urządzenia elektryczne podczas pracy, np. suszarka: *szszsz*, odkurzacz: *wrm, wrm, wrm*, telefon: *dr, dr, dr*; żelazko: *psusy, psusy*.

III

- Zabawa ruchowa z elementem wspinania – *Winda*.

N. prosi dzieci o rozwiązanie zagadki I. Fabiszewskiej.

Możesz nią zjechać z bardzo wysoka.

Spotkać ją możesz w biurowcach, blokach.

Ma szyb, kabinę, guzików wiele.

Jedzie w tygodniu oraz w niedzielę. (winda)

N. omawia znaczenie słowa *winda*. Pyta dzieci, czy wiedzą, do czego służy winda i jak należy się w niej zachowywać. Następnie N. proponuje zabawę. Dzieci podnoszą się z przysiadu do góry z jednoczesnym zwiększaniem głośności wymawianej głoski *i*, a następnie wracają do przysiadu – z jednoczesnym zmniejszaniem głośności tej głoski.

- Słuchanie wiersza I. R. Salach *W moim domu* i rozmowa na jego temat.

Na stoliku stoi skrzynka,

która czasem głośno gra.

Wciskasz guzik i muzyka,

wciskasz znowu – cisza... sza... (radio)

A tuż obok duża skrzynia,

ona także czasem gra.

Wciskasz guzik i muzyka...

Rety! Jeszcze obraz ma. (telewizor)

A tam dalej jest skrzyneczka –

ni muzyki, ni obrazu.

Wciskasz guzik i światelko

w oczy cię porazi zrazu. (latarka)

W przedpokoju przy stoliku

jeszcze jedna skrzynka wisi.

Czasem dzwoni, czasem milczy,

głosy można z niej usłyszeć. (telefon)

To nie cuda, to nie czary,
lecz techniki dziwna postać.

Czy u Ciebie w domu także
takie skrzynki można spotkać?

W trakcie czytania wiersza dzieci rozwiążą zawarte w nim zagadki. Określają, do czego służą poszczególne urządzenia wykorzystywane w gospodarstwach domowych.

Karta pracy, cz. 2, nr 24

Karta pracy, cz. 2, nr 28

Dzieci:

- nazywają urządzenia elektryczne przedstawione na zdjęciach; rysują w pustych miejscach inne urządzenia elektryczne znajdujące się w ich domach,
 - kończą rysować lampy i według wzoru, kolorują je.
- Utrwalanie melodii i tekstu piosenki *Magiczne miejsce* (przewodnik, cz. 2, s. 33).
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki Magiczne miejsce.
 - Instrumentacja piosenki.
Instrumenty wybrane z dziećmi.
N. wybiera instrumenty wspólnie z dziećmi. Podczas powtórek dzieci zamieniają się instrumentami.

Listopad, tydzień 2

Mój dom

Dzień 5

Urządzenia domowe dawniej i dziś

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Zabawa *W sklepie AGD*. Rozwijanie umiejętności segregowania przedmiotów według rodzajów. Utrwalanie umiejętności liczenia. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.
- II.1. *Urządzenia domowe dawniej i dziś* – zabawy badawcze. Cele: zapoznanie z wybranymi urządzeniami wykorzystywanymi w gospodarstwie domowym dawniej i dziś; zwracanie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń elektrycznych; poznawanie znaczenia urządzeń elektrycznych w życiu człowieka; poznawanie, jak zmieniały się źródła światła.
2. *Piękny dywanik do mojego pokoju* – zajęcia plastyczne. Cele: wzbogacanie wiadomości na temat dywanu; poszerzanie doświadczeń plastycznych poprzez zastosowanie nowej techniki plastycznej; rozwijanie sprawności manualnej.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa *Komórki do wynajęcia*. Zabawa *Jaki kolorowy świat*. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej. Stosowanie w wypowiedzi przymiotników.
- III. Zabawa ruchowa *Suszarki*. Rozwiązywanie zagadek pantomimicznych – *Co robimy w domu?* Wzbogacanie słownictwa. Zabawy z wykorzystaniem zabawek z napędem sprężynowym i na baterie. *Moje stopy* – improwizacja muzyczna..

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, III 5, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 12, IV 14, IV 15

Cele ogólne

- zapoznanie z wybranymi urządzeniami wykorzystywanymi w gospodarstwie domowym dawniej i dziś; łączenie w pary urządzeń o takim samym przeznaczeniu,
- zwracanie uwagi na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń elektrycznych,
- wzbogacanie wiadomości na temat dywanu,
- poszerzanie doświadczeń plastycznych poprzez zastosowanie nowej techniki plastycznej; rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy wybranych urządzeń domowych wykorzystywanych dawniej i obecnie; porównuje i łączy w pary obrazki urządzeń o takim samym przeznaczeniu – dawne i obecne,
- wymienia zasady bezpieczeństwa obowiązujące podczas użytkowania urządzeń gospodarstwa domowego, korzysta z wybranych urządzeń za zgodą i z udziałem osób dorosłych,
- ogląda różne dywany, opisuje ich wygląd; poznaje znaczenie pojęć: *dywan perski, arras, gobelin*,
- wykonuje pracę plastyczną według instrukcji, tworzy przeplatankę.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *W sklepie z AGD*. Rozwijanie umiejętności segregowania przedmiotów według rodzajów. Utrwalanie umiejętności liczenia.

Arkusz kartonu, napis **AGD**, zestaw obrazków przedstawiających po kilka pralek, suszarek, lodówek, żelazek, maszyn do szycia, odkurzaczy, kostka do gry z oczkami (dla 5-latków), kostka do gry z liczbami od 1 do 5 (dla 6-latków).

N. pokazuje dzieciom kartonik z napisem **AGD** do czytania całościowego. Wyjaśnia, co oznacza ten skrót (Artykuły Gospodarstwa Domowego). Odwołuje się do doświadczeń dzieci z wizyt z rodzicami w takim sklepie. Następnie proponuje zabawę. Układa akrusz kartonu i zestaw obrazków. Tasuje obrazki. Dzieci po kolei rzucają kostką. Pobierają tyle obrazków, ile wskazuje liczba oczek lub liczba na kostce. Układają obrazki na kartonie według zasady: w każdym rzędzie na kartonie znajduje się inny rodzaj urządzenia. Kolejne dzieci dokładają wylosowane obrazki do odpowiedniego rzędu. Na koniec dzieci przeliczają urządzenia domowe każdego rodzaju, podają ich liczbę i określają, których urządzeń jest najmniej, a których – najwięcej.

Karta pracy, cz. 2, nr 25

- Dzieci:
- słuchają wypowiedzi 6-latków,
 - numerują półki odpowiednią liczbą kropek,
 - liczą, ile rzeczy znajduje się na każdej półce,
 - odszukują wśród naklejek zdjęcia kolejnych rzeczy; nakleja je na półkach tak, aby rzeczy każdego rodzaju było po sześć,
 - kończą rysować lampki według wzoru z poprzedniej karty, koloruje je.

Karta pracy, cz. 2, nr 29

- Dzieci:
- dzielą nazwy zdjęć na głoski; wybierają głoski wskazane liczbami,
 - rysują to, co otrzymają,
 - kolorują piątą pralkę, licząc od lewej strony,
 - kolorują piątą suszarkę, licząc od prawej strony,
 - kończą rysować lampę według wzoru z poprzedniej karty, kolorują je.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Urządzenia domowe stosowane dawniej i dziś – zabawy badawcze.

- Powitanie zabawą *Przekaż iskierkę*. Dzieci stoją w kole, trzymają się za dłonie. N. przekazuje iskierkę: lekko ściska dłoń dziecka stojącego po swojej prawej stronie i jednocześnie lekko ugina kolana. Dziecko przekazuje uścisk dalej, naśladując ruch N. Zabawa kończy się, gdy uścisk powróci do N.
- Ćwiczenia słuchowe – *Urządzenia elektryczne*.
- Odgłosy dochodzące z przedszkola. Dzieci siedzą z zamkniętymi oczami i wsłuchują się w dobiegające odgłosy, a następnie dzielą się swoimi spostrzeżeniami. Próbuje nazwać urządzenia lub sprzęty wydające te dźwięki.
- Dźwięki w naszych domach.

Parawan, wybrane urządzenia elektryczne, np.: suszarka, radio, budzik; odtwarzacz CD, nagranie odgłosów różnych urządzeń elektrycznych.

N. pyta dzieci, jakie dźwięki słyszą w swoich domach. Następnie proponuje zabawę w rozwiązywanie zagadek. Włącza urządzenia za parawanem lub nagrania odgłosów wydawanych przez wybrane urządzenia elektryczne. Dzieci odgadują, o jakie urządzenia chodzi, i podają ich zastosowanie.

- Urządzenia stosowane dawniej i dziś.

Dwa krzeselka z umocowanym pomiędzy nimi arkuszem kartonu z otworami, obrazki przedstawiające wybrane urządzenia elektryczne stosowane dawniej i dziś, połączone tasiemką: pralka z kablem – balia z tarą, żelazko z kablem – żelazko na duszę, szczoteczka elektryczna do mycia zębów – szczoteczka zwykła, kuchnia elektryczna – piec.

N. ustawia przed dziećmi dwa krzeselka z umocowanym pomiędzy nimi arkuszem kartonu. W kartonie są wycięte otwory. W każdym otworze umieszczony jest obrazek przedstawiający wybrane urządzenia elektryczne stosowane obecnie. Do każdego obrazka od tyłu przyklejona jest długa tasiemka, na końcu której umocowany jest obrazek przedstawiający urządzenie służące do wykonania tej samej czynności, stosowane dawniej. N. informuje dzieci, że ludzie nie zawsze radzili sobie z wykonywaniem czynności domowych tak szybko i łatwo jak obecnie. Proponuje zabawę. Dzieci podchodzą kolejno do kartonu, wybierają obrazek obecnie używanego urządzenia elektrycznego, wyciągają go do chwili ukazania się drugiego obrazka, przedstawiającego urządzenie stosowane dawniej. Przykłady par obrazków:

pralka z kablem – balia z tarą,

żelazko z kablem – żelazko na duszę,

szczoteczka elektryczna do mycia zębów – szczoteczka zwykła,

kuchnia elektryczna – piec,

klepsydra – zegar,

młynek do kawy z korbką – elektryczny młynek do kawy.

Dzieci opisują przedmioty przedstawione na obrazkach. Mówią, w jakich pomieszczeniach są one wykorzystywane i do czego służą. N. uzupełnia informacje. Pozostałe dzieci odgadują nazwy tych przedmiotów, dzielą te nazwy na sylaby i wyklaskują liczbę sylab.

- Część badawcza. Urządzenia elektryczne i sprzęty ręczne.

Młynek elektryczny do mielenia kawy, odkurzacz, blender z końcówką do ubijania piany, stoper na baterie, np. kuchenny, młynek ręczny do mielenia kawy, szczotka i szufelka, trzepaczka do ubijania piany, klepsydra piaskowa (minutowa), lampa z kablem, świeczka na podstawie, po dwie miseczki zawierające ziarna kawy, drobne kawałki papieru oraz biało jaja kurzego, bateria, zapalki.

N. organizuje trzy stanowiska. Na pierwszym umieszcza urządzenia elektryczne stosowane obecnie: młynek elektryczny do mielenia kawy, odkurzacz, blender z końcówką do ubijania piany, stoper na baterie, np. kuchenny (z wyraźnym odgłosem tykania), lampę. Na drugim – sprzęty ręczne: młynek ręczny do mielenia kawy, szczotkę i szufelkę, trzepaczkę do ubijania piany, klepsydrę piaskową (minutową) i świeczkę na podstawie. Na trzecim ustawia po dwie miseczki zawierające ziarna kawy, drobne kawałki papieru, biało jaja kurzego, baterię oraz zapalki.

N. proponuje dzieciom sprawdzenie, jak działają poszczególne urządzenia stosowane w gospodarstwie domowym. Wybiera po dwoje dzieci do każdego stanowiska. Osobiście włącza poszczególne urządzenia elektryczne do kontaktu. Dzieci jednocześnie, pod ścisłym nadzorem N., wykonują następujące czynności:

- mielą kawę w młynku elektrycznym i w młynku ręcznym,
- sprzątają z dywanu kawałki papieru z użyciem odkurzacza i szczotki z szufelką,
- ubijają pianę blenderem z końcówką do ubijania piany i trzepaczką do ubijania piany,
- nastawiają stoper na 1 minutę i jednocześnie odwracają klepsydrę, obserwując, jak się przesyępuje piasek; w ciszy słuchają dochodzących dźwięków,
- włączają włącznikiem lampę. (Tu N. samodzielnie zapala świeczkę, zwracając uwagę na bezwzględny zakaz dotykania zapalek przez dzieci).

- Określanie znaczenia urządzeń gospodarstwa domowego w ułatwianiu ludziom pracy. Omówienie zasad bezpieczeństwa ich użytkowania.

N. prosi dzieci o podzielenie się wrażeniami z przeprowadzonych doświadczeń. Pyta: *Czy wykonanie danej czynności było łatwiejsze z użyciem urządzenia wykorzystywanego dawniej, czy tego stosowanego obecnie?* Prosi o uzasadnienie swojej wypowiedzi. Informuje, że wiele sprzętów mechanicznych stosowanych dawniej w gospodarstwach domowych wykorzystuje się nadal. N. pyta dzieci, co mogłyby powiedzieć o tych dwóch typach urządzeń. Pomaga dojść do wniosku, że urządzenia stosowane obecnie ułatwiają ludziom wykonywanie wielu domowych czynności. Są to urządzenia elektryczne,

które są zasilane prądem. Następnie pyta dzieci, czy wiedzą, skąd bierze się prąd; czy prąd jest bezpieczny; co by było, gdyby nie było prądu.

N. przekazuje informacje na temat różnych źródeł energii. Wyjaśnia dzieciom, że w Polsce głównym źródłem energii jest węgiel kamienny lub węgiel brunatny. Wykorzystuje się także źródła odnawialne, takie jak: słońce, woda, wiatr. Produkcja prądu z takich źródeł jest ekologiczna i tańsza niż produkcja prądu z węgla. Wytwarzanie prądu odbywa się w elektrowniach – węglowych i wodnych. Istnieją też tak zwane farmy wiatrowe, z charakterystycznymi wiatrakami, oraz panele słoneczne umieszczone na dachach budynków.

Następnie pyta: *Z jakich urządzeń działających na prąd najczęściej korzysta mama, a z jakich – tata? Czy pomagacie rodzicom w pracach domowych?* N. zwraca uwagę dzieci na przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń elektrycznych. Pyta: *Czym grozi nieprzestrzeganie zasad bezpieczeństwa?* Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Informuje je o zakazie samodzielnego obsługiwanie urządzeń elektrycznych, bez zgody i nadzoru dorosłych, włączania i wyłączenia ich z sieci, dotykania gniazdek elektrycznych.

- Zabawa ruchowa *Pokrywka parzy.*

Pokrywka na garnek, odtwarzacz CD, nagranie szybkiej melodii.

Dzieci siedzą w kole. N. włącza nagranie. Dzieci podają sobie z rąk do rąk niedużą pokrywkę na garnek. Na przerwę w nagraniu, dziecko, które właśnie trzyma pokrywkę, odchodzi z koła i siada w poprzek sali. Dopinguje dzieci bawiące się w kole. Ostatnie dziecko w kole wygrywa i otrzymuje brawa za najlepszy refleks.

Karta pracy, cz. 2, nr 26

Karta pracy, cz. 2, nr 30

Dzieci:

- łączą w pary urządzenia o takim samym przeznaczeniu, stosowane dawniej i dziś, a potem je kolorują,
- nazywają urządzenia elektryczne przedstawione na zdjęciach,
- dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby),
Dla każdego dziecka: rysunek przedstawiający wybrane urządzenia elektryczne, ołówek.
- rysują po śladach przygotowanych przez N. konturów wybranych urządzeń elektrycznych.
- słuchają wypowiedzi 5-latków,
- rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Karta pracy, cz. 2, nr 27

Karta pracy, cz. 2, nr 31

Dzieci:

- oglądają zdjęcia i odpowiadają na pytanie: *Jak zmieniły się źródła światła?*
- numerują zdjęcia, rysując odpowiednią liczbę kropek,
- słuchają wypowiedzi 6-latków,
- nazywają urządzenia elektryczne przedstawione na zdjęciach,
- dzielą ich nazwy rytmicznie (na sylaby),
Dla każdego dziecka: rysunek przedstawiający wybrane urządzenia elektryczne, kredki.
- kolorują rysunki konturowe przygotowane przez N., przedstawiające wybrane urządzenia elektryczne.
- numerują odpowiednio zdjęcia,
- mówią, gdzie znajduje się budzik względem lampki,
- kolorują rysunki,
- rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. Piękny dywanik do mojego pokoju – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie. Rozwiązanie zagadki dotykowej.
N. prosi dzieci o zdjęcie obuwia zmiennego i skarpetek (sugeruje, aby każdą skarpetkę schowały do osobnego kapcia – jak do domku). Następnie prosi o wstanie i zamknięcie oczu. Pyta, na czym dzieci stoją, co odczuwają pod stopami. Dzieci odgadują, że chodzi o dywan. Opowiadają o swoich doznaniach.

- Rozmowa na temat dywanu.
N. pyta dzieci: *Co to jest dywan? Które z was ma w swoim domu dywan? W jakim pomieszczeniu jest on położony? Po co ludziom są potrzebne dywany?* Uzupełnia wypowiedzi dzieci.

Niezwykle cennym dywanem jest dywan perski. Dywany perskie tkane są ręcznie. Przedstawiają głównie motywy roślinne i zwierzęce. Wytwarzane są z wełny lub jedwabiu. Dywany nie tylko przykrywają podłogi, są także dywany (tkaniny) dekoracyjne, które ludzie dawniej zawieszali na ścianach – to arras i gobeliny. Arrasy tkane były na krosnach. Wytwarzane były z wełny oraz nici jedwabnych, srebrnych i złotych. Były bardzo kosztowne. Podobnie gobeliny, z tym że gobeliny zawierały mniej metalowych nici. Dywan perski, arras, gobelin to rodzaje dywanów, które swoje nazwy wzięły od nazwy kraju lub miejscowości, w której były wytwarzane. N. pokazuje zdjęcia przedstawiające arras, gobelin i dywan perski. Informuje dzieci, że gdyby arras, można obejrzeć np. w Zamku Królewskim w Krakowie.

N. pokazuje różne dywany przedstawione na zdjęciach. Zwraca uwagę na kształty dywanów, wzory, barwy.

- Zabawa ruchowa *Latający dywan*.
N. zaprasza dzieci w podróż latającym dywanem. Dzieci siadają w siadzie skrzyżnym, ręce opierają na podłodze, po obu stronach ciała, i rozpoczynają lot. Wznoszą się w górę, wymawiając na wydechu głoskę *szszszsz*. Podczas lotu przechylają ciało raz w jedną, raz w drugą stronę. Łądują przy stolikach, gdzie czeka na nie karta pracy.

- Praca plastyczna *Piękny dywanik do mojego pokoju*.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnego utworu muzyki klasycznej, dla każdego dziecka: wyprawka, karta 3, papier kolorowy, klej, włóczka, nożyczki.

N. zaprasza dzieci do stolików. Omawia sposób wykonania pracy. Włącza wybrany utwór muzyki klasycznej.

Dzieci:

- wycinają z papieru kolorowego wąskie paski długości ok. 17 cm (N. wskazuje na karcie kształt dywanu. Mówi: *Nacięte linie na jego środku będą osnową waszego dywanu, rozłóż je tak, aby można było przez nie przepleść paski papieru kolorowego,*
- przeplatają paski papieru naprzemiennie, aby uzyskać efekt widoczny na zdjęciu; każdy pasek podklejają na dłuższych brzegach dywanu,
- wypychają nacięte kółeczka na krótszych brzegach dywanu; w powstałe w ten sposób otwory wkładają kawałki włóczki i zawiązują je, aby powstały dekoracyjne frędzelki,
- przycinają frędzelki do podobnej długości.

- Prezentacja dywanów.

Dzieci kolejno prezentują efekty swojej pracy. Uzasadniają wybór odpowiednich kolorów. Kończą swoją wypowiedź zdaniem: *Gdybym miał czarodziejski dywan, to...* N. przypina wykonane dywany do tablicy. Dzieci opowiadają o swoich dywanach.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Komórki do wynajęcia*.

Obręcz dla każdego dziecka.

N. proponuje dzieciom poznanie zabawy podwórkowej, w którą bardzo chętnie bawiono się dawniej. Dzieci kładą obręcz – *komórki* – w niedużej odległości od siebie i stają w nich. Jedno dziecko zostaje bez *komórki*. Dziecko, które nie ma swojej *komórki*, spaceruje pomiędzy pozostałymi, pytając kolejne dzieci: *Czy są komórki do wynajęcia?* Zapytana osoba odpowiada: *Nie ma, ale są tam i wskazuje jakieś miejsce.* W tym czasie inne dzieci szybko zamieniają się miejscami. Dziecko bez *komórki* stara się zająć tę, która na chwilę została opuszczona. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Zabawa *Jaki kolorowy świat*. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej. Stosowanie w wypowiedzi przymiotników.

Kawałek kolorowej pleksi.

Dzieci oglądają otoczenie przez kawałek kolorowej pleksi, np. czerwonej, o zabezpieczonych bokach. Wypowiadają się na temat zaobserwowanych zmian. Mówią np. *Widzę czerwone niebo*.

- Spacer w pobliżu przedszkola. Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych. Dzieci poszukują miejsc (domów), w których zwierzęta są w stanie przetrwać trudne warunki pogodowe, np. dziupli, budek dla ptaków, domków dla owadów.

III

- Zabawa ruchowa *Suszarki*.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki, po dwa długie paski gazety dla każdego dziecka.
Dzieci ustawiają się w kole. Przechodząc po kole, pobierają od N. po dwa długie paski gazety. Dzieci stoją z uniesionymi w górę i zgiętymi w łokciach rękami. Zamieniają się w suszarki. Podczas nagrania muzyki poruszają się po sali, machając wysoko paskami papieru i wypowiadając dźwięki żżżżżż. Na pauzę w muzyce zatrzymują się – *suszarki przestają działać*.
- Rozwiązywanie zagadek pantomimicznych – *Co robimy w domu? Wzbogacanie słownictwa.*
Obrazki przedstawiające wybrane urządzenia gospodarstwa domowego, np. żelazko.
Dzieci siedzą w kole. Losują kolejno po jednym obrazku. Nazywają przedstawione urządzenie domowe i omawiają, do czego się je wykorzystuje. W drugiej części zabawy chętne dzieci ilustrują wybrane czynności ruchem. Zadaniem dzieci jest podanie nazwy tej czynności i nazwy przedmiotu, który służy do jej wykonania. Pozostałe dzieci podają ich nazwy, np.: *prasowanie – żelazko*.
- Zabawy z wykorzystaniem samochodów o napędem sprężynowym i na baterie.
Dwa samochody: o napędzie sprężynowym i na baterie.
N. ustawia przed dziećmi dwa samochody: o napędzie sprężynowym i na baterie. Podkreśla różnice występujące pomiędzy ich zasilaniem. Dzieci organizują zawody. Posługując się liczebnikami porządkowymi, ustalają, jako który z kolei dojechał do mety dany pojazd.
- *Moje stopy* – improwizacje muzyczne do tekstu wiersza B. Formy.
Bębenek.
Dzieci przemieszczają się po sali zgodnie z akompaniamentem bębenka: bieg, marsz, podskoki. Na hasło *Moje stopy*, przechodzą do siadu. Nogi wyciągają przed siebie. Recytują wcześniej poznany wiersz, obrazując go ruchem. Wybrane dzieci próbują zaśpiewać tekst na dowolnie wymyśloną przez siebie melodię.

*Stopy pracują,
choć siedzimy.
Męczą się, kręcą,
my nic nie robimy.*

*Nagle przestały,
są nieruchome,
odpoczywają,
bardzo zmęczone.*

- Utrwalanie zabaw poznanych w ciągu całego tygodnia.

Przykładowy zapis w dzienniku

<p>I. Oglądanie albumów. Wzbogacenie wiadomości na temat domów ludzi i zwierząt. Wypowiadanie się na forum grupy. Poznawanie najwyższych budowli na świecie oraz największych domów zwierząt. Słuchanie wiersza A. Widzowskiej <i>Ocieplaki</i>. Opisywanie jesiennych części garderoby. Słuchanie piosenki <i>Moje prawa</i>. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.</p>	
<p>II.1. <i>Co słycać w domu</i> – rozmowa inspirowana obrazkiem. Cele: poznawanie wieloznaczności słowa <i>dom</i>; spostrzeganie stanów emocjonalnych innych osób, właściwe reagowanie na nie; kształtowanie właściwych zachowań społecznych; zapoznanie się z dokumentem określającym prawa dziecka; rozumienie swojego prawa do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach.</p>	
<p>2. Wykonywanie pracy plastycznej <i>Okno z wiatrałem</i>. Cele: poznawanie nowej techniki plastycznej, rozwijanie sprawności manualnej.</p>	<p>2. Odkrywanie litery d: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów <i>dom</i>, <i>Dorota</i>. Cele: rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie.</p>
<p>Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po osiedlu (miejscowości). Oglądanie domów znajdujących się w najbliższym sąsiedztwie przedszkola. Opisywanie ich wyglądu, porównywanie stanu. Szukanie domów zwierząt. Zabawa ruchowa <i>Obserwuję cię</i>. Zabawy swobodne w małych zespołach: przrzucanie i podawanie piłki.</p>	
<p>III. Zabawa ruchowa <i>Wiewiórki, do dziupli</i>. Loteryjka obrazkowa <i>Czy to dom?</i> Ćwiczenie pamięci wzrokowej. Utrwalanie wiadomości o domach zwierząt. Kolorowanie rysunku domu według wzoru;</p>	
<p>naklejanie na podane litery takich samych liter odszukanych wśród naklejek.</p>	<p>czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.</p>

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 6, II 9, III 2, III 3, III 4, III 7, IV 2, IV 4, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- spostrzeganie stanów emocjonalnych innych osób, właściwe reagowanie na nie,
- kształtowanie właściwych zachowań społecznych,
- zapoznanie się z dokumentem określającym prawa dziecka,
- rozumienie swojego prawa do pomocy ze strony dorosłych w trudnych sytuacjach,
- rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie,
- odkrywanie litery **d**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,
- poznawanie nowej techniki plastycznej, rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- potrafi określić stany emocjonalne innych osób, właściwie odczytuje dobiegające odgłosy,
- podaje właściwy sposób zachowania w sytuacji, gdy jest świadkiem przemocy w rodzinie,
- poznaje swoje prawo do ochrony przed przemocą; zdaje sobie sprawę, że w trudnych sytuacjach może prosić N. o pomoc,
- wymienia głoski w słowach *dom*, *Dorota*; układa schematy i modele słów *dom*, *Dorota*; wymienia słowa zawierające głoskę *d*, dzieli je na głoski; określa miejsce głoski *d* w słowach o prostej budowie fonetycznej,
- opisuje wygląd liter **d**, **D** oraz odtwarza ich kształty
- wykonuje pracę plastyczną, wycina i nakleja elementy.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie albumów. Wzbogacenie wiadomości na temat domów ludzi i zwierząt. Wypowiadanie się na forum grupy.

Albumy z dawną i z nowoczesną zabudową mieszkalną człowieka, albumy przyrodnicze.

N. dzieli dzieci na dwie grupy. Jednej wręcza albumy z dawną i nowoczesną zabudową mieszkalną człowieka, drugiej – albumy przyrodnicze. Dzieci oglądają zdjęcia, prowadzą ze sobą swobodne rozmowy. Następnie N. prosi kolejno poszczególne grupy o prezentację albumów. Dzieci wypowiadają się na temat domów ludzi i zwierząt, porównują je. Na koniec N. przekazuje ciekawostki dotyczące najwyższych budowli na świecie oraz największych domów zwierząt.

- Słuchanie wiersza A. Widzowskiej *Ocieplaki*.

Jesienna garderoba, np.: sweter, spodnie ocieplane, czapka zakrywająca uszy, szalik, rękawiczki, ocieplane kalosze.

*Kiedy lato już odchodzi,
chowa słońce do plecaka,
czas powitać panią Jesień
i do szafy dać drapak!*

*Bo tam, w szafie, na dzieciaki
już czekają Ocieplaki:*

*ciepła czapka,
ciepłe bluzy,*

spodnie, szalik i rajtuzy,

szale, buty, ciepłe swetry,

stosy skarpet oraz getry.

*– Cześć! Ja jestem sweter w paski,
w mig ogrzeję was, golaski.*

*– Ja na imię mam Polarek,
ze mną nie czuć zimna wcale!*

*– Jestem czapką z pomponikiem,
chronię dzieci przed wietrzykiem.*

*– My jesteśmy długie spodnie,
ciepło z nami i wygodnie,
a gdy wokół braknie słonka,
grzejcie ręce tu, w kieszonkach.*

*– Cześć! Jesteśmy rękawiczki,
kolorowe jak księżniczki.*

*Zimno jest? My, dobre wróżki,
ocieplimy wam paluszki.*

*Kiedy jesień robi pa, pa,
miś szykuje się do zimy,
myślcie o nas, Ocieplakach,
bo w tej szafie się nudzimy!*

N. rozmawia z dziećmi na temat wiersza. Pyta: *Jakie ubrania zakłada się jesienią? Gdzie przechowuje się ubrania? Jakie części ciepłej garderoby są wymienione w wierszu? Co znaczy słowo ocieplaki?* Wyjaśnia dzieciom to pojęcie. Następnie N., nawiązując do pogody za oknem, pyta dzieci, w jakich ubraniach przyszły dzisiaj do przedszkola. Układa przed dziećmi części jesiennej garderoby, np.: sweter, spodnie ocieplane, czapkę zakrywającą uszy, szalik, rękawiczki, ocieplane kalosze. Prosi o ich opisanie.

- Słuchanie piosenki *Moje prawa* (sł. i muz. J. Kucharczyk) w wykonaniu N. lub nagrania z płyty CD.

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Moje prawa*.

Cho-ciaż lat mam tak nie - wie - le, mam już swo - je pra - wa,
chcę być za-wsze sza-no - wa - ny i chcę być ko - cha - ny.
I chcę, by do - ro - śli o mnie dba - li, bym mógł szczę-śli - wie do - ra - stać. Bo
pra - wo do szczę-ścia ka - żdy ma, na-wet, gdy ma ma - ło lat.

1. *Chociaż lat mam tak niewiele,
mam już swoje prawa,
chcę być zawsze szanowany
i chcę być kochany.
I chcę, by dorośli o mnie dbali,
bym mógł szczęśliwie dorastać.
Bo prawo do szczęścia każdy ma,
nawet gdy ma mało lat.*

2. *Każdy człowiek, nawet mały,
ma też obowiązki,
więc jak umiem, tak pomagam
mamie, tacie, siostrze.
Uczę się najlepiej jak potrafię,
by kiedyś dobrze pracować.
Bo obowiązki też każdy ma,
nawet gdy ma mało lat.*

- Omówienie tekstu. Rozmowa na temat obowiązków i praw dzieci.
- Zaznaczanie pierwszej miary taktu kłaśnięciem, tupnięciem, pstryknięciem.
- Próby nucenia melodii piosenki – mormorando.
- Zabawa *Lis i kury* – rozwijanie słuchu.
Dzieci zajmują miejsca na okręgu koła. W środku znajduje się dziecko – *lis*, które ma zasłonięte oczy. Wskazane przez N. dziecko – *kurka* – powoli i po cichu podchodzi do *lisa*. Obchodzi go dookoła, następnie wraca na swoje miejsce. Zadaniem *lisa* jest wskazanie miejsca, z którego przyszła *kurka*. Zabawę powtarzamy kilka razy, zmieniając dziecko, które jest lisem.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.
Dla każdego dziecka: szarfa, dowolny instrument, pojemnik.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Ustawiamy się*.
Dzieci spacerują swobodnie po sali. N. gra na dowolnym instrumencie. Podczas przerwy w muzyce dzieci ustawiają się na wprost N. zgodnie z poleceniem – w rzędzie (jedno za drugim), w dwóch rzędach (parami), w szeregu (jedno obok drugiego). Zabawę powtarzamy kilka razy. Za każdym razem N. zmienia swoje miejsce.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Podnieś śmieci*.
Dzieci wolno i spokojnie maszerują po sali w różnych kierunkach (wskazują palcem i liczą półgłosem leżące śmieci). Na sygnał N.: *Podnieś śmieci!* dzieci wykonują skłon, prawą lub lewą rękę podnoszą śmieci. Następnie prostują się i naśladują wrzucanie śmieci do kosza.
- Zabawa ruchowa rozwijająca zwinność – *Przejdź przez szarfę*.
Dzieci maszerują w kole, wyjmują z pojemnika szarfę, N. gra na dowolnym instrumencie. Podczas przerwy w muzyce każde dziecko jak najszybciej przekłada szarfę, zaczynając od głowy, i unosi ją na znak wykonanego zadania. Podczas marszu w kole dzieci odkładają szarfy do pojemnika.
- Zabawa bieżna *Sprzątamy*.
Dzieci swobodnie biegają w jednym kierunku, N. gra na dowolnym instrumencie. Podczas przerwy w muzyce dzieci zatrzymują się i wykonują czynność, którą podaje wcześniej wskazane dziecko, np.: odkurzanie, ścieranie kurzu, niesienie torby z zakupami.
- Zabawa uspokajająca.
Dzieci dobierają się w pary. Spacerują spokojnie po sali para za parą.

Podczas śniadania.

N. zwraca uwagę na kulturalne spożycie śniadania. Zachęca do skorzystania z serwetek po skończonym posiłku.

II

Zajęcia 1. *Co słyhać w domu* – rozmowa inspirowana obrazkiem.

- Powitanie zabawą *Witam*.
Piłka.
Dzieci siedzą w kole. N. toczy piłkę do wybranego dziecka, wypowiadając: *Witam* oraz imię dziecka sylabami. Następnie dziecko przekazuje piłkę koledze, również wypowiadając słowo *Witam* oraz imię kolegi sylabami. Zabawa trwa dotąd, aż wszystkie dzieci zostaną powitane.
- Wprowadzenie do tematu. Rozwiązanie zagadki rysunkowej.
Duży arkusz kartonu, mazak.
N. na dużym kartonie przypiętym do tablicy rysuje dom: najpierw duży prostokąt, potem dach – dwie ukośne kreski, a następnie okna – dwa małe kwadraty i drzwi – mały prostokąt. W trakcie rysowania dzieci podają rozwiązanie zagadki rysunkowej – *dom*.

- Rozmowa na temat wieloznaczności słowa *dom*. Interpretowanie powiedzeń związanych z domem. N. pyta dzieci, co dla nich znaczy słowo *dom*. Następnie przekazuje dzieciom informacje na temat wieloznaczności słowa *dom*. Mówi, że dom to budynek, mieszkanie, ale to również rodzina, kochająca osoby wokół, np. mama i tata. N. zaprasza dzieci do przypomnienia sobie domu i członków rodziny Ady i Olka.

Karta pracy, cz. 2, nr 28

Karta pracy, cz. 2, nr 32

Dzieci:	
– mówią, co się dzieje na obrazku,	
– dzielą słowa rytmicznie, z N.,	– słuchają wypowiedzi 5-latków,
– czytają z N. tekst wyrazowo-obrazkowy (N. czyta wyrazy, a dzieci mówią nazwy obrazków),	– czytają zdania.
– słuchają wypowiedzi 6-latków.	

Nawiązując do kart pracy, N. prosi dzieci o przyjrzenie się twarzom Ady i Olka i ich rodziców. Pyta, jakie emocje mogą przeżywać przedstawione postacie. Prosi o uzasadnienie swojego zdania.

- Rundka w kole – *Mieszkańcy mojego domu*. Dzieci kolejno mówią, w jakim domu mieszkają i z kim go zamieszkują, określając pokrewieństwo w stosunku do tych osób, np. mama, tata, siostra, babcia. Formułują pełne zdanie, np. *Mieszkam w domu z ogródkiem z mamą, tatą i siostrą*.

- Zagadki słuchowe – *Co słychać w domu?*

Odtwarzacz CD, nagrania różnych odgłosów.

N. mówi dzieciom, że w domu słyszy się wiele odgłosów. Jedne odgłosy wydają różne domowe urządzenia. Inne odgłosy pochodzą od osób zamieszkujących dom. Zachęca dzieci do rozwiązania zagadek dźwiękowych. Odtwarza nagrania odgłosów: kaszlu, pukania, uciszania. Dzieci podają nazwę czynności i podają przykłady sytuacji, w których słyszą takie odgłosy, np. kaszleć może osoba, która jest przeziębiona, do drzwi puka sąsiad, mama ucisza niemowlaka.

- Interpretowanie powiedzeń związanych z domem.

Napis dom.

N. zachęca dzieci, aby spróbowały wyjaśnić powiedzenia związane z domem, np.: *wszędzie dobrze, ale w domu najlepiej; czuć się jak u siebie w domu; nie ma jak w domu*. N. pokazuje wyraz **dom** do czytania całościowego. Dzieci określają liczbę sylab, wysłuchują głosek: w nagłosie, wygłosie i śródgłosie, dobierają rymy do słowa *dom* (np. dom – pom, dom – prom). N. podsumowuje: *Dom to miejsce, w którym każdy ma prawo czuć się dobrze i bezpiecznie*.

- Kończenie zdania: *Gdy często słyszę płacz i krzyk, to...*

Odtwarzacz CD, nagranie płaczu.

N. informuje dzieci, że w domu jedne odgłosy wydawane przez ludzi są miłe dla ucha, inne zaś nieprzyjemne. Prosi dzieci o podanie przykładów. Następnie mówi, że *dobrze byłoby, aby w domu jak najczęściej słycać było śmiech, który informuje innych, że w domu jest wesoło. Czasami jednak zdarza się, że słycać coś innego. Opowiada o pewnej dziewczynce imieniem Dorota, która mieszka w bloku. Dorota często słyszy dobiegające z sąsiedniego mieszkania odgłosy krzyku i płaczu*. N. odtwarza nagranie odgłosu płaczu. Pyta dzieci, czy słyszały kiedyś czyjś płacz. *Co może oznaczać płacz? Po czym można poznać, że w domu, gdy ktoś płacze, dzieje się coś złego?* N. prosi dzieci, aby wyobraziły sobie taką sytuację. Dzieci kolejno kończą zdanie: *Gdy często słyszę płacz i krzyk, to...*

- Rozmowa na temat prawa dzieci do ochrony przed przemocą.

Dla każdego dziecka: karteczki z numerem Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie: 800 120 002.

N. pyta dzieci, czy wiedziałyby, co należałoby zrobić, gdyby tak jak Dorota często słyszały płacz i krzyk w domu. *Do kogo możecie się zwrócić o pomoc, gdy w domu dzieje się coś złego?*

N. informuje, że *każde dziecko, tak jak dorośli, posiada swoje prawa. Jednym z takich praw jest prawo do ochrony przed przemocą. Jeśli ktoś naruszy to prawo i stosuje przemoc, dzieci mogą, a nawet powinny się bronić. Istnieje organizacja UNICEF, która zajmuje się pomaganiem dzieciom*.

N., biorąc pod uwagę możliwości percepcyjne dzieci, przybliży im temat przemocy w rodzinie. Informuje dzieci, że w trudnych sytuacjach mają prawo do pomocy ze strony dorosłych. Deklaruje dzieciom swoją pomoc, gdyby miały problemy. Zapisuje dzieciom na karteczkach numer Ogólnopolskiego Telefonu dla Ofiar Przemocy w Rodzinie: 800 120 002 i prosi, by dzieci zniosły te karteczki do domów.

- Zabawa ruchowa *Emocje w kolorowych pokojach*.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki, kartka formatu A4 w dowolnym kolorze dla każdego dziecka.

N. daje każdemu dziecku jedną kartkę. Pyta dzieci o kształt tych kartek. Dzieci rozkładają je na dywanie, w znacznej odległości od siebie. Podczas muzyki dzieci spacerują między kartkami – *pokojami*. Gdy muzyka milknie, jak najszybciej zajmują miejsce w dowolnym *pokoju*: stają na kartce tak, aby stopy były w środku, i pokazują ruchem emocje, które wymieni N., np.: lęk, obojętność, smutek, radość.

Zajęcia 2. Okno z witrażem – zajęcia plastyczne.

Reprodukcja przedstawiająca witraż, np. z Katedry Świętojańskiej w Toruniu, odtwarzacz CD, nagranie spokojnej muzyki, dla każdego dziecka: cerata, sylweta okna z otworami, wycięta z czarnego kartonu i podpisana imieniem dziecka, klej, tacka, różnokolorowa bibuła pocięta na dość duże kawałki.

- Rozmowa na temat okien.
N. pyta dzieci:
W jakim celu w mieszkaniach umieszcza się okna? Z czego składa się okno?
Następnie informuje dzieci, z czego były wykonywane szyby dawniej (z prześwitujących błon zwierząt, rybich pęcherzy). Pyta, czy dzieci znają jakiś inny sposób wypełnienia okna. Wyjaśnia dzieciom znaczenie słowa *witraż*: to ozdobne wypełnienie okna wykonane z kawałków kolorowego szkła wprawionego w ołowiane ramki i osadzonego między żelaznymi sztabami.
- Oglądanie reprodukcji przedstawiającej witraż.
Dzieci wypowiadają się na temat witrażu: przedstawionej sceny, doboru kolorów. Porównują witraż ze zwykłym oknem w sali.
- Zapoznanie z techniką wykonania pracy.
N. proponuje dzieciom wykonanie ozdobnego okna – witrażu. Przypomina o bezpiecznym posługiwaniu się nożyczkami.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery d: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **dom**.
N. pyta: *Dokąd szli Ada z Olkiem oraz ich mama i tata?* Dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *dom*. Następnie wymieniają inne słowa, w których głoskę *d* słychać na początku lub w środku.
- Budowanie schematu słowa *dom*.
Dla każdego dziecka: koperty z kartonikami: białymi, czerwonymi i niebieskimi.
N. wręcza każdemu dziecku kopertę z zestawem białych kartoników. Następnie prosi dzieci, aby ponownie podzieliły słowo *dom* na sylaby, układając i rozsuwając w odpowiedni sposób białe kartoniki. Dzieci układają kartoniki, wyklaskując sylaby i jednocześnie je wymawiają. N. prosi, aby zsunęły kartoniki i głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *dom*, wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników. N. wyjaśnia, że głoska *d* jest spółgłoską; powinno się ją wybrzmiewać krótko.
- Budowanie schematu słowa *Dorota*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
N. pyta: *Jak miała na imię dziewczynka, która często slyszała w mieszkaniu sąsiadów płacz i krzyk?* Dzieci podają otrzymane imię: *Dorota*. Dzielą słowo *Dorota* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).
- Określanie rodzaju głoski *d*.
N. pyta dzieci, czy głoska *d* jest samogłoską czy spółgłoską. Prosi je o wypowiedzianie głoski *d* długo: *dddyyy...* Wypowiedzianie głoski *d* krótko: *d, d, d...*
N. informuje dzieci, że tej głoski nie możemy wypowiedzieć długo, bo zmienia brzmienie. Należy ją wybrzmiewać krótko (bez dodatkowego dźwięku *y*). To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.

- Wykonanie witrażu.
N. włącza nagranie spokojnej muzyki. Dzieci odnajdują swoje okno do wykonania witrażu – podpisaną swoim imieniem sylwetkę okna z otworami, wyciętą z czarnego kartonu. Wybierają kolory bibuły. Przymierzają bibułę do otworów w oknie. W razie potrzeby odcinają nadmiar bibuły. Pokrywają klejem fragment framugi okna i przyklejają bibułę na ramie. Kolory bibulek nie powinny zachodzić na siebie.
- Budowanie modeli słów *dom, Dorota*.
Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.
Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowach *dom, Dorota*. Pod schematami słów *dom, Dorota* zaznaczają miejsca głoski *d* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach *dom, Dorota* i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Pozostałe głoski oznaczają niebieskimi kartonikami – to spółgłoski. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują w słowach liczbę samogłosek i spółgłosek.
- Odkrywanie liter **d, D**.
Dla każdego dziecka: litera d: mała i wielka, czerwone i niebieskie kartoniki.
N. umieszcza na tablicy modele słów *dom, Dorota*. Informuje dzieci, że pod niebieskimi kartonikami ukryła się pewna litera. Pyta, czy domyślają się, o jaką literę chodzi. Odkrywa niebieskie kartoniki i pokazuje literę **d**: małą i wielką. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają je pod swoimi modelami słów *dom, Dorota*, we właściwych miejscach. N. wyjaśnia, dlaczego w jednym miejscu należało umieścić małą literę **d**, a w drugim – wielką literę. N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą.
- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami we właściwych miejscach.
Kartoniki z literami: o, a, m, t dla każdego dziecka:
Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami: **o, a, m, t**, pod modelami słów *dom, Dorota*.
- Karta pracy, cz. 2, nr 33.
Dzieci:
 - dzielą nazwy zdjęć na głoski; rysują pod zdjęciami odpowiednią liczbę okienek,
 - czytają: *da, do, de, di, dam, data, moda, Ida, Ada, Adam, dama,*
 - rozwiązują rebusy,
 - zaznaczają na niebiesko litery **d, D** w wyrazach.
- Karta pracy, cz. 2, nr 34.
Dzieci:
 - oglądają zdjęcia, dzielą ich nazwy na głoski; mówią, którą z kolei głoską w ich nazwach jest głoska *d*,
 - odszukują wśród naklejek odpowiednie liczby i nakleją je obok zdjęć,
 - układają wyraz **dom** z liter odszukanych wśród naklejek,
 - kreślą kształt liter **d, D** pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów/koleżanek,
 - piszą litery **d, D** po śladach, a potem – samodzielnie.
- Zorganizowanie wystawy prac wykonanych przez dzieci.
Taśma samoprzylepna, napis witraż.
N. z pomocą dzieci przykleja wykonane w trakcie zajęcia prace na oknach w sali. Następnie zaprasza dzieci do galerii witraży. Dzieci uważnie oglądają wszystkie prace, potem je omawiają. N. zwraca uwagę na dobór barw i estetykę wykonania. Dzieci określają liczbę sylab w słowie *witraż*.

Po zajęciu N. dekoruje okna w sali zabaw oraz w szatni dla rodziców wykonanymi na zajęciu witrażami.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po osiedlu (miejscowości).
Dzieci oglądają domy znajdujące się w najbliższym sąsiedztwie przedszkola. Opisują ich wygląd, porównują stan (np. stary, nowoczesny, nadający się do remontu). Szukają domów zwierząt, np.: psich bud, domków tworzonych przez człowieka dla owadów.
- Zabawa ruchowa *Obserwuję cię*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko uważnie obserwuje partnera. Naśladuje czynności, które wykonuje drugie dziecko (np. bieganie, skakanie). Po pewnym czasie następuje zmiana ról.
- Zabawy swobodne w małych zespołach.

Piłka dla każdego zespołu.

Dzieci przerzucają piłkę przez siatkę lub podają ją sobie, stojąc w kole. N. zwraca uwagę na obowiązek odkładania piłek w wyznaczone miejsce po skończonej zabawie.

III

- Zabawa ruchowa *Wiewiórki, do dziupli*.
Dzieci dobierają się w trójki. Jedno z nich jest wiewiórką, a dwoje pozostałych chwyta się za ręce i tworzy dziuplę. Na sygnał N. *wiewiórki* opuszczają *dziuple* i wybierają się na poszukiwanie swojej skrytki z orzechami. Co chwilę przykucają i rękami naśladują rozkopywanie ziemi. Na hasło: *Wiewiórki, do dziupli*, dzieci *wiewiórki* jak najszybciej odnajdują swoje *dziuple* i wchodzą do nich. Wychylają się z nich i machają na powitanie swoim sąsiadom. Następuje zmiana ról. Zabawę powtarza się trzy razy, aby każde dziecko wcieliło się w rolę wiewiórki.
- Loteryjka obrazkowa *Czy to dom?* Ćwiczenie pamięci wzrokowej. Utrwalanie wiadomości o domach zwierząt.

Obrazki (zdjęcia) przedstawiające domy zwierząt i ich mieszkańców.

N. rozkłada obrazki (zdjęcia) przedstawiające różne domy zwierząt. Obrazki z mieszkańcami tych domów rozdziela między siebie i dzieci. Dzieci, na zmianę, wykładają i łączą w pary właściwe obrazki (zdjęcia), np.: dziupla – wiewiórka, mysz – norka, jeź – sterta liści, niedźwiedź – gawra. Na koniec dzieci podają informacje na temat sposobu przygotowania się do zimy wylosowanych zwierząt. N. uzupełnia informacje. Mówi m.in. o tym, jakie czynności podejmuje człowiek, aby zapewnić tym zwierzętom warunki potrzebne do przetrwania zimy (np. ocieplanie budy psom gospodarskim, wykładanie pożywienia przez leśnika).

Karta pracy, cz. 2, nr 29

- Dzieci:
- kolorują rysunek zgodnie z kolorami kropek,
 - czytają z N.,
 - słuchają wypowiedzi 6-latków,
 - naklejają na podane litery takie same litery od-szukane wśród naklejek.

Karta pracy, cz. 2, nr 35

- Dzieci:
- kolorują rysunek według podanego kodu,
 - słuchają wypowiedzi 5-latków,
 - odczytują tekst wyrazowo-obrazkowy,
 - piszą litery **d**, **D** po śladach, a potem – samo-dzielnie.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Ćwiczenia słownikowe – *Ciekawe ulice*. Podawanie nazw ulic, przy których znajdują się domy, pochodzących od różnych nazw. Utrwalanie znajomości nazwy ulicy, przy której się mieszka. Zabawa ruchowa *Kolorowe pokoje*. Utrwalanie znajomości części ciała i elementów składowych pomieszczenia – podłoga, sufit, ściana, okno. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.
- II.1. *Moje prawa* – nauka na pamięć fragmentu wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*. Cele: uświadamianie dzieciom ich praw oraz rozumienie konieczności ich przestrzegania przez inne dzieci i przez dorosłych; zapoznanie z Konwencją o prawach dziecka, w tym prawem do tego, aby znać swoje prawa; ćwiczenie pamięci – prezentowanie wyuczonego wiersza; rozwijanie mowy komunikatywnej i uczenie się sztuki dyskutowania oraz argumentowania
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.
- Zabawy na świeżym powietrzu: spacer. Określanie cech pogody w listopadzie. Zabawa orientacyjno-porządkowa *Samochody jadą – samochody się zatrzymują*. Szybkie reagowanie na sygnał wzrokowy.
- III. Zabawa ruchowa *W prawo, w lewo*. Utrwalanie fragmentu wiersza M. Brykczyńskiego *Moje prawa*. Wykonanie ozdobnej ramki. Rozpoznawanie i określanie cech figur geometrycznych.
Kolorowanie rysunku zgodnie ze wzorem.	Kolorowanie rysunku zgodnie z oznaczeniami.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, II 7, III 1, III 2, III 3, III 4, III 7, IV 2, IV 5, IV 8, IV 14

Cele ogólne

- uświadamianie dzieciom ich praw oraz rozumienie konieczności ich przestrzegania przez inne dzieci i przez dorosłych,
- ćwiczenie pamięci: prezentowanie wyuczonego wiersza,
- rozwijanie mowy komunikatywnej, uczenie się sztuki dyskutowania oraz argumentowania,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wie, że – tak jak dorośli – posiada swoje prawa,
- recytuje wiersz,
- wypowiada się przed grupą; uzasadnia swoje zdanie; cierpliwie słucha wypowiedzi innych,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia słownikowe – *Ciekawe ulice*. Podawanie nazw ulic przy których znajdują się domy, pochodzących od jakiś nazw. Utrwalanie znajomości nazwy ulicy przy której się mieszka.
N. podaje nazwy ogólne, a dzieci wymyślają od nich nazwy ulic, np. :
warzywa – ulica *Buraczkowa, Fasolowa, Kalaflorowa...*
słodczyce – ulica *Czekoladowa, Marcepanowa, Biszkoptowa...*
Na koniec zabawy dzieci podają nazwy ulic, przy których mieszkają.
- Zabawa ruchowa *Kolorowe pokoje*. Utrwalanie znajomości nazw części ciała, wymienianie elementów składowych pomieszczenia – podłoga, sufit, ściana, okno.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii, kartka formatu A4 w dowolnym kolorze dla każdego dziecka.

N. daje każdemu dziecku jedną kartkę. Dzieci rozkładają kartki na dywanie, w znacznej odległości od siebie. Podczas nagrania dowolnej melodii dzieci spacerują między kartkami – pokojami. Gdy muzyka milknie, muszą jak najszybciej trafić do swojego pokoju, stanąć na kartce tak, aby stopy były w środku, i pokazać ruchem wykonywanie czynności domowych, np.: *ścieramy kurz, myjemy okna, odkurzamy, myjemy naczynia*.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz. 2, s. 61).

II

Zajęcia 1. *Moje prawa* – nauka na pamięć fragmentu wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*.

- Powitanie zabawą *Jesteśmy uprzejmi*.
Dzieci siedzą w kole. Kolejno wstają i witają się z osobą siedzącą po ich prawej stronie, wypowiadając słowa powitania i imię tego dziecka. Wykonują przy tym dowolny miły gest lub ruch, np. podanie ręki, ukłon, przytulenie, delikatne poklepanie po plecach.
- Odgadnięcie tematu zajęć. Syntezowanie głosek w nagłosie podanych słów.
Obrazki przedstawiające: motyla, osę, jajko, ekran, płaszcz, ramę, album, worek, arbuza.
Dzieci siedzą w półkolu. Na tablicy są przypięte obrazki oddzielone od siebie przerwą. N. prosi dzieci o podanie nazw poszczególnych obrazków, a następnie wyodrębnienie głosek w nagłosie. Pyta dzieci, jakie nowe słowa powstaną z połączenia tych głosek. Dzieci wypowiadają słowa: *moje prawa*.
- Rozmowa na temat praw dzieci.

Napis *moje prawa*, kłębek wełny, dokument Konwencja o prawach dziecka.

N. wprowadza wyrazy **moje prawa** do czytania całościowego. Prosi wybrane dziecko o podzielenie każdego słowa na sylaby i określenie liczby sylab. Następnie wręcza dzieciom kłębek wełny. Dzieci przekazują sobie kłębek. To dziecko, które trzyma kłębek, wyjaśnia, co dla niego oznacza wyrażenie: *moje prawa*. Po wypowiedzeniu się wszystkich dzieci N. pyta: *Co to jest prawo? Kogo obowiązuje prawo? Czy dzieci mają swoje prawa?* Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Informuje, że dorośli mają swoje prawa zapisane np. w kodeksach (pokazuje wybrany kodeks). Dzieciom, już od najmłodszych lat, także przysługują prawa. Pokazuje dokument – Konwencję o prawach dziecka, w którym są zapisane prawa dzieci. Informuje, że dzieci mają prawo do tego, aby znać swoje prawa. 20 listopada obchodzony jest Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka (w rocznicę uchwalenia Deklaracji praw dziecka w 1959 roku oraz Konwencji o prawach dziecka w 1989 roku). N. pyta dzieci, czy znają swoje prawa.

Karta pracy, cz. 2, nr 30

Karta pracy, cz. 2, nr 36

Dzieci:

- słuchają wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*,
- mówią, co im wolno,
- kolorują rysunki dzieci,
- kończą dzielenie tabliczek czekolady, kolorują je.

- Powtarzanie fragmentu wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*.

Maskotka dla każdego dziecka i N.

N. bierze do ręki dowolną maskotkę z sali. O to samo prosi dzieci. Dzieci wstają i wybierają pluszaka, sadzają go sobie na kolanach, obejmują go, tulą, chwytają za łapki. N. pyta swoją maskotkę, czy podobał jej się wiersz i czy chce się go nauczyć. Dzieci po cichu także zadają to pytanie swoim maskotkom. N. tłumaczy, że aby pluszaki mogły nauczyć się wiersza, dzieci muszą mówić spokojnie, głośno i wyraźnie. Opowiada, że maskotkom trzeba często wiersz powtarzać, aby się go nauczyły, a na koniec sprawdzić, czy już go pamiętają.

Dzieci sadzają pluszaki przodem do siebie na swoich kolanach. Mówią z N. głośno fragment wiersza po raz pierwszy. Następnie wiersz recytują tylko dziewczynki, a potem – sami chłopcy. Czwarty raz wiersz powtarzają wszyscy razem, skłaniając się do dowolnego ucha swojej maskotki.

*Niech się wreszcie każdy dowie
I rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek,
Tyle że jeszcze mały.*

*Dlatego ludzie uczeni,
 Którym za to należą się brawa,
 Chcąc wielu dzieci los odmienić,
 Stworzyli dla Was mądre prawa.
 Więc je na co dzień i od święta
 Próbuje dobrze zapamiętać:
 Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
 A szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego.
 Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawi,
 I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.
 Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać,
 I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać.
 Jeśli mama albo tata już nie mieszka z nami,
 Nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami.
 Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
 Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.
 Mogę żądać, żeby każdy uznał moje prawa,
 A gdy różnię się od innych, to jest moja sprawa.
 Tak się tu w wiersze poukładaly
 Prawa dla dzieci na całym świecie,
 Byście w potrzebie z nich korzystały,
 Najlepiej jak umiecie.*

- **Taniec z maskotką** – improwizacja ruchowa do utworu instrumentalnego (np. melodii irlandzkiej).
Maskotka dla każdego dziecka, odtwarzacz CD, nagranie melodii irlandzkiej.
 Dzieci sadzają maskotki na środku sali. Tworzą wokół nich koło i wykonują taniec do muzyki, np. irlandzkiej według poleceń N., np. maszerują po obwodzie koła w prawo, potem w lewo, następnie do środka i na zewnątrz, dobierają się w pary, krążą po obwodzie koła. Na koniec biorą swoje maskotki do rąk i tańczą z nimi swobodnie po całej sali. (Warto wcześniej zaplanować układ taneczny do wybranej muzyki).

Karta pracy, cz. 2, nr 31

Karta pracy, cz. 2, nr 37

Dzieci:

- słuchają, do czego mają prawo,
- moczą w farbie swoją dłoń, odbijają ją obok tekstu. (Jeśli potrafią, podpisują się w wyznaczonym miejscu, jeżeli nie – proszą N. o wpisanie imienia i nazwiska).

Po zajęciach N. wiesza na tablicy w szatni, w kąciaku dla rodziców, tekst Konwencji o prawach dziecka.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6.

Tamburyn, piłka dla każdej pary dzieci.

- **Wstęp.**
 Dzieci dobierają się w pary i razem maszerują po kole przy dźwiękach tamburynu. N. daje każdej parze piłkę.
- **Część główna.**
- **Toczenie piłki do partnera.**
 Jedno dziecko leży przodem, trzymając piłkę w dłoniach przed głową. Partner siedzi na piętach, około 1,5–2 m przed kolegą, przodem do niego. Pierwsze dziecko unosi łokcie nad podłogą i odepchnięciem toczy piłkę do kolegi.
- **Rzut piłki do partnera.**
 Jedno dziecko leży przodem i, tak jak poprzednio, trzyma piłkę. Przed nim siedzi na piętach partner. Dziecko trzymające piłkę przenosi ją nad kark, unosząc łokcie nad podłogę, a następnie rzuca piłkę do kolegi.
- **Podawanie piłki bokiem.**
 Dzieci siedzą w rozkroku, z wyprostowanymi nogami, tyłem do siebie, w odległości około 0,5 metra. Wykonują skręt tułowia z przekazaniem piłki partnerowi (jedno dziecko wykonuje skręt w prawą

stronę, drugie – w lewą). Następnie wykonują skręt tułowia w przeciwną stronę, z ponownym przekazaniem piłki.

- Podawanie piłki do siebie – rzucanie i łapanie piłki.
Dzieci chodzą po sali z piłkami trzymanymi w dłoniach. Podrzucają piłki w górę i starają się je złapać w dłonie.
- Toczenie piłki wokół siebie.
Dzieci siedzą z nogami wyprostowanymi i złączonymi. Każde z nich trzyma dłońmi piłkę leżącą na podłodze przy jego biodrach. Dzieci toczą piłki po podłodze wokół bioder i wyprostowanych nóg. Po wykonaniu trzech okrążeń piłki w jedną stronę należy wykonać następane trzy okrążenia w stronę przeciwną.
- Utrzymanie piłki na podudziach.
Dzieci leżą tyłem, z nogami ugiętymi, uniesionymi nad podłogą. Na ustawionych poziomo podudziach kładą piłkę. Starają się jak najdłużej utrzymać piłkę na nogach.
- Podawanie piłki dołem i górą.
Dzieci stoją tyłem do siebie, w lekkim rozkroku, w odległości około pół metra. Jedno dziecko trzyma piłkę. Dzieci unoszą ręce w górę, przekazują piłkę do partnera, a następnie wykonują skłon tułowia w przód i przekazują sobie piłkę między nogami.
- Podskoki z piłką ułożoną między kolanami.
Dzieci stoją z piłką włożoną między kolana. Utrzymując piłkę w tej pozycji, podskokami poruszają się po sali.
- Odbieranie piłki stopami.
Dzieci siedzą przodem do siebie. Jedno dziecko chwyta piłkę wewnętrzną stroną stóp i ją ściska (kolana powinny być ustawione szeroko). Drugie dziecko kładzie od góry stopy na piłce i, zawijając palce pod podeszwy, stara się palcami stóp zabrać piłkę. Po zabraniu piłki następuje zmiana ról.
- Zakończenie.
Maszerowanie parami po kole. Oddanie piłek.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer. Określanie cech pogody w listopadzie.
Termometr zaokienny.
Przed wyjściem N. pokazuje dzieciom termometr zaokienny. Pomaga im odczytać temperaturę powietrza. Dzieci ubierają się stosownie do pogody i temperatury, zakładają kalosze i peleryny. Podczas spaceru wypowiadają się na temat cech pogody w listopadzie (np. często pada deszcz i wieje chłodny wiatr, pojawiają się mgły i pierwsze przymrozki).
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Samochody jadą – samochody się zatrzymują*. Szybkie reagowanie na sygnał wzrokowy.
Krążki: zielony i czerwony.
Dzieci biegają po wyznaczonym terenie, bez potrażeń. Gdy N. uniesie zielony krążek, samochody jadą, gdy czerwony – zatrzymują się.

III

- Zabawa ruchowa *W prawo, w lewo*.
Dzieci ustawiają się w szeregu. N. proponuje zabawę w wojsko i organizuje musztrę. Zapoznaje dzieci z pozycją ciała, jaką muszą przyjąć, kiedy padną komendy: *Baczność!* i *Spocznij*. N. rozpoczyna musztrę. Wydaje komendy: *Baczność!* *Spocznij*. *W lewo zwrot*. *Za mną marsz*. *Stój!* *W prawo zwrot*. *Za mną marsz*. *W szeregu zbiórka*.
- Utrwalanie fragmentu wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*. Wykonanie ozdobnej ramki. Rozpoznawanie i określanie cech figur geometrycznych.
Kolorowa kostka, dla każdego dziecka: maskotka, duże czarne koło, kartka z tekstem wiersza, małe koła i duże koła, kwadraty, prostokąty i trójkąty w kolorach: zielonym, czerwonym, niebieskim, żółtym, fioletowym i brązowym, klej.
N. utrwała z dziećmi fragment wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*. Dzieci biorą maskotki i mówią wiersz, patrząc im w oczy. Następnie N. pokazuje kartkę z tym wierszem i proponuje naklejenie jej na duże czarne koło. Zachęca dzieci do wykonania ozdobnej ramki – szlaczka z kolorowych figur. Podaje zasady.

Dzieci losują kartoniki z kodem:

5-latki: dowolna duża lub mała figura (kontury),

6-latki: kartoniki z małą lub z dużą strzałką (oznaczające małą figurę lub dużą figurę) oraz przekreślony kolor (oznaczające, że koło nie może być w kolorze, który wypadł na kostce).

Dzieci rzucają kolorową kostką. Wybierają z pudełka kolorowe figury spełniające kryteria, układają na obrzeżach czarnego koła i nakleją. N. objaśnia zasady gry. Każde dziecko po kolei rzuca kolorową kostką, nazywa kolor, jaki wskazała górna ścianka, i wybiera z pudełka dowolną figurę w tym kolorze. Określa trzy cechy figury, np. duży żółty trójkąt, a następnie ozdabia karton. Ozdabianie kończy się, gdy cały okrąg będzie wypełniony kolorowymi figurami. Ozdobiony karton z tekstem wiersza N. zawieszają w szatni, w kąci dla rodziców.

Karta pracy, cz. 2, nr 32

Dzieci:

- oglądają obrazek u góry karty; kolorują tak samo rysunek na dole karty,
- słuchają wypowiedzi 6-latków,
- rysują szlaczek po śladzie.

Karta pracy, cz. 2, nr 38

Dzieci:

- kolorują rysunki w tabeli zgodnie z oznaczeniami,
- wyjaśniają oznaczenia znajdujące się w tabeli; kolorują odpowiednio rysunki,
- rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Listopad, tydzień 3

Dzień 3

Moje prawa i obowiązki

Mamy prawa i obowiązki

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Przygotowywanie dekoracji tematycznej. Formułowanie dłuższych wypowiedzi na temat obrazków. Nazywanie czynności i opisywanie wykonujących je osób. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.
- II.1. *Mamy prawa, ale i obowiązki* – rozmowa inspirowana wierszem I. Fabiszewskiej *Prawa i obowiązki*. Cele: dowiadywanie się na temat posiadania przez dzieci i dorosłych nie tylko praw, ale i obowiązków; zachęcanie do wypowiadania się na swój temat; zapoznanie z Kodeksem rodzinnym i opiekuńczym, w tym obowiązkiem rodziców i dzieci do wzajemnego szacunku i wspierania się; rozwijanie umiejętności kodowania informacji; rozumienie pojęć: *obowiązek, wąski zakres*.
2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Moje prawa*. Cele: utrwalanie tekstu i melodii piosenki, prawidłowe odtwarzanie prezentowanych rytmów.
Zabawy na świeżym powietrzu: obserwowanie ptaków. Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych. Zabawa ruchowa *Szukaj koloru*. Zabawy integracyjne z chustą animacyjną. Zaproszenie chętnych dzieci z innych grup.
- III. Zabawa ruchowa *Puste miejsce*. Rozróżnianie prawej strony, sprawne zmienianie miejsc. Przemarsz przez przedszkole z plakatem *Mamy prawa i obowiązki*. Zorganizowanie kąci z prawami i obowiązkami dzieci. Prace porządkowe. Utrzymywanie w porządku i czystości swojej szafki indywidualnej.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 8, III 1, III 2, III 3, III 4, III 7, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14

Cele ogólne

- dowiadywanie się na temat posiadania przez dzieci i dorosłych nie tylko praw, ale i obowiązków,
- rozwijanie umiejętności kodowania informacji,
- utrwalanie tekstu i melodii piosenki,
- prawidłowe odtwarzanie prezentowanych rytmów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat praw i obowiązków,
- tworzy symbole dotyczące praw i obowiązków,
- śpiewa piosenkę,
- odtwarza prezentowane rytmy.

Przebieg dnia

I

- Przygotowywanie dekoracji tematycznej. Formułowanie dłuższych wypowiedzi na temat obrazków. **Obrazki przedstawiające osoby wykonujące różne czynności.** Spośród zgromadzonych obrazków dzieci wybierają te, które przedstawiają wykonywanie różnych czynności, np.: podlewanie kwiatów, sprzątanie w domu, wynoszenie śmieci. N. zwraca uwagę na szczegóły na obrazkach, np. wyraz twarzy osoby wykonującej czynność. Następnie zachęca dzieci do opisanie obrazków.

Karta pracy, cz. 2, nr 33

Karta pracy, cz. 2, nr 39

Dzieci:

- słuchają tekstu,
- rysują linie po trasie, jaką pokonała rodzina Olka i Ady,
- mówią, co dzieci miały po drodze,
- rysują szlaczek po śladzie, a potem – samodzielnie.
- rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz. 2, s. 61).

II

Zajęcia 1. *Mamy prawa, ale i obowiązki* – rozmowa inspirowana wierszem I. Fabiszewskiej *Prawa i obowiązki*.

- Powitanie zabawą. N. wita dzieci, które *w domu ścierają kurze, pomagają w pieczeniu ciasta* itd. Dzieci, które czują się powitane, wstają i wykonują ukłon.
- Wysłuchanie wiersza I. Fabiszewskiej *Prawa i obowiązki*.

*Słuchajcie wszyscy, duzi i mali,
to bardzo ważna sprawa!
Ludzie dorośli dla wszystkich dzieci
stworzyli mądre prawa.
Lecz to nie wszystko, moi kochani,
są także obowiązki.*

*I daję słowo – spytajcie mamę –
zakres ich nie jest wąski.
Lecz jeśli obok przyjaciela stoi
i oczy ma życzliwe,
to wykonanie nawet tych trudnych
będzie zawsze możliwe.*

- Rozmowa na temat wiersza. Wyjaśnienie pojęcia *obowiązek* oraz pojęcia *wąski zakres*. N. pyta dzieci: *Kto ma prawa? Jakie prawa mają dzieci? Co jeszcze mają dorośli i dzieci? Co to jest obowiązek? Jaki zakres obowiązków mają dzieci? Co znaczą słowa: wąski zakres obowiązków? Dlaczego dzieci mają mniej obowiązków niż dorośli? Po co są obowiązki? Kiedy jest łatwiej wykonywać obowiązki?*
- Kończenie zdania: *Moim obowiązkiem w domu jest...*

Sucha ściereczka do wycierania kurzu.

N. mówi dzieciom, że dzieci oprócz swoich praw powinny też mieć obowiązki na miarę swoich możliwości. Pyta dzieci, czy mają w domu jakieś obowiązki, a jeśli tak, to jakie to są obowiązki. N. prosi dzieci o wymienienie obowiązków/prac, w których pomagają rodzicom lub które wykonują samodzielnie. Dzieci przekazują sobie w kole wybrany przedmiot (np. suchą ściereczkę do wycierania kurzu), kończą kolejno zdanie: *Moim obowiązkiem w domu jest...* N. proponuje dzieciom poznanie obowiązków domowych Olka i Ady.

Karta pracy, cz. 2, nr 34

Karta pracy, cz. 2, nr 40

Dzieci:

- słuchają, jakie obowiązki mają Olek i Ada.

- Rozwiązywanie zagadek dotykowych – *Obowiązki dzieci czy obowiązki dorosłych?*

Worek, konewka, ściereczka, żelazko, garnek, Kodeks rodzinny i opiekuńczy.

Dzieci wyciągają z worka różne przedmioty. Zanim wyjmą przedmiot, zgadują, co to jest, ale nie mówią tego głośno. Opisują przedmiot. Pozostałe dzieci odgadują nazwę tego przedmiotu, dzielą ją na sylaby, wyklaskując je. Zastanawiają się, jaką czynność można wykonać przy użyciu tego przedmiotu. Podają nazwę tej czynności. Decydują, czy jej wykonywanie mogłoby być obowiązkiem dziecka, czy tę czynność powinna wykonywać osoba dorosła. Uzasadniają swoje zdanie. Przykłady: konewka – podlewanie kwiatów, ściereczka – ścieranie kurzu, żelazko – prasowanie ubrań, garnek – gotowanie jedzenia. N. informuje dzieci, że istnieje dokument, w którym są zapisane obowiązki dorosłych wobec dzieci, np. obowiązek wychowywania dziecka i utrzymywania z nim kontaktu, dbania o jego rozwój. Pokazuje kodeks rodzinny, gdzie są zapisane prawa rodzinne, w tym obowiązki rodziców wobec dzieci. N. nadmienia, że w kodeksie tym dzieci i rodzice zobowiązani są m.in. do wzajemnego szacunku i wspierania się (art. 87).

- Wykonanie plakatu z symbolami – *Mamy prawa i obowiązki.*

Arkusz kartonu, napisy: moje prawa, moje obowiązki, dla każdej pary dzieci: mazak, kartka w kształcie koła, klej.

N. przypina na tablicy duży arkusz kartonu podzielony na dwie kolumny. W pierwszej kolumnie nakleja wyrazy do czytania całościowego **moje prawa**, w drugiej – **moje obowiązki**. Prosi dzieci o przypomnienie treści poszczególnych praw i zapisuje je w kolumnie po lewej stronie. Następnie prosi o podanie przykładowych obowiązków, które mogą wykonywać dzieci, i zapisuje je w kolumnie po prawej stronie kartonu. Następnie proponuje dzieciom wykonanie symboli dotyczących ich praw i obowiązków, tak aby je lepiej zapamiętały. Dzieci dobierają się w dwuosobowe zespoły. Wybierają prawo lub obowiązek i wspólnie zastanawiają się, jak je przedstawić. Rysują na karteczkach w kształcie koła. Po wykonaniu prac dzieci prezentują obrazek, wyjaśniają znaczenie symbolu i przyklejają go w odpowiednim miejscu na kartonie.

Przykłady:

Moje prawa do	Moje obowiązki
radości – <i>uśmiechnięta buzia,</i> zabawy i nauki – <i>miś i tablica,</i> prywatności – <i>pokój,</i> przeciwstawiania się złu, niepowodzeń i łez – <i>przekreślona łaza,</i> miłości i szacunku – <i>serce,</i> niewiedzy – <i>przekreślona książka,</i> wyrażania własnego zdania i swoich uczuć – <i>twarz dziecka z otwartą buzią.</i>	dbanie o ubranie – <i>ubranie,</i> sprzątanie zabawek – <i>zabawka,</i> odnoszenie naczyń po zjedzeniu do zlewu – <i>zlew,</i> dokarmianie ptaków – <i>karmnik dla ptaków,</i> pomaganie mamie przy zakupach – <i>torba z zakupami,</i> podlewanie kwiatów – <i>konewka,</i> ścieranie kurzu – <i>ściereczka,</i> karmienie zwierzątka – <i>miseczka.</i>

N. podsumowuje zajęcia. Mówi, że wszyscy, dzieci i dorośli, mają swoje prawa. Powinni mieć także swoje obowiązki. Zachęca dzieci do obrony swoich praw oraz do pomagania rodzicom poprzez wykonywanie domowych obowiązków.

- Zabawa w kręgu – *Co było, gdyby...?* Rozwijanie umiejętności budowania dłuższych wypowiedzi ustnych. Dzieci kończą zdania: *Gdyby dzieci miały tylko prawa, a nie miały obowiązków, to... Gdyby dzieci nie miały praw, to... Gdyby dzieci nie miały obowiązków, to... itp.*

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *Prawa i obowiązki.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, dobierają w pary, stają naprzeciwko siebie. Powtarzają za N. rymowankę: *Dzieci swoje prawa mają, obowiązki także znają,* uderzając rytmicznie: raz w dłoń partnera, raz w swoje.

Karta pracy, cz. 2, nr 34	Karta pracy, cz. 2, nr 40
Dzieci:	
– słuchają, jakie obowiązki mają Olek i Ada,	
– rysują w formie uproszczonych rysunków to, co dzieci robią w domu,	
– rysują szlaczek po śladzie.	– rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Moje prawa*.

- Nauka piosenki *Moje prawa* fragmentami, metodą ze słuchu. Naukę poprzedzają ćwiczenia emisyjne na głoskach *to, tu, ta* (przewodnik, cz. 2, s. 60).
N. śpiewa zwrotki, dzieci śpiewają refren, następnie N. wykonuje refren, a dzieci – zwrotki.
- Zabawa *Rytm i melodia* – wyrabianie poczucia rytmu.
N., klaszcząc, prezentuje wybrany fragment tekstu piosenki w ustalonym przez siebie rytmie. Zadaniem dzieci jest odtworzenie rytmu: najpierw grupowo, a następnie indywidualnie. N. powtarza zabawę kilka razy. W zależności od możliwości dzieci proponuje kolejne rytmy o różnym stopniu trudności.
- Zabawa *Cicho – głośno* – kształtowanie reakcji na dźwięki o różnym natężeniu.
Tamburyn, kastaniety.
Zabawę poprzedza rozmowa na temat budowy i brzmienia tamburynu i kastanietów. N. umawia się z dziećmi, że na jednym instrumencie będzie grał głośno (tamburyn), a na drugim – cicho (kastaniety). Dzieci biegają drobnymi krokami w określonym kierunku. N. gra na kastanietach – dzieci poruszają się jak najciszej, biegają. Kiedy słychać mocne brzmienie tamburynu, dzieci zaczynają skakać i tupać.
- Zabawa integracyjna pomagająca przełamać barierę nieśmiałości – *Zaproszenie do tańca*.
Kolorowe kotyliony dla każdego dziecka (koła z brystolu, które dzieci wycinają podczas zajęć plastycznych), odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki z płyty CD, zachęcającej do tańca.
N. nakleja na kołach naklejki (para kół ma takie same naklejki). Liczba kół odpowiada liczbie uczestników. Dzieci mają koła przyczepione do ubrań w widocznym miejscu. Gdy zaczyna grać muzyka, zadaniem dzieci jest odnalezienie osoby mającej taki sam symbol na swoim kole. Następnie dzieci w parach podają sobie ręce i w rytmie muzyki wykonują dowolny taniec.
- Ćwiczenia w wykonywaniu odpowiednich ruchów na dane hasło.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii.
W rytmie nagrania melodii dzieci poruszają się swobodnie po sali. Podczas przerwy w nagraniu muzyki N. podaje kolejne hasła, a dzieci wykonują odpowiednie ruchy:
 - *koło* – zataczają rękami duże koło,
 - *podajemy sobie ręce* – podają sobie ręce,
 - *przesyłamy uścisk dłoni* – N. wskazuje dziecko, które rozpoczyna wykonywanie zadania,
 - *fala* – rysują przed sobą w powietrzu fale: raz lewą, raz prawą ręką,
 - *przejście do przysiadu* – wykonują przysiad.Zabawę powtarzamy kilka razy, zmieniając kolejność podawanych haseł.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Obserwowanie ptaków. Rozwijanie zainteresowań przyrodniczych.
N. utrwala z dziećmi nazwy wybranych gatunków ptaków, np.: wrona, kawka, wróbel, sikora, sroka, gil.
- Zabawa ruchowa *Szukaj koloru*.
Wybrane dziecko wypowiada nazwę koloru i liczy do dziesięciu. Pozostałe dzieci muszą jak najszybciej dotknąć przedmiotu w tym kolorze i wypowiedzieć jego nazwę, np. brązowy: pień, liść, szalik kolegi.
- Zabawy integracyjne z chustą animacyjną. Zaproszenie chętnych dzieci z innych grup.
Chusta animacyjna.
N. organizuje zabawy z chustą animacyjną. Delegacja grupy zaprasza dzieci z innych grup do wspólnych zabaw. Dzieci bawią się w różne zabawy, np. toczenie piłki tak, aby nie wypadła z chusty.

III

- Zabawa ruchowa *Puste miejsce*. Rozróżnianie prawej strony, sprawne zmienianie miejsc.
Wskazane dziecko wypowiada tekst: *Po mojej prawej stronie jest puste miejsce. Zapraszam na nie...* i podaje imię wybranego dziecka. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci zmienią miejsce.
- Przemarsz przez przedszkole z plakatem *Mamy prawa i obowiązki*. Zorganizowanie kącika z prawami i obowiązkami dzieci.
Plakat *Mamy prawa i obowiązki*, dokument Konwencja o prawach dziecka.
Dzieci odwiedzają przedszkolaki z młodszych grup. Recytują fragment wiersza M. Brykczyńskiego *O prawach dziecka*. Następnie dzielą się zdobytą wiedzą: pokazują plakat wykonany podczas zajęcia. Wskazując symbole, nazywają poszczególne prawa dzieci i podają nazwy przykładowych obowiązków.

ków. Pokazują Konwencję o prawach dzieci i wyjaśniają, co jest zawarte w tym dokumencie. Po powrocie do swojej grupy wspólnie z N. organizują kącik z prawami i obowiązkami dzieci. Zawieszają plakat w ustalonym miejscu. Obok kładą dokument Konwencja o prawach dziecka.

- Prace porządkowe. Utrzymywanie w porządku i czystości swojej szafki indywidualnej.

Ściereczki do kurzu – dla każdego dziecka.

N. mówi dzieciom, że jednym z ich obowiązków jest utrzymywanie w porządku i czystości, np. swojej szafki indywidualnej w sali oraz w szatni. Dzieci wyjmują zawartość szafek, ścierają kurze. Porządkują swoje rzeczy i je układają.

Listopad, tydzień 3

Dzień 4

Moje prawa i obowiązki

Prawa i obowiązki przedszkolaka

Przykładowy zapis w dzienniku

I. *Przedszkolne drzewko zaufania* – swobodne wypowiedzi na temat osób, które budzą w dzieciach największe zaufanie. *Czy znasz to prawo?* – rozwijanie sprawności słuchowej. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.

II.1. *Obowiązki i prawo do zabawy* – słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Obowiązki. Zgadnij, jaki to obowiązek* – zagadki obrazkowe. Cele: pogłębienie wiedzy na temat praw dziecka; zachęcenie do rzetelnego wypełniania swoich obowiązków; wdrażanie do utrzymywania porządku w swoim otoczeniu; konfrontowanie tego, co dzieci lubią, z tym, co im wolno; wdrażanie do samodzielnego działania, badania rzeczywistości, wnioskowania.

2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie sprawności ruchowej.

Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa zręcznościowa *Uwaga, laser*. Spacer w okolice przedszkola. Poszukiwanie patyków do wykonania ogrodowych bierek.

III. Zabawa bieżna *Wiatr i chmurki*. Zabawy badawcze. Zabawa z piosenką *Moje prawa*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 1, III 2, III 3, III 4, III 7, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14

Cele ogólne

- pogłębienie wiedzy na temat praw dziecka,
- zachęcenie do rzetelnego wypełniania swoich obowiązków,
- konfrontowanie tego, co dzieci lubią, z tym, co im wolno,
- rozwijanie sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia prawa, jakie mu przysługują,
- wyjaśnia, jakie są konsekwencje niewywiązywania się z obowiązków,
- wyjaśnia, dlaczego nie zawsze może robić to, co lubi,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- *Przedszkolne drzewko zaufania* – swobodne wypowiedzi na temat osób, które budzą w dzieciach największe zaufanie.

Wycięta z kartonu sylweta drzewa z rozłożystymi gałęziami, wycięte z papieru kolorowe listki, czarny flamaster.

N. przypina na tablicy sylwetę drzewa z rozłożystymi gałęziami. Wyjaśnia dzieciom, że jest to przedszkolne drzewko zaufania. Pyta: *Co to znaczy zaufanie?* Wyjaśnia, jeżeli dzieci nie wiedzą. *Jak myślicie,*

do czego wykorzystamy to drzewko? Po wysłuchaniu wszystkich odpowiedzi dzieci zadaje kolejne pytanie: *Gdybyście miały problem, trudną sprawę do rozwiązania albo potrzebowałybyście pomocy, komu o tym powiecie? Do kogo macie największe zaufanie?* Dzieci podają propozycje. Uzasadniają swoje zdanie. N. zapisuje nazwiska, imiona, nazwy wymienianych osób lub instytucji na wyciętych z papieru kolorowych listkach, które dzieci umieszczają na sylwecie drzewa. Zachęca, aby zwracały się do tych osób w każdej sytuacji, w której potrzebują pomocy.

- *Czy znasz to prawo?* – rozwijanie sprawności słuchowej.
Dzieci siedzą skrzyżnie, zwrócone plecami do środka koła. N. wybiera jedno dziecko, które odchodzi na bok. Umawia się z innymi dziećmi, kto będzie wypowiadał po cichu słowa, np. *Mam prawo do wypoczynku*. Na sygnał N. dziecko stojące z boku wchodzi do środka koła, przysłuchuje się wypowiedzianym słowom i wskazuje odpowiednie dziecko.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz. 2, s. 61).

II

Zajęcia 1. *Obowiązki i prawo do zabawy* – słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Obowiązki*.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci stoją w kole. Wypowiadają słowa: *Prawa ręka do góry, lewa ręka w bok. Wysuń nogę do przodu i zrób małe kroki*, wykonując odpowiednie ruchy.
- Słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Obowiązki*.
Książka (s. 24–25) dla każdego dziecka.

Ada ze swoją grupą z przedszkola była już w parku i przyniosła do domu pęk liści. Olek i jego grupa mieli tam pójść następnego dnia. Gdy rano dzieci przyszły do przedszkola, okazało się jednak, że Marta przyniosła torbę kasztanów, żołądź i patyczków. Wszystkie w sam raz do zabawy w grupie.

– Co teraz? – głośno zastanawiała się pani. – Idziemy do parku czy robimy kasztanowe stworki? Jedno i drugie było bardzo kuszące.

– Sami mamy zdecydować? – spytał Franek.

– Oczywiście, macie prawo do wyboru zabawy – pani powiedziała to tak poważnym głosem, że z pewnością nie żartowała.

– Do czego jeszcze mamy prawo? – zainteresował się Olek.

– Do nauki, wypoczynku, opieki, bezpieczeństwa, szacunku – pani wymieniła bardzo długą listę praw przedszkolaka.

– I do obiadu! – dodał Mirek, który zawsze pierwszy czuł głód.

Rozbawił całą grupę. Kiedy się już wszyscy wyśmiali, skorzystali z prawa do wyboru zabawy i zamiast iść do parku, wzięli się do tworzenia ogrodu zoologicznego z kasztanów i żołądź. Wkrótce na stolikach stanęły kasztanowe hipopotamy, żubry i bawoły, a obok nich żołądziowe zebry, lisy i zające.

– Pochwali nas pani? Mamy prawo do pochwały, prawda? – dopytywał się Olek.

– Oczywiście. Spisaliście się na medal!

– To teraz idziemy na obiad – przypomniał wygłodniały Mirek.

Pani pokręciła głową.

– Teraz przyszła pora na obowiązki. Trzeba posprzątać. Widzicie, jak wygląda sala?

Rzeczywiście, na podłodze leżało mnóstwo śmieci: połamane patyczki, popękane czapeczki żołądź i rozdeptane kasztany.

Marta i Piotrek westchnęli, Franek podrapał się za uchem, a Mirek aż jęknął.

– Możemy zrezygnować z tych obowiązków? – spytał Olek z nadzieją.

A wy jak myślicie?

- Rozmowa na temat opowiadania.
Książka (s. 24–25) dla każdego dziecka.
Dzieci przyglądają się ilustracjom w książce, odpowiadają na pytania N.: *Jaki problem miały dzieci? Jak go rozwiązały? O jakich prawach mówiła pani? Jakie jeszcze inne prawa mają dzieci? Co to są obowiązki? Jak dzieci zareagowały na przypomnienie im o konieczności posprzątania sali? Co czujecie, gdy ktoś wam przypomina o konieczności wykonania swoich obowiązków? Czy dzieci mogły zrezygnować z wypełnienia tych obowiązków?*

- Zabawa ruchowa *Przedszkolne życie*.

Bębenek.

Dzieci poruszają się po sali w rytm wygrywany przez N. na bębenku. Podczas przerwy w muzyce naśladują ruchem wymienione przez N. czynności, np.: sprzątanie klocków, wycieranie kurzu, podlewanie kwiatów, granie w piłkę, rysowanie na kartonie, czytanie książki.

- Rozmowa na temat praw i obowiązków przedszkolaka.

Statut przedszkola.

N. pyta: *Czy w przedszkolu mamy określone prawa i obowiązki? W których przedszkolnych dokumentach znajduje się informacja o prawach dziecka?* N. pokazuje statut przedszkola i czyta dzieciom odpowiedni fragment. Informuje, że statut jest najważniejszym dokumentem przedszkola. *Każde przedszkole ma swój statut. Wszyscy muszą przestrzegać zawartych w nim postanowień.* Wyjaśnia, że statut określa nie tylko prawa, ale również obowiązki wszystkich pracowników przedszkola, a więc np.: dyrektora, nauczycieli, pani kucharki. *Nie ma w nim jednak najczęściej wymienionych obowiązków dzieci.* Dzieci przypominają (patrz dzień 3.), jakie ich obowiązki można by tam umieścić; dodają te, które wykonują w przedszkolu. N. pyta: *Co by było, gdyby ludzie nie mieli żadnych obowiązków? Czy zawsze możemy robić to, co lubimy? Dlaczego?* Dzieci uzasadniają swoje odpowiedzi.

- Rozmowa na temat *Prawa dziecka do zabawy*.

N. pyta: *Co najbardziej lubicie robić?* Nawiązuje do określonego w Konwencji o prawach dziecka prawa do zabawy. Prosi dzieci o wyjaśnienie, co przez to rozumieją. Zaprasza do wspólnych zabaw i doświadczeń, po których należy obowiązkowo posprzątać salę.

- *Zgadnij, jaki to obowiązek* – zagadki obrazkowe.

Dwa koszyczki, wizytówki dzieci, uproszczone obrazki przedstawiające obowiązki dzieci (można wykorzystać obrazki znajdujące się w karcie pracy, cz. 2, nr 40 – 6-latek, nr 34 – 5-latek).

Dzieci siedzą w kole. N. w jednym koszyczku układa uproszczone obrazki przedstawiające obowiązki dzieci. W drugim koszyczku umieszcza wizytówki dzieci. Wskazuje dziecko, a ono losuje z koszyczka jedną wizytówkę i rozpoznaje znajdujące się na niej imię. Wyczytane dziecko podchodzi do N. i losuje z drugiego koszyczka obrazek. Pokazuje go dzieciom, które odgadują, jaki obowiązek jest przedstawiony na obrazku. Do zabawy można wykorzystać obrazki znajdujące się w karcie pracy, cz. 2, nr 40 (6-latek) lub nr 34 (5-latek). Dla urozmaicenia zabawy warto jednak wykonać kilka dodatkowych rysunków, np. doniczka z kwiatem – podlewanie kwiatów, szczoteczka i kubek do zębów – mycie zębów.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 (przewodnik, cz. 2, s. 68).

Zabawa na świeżym powietrzu

- Zabawa zręcznościowa *Uwaga, laser*.

Kilka kolorowych sznurków.

N. rozciąga między drzewami (jeśli w ogrodzie nie ma drzew, to między sprzętami terenowymi) kilka kolorowych sznurków (na różnych wysokościach i w różnych odległościach od siebie – sznurki mają imitować promienie lasera). Dzieci ustawiają się w rzędzie. Kolejno próbują przejść między sznurkami (promieniami lasera) tak, aby ich nie dotknąć.

- Spacer w okolicy przedszkola. Poszukiwanie patyków, z których dzieci wykonają ogrodowe bierki. N. proponuje dzieciom wyjście na spacer w okolicy przedszkola w celu znalezienia długich, prostych patyków, z których wykonają kolorowe, ogrodowe bierki. Dziecko, które dostrzeże w trakcie spaceru odpowiedni patyk, pokazuje go N. Po powrocie do przedszkola N. czyści patyki – przygotowuje je do jutrzejszego malowania.

III

- Zabawa bieżna *Wiatr i chmurki*.

Tamburyn, kartoniki z różną liczbą kresek.

N. wybiera jedno dziecko – wietrzyk – które staje z boku. Pozostałe dzieci – chmurki – na sygnał poruszają się przy dźwiękach tamburynu w różne strony. Podczas przerwy w muzyce i hasło: *Wietrzyk*, dziecko, które pełni rolę wiatru, biega między *chmurkami*, a one łączą się w większe *chmury*, w zależności od liczby kresek na kartoniku pokazanym przez N. Na ponowny dźwięk tamburynu *wietrzyk* ponownie staje z boku, a *chmurki* rozłączają się i biegają tak jak poprzednio.

- Zabawy badawcze.

Sól, cukier, mąka, kasza, plastikowe pojemniki, cztery ponumerowane słoiki z wodą na każdym stole, łyżeczki.

N. przygotowuje na stole sól, cukier, mąkę, kaszę w plastikowych pojemnikach, cztery ponumerowane słoiki z wodą na każdym stole, łyżeczki.

Karta pracy, cz. 2, nr 35

Karta pracy, cz. 2, nr 41

Dzieci:

- wsypują do wody poszczególne produkty, mieszają je i obserwują, co się dzieje,
 - swoje obserwacje zaznaczają w tabelce: + jeśli produkt rozpuszcza się w wodzie, – gdy się nie rozpuszcza,
– rysują szlaczek po śladzie.	– rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Cukier i sól są zbudowane z maleńkich, niewidocznych gołym okiem, cząsteczek. Obie te substancje rozpuszczają się w wodzie. To znaczy, że cząsteczkom wody udało się wnikać pomiędzy cząsteczki cukru i soli. Kasza nie rozpuszcza się w wodzie. Jest to ciało stałe, które również składa się z wielu cząsteczek. Przywierają one jednak do siebie tak mocno, że woda nie może pomiędzy nie wnikać. Dlatego właśnie kasza nie rozpuszcza się w wodzie. Mąka to także drobinki ciała stałego (mąka powstaje ze zmielenia ziarna). Kiedy wymieszymy ją z wodą, tworzy mętną zawiesinę. Kiedy jednak poczekamy chwilę, opadnie na dół i utworzy na dnie naczynia osad.

- Zabawa z piosenką *Moje prawa*.

Piłka dla każdego dziecka.

Ustawienie: w formie szachownicy, przodem do N.

*Chociaż lat mam tak niewiele,
mam już swoje prawa,
chcę być zawsze szanowany
i chcę być kochany.*

*I chcę, by dorośli o mnie dbali,
bym mógł szczęśliwie dorastać.*

*Bo prawo do szczęścia każdy ma,
nawet gdy ma mało lat.*

*Każdy człowiek, nawet mały,
ma też obowiązki,*

*więc jak umiem, tak pomagam
mamie, tacie, siostrze.*

*Uczę się najlepiej, jak potrafię,
by kiedyś dobrze pracować.*

*Bo obowiązki też każdy ma,
nawet gdy ma mało lat.*

Dzieci:

trzymają piłkę w rękach uniesionych w górę,
kołyszą się z lewej strony na prawą,
wyciągają ręce z piłką przed siebie,
maszerują w miejscu,

zbliżają piłki do klatki piersiowej, w dalszym ciągu
maszerując w miejscu,
przenoszą piłki na podłogę, maszerują wokół nich
w lewą stronę,

unoszą piłki nad głowę, przenoszą je
z lewej strony na prawą (kołysanie),

ręce z piłkami opuszczają w dół, zataczają
duże koła w prawą stronę,
ręce z piłkami opuszczają w dół, zataczają
duże koła w lewą stronę,
przechodzą do marszu po okręgu koła,
piłki trzymają blisko ciała,

zawracają do środka koła, maszerują w miejscu,
ręce z piłkami wyciągają w górę,
w dalszym ciągu maszerują w miejscu, przenoszą
ręce przed siebie,
maszerują po okręgu koła, piłki trzymają blisko ciała.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Granie w bierki – przypomnienie zasad gry. Malowanie patyków zebranych podczas spaceru. Wykonanie bierek do zabaw w ogrodzie. Zabawy w kąciku teatralnym. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.
- II.1. *Domowe obowiązki* – zajęcie matematyczne. Cele: wdrażanie do odpowiedzialnego wykonywania powierzonych zadań; utrwalanie nazw figur geometrycznych; rozwijanie umiejętności rachunkowych.
- Utrwalanie nazw figur geometrycznych. | Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 0.
2. *To prawo cenię najbardziej* – zajęcia plastyczne. Cele: utrwalanie wiadomości na temat praw dziecka; wzbogacanie doświadczeń plastycznych; wdrażanie do wykorzystywania całej powierzchni kartki podczas wykonywania prac plastycznych.
- Zabawy na świeżym powietrzu: granie w gumę. Granie w bierki. Wykorzystanie własnoręcznie wykonanych bierek.
- III. Układanie ze sznurka – rozwijanie wyobraźni i koordynacji wzrokowo-ruchowej. *Kłębek z niespodzianką* – rozwijanie i zwijanie wełny. Utrwalanie układu ruchowego do piosenki *Moje prawa*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 1, III 2, III 3, III 4, III 7, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 12, IV 15

Cele ogólne

- utrwalanie nazw figur geometrycznych,
- **odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 0,**
- utrwalanie wiadomości na temat praw dziecka,
- wzbogacanie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nazywa figury geometryczne: koło, kwadrat, prostokąt, trójkąt,
- **rozpoznaje i nazywa cyfrę 0,**
- wymienia prawa dziecka,
- wykonuje pracę plastyczną za pomocą techniki malowania moką kredą.

Przebieg dnia

I

- Granie w bierki – przypomnienie zasad gry.
Plastikowe bierki.
N. układa na stole plastikowe bierki. Dzieci wskazują różnice w wyglądzie bierek. N. przypomina zasady gry i wartość punktową poszczególnych bierek. Dzieci dobierają się w zespoły i przystępują do zabawy. Wybrane dziecko trzyma wszystkie bierki w zaciśniętej dłoni. Opiera ich końce o stół. W pewnym momencie otwiera dłoń. Bierki upadają (najczęściej w stos). Dziecko zbiera wybrane przez siebie bierki w taki sposób, aby podnosząc jedną bierkę, nie poruszyć żadną inną. Jeśli tak się stanie, wtedy do zabawy przystępuje następny gracz. Bierki różnią się od siebie nie tylko wyglądem, ale także punktacją: trójzęby – 25 pkt., harpuny – 15 pkt., wiosła – 10 pkt., bosaki – 5 pkt., oszczyepy – 1 pkt. Po zakończeniu zabawy N. liczy punkty zebrane przez poszczególnych graczy. Ogłasza zwycięzcę.
- Malowanie patyków zebranych podczas spaceru. Wykonanie bierek do zabaw w ogrodzie.
Kartka, mazak, dla każdego dziecka: patyki zebrane podczas wczorajszego spaceru, farby plakatowe, pędzelek, plastikowe pojemniki.

N. przygotowuje patyki zebrane podczas wczorajszego spaceru. Zachęca do zrobienia z nich dużych bierek, które dzieci wykorzystają podczas zabaw w ogrodzie. Proponuje, aby patyki różniły się od siebie tylko kolorem. Dzieci malują patyki na różne kolory, np.: 2 na czerwono, 3 na niebiesko, 3 na żółto, 3 na zielono, 10 na fioletowo. Pamiętają o tym, że jeden patyk może mieć tylko jeden kolor. Ustalają wartość punktową poszczególnych patyków, np. bierka czerwona – 10 pkt., niebieska – 4 pkt., żółta – 3 pkt., zielona – 2 pkt., fioletowa – 1 pkt.

N. zapisuje ustalenia na kartce. Przypomina o konieczności sprzątnięcia miejsca pracy.

- Zabawy w kąciku teatralnym.

Różne rekwizyty zgromadzone w kąciku teatralnym, np.: pacynki, kukielki, maski, teatrzyk, scena teatralna, kurtyna.

Dzieci recytują dowolny wiersz lub tekst piosenki, wykorzystując różnego rodzaju rekwizyty zgromadzone w kąciku teatralnym. Chętne dzieci wymyślają swoje utwory. Mogą to być zarówno wiersze, jak i piosenki.

Sugestie wychowawcze

N. tak organizuje zabawy teatralne, aby dzieci miały możliwość wykorzystania zarówno masek, kukielek, pacynek, jak i dowolnego teatrzyku lub materiału, za którym będą mogły się schować. Widoczna wtedy będzie tylko maska, kukielka, pacynka, co stworzy dzieciom nieśmiały możliwość przełamania lęku. Chętniej będą potem recytowały wiersze przed grupą.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik, cz.2, s. 61).

II

Zajęcia 1. *Domowe obowiązki* – zajęcia matematyczne.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci stoją w kole. N. wita dzieci, które w domu np. pomagają мамie, sprzątają po sobie zabawki, pomagają tacie, zachowują się cicho, kiedy ktoś odpoczywa, wycierają kurze, podlewają kwiaty. Dzieci, które czują się powitane, robią krok do przodu.

- Wprowadzenie do tematu.

Napisy: **mama, tata, Tom, Ida, obowiązki**, plastikowe pudełko, figury geometryczne z ikonkami przedstawiającymi różne obowiązki, np. obowiązki taty: odkurzanie (odkurzacz), mycie okien (okna), czytanie bajek na dobranoc (książka), odbieranie Toma z przedszkola (sylweta chłopca), robienie zakupów (torba z zakupami); mamy: pranie (pralka), gotowanie (garnek), zaprowadzanie Toma do przedszkola (sylweta chłopca), prasowanie (żelazko), zmywanie naczyń (kran z wodą); Toma: wyrzucanie śmieci (kosz na śmieci), podlewanie kwiatów (konewka), sprzątanie w swoim pokoju (zmiotka). Liczba obowiązków dla poszczególnych członków rodziny nie może przekroczyć 5.

N. opowiada: *Była sobie pewna rodzina. Mama była weterynarzem, a tata – informatykiem. Mieli maleńką córeczkę, która miała na imię Ida. Leżała w ładnym, drewnianym łóżeczku. Bardzo dużo spała. Czasem pięknie uśmiechała się przez sen. Mieli także starszego synka. Miał na imię Tom. Właśnie skończył 6 lat. Chodził do przedszkola. Wszyscy w domu mieli określone obowiązki. Zapisali je na kolorowych figurach geometrycznych, które umieścili na tablicy w kuchni. Każdy wybrał sobie jeden kolor: mama – zielony, tata – czerwony, Tom – niebieski. Wszyscy członkowie rodziny pamiętali o swoich obowiązkach i wykonywali je rzetelnie. Czy chcecie się dowiedzieć, jakie obowiązki mieli poszczególni członkowie rodziny? Przypina do tablicy napis **obowiązki**. Prosi, aby dzieci 6-letnie odczytały z kartoników napisy: **mama, tata, Tom, Ida**. Dzieci dzielą słowo **obowiązki** na sylaby (5-latki), określają pierwszą i ostatnią głoskę (6-latki). Następnie N. prosi wybrane dziecko, aby wylosowało z pudełka jedną figurę geometryczną. Odgaduje po ikonce na drugiej stronie zielonej figury geometrycznej, że chodzi o pranie (pralka). Pyta: *Kto wybrał taki kolor? Do kogo należało wypełnianie tego obowiązku? Na czym polega wykonywanie tego obowiązku? Dlaczego ten obowiązek jest ważny?* Zieloną figurę geometryczną dzieci umieszczają pod kartonikiem z napisem **mama**. Zabawa kończy się, kiedy dzieci wylosują z pudełka wszystkie figury geometryczne i umieszczają je we właściwych miejscach na tablicy. Porównują, kto ma najwięcej obowiązków, a kto – najmniej. N. zwraca uwagę na konieczność rzetelnego wypełniania swoich obowiązków. Dzieci dostrzegają, że pod imieniem Ida nie ma żadnej figury geometrycznej. N. pyta: *Dlaczego Ida nie miała żadnych obowiązków?**

- Zabawa figurami geometrycznymi.

Obrazek przedstawiający np. pajaca wykonanego z figur geometrycznych dla każdego dziecka: koperty z figurami geometrycznymi w różnych kolorach i różnej wielkości, koperty,

N. pyta: *Jak myślicie, dlaczego rodzina zapisała swoje obowiązki na kolorowych figurach geometrycznych?* Po wysłuchaniu wszystkich odpowiedzi N. dokonuje podsumowania, stwierdzając, że na pewno tablica z przypiętymi na niej różnokolorowymi kartonikami w kształcie figur geometrycznych wyglądała ładnie i wesoło. Proponuje dzieciom zabawę, podczas której wykorzystają takie właśnie kartoniki. Rozdaje koperty, w których są one umieszczone. Następnie przypina do tablicy obrazek przedstawiający np. pajacyka wykonanego z figur geometrycznych. Dzieci liczą, ile figur zostało wykorzystanych do wykonania obrazka. Następnie układają taki sam obrazek na dywanie. Kolejnym obrazkiem jest ten, który wybrane dziecko ułoży samodzielnie na tablicy. Pozostałe dzieci układają taki sam obrazek na dywanie.

Karta pracy, cz. 2, nr 36	Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 0
Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – liczą figury; mówią, jak wygląda pierwsza, druga... szósta figura, 	Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – słuchają, jak młodsze dzieci liczą figury; sprawdzają, czy wymienione przez nie nazwy liczebników porządkowych są poprawne.
<ul style="list-style-type: none"> – liczą figury w kwadratach; rysują w polach pod każdym kwadratem tyle kropek, ile jest w nim figur, – kończą rysować figury, nazywają je – w parach podają sobie wzajemnie nazwę figury; sprawdzają, czy kolega/koleżanka nie popełnił/popełniła błędu. (W razie potrzeby zwracają się z prośbą o pomoc do innego dziecka, siedzącego obok). 	<p>Kartoniki z liczbami: 1, 2, 3, 4, 5.</p> <ul style="list-style-type: none"> • N. nawiązuje do liczby obowiązków poszczególnych członków rodziny, o której wcześniej rozmawiali. Dzieci liczą, ile obowiązków mieli mama, tata, Tom. Umieszczają pod figurami odpowiednie liczby. N. pyta: <i>Ile obowiązków miała maleńka Ida? Jak można inaczej powiedzieć nic, żadnego?</i> • Pokaz cyfry 0. <p>Kartonik z liczbą 0, napis Ida.</p> <p>N. zapoznaje dzieci z wyglądem cyfry 0 – pokazuje kartonik z cyfrą oraz poprawny sposób jej kreślenia. Dzieci rysują cyfrę 0 palcem prawej ręki na dywanie, palcem lewej ręki w powietrzu, prawą nogą na dywanie, lewą nogą na dywanie. N. pyta: <i>Jak wygląda cyfra 0? Co przypomina wam cyfra 0? Czego może być 0? Umieszcza kartonik z liczbą 0 pod imieniem Ida.</i></p>

Karta pracy, cz. 2, nr 37	Karta pracy, cz. 2, nr 42–43
Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – liczą, z ilu i z jakich figur składają się rysunki, – kolorują tylko trójkąty, – rysują w pętłach tyle figur geometrycznych, ile kropek znajduje się na polu umieszczonym obok figury, – w każdym polu narysuj o jeden prostokąt mniej niż w poprzednim. 	Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – liczą figury w pętłach, naklejają odpowiednie liczby odszukane wśród naklejek, – piszą cyfrę 0 po śladach, a potem – samodzielnie. – wkładają brakujące liczby w puste miejsca, – rysują w polach tyle trójkątów, kwadratów i prostokątów, ile wskazują znajdujące się obok nich liczby, – piszą cyfrę 0 po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. To prawo cenię najbardziej – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie do zajęcia.
N. nawiązuje do tematyki tygodnia. Przypomina, że przez cały tydzień dzieci rozmawiały o swoich prawach i obowiązkach. Pyta: *Jakie prawa mają dzieci?* Dzieci wymieniają zapamiętane prawa.

- Podsumowanie wiadomości o prawach dzieci.
Dla każdego dziecka: wyprawka, sylwety: buzi uśmiechniętej i buzi smutnej (wykorzystane już wcześniej).
Dzieci siedzą w kole. N. rozdaje dwie sylwety: jedną – uśmiechniętej buzi, drugą – smutnej buzi. Wyjaśnia, która z nich oznacza *tak* (uśmiechnięta), a która – *nie* (smutna). Mówi zdania, np.: *Mam prawo robić wszystko, co chcę. Mam prawo do zabawy. Mam prawo do widywania mamy i taty. Mam prawo do odpoczynku, nawet wtedy gdy nie posprzątałem zabawek w pokoju. Mam prawo żądać kupienia mi nowej zabawki.* Dzieci podnoszą do góry sylwetę buzi – uśmiechniętej lub smutnej – w zależności od swojej opinii na temat zdania wypowiedzianego przez N.

- Zaproponowanie wykonania pracy plastycznej.
Zapisane na kartce prawa dzieci (w skróconej formie, np. prawo do odpoczynku, prawo do życia w rodzinie, prawo do edukacji, ochrony przed przemocą).

N. przypomina, że praw dziecka jest dużo. Odczytuje je. Wyjaśnia, że dla każdego inne prawo może być szczególnie ważne. Proponuje dzieciom zastanowienie się nad tym, które prawo według nich jest najbardziej wartościowe, i wykonanie pracy plastycznej na ten temat.

- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy. Samodzielne wykonanie prac przez dzieci.
Plastikowy pojemnik z wodą, pojemnik z kolorową kredą (na każdy stół), dla każdego dziecka: kreda, gruba kartka w ciemnym kolorze.

N. przygotowuje na każdym stole pojemniki z kolorową kredą oraz miseczki z wodą. Rozdaje grube kartki w ciemnym kolorze. Dzieci moczą kredę tak długo, aż nasiąknie wodą. Następnie, wykorzystując różne kolory kredy, rysują obrazek na temat *To prawo cenię najbardziej.* Starają się wykorzystać całą powierzchnię kartki. Rysują w takim tempie, aby kreda nie zdążyła wyschnąć. Jeśli tak się stanie, ponownie umieszczają kredę w wodzie. Po zakończeniu układają prace do wyschnięcia. Sprzątają swoje miejsca pracy.

- Pokaz wykonanych prac.
Prace wykonane przez dzieci.
Dzieci siedzą w półkolu. Kolejno wychodzą na środek i pokazują swoje prace. Pozostałe dzieci starają się zgadnąć, jakie prawo jest przedstawione na obrazku. Autor pracy wyjaśnia, dlaczego to prawo jest dla niego najważniejsze.

- Zorganizowanie wystawy dla rodziców.
Dzieci współuczestniczą w zorganizowaniu wystawy prac plastycznych w kąciu dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Granie w gumę.
Guma do skakania dla każdej trójki dzieci.
Dzieci dobierają się trójkami. Dwoje dzieci trzyma na nogach rozciągniętą gumę, na wysokości np. kostek. Trzecie dziecko skacze na gumę w ustalony wcześniej sposób, np. dwoma stopami. Kiedy wykona zadanie, następuje zmiana ról. Dzieci samodzielnie ustalają wysokość, na której jest trzymana guma. Zależy to od umiejętności poszczególnych graczy.
- Granie w bierki. Wykorzystanie bierek zrobionych w części I dnia.

Bierki wykonane przez dzieci z patyków.
Dzieci dobierają się w zespoły. Grają w bierki, wykorzystując patyki pomalowane w części I dnia. N. pomaga dzieciom, przypominając ustaloną wcześniej wartość punktową poszczególnych bierek. Zapisuje na kartce punkty zdobyte przez poszczególne dzieci. Po zakończeniu zabawy sumuje je i ogłasza zwycięzcę. Przykładowa punktacja: bierka czerwona – 10 pkt., niebieska – 4 pkt., żółta – 3 pkt., zielona – 2 pkt., fioletowa – 1 pkt.

III

- Układanie ze sznurka – rozwijanie wyobraźni i koordynacji wzrokowo-ruchowej.
Dla każdego dziecka: kolorowy sznurek, nożyczki.

Zabawki ze sznurków	Zabawki ze sznurków
Dzieci układają z kolorowych sznurków kształty dowolnych zabawek. Nazywają swoje prace.	Dzieci układają z kolorowych sznurków poznane litery. Nazywają je. Podają przykłady słów, w których dźwięk odpowiadający literze znajduje się na końcu lub na początku danego słowa.

- *Kłębek z niespodzianką* – rozwijanie wełny zwiniętej w kłębek.
5 małych plastikowych pojemników, np. po jajkach niespodziankach, wełna, karta z zapisanymi na niej zadaniami do wykonania, np.: *Wykonaj 10 przysiadów. Zaśpiewaj piosenkę. Znajdź 5 słów zaczynających się na głoskę o.*
N. wcześniej przygotowuje 5 małych plastikowych pojemników, np. po jajkach niespodziankach. Do środka każdego z nich wkłada kartkę, na której jest zapisane zadanie do wykonania. Następnie nawija na pudełka wełnę. Układa przed dziećmi *kłębek wełny z niespodzianką*. Dzieci odwijają wełnę, otwierają pudełko i wyjmują z niego kartkę. N. odczytuje zapisane na niej polecenie. Prosi dziecko o jego wykonanie. Chętne dzieci mogą wspólnie z N. przygotować podobne niespodzianki dla wybranej koleżanki/wybranego kolegi z grupy.
- Śpiewanie, zbiorowe i indywidualne, piosenki *Moje prawa* (przewodnik, cz. 2, s. 60).
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki Moje prawa.
- Utrwalanie układu ruchowego do piosenki (przewodnik, cz. 2, s. 77).

Listopad, tydzień 4

Dzień 1

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Alergia na sierść

Przykładowy zapis w dzienniku

<p>I. Wykonywanie i składanie puzzli <i>Zdrowe produkty</i>. Ćwiczenie mięśni drobnych rąk, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.</p> <p>Składanie z części obrazka przedstawiającego ciepłe jesienne elementy garderoby. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.</p>	<p>Utrwalanie poznanych liter: o, O, a, A, m, M, e, E, i, I, t, T, d, D. Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej: składanie w całość pociętych kartoników z literami, rozpoznawanie liter i ich nazywanie.</p>
<p>Słuchanie piosenki <i>Lekcja zdrowia</i>. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.</p>	
<p>II.1. <i>Alergia na sierść</i> – rozmowa inspirowana wierszem W. Grodzieńskiej <i>Chory kotek</i>; dostrzeganie konsekwencji niewłaściwego ubioru w stosunku do warunków pogodowych; wspomaganie rozwoju kompetencji społecznych – uwrażliwienie na potrzeby chorych.</p>	
<p>2. <i>Kotki z makaronu</i> – praca plastyczna. Cele: poszerzanie doświadczeń plastycznych, rozwijanie kreatywności i pomysłowości.</p>	<p>2. Odkrywanie litery k: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów <i>kot, Kama</i>. Cele: rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie.</p>
<p>Zabawy na świeżym powietrzu: zwrócenie uwagi na pogodę. Sprawdzenie temperatury na termometrze zaokiennym. Przypomnienie o konieczności dostosowania ubioru do pory roku i warunków atmosferycznych. Spacer po najbliższej okolicy przedszkola. Odnajdywanie sklepu ze zdrową żywnością. Oglądanie towarów na półkach. Zabawa bieżna <i>Ruch to zdrowie</i>. Zabawy swobodne z wykorzystaniem urządzeń ogrodowych.</p>	
<p>III. Zabawa ruchowa <i>Idź pod dyktando. Wielkie koty i małe koty</i>. Przeglądanie albumów przyrodniczych. Wzbogacanie wiadomości na temat zwierząt z rodziny kotowatych. Rozwijanie umiejętności opisywania wyglądu zewnętrznego.</p>	
<p>Ćwiczenia graficzne. Rozwijanie sprawności manualnej.</p>	<p>Utrwalanie liter k, K oraz innych poznanych liter. Czytanie imion ukrytych w płataninkach.</p>

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 1, III 2, III 3, III 4, IV 2, **IV 4**, IV 7, IV 8, IV 14

Cele ogólne

- dostrzeganie konsekwencji niewłaściwego ubierania się w stosunku do warunków pogodowych,
- wspomaganie rozwoju kompetencji społecznych – uwrażliwienie na potrzeby chorych,
- **rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie,**
- **odkrywanie litery k: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej,**
- poszerzanie doświadczeń plastycznych, rozwijanie kreatywności i pomysłowości.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje konsekwencje niewłaściwego ubierania się w stosunku do warunków pogodowych,
- wymienia sposoby zapobiegania przeziębieniu oraz alergii na sierść,
- **wymienia głoski w słowach kot, Kama; układa schematy i modele słów kot, Kama; określa miejsce spółgłoski k w słowach o prostej budowie fonetycznej,**
- **opisuje wygląd liter k, K oraz odtwarza ich kształty,**
- wykonuje pracę plastyczną, przykleja makaron o różnych kształtach.

Przebieg dnia

I

- Wykonywanie i składanie puzzli *Zdrowe produkty*. Ćwiczenie mięśni drobnych rąk, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.
Dla każdego dziecka: gazetki reklamowe, tekturka, mazak, nożyczki, koperta, pudełko.
Dzieci wycinają z gazetek reklamowych zdjęcia zdrowych produktów spożywczych, przyklejają je na tekturkach. Po drugiej stronie rysują mazakiem kilka linii nieregularnych. Następnie rozcinają obrazek na elementy wzdłuż narysowanych linii. Układają puzzle. Po ułożeniu wymieniają się puzzlami z kolegami. Po zabawie umieszczają puzzle w kopertach i odkładają do pudełka.
- Ćwiczenie analizy i syntezy wzrokowej.
Dla każdego dziecka: koperta z: obrazkiem pociętym na części, przedstawiającym elementy ciepłej garderoby (dla 5-latków), pociętymi na części kartonikami z literami: o, O, a, A, m, M, e, E, i, I, t, T, d, D (dla 6-latków).

Składanie obrazków w całość	Składanie kartoników literami w całość
N. układa na stole koperty, w których znajdują się pocięte na części obrazki przedstawiające ciepłe elementy garderoby. Dzieci składają obrazki w całość.	N. układa na stole koperty. W każdej z nich znajdują się pocięte na części kartoniki z literami: o, O, a, A, m, M, e, E, i, I, t, T, d, D. Dzieci składają litery w całość oraz je nazywają.

- Słuchanie piosenki *Lekcja zdrowia* (sl. i muz. K. Gowik).
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Lekcja zdrowia*.

Dziś tu bę-dzie lek-cja zdro-wia, a na lek - cji zdro-wia ja o - po-wiem wam ba - jecz - kę.

Był raz so - bie ma - ty lu - dzik, co chciał wciąż się bru-dzić i le-niusz-kiem był tro - szecz - kę.

A co ro-bić chciał? Za-raz po-wiem wam! W kom-pu - te - rze cią - gle by - wać, och, och, och!

D A D7 G a
 Na ka - na - pie prze-sia-dy-wać, och, och, och! Zja - dać chi-psy i sło - dy-cze, och, och, och!
 D G C D h e a D e
 Być bru-das-kiem so-bie ży - czył, och, och, och! Trze-ba z tym lu-dzi - kiem zro - bić coś,
 C D e C D G
 by zro - zu - miał, że ma - ło zdro - wy z nie - go gość!

1. *Dziś tu będzie lekcja zdrowia,
a na lekcji zdrowia ja opowiem wam bajeczkę.
Był raz sobie mały ludzik, co chciał wciążyć się brudzić
i leniuszkiem był troszeczkę.
A co robić chciał? Zaraz powiem wam!*

Ref.: *W komputerze ciągle bywać, och, och, och!
Na kanapie przesiadywać, och, och, och!
Zjadać chipsy i słodycze, och, och, och!
Być brudaskiem sobie życzył, och, och, och!
Trzeba z tym ludzikiem zrobić coś,
by zrozumiał, że mało zdrowy z niego gość!*

2. *Już posłuchał ludzik lekcji,
w głowę się podrapał i zamyślił na godzinę.
Wziął szczoteczka, umył zęby,
potem wszedł do wanny
i szczęśliwą zrobił minę.
A co robić chciał? Zaraz powiem wam!*

Ref.: *Już nie siedzieć w komputerze, tak, tak, tak.
Jeździć dużo na rowerze, tak, tak, tak.
Jeść owoce i warzywa, tak, tak, tak.
Bo to zdrowie się nazywa, tak, tak, tak.
Ważne, by ze sobą zrobić coś,
by zrozumieć, że każdy z nas to zdrowy gość!*

- Rozmowa na temat tekstu piosenki, charakteru jej melodii, budowy.
- Nauka refrenu fragmentami, metodą ze słuchu.
- Marsz po okręgu koła z równoczesnym zaznaczaniem pierwszej miary taktu kłaśnięciem.
- Zabawa wyrabiająca reakcję na ustalony sygnał – *Części ciała*.

Tamburyn.

Dzieci będą drobny kroczkami w rytmie tamburynu w dowolnych kierunkach. Na mocne uderzenie w tamburyn i hasło N.: *Części ciała wszyscy znamy, więc zabawę zaczynamy* – dzieci zatrzymują się i wskazują wymieniane przez N. części ciała.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.

Odtwarzacz CD, nagranie odgłosu karetki pogotowia, woreczek dla każdej pary dzieci.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Uwaga, jedźcie karetką!*

N. wybiera jedno dziecko i przydziela mu rolę karetki. Dziecko staje z boku. Pozostałe dzieci – *samochody* – poruszają się w jednym kierunku bez potrącania się. Na odgłos *karetki samochodowej* zjeżdżają jak najszybciej na bok, ustępując miejsca *karetkie*. Kiedy *karetką* przejedzie, *samochody* wracają na ulicę i zabawa toczy się dalej.

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Podaj woreczek*.
Dzieci stają w parach, tyłem do siebie, w rozkroku. Jedno dziecko z pary ma w ręce woreczek. N. liczy do dwóch. Na *raz* – dzieci wykonują skłon do przodu i podają sobie woreczek przez okienko utworzone z nóg. Na *dwa* – dzieci prostują się, podnoszą ręce do góry i podają sobie woreczek górną. Dzieci, na zmianę, wykonują skłon i prostują się.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Koty*.
Dzieci – *koty* – siedzą w dowolnym miejscu w sali. N. przypomina, że koty nie lubią deszczu – wychodzą na dwór, gdy jest ładna pogoda. Kiedy N. wyłączy światło – koty śpią, przeczekują złą pogodę w domu. Kiedy włączy światło, koty wychodzą na spacer.
- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Omijaj kałuże*.
Dzieci spacerują po całej sali. Na hasło: *Uwaga, kałuża!*, wykonują podskoki obunóż lub jedenonóż po całej sali.
- Ćwiczenie nóg – *Na ulicy podaję rękę swojej mamie*.
Dzieci dobierają się parami. Jedno z nich jest *dzieckiem*, a drugie – *mamą*. Dzieci naśladują sposób, w jaki przechodzą z mamą przez ulicę. *Dziecko* przykuca z prostymi plecami i w tej pozycji razem z *mamą* przechodzi przez ulicę, po czym następuje zmiana ról.
- Ćwiczenie uspokajające.
Dzieci maszerują po obwodzie koła, licząc do 4. Potem zmieniają kierunek marszu.

II

Zajęcia 1. *Alergia na sierść* – rozmowa inspirowana wierszem W. Grodzieńskiej *Chory kotek*.

- Powitanie zabawą w kole z piosenką.
Dzieci stają w kole i trzymają się za ręce. Maszerując po kole, wyśpiewują, na ustaloną melodię, słowa: *Wszyscy są, witam was. Zaczynamy, już czas. Jestem ja, jesteś ty. Raz, dwa, trzy*. Na słowa: *raz, dwa, trzy* – zatrzymują się i trzy razy klaszczą.
- Słuchanie wiersza W. Grodzieńskiej *Chory kotek*.

*Wyszedł kotek na deszczyk,
dostał kaszlu i dreszczyk.*

*Boli głowa i oczy,
nogi w błocie przemoczył.*

Kładzie mama koteczka do ciepłego łóżeczka.

Bierze syna za rączkę:

– Oj, masz, kotku, gorączkę.

*Przyszedł tatuś wieczorem
z siwym panem doktorem.*

*– Ratuj, panie doktorze,
bo synkowi wciąż gorzej!*

*Doktor kotka opukał,
okularów poszukał i powiada:*

– Dam ziółka, będzie zdrowy jak pszczołka.

*Dam i proszki na dreszcze,
niech przeleży dzień jeszcze,*

ale lepsze niż proszki są na deszczyk kaloszki.

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta dzieci: *Dlaczego kotek zachorował? Po czym można było poznać, że kotek jest chory? Jak mama pielęgnowała syna? Co zrobił tata? Co powiedział pan doktor? Jak należy się ubierać, gdy na dworze pada deszcz?*
- Wyjaśnienie pojęcia *zdrowie*. Wprowadzenie *Tablicy zdrowia*.
Napis zdrowie, żółte paski papieru, obrazek z jesiennym ciepłym ubraniem, dla każdego dziecka: kredki.
N. pyta dzieci: *W jakim celu mama, tata i pan doktor z wiersza zajmowali się chorym kotkiem? Co to jest zdrowie? Jak należy postępować, aby być zdrowym?* Dzieci podają swoje propozycje. N. zapisuje je na żółtych paskach papieru (promykach słońca). Dzieci tworzą z nich uśmiechnięte, zdrowe słońeczko. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci. Mówi, że jednym ze sposobów na zdrowie jest odpowiednie ubieranie się, dostosowane do pogody. Wprowadza wyraz **zdrowie** do czytania całościowego. Przypina go do tablicy graficznej. Dzieci dzielą słowo *zdrowie* na sylaby, wyróżniają pierwszą i ostatnią głoskę, przeliczają sylaby.
N. informuje dzieci, że codziennie będą zawieszać pod tym wyrazem obrazki – symbole przedstawiające wszystko to, co służy zdrowiu. Pyta, jaki symbol można by zawiesić teraz. Dzieci podają propozycje. N. zawiesza pod etykietką z wyrazem **zdrowie** obrazek z jesiennym ciepłym ubraniem.

- Rundka w kole – *Jakie zwierzątko mam w domu?*
Dzieci siedzą w kole. Kolejno opowiadają o swoich zwierzętach domowych. Opisują ich wygląd, informują, w co lubią się bawić ich milusińscy. Jeśli dziecko nie ma zwierzątka, mówi, jakie zwierzątko chciałoby mieć i w co chciałoby się z nim bawić. Gdy wszystkie dzieci wypowiedzą się, N. zaprasza je do poznania problemu Ady i Olka.

Karta pracy, cz. 2, nr 38

Karta pracy, cz. 2, nr 44

Dzieci:	
– mówią, co się dzieje na obrazku,	
– dzielą rytmicznie słowa <i>Olek, kot, kotki, podłoga, dywan</i> ,	
– czytają z N.: on czyta wyrazy, a dzieci mówią nazwy obrazków,	
– słuchają rozmowy N. z 6-latkami.	– odczytują z N. tekst wyrazowo-obrazkowy.

- Rozmowa na temat alergii na sierść.
Obrazek z odkurzaczem i szmatką.
N. pyta: *Dlaczego Ada i Olek nie mogą mieć w domu kotka? Co to jest alergia? Na co można mieć alergię?*
N. uzupełnia wypowiedzi dzieci. Przybliża pojęcie alergii. Wyjaśnia, że częstą przyczyną alergii jest sierść zwierząt, szczególnie kota. Osoby cierpiące na alergię na sierść nie mogą mieć w domu takiego zwierzątka. N. pyta dzieci: *Czy ktośś z was ma alergię na sierść? W jaki sposób można chronić się przed alergią?*

Dzieci podają swoje propozycje. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci. Informuje, że osoby cierpiące na alergię na sierść mogą hodować w domu np. żółwia lub rybki. Decyzja posiadania zwierzątka domowego zawsze jednak powinna zapaść po konsultacji z lekarzem. W domu osoby cierpiącej na alergię musi być bardzo czysto. Nie powinno być dywanów, grubych narzut i zasłon. Mieszkanie należy często wietrzyć i odkurzać. Wiele alergenów, np. roztocza, gromadzi się w domowym kurzu, dlatego często powinno się ścierać kurz mokrą szmatką. Kiedy alergia jest bardzo silna, należy brać odpowiednie leki. N. pyta, jaki obrazek można by jeszcze zawiesić na tablicy pod wyrazem **zdrowie**. Dzieci podają propozycje i rysują wybrane symbole. N. zawiesza obrazek z odkurzaczem i szmatką.

- Zabawa z elementem równowagi – *Sprzątańce*. Ćwiczenie koordynacji ruchowej.
N. odślania podłogę (przesuwa na bok dywan). Dzieci układają na podłodze koczek lub ścierkę. Ścierają podłogę: najpierw lewą ręką, potem prawą, a następnie obiema rękami – wykonując wskazane przez N. ruchy.

Zajęcia 2. *Kotki z makaronu* – praca plastyczna.

Zdjęcia z kotami, miseczki, różne rodzaje makaronu, dla każdego dziecka: kartka z bloku technicznego A4 z narysowanym kotem, klej, pędzelek, farby.

- Oglądanie zdjęć z kotami.
N. pokazuje dzieciom zdjęcia z kotami różnych ras, kotów w różnych pozycjach: siedzącej, leżącej, stojącej. Dzieci wypowiadają się na temat wyglądu kotów, wykonywanych przez nie czynności. N. zwraca uwagę na długość i kolor sierści kotów.
- Rozmowa na temat makaronu.
N. mówi, że produktem, który warto spożywać, aby zachować zdrowie, jest np. makaron.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **k**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **kot**.

N. pyta: *Na sierść jakiego zwierzątka miała alergię Ada?*
Następnie dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *kot*. Mówią, z ilu głosek składa się to słowo. Następnie wymieniają inne słowa, w których głoskę *k* słyszą: na początku, na końcu, w środku.

- Budowanie schematu słowa *kot*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. prosi dzieci, aby ponownie podzieliły słowo *kot* na sylaby, układając białe kartoniki. Dzieci układają kartoniki, wyklaskują sylabę i jednocześnie ją wymawiają.

N. prosi, aby głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *kot*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

Makaron wytwarza się z mąki, wody i jajek. Zawiera bardzo dużo składników odżywczych. Dodaje energii.

N. ustawia na stoliku małe pojemniki z makaronem różnego rodzaju. Zwraca dzieciom uwagę na różnorodność kształtów makaronu, podaje ich nazwy. Dzieci oglądają makaron, opisują jego wygląd. Porównują kształty różnych makaronów.

- Wyjaśnienie sposobu wykonania pracy. N. informuje, że na stołach są przygotowane kartki z rysunkiem kota, miseczki z makaronem, klej, farby i pędzle. Sugeruje, że poszczególne części kota można wypełnić makaronem w jednym kształcie, np. uszy kota – muszelkami, tułów – rurkami, ogon – świderkami itd. Pozostawia dzieciom swobodę w wyborze makaronu.
- Wykonanie pracy. Dzieci wykonują kotka z makaronu. Wybrane części rysunku kota smarują klejem, a następnie przyklejają makaron o różnym kształcie. Następnie malują makaron farbą. Pamiętają o zaznaczeniu oczu, pyszczka i wąsów kota.

- Budowanie schematu słowa *Kama*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. pyta: *Jakie imię miała kotka, mama dwóch kotków – Koko i Kato?* Dzieci podają imię *Kama*. Dzielą słowo *Kama* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).

- Określenie rodzaju głoski k.

N. prosi dzieci o wybrzmiewanie głoski *k* krótko: *k, k, k...*, a potem długo – *kkkyyy*. Przypominam, że głoski *k* nie możemy wypowiadać długo, bo wtedy zmienia brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.

- Budowanie modeli słów *kot, Kama*.

Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowach *kot, Kama*. Pod schematami słów *kot, Kama* zaznaczają miejsce głoski *k* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach *kot, Kama* i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **k, K**.

Czerwone i niebieskie kartoniki, litera **k**: mała i wielka dla każdego dziecka.

N. umieszcza na tablicy modele słów *kot, Kama*.

Informuje dzieci, że pod niebieskimi kartonikami ukryła się pewna litera. Pyta, czy domyślają się, o jaką literę chodzi. Odkrywa niebieskie kartoniki i pokazuje liter **k**: małą i wielką. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają je we właściwych miejscach pod modelami słów *kot, Kama*. N. wyjaśnia, dlaczego w jednym miejscu należało umieścić małą literę **k**, a w drugim – wielką literę. N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami we właściwych miejscach.

Kartoniki z literami **o, a, m** dla każdego dziecka.

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami pod modelami słów *kot, Kama*.

- Karta pracy, cz. 2, nr 45.

Dzieci:

- dzielą nazwy zdjęć na głoski; rysują odpowiednią liczbę okienek,
- czytają sylaby i wyrazy,
- rozwiązują rebusy,
- zaznaczają na niebiesko litery **k, K** w wyrazach.

- Karta pracy, cz. 2, nr 46.

Dzieci:

- odszukują wśród naklejek napisy: **kot, kotka, kotki**; nakleją je pod odpowiednimi zdjęciami,
- kolorują na miseczkach te litery, które tworzą wyrazy znajdujące się pod nimi,
- rysują drogę kota do myszki,

	<ul style="list-style-type: none"> – kreślą kształt liter k, K pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów/koleżanek, – piszą litery k, K po śladach, a potem – samodzielnie.
<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie wystawy prac wykonanych przez dzieci. N. z pomocą dzieci układa na stoliku prace wykonane w trakcie zajęć. • Oglądanie prac, wywiad z autorem pracy. Dzieci stają dookoła stolika. Uważnie oglądają wszystkie prace. Kolejno wypowiadają się, który kot jest najciekawszy. Autor pracy wymienia nazwy makaronu, których użył do wykonania kota. Wymyśla imię dla swojego kota. Po dokonaniu prezentacji N., mówi, że teraz każde dziecko ma kotka, na którego na pewno nie dostanie alergii. • Wywieszenie prac w szatni, w kąci dla rodziców. 	

Zabawy na świeżym powietrzu

Przed wyjściem na dwór N. zwraca uwagę dzieci na pogodę. Sprawdza temperaturę na termometrze zaokiennej. Przypomina o konieczności dostosowania ubioru do pory roku i warunków atmosferycznych.

- Spacer po najbliższej okolicy przedszkola. Odnajdywanie sklepu ze zdrową żywnością. Oglądanie towarów na półkach.
- Zabawa bieżna *Ruch to zdrowie*.
Stoper, kartka, mazak.
N. wyznacza linie – startu i mety. Na sygnał N. dzieci w jak najszybszym tempie pokonują wyznaczoną trasę. N. mierzy stoperem czas najszybszego biegacza. Zapisuje wynik na kartce. Na końcu podaje, kto uzyskał najlepszy wynik. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Zabawy swobodne z zastosowaniem urządzeń ogrodowych.

III

- Zabawa ruchowa *Idź pod dyktando*.
Album przyrodniczy.
Dzieci stają w luźnej gromadce za N. Wykonują polecenia N.: *Idziemy dwa kroki do przodu, dwa kroki w prawo, trzy kroki do przodu, cztery kroki do tyłu...* itd. Następnie N. wybiera kolejno kilkoro dzieci, które mówią, ile kroków i w którą stronę należy przejść. Pozostałe dzieci wykonują polecenia. Na koniec N. ponownie prowadzi dzieci do miejsca, w którym dzieci odnajdują album.
- *Wielkie koty i małe koty*. Przeglądanie albumów przyrodniczych. Wzbogacenie wiadomości na temat zwierząt z rodziny kotowatych. Rozwijanie umiejętności opisywania wyglądu zewnętrznego.
Albumy przyrodnicze (o zwierzętach).
Dzieci oglądają z N. albumy o zwierzętach. Nazywają poszczególne zwierzęta, omawiają ich wygląd. Słuchają ciekawostek czytanych przez N., m.in. na temat kota domowego, rysia, lwa, pumy, geparda, lamparta.

Karta pracy, cz. 2, nr 39	Karta pracy, cz. 2, nr 47
Dzieci: – rysują drogę kota do myszki, – układają obok wyrazu kot , odczytanego z N., taki sam wyraz z liter odszukanych wśród naklejek.	Dzieci: – czytają imiona ukryte w płataninkach,

Karta pracy, cz. 2, nr 38	Karta pracy, cz. 2, nr 47
Dzieci: – rysują szlaczek po śladzie.	Dzieci: – odszukują wśród naklejek litery; nakleją je w odpowiednich miejscach, – piszą litery k , K po śladach, a potem – samodzielnie.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Rozmowy na temat sposobu dbania o czystość i zdrowie. Utrwalanie nazw części ciała człowieka. Zabawa *Zestaw higieniczny*. Ćwiczenia słuchu fonematycznego, rozwijanie sprawności manualnej. Utrwalanie znajomości techniki prawidłowego mycia zębów. Wyjaśnianie znaczenia systematycznej higieny jamy ustnej dla zachowania zdrowia. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.
- II.1. *Co służy do utrzymywania czystości* – rozmowa połączona z rozwiązywaniem zagadek I. R. Salach. Cele: poznawanie przedmiotów służących do utrzymywania czystości; opisywanie ich zastosowania; pobudzanie zmysłów; rozwijanie umiejętności rozróżniania przedmiotów za pomocą dotyku i po zapachu; poznawanie czynników warunkujących zdrowie; przyzwyczajanie do systematycznego dbania o czystość ciała.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.
- Zabawy na świeżym powietrzu: dowiadywanie się o konieczności częstego przebywania na świeżym powietrzu dla zachowania zdrowia. Zawody sportowe z torem przeszkód. Współzawodniczenie z kolegami z grupy z zachowaniem zasad fair play, rozwijanie zwinności i szybkości.
- III. Zabawa ruchowa *Popołudniowa gimnastyka*, z wykorzystaniem wiersza J. Koczanowskiej *Gimnastyka*. Praca z obrazkami – *Dyscypliny sportowe*. Wyjaśnienie powiedzenia *Ruch to zdrowie*. Zabawa ilustrowana ruchem – *Gimnastyka*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 1, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 12, IV 15

Cele ogólne

- poznawanie przedmiotów służących do utrzymywania czystości, opisywanie ich zastosowania,
- poznawanie czynników warunkujących zdrowie,
- przyzwyczajanie do systematycznego dbania o czystość ciała,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nazywa przedmioty służące do utrzymywania higieny osobistej oraz porządku w różnych pomieszczeniach, opisuje ich zastosowanie,
- wymienia zachowania sprzyjające zdrowiu w kategoriach: ruch, dieta, higiena,
- rozumie konieczność systematycznego dbania o czystość ciała,
- sprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne.

Przebieg dnia

I

- Rozmowy na temat sposobu dbania o czystość i zdrowie. Utrwalanie nazw części ciała człowieka. **Obrazek z postacią człowieka.** Dzieci siedzą przed tablicą, na której jest umieszczony obrazek z postacią człowieka. Nazywają poszczególne części ciała wskazywane przez N. Wypowiadają się na temat sposobu dbania np. o głowę, włosy, dłonie. Ruchem przedstawiają wykonywanie odpowiednich czynności, np.: zakładanie czapki, czesanie włosów grzebieniem, mycie rąk.
- Zabawa *Zestaw higieniczny*. Ćwiczenia słuchu fonematycznego, rozwijanie sprawności manualnej. **Rysunki konturowe przedstawiające przedmioty wykorzystywane do utrzymywania czystości, np. mydło, kubek, szczoteczka do zębów, szczoteczka do paznokci, pastę, ręcznik, grzebień, plastelina.** N. układa przed dziećmi rysunki. Dzieci po kolei losują jeden z nich, wypowiadają jego nazwę z podziałem na sylaby i określają, do czego służy przedstawiony na nim przedmiot. Następnie dzieci ozdabiają kontur cienkimi wałeczkami plasteliny według własnych pomysłów.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik, cz. 2, s. 84).

Czynności higieniczne

N. pokazuje dzieciom model uzębienia człowieka. Prezentuje technikę prawidłowego mycia zębów. Wyjaśnia, dlaczego dla zachowania zdrowia ważna jest systematyczna higiena jamy ustnej. Dzieci szczotkują zęby, wykonując ruchy koliste, a potem – poziome i pionowe.

II

Zajęcia 1. Co służy do utrzymywania czystości – rozmowa połączona z rozwiązywaniem zagadek

I. R. Salach Czystość to zdrowie.

- Zabawa na powitanie – *Zdrowe nawyki*.
Dzieci siedzą w kole. N. wita dzieci, które *dzisiaj myły zęby, czesały się, założyły czapkę, mają chusteczki, piły mleko, gimnastykowały się rano*. Powitane dzieci zamieniają się miejscami.
- Słuchanie wiersza I.R. Salach *Czystość to zdrowie*.

*Kiedy rano wstaję, do łazienki idę,
kran odkręcam z ciepłą wodą i dokładnie myję...
zęby, twarz i szyję.*

*Ręce zawsze czyste mam,
o paznokcie krótkie dbam.
Czyste włosy mam i szyję,
no bo się dokładnie myję.*

*Gdy już się ubiorę, to przeczese włosy,
by nie sterczał krzywo w górę
ani jeden kosmyk.*

*Żeby zdrowym zawsze być,
trzeba się dokładnie myć.
I pamięta każdy zuch:
w zdrowym ciele zdrowy duch.*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. zadaje pytania, np.: *Co robimy rano, gdy wstaniemy z łóżka? Co robimy, gdy się już ubierzemy? Co trzeba robić, żeby zawsze być zdrowym? Co znaczy powiedzenie: w zdrowym ciele zdrowy duch?*
N. zadaje dodatkowe pytania: *Co to znaczy dbać o czystość? Dlaczego dbamy o czystość? Co można utrzymać w czystości?* N. zwraca uwagę, że aby być zdrowym, należy nie tylko utrzymać czystość swojego ciała, ale także dbać o czystość dookoła, w swoim domu. Pyta: *Jak dbamy o czystość w poszczególnych pomieszczeniach? Jakie przedmioty służą do robienia porządków? Czy dzieci dbają o czystość w swoich domach?* Dzieci wypowiadają się swobodnie.
- Gromadzenie przedmiotów służących do utrzymywania czystości.

Cerata, przedmioty służące do utrzymywania czystości ciała, przedmioty służące do utrzymywania czystości w pomieszczeniach.

N. poleca dzieciom, aby rozejrzały się po pomieszczeniach należących do grupy i przyniosły wszystkie przedmioty służące do utrzymywania czystości. Dzieci ustawiają przedmioty na ceracie na środku sali. Siadają w dużym kole. Po kolei nazywają przyniesione przedmioty, opisują ich cechy i zastosowanie, np.: *mydło – jest małe, śliskie, pachnące, rozpuszcza się w wodzie, służy do mycia i dezynfekcji rąk*.

- Grupowanie przedmiotów służących do utrzymywania czystości.
Naklejki z narysowanymi kropkami (od 1 do 3) dla dzieci z jednego zespołu, naklejki z narysowanymi kropkami (od 4 do 6) dla dzieci z drugiego zespołu, dwa stoliki, mydelniczka, mydło, pojemnik na mydło, ręcznik kąpielowy, kubek, mały ręcznik, papier toaletowy, pasta do zębów, chusteczki higieniczne, lusterko; mała szczotka do zmiatania, szufelka, kosz na śmieci, mop z wiaderkiem, szczotka na kiju, szczotka do sedesu (nowa), ściereczka kuchenna, ściereczka do kurzu, gąbka do naczyń.

N. pyta dzieci: *W jaki sposób dbamy o czystość ciała, a w jaki sposób dbamy o czystość w naszych domach? Jakie przedmioty służą do utrzymywania czystości ciała, a jakie do robienia porządków?* Proponuje zabawę. N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wręcza naklejki, na których są narysowane kropki (od 1 do 6).

Pierwszy zespół składa się z dzieci, które mają na naklejkach jedną kropkę, dwie i trzy kropki, drugi – cztery kropki, pięć i sześć kropek. Po dwie osoby z każdego zespołu idą na środek sali i grupują przedmioty (przenoszą je do swojego zespołu, na swój stolik). Pierwszy zespół wybiera przedmioty służące do utrzymywania czystości ciała.

Drugi zespół wybiera przedmioty służące do utrzymywania porządku w pomieszczeniach.

N. sprawdza poprawność wykonania zadania. Następnie dzieci po kolei prezentują każdy przedmiot, podają jego nazwę, opisują wygląd i omawiają zastosowanie. N. pyta: *Jak inaczej można nazwać przedmioty służące do utrzymywania czystości ciała?* Wprowadza pojęcie *higiena osobista*. Zwraca uwagę, że niektóre przedmioty powinny być używane tylko przez jedną osobę. Pyta dzieci, czy wiedzą dlaczego. Uzupełnia wypowiedzi.

- Rozwiązywanie zagadek – *Co jeszcze służy do utrzymywania czystości?*

Pudełko, odkurzacz, szczotka do sedesu, szczoteczka do paznokci, pumeks, grzebień, szczoteczka do zębów (nowa), szorstki zmywak, puste opakowania po wybranych środkach chemicznych, puste pojemniki po farbach plakatowych, waciki, mydło w płynie, szampon, krem do rąk.

- Zagadki dotykowe.

N. przynosi duże pudełko z dodatkowymi przedmiotami służącymi do utrzymywania czystości oraz odkurzacz. Dzieci po kolei podchodzą, wkładają rękę do pudełka, wybierają jeden przedmiot, opisują jego wygląd i omawiają zastosowanie. Pozostałe dzieci odgadują nazwę tego przedmiotu.

Następnie N. demonstruje odkurzacz. Pyta: *Do czego wykorzystuje się ten sprzęt? Do której kategorii byście go zaliczyli?* Przypomina, że urządzenia elektryczne obsługują tylko dorośli.

Przedstawiciele zespołów wybierają przedmioty z tej części zabawy i zanoszą do swoich stolików.

- Zagadki zapachowe.

N. umieszcza waciki z mydłem w płynie, szamponem i kremem, np. do rąk, w pustych pojemniczkach po farbach plakatowych. Zapoznaje dzieci z zapachami. Dzieci kolejno rozpoznają zapachy. Podają nazwy środków czystości, pielęgnacyjnych. Ustalają, do którego zespołu należą.

N. podsumowuje zabawę. Pyta dzieci, dlaczego powinniśmy dbać o higienę osobistą i utrzymywać swój dom w czystości. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Pokazuje puste opakowania po wybranych środkach chemicznych służących do utrzymywania czystości w domu. Informuje dzieci o zakazie dotykania i samodzielnego stosowania środków chemicznych.

- Przeliczanie zgrupowanych przedmiotów.

N. prosi zespoły o policzenie należących do nich przedmiotów. W trakcie głośnego liczenia dzieci wyraźnie gestem wskazują każdy przedmiot. Następnie ustawiają przedmioty w rzędzie. Ponownie je przeliczają: od prawej strony do lewej, później – od lewej do prawej. Za każdym razem podają liczbę przedmiotów. Określają, który zespół ma najwięcej przedmiotów, a który – najmniej, i o ile mniej.

- Wyjaśnienie wybranych znanych powiedzeń związanych ze zdrowiem i czystością.

N. informuje dzieci, że jest wiele przysłów i powiedzeń, które warto często powtarzać i do których należy się stosować. Jednym z nich jest: *Czystość to zdrowie – mówi przysłowie*. Dzieci dokonują próby wyjaśnienia znaczenia tego zdania.

- Dodanie symboli do *Tablicy zdrowia*.

Dla każdego dziecka: kartonik, kredki.

N. pyta dzieci, jakim symbolem można byłoby oznaczyć konieczność utrzymywania higieny osobistej i czystości w pomieszczeniach dla zachowania zdrowia. Dzieci podają propozycje i rysują dwa symbole, np. mydło i mop. N. zawiesza obrazki na *Tablicy zdrowia*.

- Zabawa ruchowa *Ruchliwe kropki*.

Naklejki z narysowanymi kropkami (od 1 do 6) dla każdego dziecka, odtwarzacz CD, nagranie dowolnej skocznej muzyki instrumentalnej.

Dzieci siadają w kole, ale tak, aby sąsiadujące osoby miały inną liczbę kropek na naklejce, którą otrzymały podczas wcześniejszej zabawy w zespołach. N. prosi o podniesienie ręki przez dzieci, które mają jedną kropkę, następnie – dwie kropki itd. Omawia zasady zabawy. Na hasło N.: *Jedynki!* – dzieci, które mają na naklejce jedną kropkę, wstają, jak najszybciej okrążają koło i siadają na swoim miejscu. Dziecko, które wykona zadanie najszybciej, jest nagradzane brawami. N. włącza nagranie dowolnej skocznej muzyki instrumentalnej. Zabawa trwa dotąd, aż wszystkie dzieci będą miały możliwość ruchu. Można ją powtórzyć jeszcze dwa, trzy razy.

Karta pracy, cz. 2, nr 40	Karta pracy, cz. 2, nr 48
Dzieci:	
– czytają z N.,	
– słuchają wypowiedzi 6-latków,	– czytają tekst wyrazowo-obrazkowy, czytają z N. wyrazy umieszczone w ramkach,
– rysują po śladach, nie odrywając kredki od karty, – kolorują według wzoru.	– kolorują według wzoru.
Karta pracy, cz. 2, nr 41	Karta pracy, cz. 2, nr 49
Dzieci:	
– kolorują rysunki tych produktów, których spożywanie może uchronić je przed przeziębieniem; określają, co jeszcze powinny jeść, – kolorują według wzoru.	

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 (przewodnik, cz. 2, s. 68).

Zabawy na świeżym powietrzu

Przed wyjściem na dwór N. informuje dzieci, że dla utrzymania zdrowia niezbędne jest częste przebywanie na świeżym powietrzu.

- Zawody sportowe z torem przeszkód. Współzawodniczenie z kolegami z grupy, z zachowaniem zasad fair play; rozwijanie zwinności i szybkości.

Szarfa, kosz z papierową kulą, pachołki, lina, piłka, bramka.

Dzieci gromadzą się na wyznaczonym terenie. N. z pomocnikami układa tor przeszkód. Objaśnia sposób rozegrania poszczególnych konkurencji, wyjaśnia zasady obowiązujące podczas zabawy. Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach. Każde z nich po kolei pokonuje tor przeszkód w jak najkrótszym czasie, wykonując wszystkie zadania. N. wykorzystuje stoper. Zapisuje wyniki dzieci z poszczególnych zespołów na kartce w odpowiedniej kolumnie. Daje znak do startu. Zachęca pozostałe dzieci do kibicowania. Przykłady zadań:

- skoki obunóż do szarfy,
- przełożenie szarfy przez siebie,
- bieg z omijaniem pachołków,
- rzut papierową kulą do kosza,
- przejście po leżącej linie,
- kopnięcie piłki do bramki,
- powrót biegiem.

Na koniec zawodów N. sprawdza uzyskane wyniki. Ogłasza, która grupa zwyciężyła. Wszyscy biją brawo. N. chwali dzieci za włożony w wykonanie ćwiczeń wysiłek, za szybkość i zwinność; docenia także starania grupy, która przegrała.

III

- Zabawa ruchowa *Popołudniowa gimnastyka*, z wykorzystaniem wiersza J. Koczanowskiej *Gimnastyka*. N. recytuje wiersz i jednocześnie gimnastykuje się: wykonuje przysiad, skłon w bok, podnosi i opuszcza ramiona, staje na jednej nodze, podskakuje... Dzieci go naśladują.

*Gimnastyka to zabawa,
ale także ważna sprawa,
bo to sposób jest jedyny,
żeby silnym być i zwinnym.*

*Skłony, skoki i przysiady
trzeba ćwiczyć – nie ma rady!
To dla zdrowia i urody
niezawodne są metody.*

- Praca z obrazkami – *Dyscypliny sportowe*. Wyjaśnienie powiedzenia *Ruch to zdrowie*. **Puzzle wykonane z obrazków przedstawiających różne dyscypliny sportowe (dla każdego trzyosobowego zespołu).**

Dzieci stoją w półkolu. N. pyta dzieci, co ich zdaniem znaczą słowa: *ruch to zdrowie*. Nawiązuje do wpływu aktywności fizycznej na zdrowie człowieka. Pyta, jaki sport dzieci lubią najbardziej. Następnie dzieci dobierają się w trzyosobowe zespoły. N. proponuje im układanie puzzli wykonanych z obrazków przedstawiających różne dyscypliny sportowe. Po ich ułożeniu dzieci nazywają te dyscypliny.

Karta pracy, cz. 2, nr 42

Dzieci:
 – oglądają zdjęcia, nazywają je; dzielą rytmicznie nazwy tego, co przedstawiają zdjęcia,
 – rysują obok każdego zdjęcia coś, czego nazwa rozpoczyna się tak samo,
 – rysują szlaczek po śladzie.

Karta pracy, cz. 2, nr 50

Dzieci:
 – rysują przedmioty, zwierzęta, rośliny, których nazwy rozpoczynają się podanymi sylabami,
 – rozwiązują rebusy; określają, czym się one różnią,
 – piszą po śladach poznanych liter; czytają zdanie z N.

- Zabawa ilustrowana ruchem – *Gimnastyka*.

Odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej piosenki *Lekcja zdrowia*.

Dzieci swobodnie maszerują w dowolnych kierunkach, w rytmie muzyki. Podczas przerwy w muzyce N. recytuje fragment tekstu B. Formy *Czyścioch*, a dzieci obrazują go ruchem.

Dzieci:

*Gdy odkręcisz srebrny kurek,
woda tryskać będzie,*

*mydło mocno się zapieni,
umyje cię wszędzie.*

*Ręce ci umyje,
uszy, czoło, szyję,
zapamiętaj sobie:*

czystość to jest zdrowie.

naśladują odkręcanie kurka,
unoszą ręce w górę, powoli opuszczają z równoczesnym poruszaniem palcami,
energicznym ruchem wyciągają ręce przed siebie i poruszają dłońmi w nadgarstkach,
pocierają dłońią o dłoń,
dotykają uszu, włosów, szyi,
poruszają palcem wskazującym raz prawej raz, lewej ręki (grożenie),
miarowo klaszczą.

Listopad, tydzień 4

Dzień 3

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Jak dbać o zdrowie

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Zabawa z piłką w kole – *Zdrowa niespodzianka*. Podawanie nazw zdrowych produktów i wypowiedzianie się na ich temat. Zorganizowanie kącika zdrowej żywności. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej oraz znajomości figur geometrycznych. Uzupełnianie tabeli według wzoru. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.
- II. 1. *Co służy zdrowiu?* – zabawy badawcze. Cele: poznawanie osób niosących pomoc w różnych dolegliwościach; poznawanie czynników warunkujących zdrowie: ruch, dieta, higiena; wspomaganie myślenia przyczynowo-skutkowego; rozwijanie wrażliwości zapachowej i smakowej.
2. Zajęcia umuzykalniające: Nauka piosenki *Lekcja zdrowia*. Cel: umuzykalnianie dzieci.
Zabawy na świeżym powietrzu: wsypanie do karmnika okruszków dla ptaków. Obserwowanie zachowania gromadzących się ptaków. Zabawa bieżna *Bieg po zdrowie*.
- III. Zabawa słuchowo-ruchowa *Uwaga, karetka!* Ćwiczenie plastyczne *Jestem dentystą*. Rozwijanie sprawności manualnej. Dobieranka obrazkowa. *Część garderoby*. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej. Opisywanie obrazków, łączenie przymiotników z rzeczownikami. Zabawa tematyczna *W przychodni lekarskiej*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 18

Cele ogólne

- poznawanie osób niosących pomoc w różnych dolegliwościach,
- poznawanie czynników warunkujących zdrowie: ruch, dieta, higiena,
- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- wyrabianie reakcji na zmianę tempa.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy osób, w tym lekarzy, do których można zwrócić się o pomoc z konkretnym schorzeniem,
- wymienia zachowania sprzyjające zdrowiu w kategoriach: ruch, dieta, higiena,
- śpiewa refren piosenki,
- reaguje na zmiany tempa.

Przebieg dnia

I

- Zabawa z piłką w kole – *Zdrowa niespodzianka*. Podawanie nazw zdrowych produktów. **Duże, zamknięte, kartonowe pudełko, świeże owoce, warzywa, opakowania po zdrowych produktach, papierowe talerzyki.**
Dzieci siedzą skrzyżnie na obwodzie koła. N. stawia na podłodze pudełko z niespodziankami. Dzieci kolejno wyjmują z pudełka dowolny produkt, np. świeży owoc, świeże warzywo lub opakowanie po zdrowym produkcie, np. po kaszy. Układają produkt na papierowym talerzyku, a następnie przesuują pudełko dalej. Kiedy wszystkie dzieci otrzymają niespodziankę, wypowiadają się na jej temat, np. *Papryka jest zdrowa. Papryka może być zielona, czerwona lub pomarańczowa. Cytryna zawiera dużo witaminy C.* Wszystkie dzieci liczą słowa w każdym wypowiedzeniu. Dzielą nazwę wymienionego warzywa na sylaby.
- Zorganizowanie kącika zdrowej żywności. **Opakowania po zdrowych produktach, okazy warzyw i owoców.**
N. wspólnie z dziećmi ustala miejsce na zorganizowanie kącika. Wykorzystuje przyniesione przez dzieci opakowania po zdrowych produktach, a także okazy warzyw i owoców z poprzedniej zabawy.

Karta pracy, cz. 2, nr 43

Karta pracy, cz. 2, nr 51

Dzieci: – uzupełniają tabelę według wzoru, – łączą takie same układy figur,	
– rysują szlaczek po śladzie, a potem – samodzielnie, – słuchają wypowiedzi 6-latków.	– piszą po śladach poznanych liter, – czytają zdanie z N.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik, cz. 2, s. 84).
- Zorganizowanie podczas śniadania szwedzkiego stołu. **Talerze, kromki ciemnego pieczywa, pokrojone: wędlina, ser żółty, warzywa.**
N. kładzie na każdym stole talerz z kromkami ciemnego pieczywa oraz talerze z dodatkami, np.: talerz z wędliną, talerz z serem żółtym, talerz z pokrojonymi warzywami i sałata. Dzieci samodzielnie komponują sobie kanapki, które powinny zawierać przynajmniej trzy składniki, nie licząc masła.

II

Zajęcia 1. Co służy zdrowiu? – zabawy badawcze.

- Zabawa na powitanie *Witam wszystkich, którzy...*
Dzieci siedzą w kole. N. wita je, mówiąc: *Witam wszystkich, którzy lubią jabłka... buraki, kaszę, makaron, czekoladę.* Dzieci, które czują się powitane, mówią: *mniam, mniam* i głaszczą się prawą dłonią po brzuchu.

- Słuchanie wiersza I.R. Salach *Co dla zdrowia?*

*Każde dziecko: duże, małe,
chce mieć zdrowie doskonałe.
I dlatego dzień zaczyna
słodką, pyszną witaminą.*

*Zdrowie drzemie w bobowicie,
więc się czujesz znakomicie,
zjadasz płatków porcję całą,
by ci siły przybywało.*

*Witaminy znakomite
w tym jogurcie są ukryte.
Samo zdrowie znajdziesz także
w ciemnym chlebie – no a jakże!*

*A więc uwierz mi na słowo,
przedszkolaku mały, duży:
jedz owoce i warzywa,
bo to zdrowiu twemu służy.*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta dzieci: *Czym dzieci zaczynają dzień? Co to jest witamina? Jakie produkty zawierają witaminy? Co należy spożywać, aby być zdrowym?*
- Zabawa w zespołach – *Co służy zdrowiu?*

Obrazki przedstawiające zachowania sprzyjające zdrowiu, duży arkusz papieru, mazak.

N. pyta dzieci: *Jak należy postępować, aby być zdrowym?* Dzieci podają swoje propozycje. N. zapisuje je na arkuszu papieru. Dokonuje analizy wszystkich wypowiedzi dzieci, podsumowuje: *działania sprzyjające zdrowiu można podzielić na trzy kategorie: ruch, dieta, higiena.* Prosi dzieci o wyjaśnienie tych pojęć. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. N. dzieli dzieci na trzy zespoły. Przed każdym zespołem kładzie obręcz. Dzieci wybierają kartkę z jedną z kategorii sprzyjających zdrowiu: ruch, dieta, higiena. N. układa na środku sali obrazki przedstawiające zachowania sprzyjające zdrowiu. Dzieci wybierają te, które pasują do ich kategorii. Po zakończeniu pracy wszystkich zespołów liderzy wymieniają zachowania, które znalazły się na wybranych przez nich obrazkach. Dzieci uzupełniają wcześniejsze wypowiedzi.

- Wyjaśnianie kolejnych przysłów o zdrowiu.

Trzy paski papieru z zapisanymi przysłowiami.

N. odczytuje zapisane na paskach papieru powiedzenia i przysłowia: *Po obiedzie spocznij chwilkę, po kolacji przejdź się milkę. Nie wszystko zdrowe, co smakuje. Kto się myje, ten długo żyje.* Dzieci próbują wyjaśnić ich znaczenie. N. prosi poszczególne zespoły, aby dobrały sobie najbardziej pasujące do nich przysłowie. N. prosi dzieci, aby policzyły słowa w każdym przysłowiu. Dzieci mówią, które przysłowie składa się z największej liczby słów. N. pyta, które przysłowie jest najważniejsze. Podsumowuje wypowiedzi dzieci. Mówi, że wszystkie przysłowia są ważne i należy się do nich stosować.

- Rozmowa na temat osób i służb, które pomagają chronić zdrowie.

N. pyta dzieci: *Kto nam pomaga dbać o zdrowie? Kiedy idziemy do lekarza? O co pyta lekarz? Jakich znamy lekarzy?* Dzieci wymieniają nazwy znanych sobie lekarzy. N. wyjaśnia dzieciom, że lekarze mają różne specjalizacje. Podaje przykłady. Dzieci wypowiadają się na temat pracy pediatry, stomatologa, laryngologa. N. porządkuje i uzupełnia wypowiedzi dzieci. Informuje, że lekarzy nie należy się bać. Należy się do nich zgłaszać, gdy jesteśmy chorzy.

- Zabawa *Chore zabawki.*

Koc, lalki, kartonik z numerem telefonu alarmowego Pogotowia Ratunkowego – 999.

N. rozkłada na środku sali kocyk. Usadza na nim lalki. Po kolei prezentuje każdą lalkę i słucha, co lalka mówi mu na ucho. Informuje dzieci, że lalkę Zuzię boli ucho. Pyta dzieci: *Co poradzimy lalce? Gdzie powinna szukać pomocy?* Dzieci podają nazwę lekarza, do którego należy udać się z bólem ucha. Następnie prezentuje kolejne lalki, które boli ząb, ręka, mają kaszel i katar. Dzieci wymieniają nazwy lekarzy, do których powinny się udać. N. pyta dzieci, jakie warunki powinno się zapewnić osobie chorej. Proponuje odłożenie zabawek do kącika lalek, gdzie będą miały ciszę i spokój. Zachęca dzieci, aby później zaopiekowały się nimi.

N. kontynuuje rozmowę. Pyta: *Co przepisuje lekarz? Czy należy słuchać jego rad? Dlaczego? Gdzie pracuje lekarz? Kiedy idziemy do szpitala? Kiedy idziemy do apteki?* Na koniec N. przypomina dzieciom, jak należy się zachować w sytuacji, kiedy potrzebna jest natychmiastowa pomoc. Przypina na *Tablicy zdrowia* numer telefonu alarmowego Pogotowia Ratunkowego – 999. Dzieci przypominają, co on oznacza.

N. pyta dzieci, co robi mama, gdy one zachorują. *Czy mamę można nazwać lekarzem?* Dzieci wypowiadają się swobodnie. N. zapoznaje dzieci z domowymi sposobami na kaszel i przeziębienie, które stosują mamy.

- Część badawcza – *Domowe sposoby na zdrowie: cebula, burak i czosnek.*

- Zorganizowanie stanowisk.

N. ustawia trzy stoliki. Przy każdym stanowisku N. najpierw prezentuje poszczególne warzywa: cebulę, buraka, czosnek. Zwraca dzieciom uwagę na kształt tych warzyw, wygląd i zapach. Przekazuje ciekawostki na ich temat. Za każdym razem dzieci badają zgromadzone warzywa, wykorzystując lupy. Opisują ich cechy, np: kształt, kolor, wielkość, zapach, ciężar. Dzielą się spostrzeżeniami.

- Syrop z cebuli.

Stolik, słoik, spodeczek, taca z cebulą, nożyk, cukiernica z cukrem, łyżeczka, lupy.

N. gromadzi dzieci przy pierwszym stanowisku. Kroi cebulę na krążki. Dzieci umieszczają krążki w słoiku i zasypują je 1 łyżeczką cukru. Układają kolejne warstwy cebuli i cukru. Na koniec przykrywają słoik spodeczkiem.

- Syrop z buraka.

Stolik, słoik, spodeczek, burak, nożyk, łyżeczka, miód, lupy.

Przy drugim stanowisku N. przycina burak tak, aby stał. Żłobi nożykiem w buraku otwór. Dzieci umieszczają buraka w słoiku, a następnie łyżeczką nalewają miód do otworu w buraku. Przykrywają słoik spodeczkiem. N. informuje dzieci, że gdy cebula i burak puszczą sok, a cukier i miód się rozpuszczą (co następuje już po kilku godzinach), wytwarza się syrop, który jest bardzo dobry na przeziębienie i kaszel.

N. odstawia słoiki do kącika przyrody. Zachęca dzieci do obserwowania tworzenia się syropów.

- Serek z czosnkiem.

Stolik, miseczka, serek naturalny, czosnek, małe kromki chleba, przyrząd do wyciskania czosnku, nożyk, talerzyki, lupy.

N. przechodzi z dziećmi do trzeciego stanowiska. Wyciska czosnek. Dzieci opisują skutek zmiążdżenia czosnku. Wypowiadają się na temat jego intensywnego zapachu. Następnie mieszają w misce serek z czosnkiem. N. smaruje kromki chleba serkiem z czosnkiem. Częstuje dzieci. Dzieci wypowiadają się na temat jego walorów smakowych.

Wniosek: czosnek ma intensywny aromat. Zmienia smak serka. Tak wzbogacony biały serek ma większe wartości odżywcze.

Cebula, burak i czosnek zawierają bardzo dużo cennych składników odżywczych, witamin i składników mineralnych wzmacniających odporność organizmu. Cebula i czosnek mają duże walory smakowe. Mają bardzo szerokie zastosowanie w przemyśle spożywczym.

- Zabawa *Zdrowe czy niezdrowe?*

N. wypowiada zdania o odżywianiu. Jeśli dzieci się z nimi zgadzają, to wstają i klaszczą, a jeśli nie – to tupią w podłogę i mówią: *nie*. Przykłady: *Cukierki dobrze działają na zęby. Należy jeść owoce i warzywa. Zęby należy myć przed posiłkami. Dla zdrowia są ważne spacery i zabawy na świeżym powietrzu. Należy jeść jeden raz dziennie i dużo.*

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Raz, dwa, trzy, lekarz patrzy.*

Biały fartuch.

N. zakłada biały fartuch – jest lekarzem. Staje na początku sali. Dzieci ustawiają się na jej przeciwnym końcu i przemieszczają się w kierunku N., starając się go dotknąć. N. lekarz wypowiada słowa: *Raz, dwa, trzy, lekarz patrzy* i odwraca się. W tym momencie wszystkie dzieci zastygają w ustalonej pozycji, np. kładą się na brzuchu i podnoszą do góry wyprostowane ręce i klatkę piersiową. Jeśli ktoś się ruszy lub źle wykona ćwiczenie, wraca na koniec sali. Wygrywa ten, kto pierwszy dotknie lekarza.

Karta pracy, cz. 2, nr 44

Karta pracy, cz. 2, nr 52

Dzieci:

– mówią, do jakiego lekarza idzie Ada, do jakiego Olek, a do jakiego lekarza idą dzieci razem,

– rysują szlaczek po śladzie.

– rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Nauka piosenki *Lekcja zdrowia*.

- Słuchanie piosenki *Lekcja zdrowia* w wykonaniu N. (przewodnik, cz. 2, s. 83).
- Utrwalanie refrenu. Wspólny śpiew refrenu N. z dziećmi.
- Ugruntowanie wiedzy na temat zdrowego trybu życia na podstawie słów piosenki.
- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *do, mi, fa, la, re, sol*.
- Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany tempa – *Gimnastyka – ważna sprawa*.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki relaksacyjnej.

Dzieci przechodzą do pozycji leżącej. W skupieniu przez dłuższą chwilę słuchają nagrania muzyki relaksacyjnej wybranej przez N. Podczas przerwy w muzyce przechodzą do pozycji stojącej. N. gra na bębunku i recytuje fragment wiersza B. Formy.

*Głowa, szyja, brzuch, kolana,
gimnastyka już od rana.
Ręce w górę, skłon głęboki,*

*rozwglądamy się na boki.
Teraz wszyscy usiądziemy
i przez chwilę odpoczniemy.*

Dzieci:

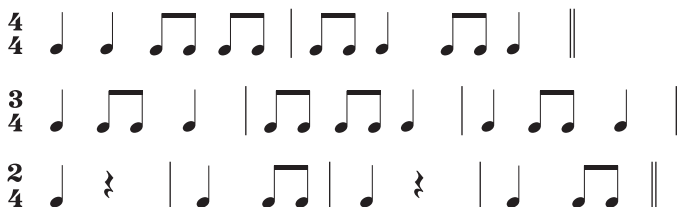
- powtarzają tekst w wolnym tempie,
 - ponownie powtarzają tekst, ilustrują go ruchem,
 - zwiększają tempo recytacji.
- Należy zwrócić uwagę na dykcję oraz staranne wykonywanie ruchów.
- *Zagraj tak jak ja* – wyrabianie poczucia rytmu.

Instrumenty perkusyjne (kastaniety, tamburyny, trójkąty).

Dzieci są podzielone na trzy grupy. Każda grupa ma inny rodzaj instrumentów: kastaniety, tamburyny, trójkąty. N. klaszcze, prezentując wybrany przez siebie przebieg rytmiczny.

Następnie:

- wykonują go wybrane dzieci,
- wykonuje go wybrana grupa na swoich instrumentach,
- wszystkie grupy na swoich instrumentach.

- Zabawa rozwijająca umiejętność koncentracji podczas działania – *Zamiana*.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki.

Dzieci maszerują w określonym kierunku, w rytmie nagrania wybranej przez N. muzyki. Przerwa w muzyce oznacza zajęcie przez dzieci miejsc w dwóch szeregach po przeciwnych stronach sali, naprzeciwko siebie. Na hasło: *Zamiana miejscami* – dzieci biegną w stronę kolegów stojących po przeciwnej stronie i zamieniają się z nimi miejscami. Ponownie maszerują. Podczas przerwy w nagraniu muzyki i kłaśnięcie dzieci przechodzą do przysiady. Przerwa w muzyce i dwa kłaśnięcia oznaczają pozostanie przez chwilę w bezruchu, w dowolnie wybranej pozycji.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Wyspanie do karmnika okruszków dla ptaków.

Okruszki chleba, karmnik.

Dzieci wysypują do karmnika okruszki zebrane po śniadaniu. Obserwują zachowanie gromadzących się ptaków. N. uświadamia dzieciom potrzebę dokarmiania ptaków w trudnym dla nich okresie.

- Zabawa bieżna *Bieg po zdrowie*.

Dzieci biegną po wyznaczonej trasie. Wykonują podczas biegu ćwiczenia proponowane przez lidera biegu, np. krążenie ramion, przeskoki z nogi na nogę, cwał bokiem.

Podczas obiadu

N. zwraca uwagę na znaczenie spożywania warzyw i owoców dla zachowania zdrowia. Zachęca dzieci do zjedzenia surówek.

III

- Zabawa słuchowo-ruchowa *Uwaga, karetka!*
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii, nagranie sygnału karetki pogotowia.
Dzieci poruszają się swobodnie po sali (mieście) przy nagraniu dowolnej melodii. Gdy N. włączy nagranie z sygnałem pojazdu uprzywilejowanego, karetki pogotowia, dzieci ustępują mu miejsca – opuszczają środek sali i stają pod ścianami, meblami itp. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Ćwiczenie plastyczne *Jestem dentystą*. Rozwijanie sprawności manualnej.
Dla każdego dziecka: czerwona kartka z bloku technicznego, sylweta dużego zęba wykonanego z białego kartonu z wyciętym niewielkim otworem, kawałki białego papieru, klej.
N. zwraca uwagę dzieci na budowę zęba. Nawiązuje do higieny jamy ustnej. Pyta dzieci, czym grozi np. objadanie się słodyczami. N. proponuje zabawę w dentystów. Układa przed dziećmi czerwone kartki z bloku technicznego oraz sylwetę dużego zęba z białego kartonu z wyciętym niewielkim otworem. Dzieci przyklejają sylwetę na kartonie, wydzierają kawałki białego papieru i wypełniają nimi środek zęba (przyklejają) – *plombują ząb*.
- Dobieranka obrazkowa *Części garderoby*. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej. Opisywanie obrazków, łączenie przymiotników z rzeczownikami.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karty A i B (karty logiczne), nożyczki.
Dzieci wycinają obrazki z wyprawki i układają je przed sobą. N. przygotowuje swój zestaw obrazków, a następnie proponuje zabawę. Wybiera z rozsypanki obrazkowej jeden dowolny obrazek, pokazuje go dzieciom i nazywa przedstawioną na nim część garderoby, np. duża żółta czapka. Prosi dzieci o odszukanie takiego samego obrazka i nazwanie go. N. kontynuuje zabawę, ale zmienia zasady doboru obrazka. Prosi dzieci o odszukanie takiej samej części garderoby, ale innej wielkości. N. zachęca dzieci do przejścia roli prezentera i określania innych kryteriów dobierania obrazków, np. liczy się kolor garderoby.
- Zabawa tematyczna *W przychodni lekarskiej*.
Białe fartuszki, zestaw dla dzieci – akcesoria lekarskie, maskotki, lalki.
N. zachęca dzieci do zorganizowania zabawy tematycznej. Inspiruje dzieci. Proponuje np. podział na lekarzy według specjalności, telefoniczne wzywanie pomocy do chorego, prośbienie o pomoc. Dzieci zakładają białe fartuszki. Bawią się akcesoriami lekarskimi – zestawem dla dzieci. Leczą chore maskotki i lalki.

Listopad, tydzień 4

Dzień 4

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Niebezpieczne sytuacje

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Zabawa *Mieszkam przy ulicy...* Rozwijanie percepcji słuchowej. Utrwalanie znajomości adresu zamieszkania. Praca techniczna *Białe miasteczko*. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Przeliczanie pudełek w dostępnym zakresie. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.
- II.1. *Uważaj! Niebezpieczeństwo!* – rozmowa inspirowana opowiadaniem S. Karaszewskiego *Jazda bez trzymania*. Cele: dokonywanie oceny zachowań sprzyjających lub zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu; nabywanie umiejętności przewidywania konsekwencji niebezpiecznych zachowań; poznawanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.
Zabawy na świeżym powietrzu: wycieczka do najbliższej apteki. Zapoznanie się z wyposażeniem apteki. Przyglądanie się pracy farmaceuty, obserwowanie sposobu zakupu leków. Zabawa orientacyjno-porządkowa *Bądź uważny!* Zabawy swobodne na przyrządach.
- III. Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Sprawna noga*. Zabawa rytmiczno-słuchowa *Co słyszczyć przez stetoskop?* Prace porządkowe. Zachęcanie dzieci do informowania N. o uszkodzonych zabawkach. Sklejanie uszkodzonych pudełek, podklejanie książek. Zabawa utrwalająca refren piosenki – *Mały ludzik – leniuszek*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- dokonywanie oceny zachowań sprzyjających lub zagrażających bezpieczeństwu i zdrowiu,
- nabywanie umiejętności przewidywania konsekwencji niebezpiecznych zachowań,
- poznawanie sposobów radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia zachowania sprzyjające lub zagrażające bezpieczeństwu i zdrowiu,
- wymienia konsekwencje wybranych niebezpiecznych zachowań,
- podaje sposoby radzenia sobie w sytuacjach zagrożenia,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Mieszkam przy ulicy...* Rozwijanie percepcji słuchowej. Dzieci siedzą odwrócone tyłem do środka koła. Wybrane dziecko staje z boku, tyłem do siedzących dzieci. N. wybiera drugie dziecko. Mówi ono po cichu słowa: *Mieszkam przy ulicy...* (podaje swój adres; jeśli trzeba, N. przypomina go dziecku). Dziecko stojące z boku wchodzi do środka koła, nasłuchuje i rozpoznaje głos kolegi.
- Praca techniczna *Białe miasteczko*.
Pudełka po lekarstwach (różnej wielkości), biała bibuła, klej.
Dzieci oklejają różnej wielkości pudełka, np. po lekarstwach, paskami białej bibuły. Następnie ustawiają pudełka w jednym ciągu – od najmniejszego do największego i na odwrót. Przeliczają je w dostępnym zakresie.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik, cz. 2, s. 84).

II

Zajęcia 1. **Uważaj! Niebezpieczeństwo!** – rozmowa inspirowana opowiadaniem S. Karaszewskiego *Jazda bez trzymanki*.

- Powitanie zabawą *Potrafię się przedstawić*.
Dzieci kolejno wchodzi na podest i przedstawiają się (kłaniają się, wyraźnie i głośno wypowiadają nazwę miasta, ulicy i nr domu i/lub mieszkania). N. przestrzega dzieci przed podawaniem adresu obcym osobom.

- Słuchanie opowiadania S. Karaszewskiego *Jazda bez trzymanki*.

Książka (s. 26–27) dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą w kole. Otwierają książki i słuchają opowiadania czytanego przez N.

– *Jestem Majkaaaa – krzyczał Olek, pędząc na rowerze.*

– *Jestem Majkaaaa – naśladowała swego brata Ada, kręcąc pedałami swojego dziecięcego rowerka z grubymi kołami.*

– *Nie możesz być Majka, bo Rafał Majka to kolarz, mistrz Polski i mistrz olimpijski. Możesz być co najwyżej Maja, bo masz rower górski i jesteś dziewczyną. Mistrzynie Maja Włoszczowska też jeździ na rowerze górskim.*

– *Ada, zobacz, co ja potrafię!* – *Olek rozpędził się na swoim rowerze i gwałtownie zahamował. Na chodniku została czarna smuga – ślad po hamującej gumowej oponie.*

Ada nieśmiało naśladowała Olka, ale dodatkowe dwa kółka z tyłu utrudniały szybką jazdę i nagle zwroty.

– *A teraz jazda na jednym kole!*

Usiłował podnieść przednie koło, ale nie bardzo mu się udawało. Przednie koło tylko przez chwilę obracało się w powietrzu, żeby opaść na chodnik.

– *A teraz jazda bez trzymanki!*

Rozpędził się, puścił kierownicę. Rower szybko jechał do przodu. Nagle koło trafiło na kamień, kierownica skręciła i Olek wylądował na trawniku, szorując kolanami i łokciami po zielsku.

– Auuuu! – zawył z bólu. Wobec młodszej siostry udawał chojraka, więc zacisnął zęby, tłumiąc łkanie, ale łzy i tak ciekły mu z oczu.

Za to Ada, przestraszona, rozbeczała się.

– Mammooooo, uuuuu, tatoooooo, uuuuuu! – wołała rodziców, płacząc.

– Co się stało? – spytali rodzice.

– Olek, uuuuu, miał wywrotkę, uuuuuu, na rowerze, uuuuuu!

Tata podbiegł do leżącego na chodniku Olka.

– Głowa? Całe szczęście, że w kasku, bo inaczej trzeba by sklejać czaszkę jak potłuczony gliniany garnek! A teraz muszę ci porachować kości! Nogi – dwie, wyglądają na całe. Tylko kolana potłuczone. Ręce – dwie, chyba niczego nie brakuje. Na brzuchu odcisnęła się kierownica; będzie fioletowy ślad, ale do wesela się zagoi! Dziecko w komplecie, niczego nie brakuje? Czy o czymś zapomniałem? Oczywiście zabrakło zdrowego rozsądku. Trzeba dolać oleju do głowy!

Ada z mamą uważnie śledziły oględziny rannego Olka. Po ostatnich słowach taty wszyscy się rozśmieli.

– Widzę. Te ślady na chodniku to było ostre hamowanie, prawda? I poślizgi!

– Oj, no... Sprawdziłem hamulce, czy dobrze działają!

– Tylko że opony tego nie wytrzymały! Zobacz, całkiem łyse, osnowa z nich wyłazi! Szanuj swój rower, Olku! Musi na długo ci starczyć, no – przynajmniej do pierwszej komunii! Ale głowa, tułów, ręce i nogi muszą ci służyć dużo dłużej!

– I kto to mówi! – odezwała się mama. – Ja swój rower mam 15 lat i wciąż wygląda jak nowy, a ty swój po roku, dwóch zamieniasz w rozklekotany gruchot! Ciągle go psujesz, a potem bierzesz mój i go zajeżdżasz!

– Bo ja jeżdżę na rowerze codziennie, a ty raz na tydzień! – odpowiedział tata. – Ważę więcej, jeżdżę szybciej, to i rower szybciej się zużywa!

– Akurat! Wjeżdżasz rozpędem na krawężniki, jeździsz po śniegu i kałużach! Jaki ojciec, taki syn!

– Ale ja mojego rowerka nie popsuję! – powiedziała Ada.

– Moja córeczka – mama przytuliła Adę. – A teraz niech tata opowie o swoich karkołomnych wyczynach!

– Zatem... – rozpoczął tata – opowiem wam o tym, co mi się kiedyś przydarzyło, a w czym absolutnie nie wolno mnie naśladować!

Tata odgarnął włosy z czoła i pokazał długą wąską bliznę biegnącą w poprzek czoła.

– Wiesz co to jest, Olku?

– Blizna!

– Tak... to pamiątka mojej zimowej przygody. Jechałem na sankach, na „śledzia”. Górka była oblodzona, a mój kolega miał drewniane sanki ze stalowymi okuciami. Mieliśmy kolizję – czołem uderzyłem w jego sanki!

– I co dalej?

– Oczy załapała mi krew. Przyjechało pogotowie, zrobili zastrzyk znieczulający, opatrzyli ranę. Zawieźli do szpitala, w szpitalu zrobili prześwietlenie głowy, chirurg zszyl skórę na czole i wróciłem do domu.

– Miałeś dużo szczęścia. Masz wyjątkowo twardą czaszkę! – powiedziała mama. – Ratowałam takich, co nie mieli szczęścia!

– A tu, wiesz, co to jest, Olku? – spytał tata, rozchylając włosy na czubku głowy.

– Blizna... Miałeś wypadek?

– Tak... To pamiątka mojej letniej przygody. Kąpałem się w rzece. Był straszny upał. Wszedłem na drzewo rosnące przy brzegu, skoczyłem z niego do wody. A w wodzie był zatopiony pień!

– Całe szczęście, że nie kamień albo żelazo! Bo już by nie było twego taty! – powiedziała mama.

– Uderzyłem głową w pień, trochę mnie zamroczyło, ale wypłynąłem. Po włosach ściekała krew. Wezwali karetkę pogotowia, karetka zawiozła mnie do szpitala na ostry dyżur. I znowu prześwietlenie i szycie! „Witaj, młodzińcze! Stęskniłszy się za tobą” – powiedział chirurg i dodał: „Do trzech razy sztuka!”

– Jeden skok na głowę, a potem jazda na wózku inwalidzkim przez całe życie! – powiedziała mama ze smutkiem. – I znowu miałeś szczęście!

– A tu, wiesz, co to jest, Olku? – spytał tata, podciągając nogawkę spodni.

– Blizna... po oparzeniu?

– Tak... to pamiątka mojej wiosennej przygody. Pod lasem, na trawie, rozpałiłem z kolegami ognisko.

A trawa była sucha i wiał silny wiatr. Trawa błyskawicznie zajęła się ogniem. Płomienie szybko przenosiły się w stronę lasu. Usiłowałem z kolegami zdeptać ogień. Zapaliła się nogawka moich spodni.

– Oparzenia pierwszego, drugiego i trzeciego stopnia! – zdiagnozowała mama.

– Słumiliśmy ogień, do pożaru nie doszło. A rana po oparzeniach goiła się przez kilka miesięcy.

– Została pamiątka na całe życie! – powiedziała mama.

– Czwartą, jesienną przygodą mogła się skończyć tragicznie dla mego kolegi. Strzelałem z łuku. Strzała była ostra, z metalowym grotem, a cięciwa łuku dobrze napięta. Dla żartu wycelowałem w kolegę. Nagle strzała wyślizgnęła mi się z palców i trafiłem kolegę tuż obok serca. Strzała przeszła na wylot. Przez lewy rękaw kurtki, tuż pod pachą. Nawet nie drasnęła skóry. Parę centymetrów dalej i strzała trafiłaby w serce...

– I znowu miałeś szczęście!

– Nie licz na szczęście, Olku. Są pewne rzeczy, których nigdy się nie robi. Unikaj jazdy bez trzymanki. Nie ryzykuj. Miej oczy szeroko otwarte, przewiduj i zawsze myśl, również za innych.

- Rozmowa na temat opowiadania.

Książka (s. 26–27) dla każdego dziecka.

Dzieci przyglądają się ilustracjom w książce, odpowiadają na pytania N.: *Co należy założyć, gdy wybieramy się na rower? Przed czym ostrzegął tata Olka, gdy opowiadał mu o swoich bezmyślnych zachowaniach?*

- Zabawa *Bezpieczne czy niebezpieczne?* Nadawanie tytułów obrazkom. Wykonanie plakatu.

Arkusze kartonu podzielony na dwie kolumny, pojemnik, obrazki przedstawiające zachowania bezpieczne i zachowania niebezpieczne, obrazek przedstawiający znak drogowy Stop, obrazek z uśmiechniętą buzią.

N. zawiesza na tablicy karton podzielony na dwie kolumny. Nad pierwszą kolumną umieszcza znak drogowy Stop oznaczający, że czegoś nie wolno robić, nad drugą – obrazek z uśmiechniętą buzią.

N. układa na podłodze pojemnik z obrazkami. Wybrane dzieci losują kolejno po jednym obrazku i opisują przedstawioną na nim sytuację. Nadają tytuły obrazkom. Następnie mówią, czy zachowanie jest bezpieczne czy nie. Uzasadniają swoje zdanie. Podają sposób poprawnego zachowania się w sytuacjach zagrożenia. N. uzupełnia wypowiedzi. Następnie dzieci przyklejają obrazek w odpowiedniej kolumnie. Przykładowe obrazki:

Dziewczynka przechodzi przez ulicę na przejściu dla pieszych.

Chłopcy bawią się w pobliżu drogi.

Dziecko jedzie rowerem po chodniku, bez kasku i ochraniaczy.

Dziecko w samochodzie nie siedzi w foteliku.

Dziecko ogląda telewizję w nieprawidłowej pozycji, krzywi się.

- Rundka w kole – *Co bym zrobił, gdyby...?*

N. pyta dzieci, co by zrobiły, gdyby, np.

– *na ulicy podeszła do nich ładna i uśmiechnięta pani, podająca się za koleżankę ich mamy, i chciała, by wsiadły z nią do samochodu,*

– *miły pan, podający się za kolegę ich taty, zapraszał je do swojego mieszkania, by pokazać im pieska,*

– *zgubiły się w tłumie,*

– *pan dotykał ich w miejsca intymne.*

N. przy każdej sytuacji wyjaśnia dzieciom czyhające na nie zagrożenia, uświadamia konsekwencje wynikające z niefrasobliwego zachowania, zwłaszcza z kontaktu z nieznaną osobą, i objaśnia właściwy sposób zachowania się.

- Nauka na pamięć zasad związanych z bezpieczeństwem.

N. prosi, aby dzieci przypomniały najważniejsze zasady związane z kontaktami z nieznanymi. Następnie, aby dzieci lepiej i łatwiej je zapamiętały, przedstawia zasady w formie rymowanek.

– *Gdy jesteś sam w domu, nie otwieraj nikomu.*

– *Gdy obcy cię cukierkiem częstuje, głośno powiedz: Nie! Dziękuję.*

– *Gdy obcy przejeżdżkę ci proponuje, powiedz: Nie znam Pana (Pani). Dziękuję.*

– *Gdy się zdarzy coś złego – wzywaj pomocy, kolego.*

Dzieci powtarzają te zasady. Następnie N. podaje przykład dowolnej sytuacji, np. nieznanomy częstuje dzieci bardzo dobrą czekoladą. Dzieci w odpowiedzi recytują rymowaną. N. przypomina o konieczności przestrzegania ustalonych dzisiaj zasad.

- Dodanie symboli do *Tablicy zdrowia*.
Dla każdego dziecka: kartonik, kredki.

N. pyta dzieci, jakie symbole można byłoby dodać do *Tablicy zdrowia* po dzisiejszych zajęciach. Dzieci wspólnie je ustalają i wykonują obrazki – symbole przedstawiające bezpieczne sytuacje. N. zawiesza obrazki na *Tablicy zdrowia*.

- Zabawa ruchowa *Na ratunek. Tamburyn*.

Dzieci poruszają się po całej sali zgodnie ze zmieniającym się rytmem uderzeń w tamburyn: podskakują, maszerują, biegają. Z chwilą, gdy N. przestanie uderzać w tamburyn, wszystkie wykonują tak zwanego żółwika (kucają, schylają głowę i zasłaniają rękami oczy) – chowają się przed nadchodzącym niebezpieczeństwem. N. zakrywa materiałem jedno dziecko. Dziecko zaczyna wzywać pomocy, wołając donośnie, np. *Ratunku! Pomocy!* Pozostałe dzieci starają się szybko wstać i otoczyć to dziecko tak, aby znalazło się w kole. Dziecko, które rozpozna głos kolegi lub koleżanki i poda imię wołającego/wołającej, uwalnia go/ją spod materiału. Zabawa powtarza się. N. wybiera innego wołającego.

Karta pracy, cz. 2, nr 45	Karta pracy, cz. 2, nr 53
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądają obrazki, – słuchają wypowiedzi 6-latków, – kolorują ramki tych obrazków, które przedstawiają sytuacje niebezpieczne dla dzieci, – rysują szlaczek po śladzie, a potem – samodzielnie. 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądają znaki ostrzegawcze i znaki zakazu, – próbują je objaśnić, – rysują inne znaki związane z bezpieczeństwem, – rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 (przewodnik, cz. 2, s. 68).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Wycieczka do najbliższej apteki.
Przed wyjściem N. zapoznaje dzieci z celem wycieczki. W aptece dzieci oglądają jej wyposażenie: charakterystyczne meble, leki, kosmetyki. Przyglądają się pracy farmaceuty, obserwują sposób zakupu leków. Farmaceuta opowiada o swojej pracy. Zwraca uwagę na to, że pewne lekarstwa kupuje się tylko na receptę, a inne można dostać bez recepty. Dzieci zadają farmaceucie przygotowane wcześniej pytania.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Bądź uważny!*
Dzieci biegają swobodnie po wyznaczonym terenie. Na umówiony sygnał, np. klaśnięcie, zatrzymują się. Z takiego ustawienia N., za pomocą różnych ruchów rąk, wydaje polecenia oznaczające właściwe ustawienie się dzieci, np. ręka wzniesiona poziomo: ustawienie się w rzędzie przed N., dwie ręce wzniesione poziomo: ustawienie w dwóch rzędach przed N., zatoczenie rękami koła przed sobą: ustawienie w kole.
- Zabawy swobodne.
N. zwraca uwagę dzieci na wpływ warunków atmosferycznych na bezpieczeństwo zabaw, np. śliskie i mokre powierzchnie.

III

- Relaks poobiedni.
Książka wybrana przez dzieci.
N. zwraca dzieciom uwagę na znaczenie relaksu i wypoczynku dla sprawnego funkcjonowania organizmu. Czyta dzieciom wybraną przez nie książkę.

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Sprawna noga*.
Plastikowe butelki wypełnione wodą lub piaskiem, dwie piłki.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wyznacza linie – startu i mety. Ustawia słalom z plastikowych butelek wypełnionych wodą lub piaskiem. Dzieci kolejno pokonują wyznaczoną trasę słalomem, tocząc piłkę jedną nogą (w jedną stronę i w powrotem).
- Zabawa rytmiczno-słuchowa *Co słycać przez stetoskop?*
Biały fartuszek, stetoskop, stolik, krzeselko, kartki, ołówek.

Jedno dziecko zostaje lekarzem. Zakłada biały fartuszek i stetoskop. Pozostałe dzieci to pacjenci. *Pacjenci czekają w poczekalni* – siedzą na obwodzie koła, kolejno podchodzą do *lekarza*, siadają przy stoliku, a *lekarz* zaczyna *osłuchiwać pacjenta za pomocą stetoskopu* (dotyka stetoskopem pleców). W tym czasie *pacjent* wystukuje o stół dowolny rytm. *Lekarz* przerywa badanie i powtarza rytm (klaszcze). Jeżeli *lekarz* powtórzy rytm prawidłowo, to znaczy, że *pacjent jest zdrowy* i zabawa zaczyna się od początku, ale inne dziecko zostaje lekarzem. Jeśli rytm zostanie powtórzony niedokładnie, to znaczy, że *pacjent jest chory*. Wtedy, zanim nastąpi zmiana *lekarza* i *pacjenta*, lekarz musi wypisać receptę. Po wypisaniu recepty zabawa zaczyna się od początku.

- Prace porządkowe.

Klej, taśma klejąca.

Zachęcanie dzieci do informowania N. o uszkodzonych zabawkach. Sklejanie uszkodzonych pudełek, podklejanie książek. Podawanie możliwych przyczyn powstania tych uszkodzeń.

- Zabawa utrwalająca refren piosenki – *Mały ludzik – leniuszek*.

Wybrane prace dzieci, przedstawiające chłopca leniuszka z pierwszej i z drugiej zwrotki piosenki *Lekcja zdrowia*.

Przebieg zabawy:

Dzieci słuchają pierwszej zwrotki piosenki *Lekcja zdrowia* (przewodnik, cz. 2, s. 83) w wykonaniu N. Po słowach: *A co robić chciał, zaraz powiem wam!* N. unosi w górę obrazek przedstawiający *leniuszka* z pierwszej zwrotki i podaje kolejne hasła. Dzieci odpowiadają.

N.: *Komputer.*

D.: *W komputerze ciągle bywać, och, och, och!*

N.: *Kanapa.*

D.: *Na kanapie przesiadywać, och, och, och!*

N.: *Brudas.*

D.: *Być brudasem sobie życzył, och, och, och!*

N.: *I co robić?*

D.: *Trzeba z tym ludzikiem zrobić coś,
by zrozumiał, że mało zdrowy z niego gość!*

Dzieci słuchają drugiej zwrotki piosenki w wykonaniu N. Po słowach: *A co robić chciał, zaraz powiem wam!* N. równocześnie unosi obrazek przedstawiający *leniuszka* z drugiej zwrotki. Podaje kolejne hasła. Dzieci odpowiadają.

N.: *Komputer.*

D.: *Już nie siedzieć w komputerze, tak, tak, tak!*

N.: *Rower.*

D.: *Jeździć dużo na rowerze, tak, tak, tak!*

N.: *Zdrowe odżywianie.*

D.: *Jeść owoce i warzywa, tak, tak, tak,
bo to zdrowie się nazywa.*

N.: *I co robić?*

D.: *Ważne, by ze sobą zrobić coś,
by zrozumieć, że każdy z nas to zdrowy gość!*

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. *Quiz o zdrowiu*. Utrwalanie wiadomości na temat zdrowia. Nauka przysłów o zdrowiu. Ćwiczenie pamięci. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.
- II.1. *W aptece* – zajęcia matematyczne. Cele: rozumienie niebezpieczeństwa związanego z zabawą lekami oraz z zażywaniem leków bez zgody i nadzoru dorosłych; rozpoznawanie i nazywanie produktów potrzebnych do właściwego funkcjonowania organizmu; zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania; stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających liczeniu;
- utrwalanie liczenia w zakresie **6**. | odkrywanie zapisu cyfrowego liczby **6**.
2. *Zdrowe produkty* – zajęcia plastyczne. Cel: rozwijanie sprawności manualnej
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer. Zwrócenie uwagi na położenie słońca na niebie i na temperaturę, z jaką ogrzewa ziemię. Dostrzeganie różnic w stosunku do lata. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok po zdrowie*. Zapoznanie dzieci z jadłospisem przedszkolnym na kolejny tydzień.
- III. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Przejdź przez tunel*. Rozmowa na temat: *Co jest dobre dla zdrowia i bezpieczeństwa?* Utrwalanie wiadomości dotyczących zdrowia. Obserwowanie w kąciку przyrody słoików z syropem wytworzonym z cebuli i buraka. Degustacja syropu. Ćwiczenie płynności ruchów w przestrzeni – *Kolorowe szarfy*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, **IV 15**

Cele ogólne

- rozumienie niebezpieczeństwa związanego z zabawą lekami oraz z zażywaniem leków bez zgody i nadzoru dorosłych,
- zapoznanie z zasadami zdrowego odżywiania,
- **odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 6**,
- rozwijanie umiejętności plastycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia niebezpieczeństwa związane z zabawą lekami oraz z zażywaniem leków bez zgody i nadzoru dorosłych,
- wymienia zasady zdrowego odżywiania,
- **rozpoznaje i nazywa cyfrę 6**,
- tworzy kompozycję ze zdrowych produktów, nakleja elementy.

Przebieg dnia

I

- *Quiz o zdrowiu*. Utrwalanie wiadomości na temat zdrowia.
Pudełko, pytania spisane na karteczkach, żetony.
N. organizuje quiz sprawdzający poziom wiedzy dzieci na temat zdrowia. Dzieci losują z pudełka pytania. N. czyta je, a one odpowiadają na nie. Za podanie poprawnej odpowiedzi otrzymują żeton. Na koniec liczą żetony i ustalają, kto wygrał. Przykładowe pytania i polecenia: *Kiedy należy myć zęby? Co trzeba zrobić, gdy boli ząb? Jak często należy myć całe ciało? Wymień cztery przedmioty potrzebne do utrzymania ciała w czystości. Co należy zrobić przed każdym posiłkiem? Dlaczego należy myć zęby? Wymień produkty żywnościowe, które nie służą zdrowiu. O czym musimy pamiętać, kiedy pada deszcz? Co koniecznie należy zrobić podczas kichania? Wymień trzy produkty, które dzieci i dorośli powinni spożywać codziennie.*

- Nauka przysłów o zdrowiu. Ćwiczenie pamięci.
N. prosi dzieci o przypomnienie znanych im przysłów związanych ze zdrowiem. Wprowadza nowe przysłowia, np.: *Co za dużo, to niezdrowo. Sport to zdrowie. Zimna woda zdrowia doda.* Dzieci wyjaśniają znaczenie poszczególnych przysłów, a następnie kilkakrotnie powtarzają je, dodając ruchy, np.: klaskanie, tupanie, podskakiwanie.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik, cz. 2, s. 84).

II

Zajęcia 1. W aptece – zajęcia matematyczne.

- Powitanie zabawą *Co lubię jeść*.
Dzieci stoją w kole. N. wymienia nazwy zdrowych produktów. Prosi dzieci o tupanie, klaskanie, podskakiwanie, machanie do siebie nawzajem rękami itp., gdy wymieni nazwę produktu, który dzieci lubią, np. ryż, marchewka, pomidor, grahamka.
- Syntezowanie głosek w nagłosie podanych słów.

Napis apteka.

- N. wypowiada słowa: *album, płaszcz, tata, ekran, kot, altana*. Dzieci zapamiętują pierwsze głoski i podają nowe słowo: *apteka*. Wprowadza wyraz **apteka** do czytania całościowego.
- Odwołanie się do doświadczeń dzieci.
N. odwołuje się do wczorajszej wycieczki do apteki (lub wizyty dzieci w aptecę z rodzicami). Pyta dzieci: *Kogo możemy spotkać w aptece? Kto to jest farmaceuta? Czy praca farmaceuty jest ważna? Dlaczego? Co widzieliśmy w aptece? Co się wam kojarzy ze słowem leki?* Dzieci podają propozycje, np. tabletki, maść, syrop.
- Poznanie wybranych leków i sposobów obchodzenia się z nimi.

Puste tekturowe opakowania po lekach.

- N. zwraca uwagę dzieci na zgromadzone tekturowe opakowania po lekach. Czyta nazwy leków. Wyjaśnia, na jakie dolegliwości mogą pomóc. Odczytuje ostrzeżenia umieszczone na opakowaniach lub w ulotkach informacyjnych dołączonych do leków. Nawiązuje do doświadczeń dzieci. Pyta: *Czy brałyście kiedyś jakieś leki, na co wtedy chorowałyście? Kto wam te leki podawał?* Omawia niebezpieczeństwa związane z zabawą lekami oraz z zażywaniem leków bez zgody i nadzoru dorosłych.
- Zabawy rachunkowe – *W aptece*. Przeliczanie elementów. Tworzenie zbiorów.

Po 6 obrazków przedstawiających buteleczki z syropem, listki z widocznymi tabletkami, tubki z maścią, pudełka z tabletkami, koperty.

- N. mówi, że do apteki przywieziono leki. Rozdaje dzieciom koperty z obrazkami różnych leków (po 6 każdego rodzaju). Dzieci wyjmują obrazki z kopert i układają je przed sobą w dowolny sposób. Przeliczają obrazki. Tworzą zbiory poszczególnych leków i porównują ich liczbę. Stwierdzają, że liczba leków w każdym zbiorze jest taka sama.

N. mówi:

- *Do apteki przyszedł chory, którego boli gardło. Kupił syrop i 2 listki tabletek na ból gardła. Ile leków kupił?*
Dzieci odsuwają na bok odpowiednie obrazki. Liczą, odpowiadają na pytanie. Następnie chowają obrazki do kopert. N. prosi o ponowne przeliczenie leków, które zostały w aptece. Dzieci podają liczbę poszczególnych leków. Wskazują, których leków jest najwięcej, a których – najmniej.
- *Do apteki przyszła osoba, która miała katar. Kupiła 3 pudełka tabletek, maść i 2 listki tabletek. Ile leków kupiła?*
- *Do apteki przyszła starsza pani. Kupiła 3 opakowania maści, listek tabletek oraz pudełko tabletek. Ile leków kupiła?*
- Zabawa dydaktyczna *Tak czy nie?*

Napisy: **tak, nie**, dwie szarfy, odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii.

- N. wprowadza wyrazy **tak, nie** do czytania całościowego. Układa z szarf dwa koła, umieszcza w nich po jednym wyrazie. Włącza nagranie muzyki. Dzieci maszerują w różne strony. Podczas przerwy w muzyce N. podaje przykłady różnych sytuacji i odczytuje pytania. W zależności od odpowiedzi dzieci wchodzi do środka wybranego koła. Przykładowe sytuacje i pytania:
 - *Jesteś chory. Lekarz przepisał ci lekarstwo. Mama je podaje. Czy je weźmiesz?*
 - *Znalazłeś w swoim pokoju na podłodze małą różową drażetkę. Nie wiesz, czy to cukierek, czy lekarstwo. Czy ją zjesz?*

- *Masz kaszel. Mama podaje ci słodziutki syrop. Jest pyszny. Chciałbyś dostać więcej. Czy należesz go sobie więcej?*
- *Boli cię brzuch. Mamy nie ma w domu, ale wiesz, gdzie trzyma lekarstwa. Czy otwierasz szafkę i bierzesz lekarstwo?*

N. podsumowuje – informuje dzieci o zakazie dotykania niektórych przedmiotów (np. lekarstw) bez zgody dorosłych.

- Dodanie symboli do *Tablicy zdrowia*.

Dla każdego dziecka: kartonik, kredki.

N. pyta dzieci, jakie symbole można byłoby dodać do *Tablicy zdrowia* po dzisiejszych zajęciach. Dzieci wspólnie to ustalają i wykonują obrazki – symbole przedstawiające to, co służy zdrowiu. N. zawiesza obrazki na *Tablicy zdrowia*.

- Zabawa ruchowa *Raz, dwa, trzy, szukasz ty!*

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej skocznej melodii.

N. wybiera dziecko do rozpoczęcia zabawy – wypowiada wyliczankę, np. *Raz, dwa, trzy, szukasz ty! Cztery, pięć, sześć, chce mi się jeść!* Dzieci swobodnie poruszają się podczas nagrania dowolnej melodii. Podczas pauzy wykonują polecenia N.: podskakują 6 razy, pokazują 6 palców, obracają się dookoła siebie 6 razy, pukają palcem w podłogę 6 razy.

- Utrwalenie liczenia w zakresie 6 (5-latków). Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 6 (6-latków).

Karty pracy, cz. 2, nr 46–47	Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 6
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – słuchają tekstu czytanego przez N., – uzupełniają rysunek półki – rysują odpowiednią liczbę tabletek i syropów, – czytają z N. tekst wyrazowo-obrazkowy, – mówią, ile witamin zjedzono z pierwszego, drugiego... szóstego zestawu, – mówią, co dolega Olkowi, a co – Adzie, – czytają z N. 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – słuchają wypowiedzi 5-latków, – słuchają wypowiedzi 5-latków.
<p>Po wykonaniu karty pracy dzieci przechodzą do kącika lalek i podczas cichej zabawy opiekują się chorymi lalkami i maskotkami.</p>	<p>N. kontynuuje zajęcia na temat apteki. Mówi, że w aptece oprócz leków można kupić także inne produkty.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie zapisów liczb 1–5. Termometr, bandaż, strzykawka, pojemniczek na mocz, chusta trójkątna, kartoniki z liczbami: 1, 2, 3, 4, 5. N. wyjmuje termometr, bandaż, strzykawkę, pojemniczek na mocz, chustę trójkątną. Prosi dzieci o ich nazwanie. Dzieci liczą przedmioty i numerują je, umieszczając pod każdym przedmiotem odpowiedni kartonik z liczbą. N. pyta, do czego służy pierwszy, drugi, trzeci, czwarty i piąty przedmiot. • Zapoznanie z wyglądem cyfry 6. Ciśnieniomierz, kartonik z 6 kropkami, kartonik z cyfrą 6. N. mówi, że ma jeszcze jeden przedmiot: ciśnieniomierz. Prosi dzieci o dołożenie go. Pyta: <i>Ile teraz jest przedmiotów?</i> Pod szóstym przedmiotem dzieci układają kartonik z 6 kropkami. Następnie N. pokazuje kartonik i mówi: <i>To cyfra 6.</i> Pyta: <i>Jak wygląda cyfra 6? Co wam przypomina ta cyfra?</i>

	<p><i>Czy gdzieś spotkałyście się z tą cyfrą? Czego w naszej sali mamy sześć sztuk? N. zamienia kartonik z sześcioma kropkami na kartonik z cyfrą 6.</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy, cz. 2, nr 54. Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – rysują tyle butelek syropu, ile wskazuje liczba, – liczą monety, – odpowiadają na pytania: <i>Ile jest razem monet? Czym się różnią między sobą?</i> – liczą, czy w każdym polu jest po 6 elementów, – piszą cyfry 6 po śladach, a potem – samodzielnie. • Karta pracy, cz. 2, nr 55. Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – otaczają pętlami po 6 tabletek, liczą ile pętli otrzymały, – liczą syropy na półkach, dorysowują tyle syropów, aby na każdej półce było ich 6, – czytają – piszą cyfry 6 po śladach, a potem – samodzielnie.
--	--

Zajęcia 2. Zdrowe produkty – zajęcia plastyczne.

- Zabawa z zastosowaniem rymowanki.
Dzieci chodzą po sali, klaszczą rytmicznie i mówią za N. rymowanekę K. Wilk (jedno kłaśnięcie – jedna sylaba).

*Zdrowe produkty kupujemy,
bo zdrowi być chcemy!*

- Rozmowa na temat zdrowego odżywiania. Oglądanie obrazka przedstawiającego najnowszą wersję piramidy.

Obrazek przedstawiający piramidę zdrowia.

N. pyta dzieci: *Jakie artykuły spożywcze powinniśmy jeść, aby zachować zdrowie?* Dzieci oglądają piramidę zdrowia. Mówią, co należy jeść, aby zachować zdrowie. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci. Informuje, że najważniejsze dla zachowania zdrowia są w kolejności:

ruch,
produkty zbożowe, kasze i oleje roślinne, woda,
warzywa i owoce,
rośliny strączkowe, orzechy,
ryby, białe mięso, jaja,
mięso czerwone, białe pieczywo.

Najmniej powinniśmy spożywać cukrów.

- Zabawa z wykorzystaniem obrazków – *Zdrowe produkty i niezdrowe produkty.*

Cztery koperty, obrazki przedstawiające zdrowe oraz niezdrowe artykuły spożywcze.

N. dzieli dzieci na cztery zespoły. Przed każdym zespołem układa kopertę (torbę z zakupami) z wyciętymi obrazkami przedstawiającymi różne artykuły spożywcze. Dzieci dzielą je na zdrowe i niezdrowe. Po zakończonej pracy przedstawiciel każdego zespołu wymienia kolejno produkty, które znalazły się w poszczególnych grupach. Pozostałe dzieci sprawdzają poprawność wykonania zadania. Dzieci przeliczają, których produktów jest mniej, a których więcej. N. pyta: *Co to znaczy, że produkt jest zdrowy? Wspólnie uzgadniają, dlaczego produkt jest uważany za zdrowy. N. pyta dalej: Jakie produkty powinniśmy kupować w sklepie, aby zachować zdrowie? Gdzie możemy kupić zdrową żywność?*

- Zabawa ruchowa *Salatka warzywno-owocowa.*

Dzieci siedzą w kole. N. dzieli dzieci na kilka grup. Każdej grupie przyporządkowuje nazwę warzywa lub owocu. Wymienia nazwy poszczególnych owoców i warzyw: najpierw po jednej, potem po dwie i więcej. Dzieci, które usłyszą nazwę swojego owocu lub warzywa, zmieniają miejsce. Na hasło: *Salatka warzywno-owocowa* – wszystkie dzieci zamieniają się miejscami.

- Praca plastyczna *Zdrowe zakupy*.

Dla każdego dziecka: wyprawka, karta 13, kredki i flamastry.

N. zaprasza dzieci do stolików. Omawia sposób wykonania pracy. Prosi dzieci, aby wyobraziły sobie, że właśnie robią zakupy.

Dzieci:

- kolorują wnętrze sklepu przedstawione na rysunku i wyobrażają sobie, że właśnie robią zakupy,
- z karty wybierają takie naklejki, które przedstawiają zdrowe i odżywcze artykuły spożywcze, oraz takie, które lubią jeść,
- nakleją te naklejki na rysunku koszyka.
- Prezentowanie prac.
Dzieci prezentują efekty swojej pracy. Uzasadniają, dlaczego wybrały dane artykuły spożywcze.
- Kończenie zdania: *Należy zdrowo się odżywiać, ponieważ...*
Dzieci kolejno kończą zdanie: *Należy zdrowo się odżywiać, ponieważ...*

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer. Zwrócenie uwagi na położenie słońca na niebie i temperaturę, z jaką ogrzewa ziemię. Dostrzeganie różnic w stosunku do lata.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok po zdrowie*.
N. rozdaje dzieciom szarfy w dwóch kolorach i piłeczki. Ustala linie – startu i mety. Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach. Na sygnał N. wkładają piłeczki między kolana i kolejno skacząc, pokonują wyznaczoną trasę. Wygrywa ten rząd, w którym wszyscy zawodnicy najszybciej wykonają podskoki.
- Zapoznanie dzieci z jadłospisem przedszkolnym na kolejny tydzień.
N. odczytuje jadłospis. Wspólnie z dziećmi zastanawia się, czy zawiera on zdrowe produkty. Dzieci mówią, co chciałyby zjeść. Przekazują propozycje pani intendence.

Sugestie wychowawcze

N. zachęca dzieci do korzystania z chusteczek higienicznych, zakrywania ust podczas kichania i kasłania, stosowania zwrotów grzecznościowych, np. *Na zdrowie! Dziękuję*.

III

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Przejdź przez tunel*.
Duże obręcze dla połowy dzieci.
N. dzieli dzieci na dwie grupy. Jedna grupa siada w rzędzie i trzyma oparte o podłogę duże obręcze. Dzieci z drugiej grupy stają w rzędzie przed obręczami. W pozycji na czworaka przechodzą przez tunel. Następuje zmiana ról i zabawa się powtarza.
- Rozmowa na temat: *Co jest dobre dla zdrowia i bezpieczeństwa?* Utrwalanie wiadomości dotyczących zdrowia.
Tablica zdrowia z zawieszonymi obrazkami – symbolami przedstawiającymi zachowania sprzyjające zdrowiu i bezpieczeństwu.
Dzieci siedzą przed *Tablicą zdrowia*, na której przez cały tydzień zawieszono były obrazki – symbole. Wymieniają zachowania sprzyjające zdrowiu i bezpieczeństwu.
- Obserwowanie w kąci przyrody syropów powstałych w słoikach z cebuli i z buraka. Degustacja syropów.
Słoiki z syropem z cebuli oraz z syropem z buraka, łyżeczki.
- Ćwiczenie płynności ruchów w przestrzeni – *Kolorowe szarfy*.
Odtwarzacz CD, nagrania wersji instrumentalnych wybranych przez N. piosenek o pogodnym, tańczym charakterze.
Przy nagraniu muzyki dzieci w dowolnych miejscach sali wykonują improwizacje ruchowe z wykorzystaniem kolorowych szarf do wersji instrumentalnych poznanych wcześniej piosenek. Podczas tańca N. może zasugerować wymyślone przez siebie figury, kroki.

Przykładowy zapis w dzienniku

<p>I. Ćwiczenia oddechowe – <i>Małymi krokami w przeszłość. Ślady przeszłości</i> – oglądanie książek, encyklopedii przedstawiających świat z dawnych lat. Czytanie fragmentów, które interesują dzieci. Osluchanie z piosenką <i>Świat sprzed milionów lat</i>. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.</p>	
<p>II.1. <i>Poznajemy historię lalki</i> – rozmowa inspirowana zagadką. Cele: wprowadzanie w świat techniki i jej rozwój na przestrzeni lat; porównywanie różnych projektów tego samego przedmiotu, próby oceniania ich wyglądu i funkcjonalności..</p>	
<p>2. <i>Papierowa laleczka</i> – zajęcia plastyczne. Cele: rozwijanie wyobraźni twórczej, rozwijanie sprawności manualnej.</p>	<p>2. Odkrywanie litery I: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów <i>lalka, Lola</i>. Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słów o prostej budowie fonetycznej, rozpoznawanie i nazywanie małych, wielkich liter.</p>
<p>Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa z wykorzystaniem chusty animacyjnej – <i>Poszukuję schronienia</i>. Obserwowanie przyrody w ogrodzie przedszkolnym. Poszukiwanie i opisywanie różnic i podobieństw w wyglądzie drzew, krzewów i traw w różnych porach roku.</p>	
<p>III. Zabawa ruchowa z balonem <i>Odbij balonik</i>. Odszukiwanie i odczytywanie ukrytych imion. Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego, uzupełnianego nazwami obrazków.</p>	
<p>Układanie wyrazu lalki według wzoru. Rytmiczne wyklaskiwanie imion lalek.</p>	<p>Wykonywanie i ubieranie papierowej laleczki.</p>
<p>Zabawy w kąciku teatralnym z wykorzystaniem lalek wykonanych na zajęciach.</p>	

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, **IV 4**, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- wprowadzenie w świat techniki i jej rozwoju na przestrzeni lat,
- porównywanie różnych projektów tego samego przedmiotu, próby oceniania ich wyglądu i funkcjonalności,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- **rozpoznawanie i nazywanie małych liter i wielkich liter,**
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje i wskazuje lalki wykonane współcześnie i te, które powstały dawniej; uzasadnia swoje zdanie,
- porównuje wygląd i sposób wykonania lalek, wskazuje podobieństwa i różnice między nimi,
- **wymienia głoski w słowach *lalka, Lola*; układa schematy i modele słów *lalka, Lola*; określa miejsce samogłoski w słowach o prostej budowie fonetycznej,**
- **opisuje wygląd liter **I, L** oraz odtwarza ich kształty,**
- ozdabia sylwetę lalki oraz ubiera ją według własnego pomysłu.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia oddechowe – *Małymi krokami w przeszłość*. **Plastikowe kubeczki jednorazowe w dwóch kolorach (dla każdego z dwóch zespołów w jednym kolorze).**

N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wyznacza linie startu i mety (linia, która dla jednego zespołu jest linią startu, dla drugiego jest linią mety). Jeden zespół to *teraźniejszość*, czyli obecne czasy. Drugi zespół to *przeszłość*, czyli wszystko to, co było kiedyś. Każdy członek zespołu otrzymuje plastikowy kubeczek, który ustawia na wskazanej przez N. linii startu (dzieci z jednego zespołu mają kubeczki w tym samym kolorze). Na sygnał każde dziecko dmucha na swój kubeczek, starając się przesunąć go do przodu (kubeczek może się przewrócić, ale powinien cały czas poruszać się do przodu). *Przeszłość spieszy do teraźniejszości, a teraźniejszość jest ciekawa, co działo się w przeszłości*. Wygrywa ten zespół, którego wszyscy członkowie przesuną swoje kubeczki za linię startu przeciwnika.

- *Ślady przeszłości* – oglądanie książek, encyklopedii przedstawiających świat z dawnych lat. Czytanie fragmentów, które interesują dzieci.

Książki, encyklopedie, w których można znaleźć informacje o przeszłości, m.in. o dinozaurach.

N. układa na stole różne książki oraz encyklopedie. Zachęca dzieci do odnalezienia w książkach obrazków, które przedstawiają świat z dawnych lat. Czyta dzieciom fragmenty związane tematycznie z wybranymi obrazkami. Zwraca uwagę na strony, na których są przedstawione las jurajski i dinozaury. Zachęca dzieci, aby (jeśli mają) przyniosły na jutro do przedszkola figurki dinozaurów.

- Osluchanie z piosenką *Świat sprzed milionów lat* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Świat sprzed milionów lat*.

Wie - le mi - lio - nów lat te - mu na na - szej pla - ne - cie ży - ły na
 e lą - dach, w po - wie - trzu, w wo - dach o - gro - mne di - no - zau - ry.
 d G C d G C
 Da - wno te - mu na Zie - mi mie - szka - ły di - no - zau - ry.
 d G C e F G C
 Mia - ły wie - lkie gło - wy, o - go - ny, stra - szne zę - by, pa - zu - ry.

1. *Wiele milionów lat temu
 na naszej planecie żyły
 na lądach, w powietrzu, w wodach
 ogromne dinozaury.*

2. *Rosły olbrzymie rośliny,
 jak teraz najwyższe drzewa.
 Widłaki, paprocie, skrzypy
 sięgały prawie nieba.*

Ref.: *Dawno temu na Ziemi
 mieszkaly dinozaury.
 Miały wielkie głowy, ogony,
 straszne zęby, pazury.*

Ref.: *Dawno temu...*

3. *Dzisiaj jest już tak niewiele
 dowodów tamtej epoki:
 odciski odbite w skałach,
 odkryte wielkie kości.*

Ref.: *Dawno temu...*

- Rozmowa na temat tekstu, połączona z oglądaniem obrazków przedstawiających różne dinozaury. **Obrazki przedstawiające różne dinozaury.**
- Nauka refrenu piosenki. Utrwalanie jego charakterystycznego rytmu poprzez klaskanie, uderzenie dłońmi o uda, granie na bębenkach. **Bębenek dla każdego dziecka.**

- Zabawa rozwijająca umiejętność swobodnego poruszania się w przestrzeni – *Dinozaury*.
Odtwarzacz CD, nagranie melodii o pogodnym charakterze, szablon dinozaura, bębenek.

W rytmie nagrania muzyki o pogodnym charakterze dzieci poruszają się w dowolnych kierunkach po sali. Między nimi znajduje się N., który podczas przerwy w muzyce wybiera dowolne dziecko, zakładając mu na szyję szablon dinozaura. Następnie zaczyna grać na bębnieku. *Dinozaur*, zgodnie z rytmem instrumentu, porusza się dowolnymi, wymyślonymi przez siebie krokami w różnych kierunkach sali. Pozostałe dzieci idą za nim, naśladowując jego ruchy. Podczas przerw w muzyce inne dzieci zostają dinozaurem.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.
Odtwarzacz CD, nagranie dźwięków z jurajskiego lasu, szarfy, krążek, woreczek.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *W świecie pterozaurów*.
N. zamienia dzieci w latające pterozauiry. Wyjaśnia, że były to duże gady latające, które żyły dawno temu. Włącza nagranie muzyki przedstawiającej dźwięki z jurajskiego lasu. Dzieci naśladowują lot pterozaurów, poruszając się w różnych kierunkach. Podczas przerwy w muzyce ustawiają się w szeregu (*pterozaur obok pterozaura*), przodem do N. Stoją nieruchomo w różnych pozycjach, jakby zastygły w locie.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Zabawy dinozaurów*.
Dzieci – *dinozaury* – ustawiają się w parach, tyłem do siebie. Na sygnał N. wykonują skręt tułowia np. w lewo i klaszczą w dłonie kolegi – *dinozaura*. Następnie wykonują skręt tułowia w przeciwnym kierunku.
- Ćwiczenie z elementem równowagi – *W jurajskim lesie*.
N. układa z szarf wąską dróżkę. *Dinozaury*, które natrafiły w jurajskim lesie na przeszkodę, kolejno ją pokonują, idąc stopa za stopą.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Ranny dinozaur*.
Dinozaury, przechodząc w lesie przez przeszkodę, zraniły się w tylną, prawą łapę. Poruszają się po sali na czworakach, unosząc do góry jedną łapę.
- Ćwiczenie uspokajające – *Jajo dinozaura*.
Dzieci siedzą w kole, podają sobie krążek, na którym leży woreczek – *jajo dinozaura*. Uważają, aby woreczek nie spadł na podłogę.

II

Zajęcia 1. *Poznajemy historię lalki – rozmowa inspirowana zagadką.*

- Zabawa na powitanie.
Dzieci wraz z N. mówią rymowankę i wykonują odpowiednie ruchy: *Podajmy sobie ręce* (podają sobie ręce) i *zróbmy duże koło* (tworzą koło, trzymając się za ręce). *Podskoczmy teraz w górę* (wykonują skok w górę, trzymając się za ręce), *niech zrobi się wesoło*.
- Zabawa z niespodzianką – *Co jest w środku?*

Dwa kartonowe pudełka, szary papier, sznurek, 4 lalki: z materiału, ze słomy, z wełny, z plastiku – mechaniczna, kartoniki z liczbami od 1 do 4.

Dzieci siedzą na dywanie. N. stawia przed nimi dwa pudełka, zapakowane np. w szary papier (w każdym pudełku znajdują się dwie lalki, np. w pierwszym lalka z plastiku – mechaniczna – i lalka ze słomy, a w drugim lalka z tkanin i lalka z wełny). Mówi, że przygotował dla dzieci niespodziankę. Kiedy odgadną zagadkę I. Fabiszewskiej, będą wiedziały, co znajduje się w pierwszym pudełku.

*Może mieć włosy, a może nie,
w wózeczku ładnie układa się.*

*Zamyka lekko swe szklane oczęta.
Najchętniej bawią się nią dziewczęta. (lalka)*

Po rozwiązaniu zagadki dzieci rozpakowują pierwsze pudełko i sprawdzają, czy udzieliły poprawnej odpowiedzi. N. zachęca do zgadywania, co może znajdować się w drugim pudełku. Po wysłuchaniu wszystkich propozycji prosi dzieci o rozpakowanie drugiego pudełka. Dzieci wyjmują lalki i układają je obok siebie. Liczą, ile jest lalek. Pod każdą lalką umieszczają kartonik z odpowiednią liczbą od 1 do 4 (6-latki).

- Określanie różnic i podobieństw między lalkami.
Lalki wykonane z tkanin, ze słomy, z wełny, z plastiku (np. lalka mechaniczna).

Dzieci przyglądają się lalkom. Mówią, co one mają ze sobą wspólnego (np. wszystkie są lalkami, służą do zabawy, mają oczy). Następnie wymieniają różnice. Posługują się liczebnikami porządkowymi (np. pierwsza lalka jest..., a czwarta lalka...). N. pyta: *Jak myślicie, która z tych lalek powstała pierwsza?* Prosi o uzasadnienie swojego zdania. *Czy wiecie, z czego była zrobiona pierwsza lalka do zabawy?*

- Poznanie historii lalki.

Obrazki lalek z różnych epok, np. lalki z drewna, ze skóry, z papieru, z głową wykonaną z masy papierowej, z wosku, porcelanowych, w pięknych strojach, z plastiku, z gumy, lalka Barbie.

N. opowiada dzieciom krótką historię lalki. Pokazuje obrazki wybranych lalek.

Pierwsze lalki do zabawy pojawiły się dawno temu. Były niewielkich rozmiarów. Miały nieruchome ręce i nogi. Wykonywano je z drewna, kości, kamienia, gliny, skóry. Potem pojawiły się lalki, które miały głowę, ręce i nogi ze specjalnej masy, a tułów z różnego rodzaju materiału. Były ubrane w drogie stroje, które można było zdejmować. Włosy miały wykonane z ludzkich włosów lub z końskiego włosia. Były to drogie lalki, dlatego mogły je mieć tylko dzieci, których rodzice mieli dużo pieniędzy. Później powstały lalki z drewna – ręcznie rzeźbione i malowane, lalki z wosku, których kolor przypominał ludzką skórę, a także lalki porcelanowe. Dla biednych wymyślono lalki, które miały głowy z masy papierowej. Aby obniżyć cenę, sprzedawano tylko główki. Resztę, czyli tułów, ręce i nogi, ludzie wykonywali sami. Szyli też lalkom ubrania. Potem lalki zaczęły się szybko zmieniać. Wykonywano je z gumy i z plastiku. Ręce i nogi stały się ruchome. Prawie każdy mógł sobie pozwolić na zakup lalki. Około 60 lat temu powstała pierwsza lalka Barbie.

N. układa obrazki lalek na dywanie. Prosi, aby dzieci ułożyły je w odpowiedniej kolejności: od tych, które powstały jako pierwsze, do współczesnych. Następnie dzieci wypowiadają się na temat wyglądu lalek oraz tego, którą z nich najlepiej jest się bawić. Uzasadniają swoje zdanie.

- Zabawa ruchowa *Lalki i pajacyki*.

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki w rytmie walca.

N. zamienia dziewczynki w lalki, a chłopców w pajacyki. Włącza nagranie muzyki w rytmie walca. *Każda lalka i każdy pajacyk wykonują swój taniec. Podczas przerwy w nagraniu muzyki lalki zatrzymują się w baletowej pozie, a pajacyki klękają obok niej na kolanie. Jeśli liczba pajacyków jest większa niż liczba lalek, to np. dwa pajacyki mogą klęknąć obok jednej lalki. Jeśli liczba pajacyków jest mniejsza niż liczba lalek, to wybierają one sobie laleczki, obok których staną.*

- Zabawa *Dokończ słowo*.

Dowolna lalka.

Dzieci siedzą w kole. N. podaje wybranemu dziecku lalkę, mówiąc dowolną sylabę, np. *ko*. Dziecko kończy słowo, dodając np. *za*. Dokonuje syntezy i wymawia całe słowo *koza*. Zabawa kończy się, kiedy lalka dotrze do rąk N.

Karta pracy, cz. 2, nr 48

Karta pracy, cz. 2, nr 56

Dzieci:

- omawiają obrazek,
- zastanawiają się, co na przyjęciu robi dinozaur,
- dzielą rytmicznie wyrazy: **lalki, pokój, dywan**,
- słuchają tekstu czytanego przez 6-latkę,
- czytają z N. tekst wyrazowo-obrazkowy.
- słuchają słów wymawianych przez 5-latkę,
- czytają tekst umieszczony pod obrazkiem,
- słuchają tekstu czytanego przez 5-latkę.

Zajęcia 2. Papierowa laleczka – zajęcia plastyczne.

Dla każdego dziecka: sylweta lalki wycięta ze sztywnego papieru, nożyczki, klej, wełna, papier kolorowy, różne materiały, bibuła, plastelina, kredki, flamastry.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery I: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **lalka**.
N. pyta: *O jakiej zabawce rozmawialiśmy na poprzednich zajęciach?*
- Analiza i synteza słuchowa słowa *lalka*.
Dzieci dzielą słowo *lalka* na sylaby oraz na głoski. Liczą, ile

- Rozmowa na temat lalek.
N. nawiązuje do wcześniejszych zajęć. Pyta: *Która z umieszczonych w pudełku lalek wydaje się wam najatrakcyjniejsza?* Prosi o uzasadnienie swojego zdania. Proponuje samodzielne wykonanie i ubranie papierowej lalki.
- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
N. przygotowuje na stołach pomoce plastyczne. Każdemu dziecku wręcza szablon lalki wycięty ze sztywnego papieru. Dzieci ozdabiają lalkę według własnych pomysłów, np. dorysowują flamastrami oczy, usta, nos, doklejąją włosy z wełny, z krepiny lub z bibuły. Następnie wycinają, np. z papieru kolorowego lub z tkanin ubrania i naklejąją je na sylwetę lalki.

jest w słowie *lalka* sylab, a ile głosek. Wyróżniają pierwszą głoskę. Następnie wymieniają inne słowa, w których głoskę / słyszą: na początku, na końcu, w środku słowa.

- Budowanie schematu słowa *lalka*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. prosi, aby dzieci ponownie podzieliły słowo *lalka* na sylaby, układając i rozsuwając w odpowiedni sposób białe kartoniki. Dzieci układają kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają. N. prosi, aby zsunęły kartoniki i głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *lalka*, wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Lola*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. wymawia, głoskując, imię dziewczynki: *L-o-l-a*. Dzieci dokonują syntezy i wymawiają słowo głośno. Następnie samodzielnie dzielą słowo *Lola* na sylaby oraz na głoski. Układają z kartoników schemat imienia.

- Budowanie modeli słów *lalka, Lola*.

Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowach *lalka, Lola*. Określają, czy głoska / jest spółgłoską, czy samogłoską (wymawiają ją długo i krótko). Pod schematami słów zaznaczają miejsca głoski / niebieskimi kartonikami. Wskazują pozostałe spółgłoski. Pozostałe głoski oznaczają czerwonymi kartonikami – to samogłoski. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **I, L**.

Czerwone i niebieskie kartoniki, litera **I: mała i wielka dla każdego dziecka.**

N. umieszcza na tablicy modele słów *lalka, Lola*. Pokazuje literę **I**: małą i wielką. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają kartoniki z literami **I, L** pod swoimi modelami słów *lalka, Lola* – we właściwych miejscach. N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami we właściwych miejscach.

Kartoniki z literami **k, K, a, A, i, I dla każdego dziecka.**

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami **k, K, a, A, i, I** pod modelami słów *lalka, Lola*.

- Karta pracy, cz. 2, nr 56 (kontynuacja).

Dzieci:

- zwracają uwagę na podział słowa *lalka* na sylaby, na głoski oraz na samogłoski i spółgłoski.

- Karta pracy, cz. 2, nr 57.

Dzieci:

- dzielą nazwy zdjęć na głoski,
- rysują pod zdjęciami odpowiednią liczbę okienek,
- czytają sylaby i wyrazy,
- rozwiązują rebusy,
- zaznaczają na niebiesko litery **I, L** w wyrazach.

- Prezentowanie prac.

Prace wykonane przez dzieci.

Dzieci siedzą w półkolu. Kolejno wychodzą na środek sali i pokazują swoje lalki. Opisują je, podając szczegóły dotyczące wyglądu oraz ubrania. Każde dziecko nadaje swojej lalce imię. Po zakończeniu prezentacji dzieci odkładają swoje lalki na półki. Będą im one potrzebne podczas popołudniowych zabaw.

Zabawa na świeżym powietrzu

- Zabawa z wykorzystaniem chusty animacyjnej – *Poszukuję schronienia.*

Chusta animacyjna.

N. wybiera pięcioro dzieci, które wspólnie z nim trzymają chustę. Pozostałe dzieci biegną w różnych kierunkach. Na hasło *Ulewa* dzieci chowają się pod chustę. Dzieci, które przybiegły ostatnie, pomagają N. trzymać chustę. Zabawa trwa dalej według tych samych zasad.

- Obserwowanie przyrody w ogrodzie przedszkolnym.

Dzieci przyglądają się rosnącym w ogrodzie drzewom, krzewom i rosnącej trawie. Szukają podobieństw, to znaczy tego, co w nich jest takie samo w każdej porze roku, np. drzewo – pień, krzewy – gałązki, trawa – źdźbła. Następnie wskazują różnice pomiędzy teraźniejszym wyglądem a wyglądem w okresie lata lub wczesnej jesieni.

III

- Zabawa ruchowa z balonem *Odbij balonik.*

Balon.

Dzieci stoją w kole. Odbijają do siebie balonik, uważając, aby nie spadł na podłogę. Wspólnie z N. liczą, ile razy udało się odbić balonik.

Karta pracy, cz. 2, nr 48

Dzieci:

- rysują szlaczek po śladach,
- bawią się cicho w kąciakach zainteresowań, np. w kąciaku lalek.

N. zachęca do zorganizowania zabawy związanej z wizytą gościa z przeszłości. Dzieci wspólnie planują, kim będzie gość. Przyjmują na siebie określone role i samodzielnie planują przebieg zabawy.

Karta pracy, cz. 2, nr 58

Dzieci:

- odnajdują imiona lalek Ady, ukryte w sukienkach,
- czytają tekst, uzupełniają go nazwami obrazków,
- kolorują na czerwono co drugi koralik, licząc od pierwszego; czytają imię, jakie powstało,
- drugie imię odczytują z pozostałych koralików,
- kreślą kształt liter **I, L** pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów/koleżanek,
- piszą litery **I, L** po śladach, a potem – samodzielnie.

Karta pracy, cz. 2, nr 49

Dzieci:

- czytają z N. wyraz **lalki**,
- układają taki sam wyraz z liter odszukanych wśród naklejek, naklejają je w pustych okienkach,
- wyklaskują rytmicznie imiona lalek odczytane przez N.,
- kończą rysować wózki według wzoru, kolorują je.

Papierowa laleczka

Dla każdego dziecka: sylweta lalki wycięta ze sztywnego papieru, nożyczki, klej, wełna, papier kolorowy, różne materiały, bibuła, plastelina, kredki, flamastry.

Dzieci:

- wykonują papierową laleczkę według tego samego wzoru co dzieci młodsze, ubierają ją.

- Zabawy w kąciaku teatralnym.

Dzieci organizują samodzielnie zespołowe miniprzedstawienia teatralne z wykorzystaniem lalek wykonanych na zajęciach. N. zwraca uwagę na odpowiednią modulację głosu.

Przykładowy zapis w dzienniku

I. Przygotowanie wystawy dinozaurów. Odnajdywanie w książkach obrazków przedstawiających dinozaury. Opisywanie wyglądu dinozaurów.

Kolorowanie wyciętej z papieru sylwetki dinozaura. Przypinanie do niej spinaczy, czyli kolców.

Utrwalanie poznanych liter: drukowanych i pisanych. Czytanie sylab i wyrazów. Wygrywanie na bębnie rytmu podanego przez N. Liczenie w zakresie 6.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.

II.1. *W świecie dinozaurów* – słuchanie wiersza A. Widzowskiej *Dinozaury w przedszkolu*. Cele: wzbogacanie wiedzy na temat czasów prehistorycznych, na temat dinozaurów;

2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7. Cele: rozwijanie świadomości własnego ciała i przestrzeni, rozwijanie sprawności ruchowej.

Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna *Dinozaur drapieżca*. Wykonanie sieci ze sznurka. Umieszczenie jej w miejscu umożliwiającym dzieciom bezpośrednią obserwację.

III. Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok w przeszłość. Odcisk dinozaura* – odciskanie w plastelinie figurki dinozaura. *Mały archeolog* – poszukiwanie śladu dinozaura ukrytego w piasku. Kolorowanie rysunku *W lesie jurajskim*. Rozwijanie sprawności ruchowej poprzez zabawę z wykorzystaniem piłki – *Wesołe dinozaury*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- rozwijanie mowy,
- wzbogacanie wiedzy na temat czasów prehistorycznych,
- wzbogacanie wiedzy na temat dinozaurów,
- rozwijanie świadomości własnego ciała i przestrzeni.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- opisuje, jak wyglądał świat, w którym żyły dinozaury,
- dzieli się z innymi dziećmi swoją wiedzą na temat dinozaurów, z zainteresowaniem słucha podawanych przez N. informacji o dinozaurach,
- wykonuje ćwiczenia według podanej przez N. instrukcji.

Przebieg dnia

I

- Przygotowanie wystawy dinozaurów. Odnajdywanie w książkach obrazków przedstawiających dinozaury. Opisywanie wyglądu dinozaurów.

Figurki dinozaurów, książki o dinozaurach.

N. wspólnie z dziećmi przygotowuje wystawę dinozaurów z figurek przyniesionych przez dzieci. Uzupełnia ją o własne okazy. Udostępnia dzieciom książki o dinozaurach, w których odnajdują one takie same okazy jak figurki znajdujące się na wystawie. Opisują ich wygląd. Starają się odnaleźć największego dinozaura.

Dla każdego dziecka: sylweta dowolnego drapieżnego dinozaura, kredki, spinacze do bielizny.

Dzieci:

- kolorują wyciętą z papieru sylwetę dowolnego drapieżnego dinozaura; przypinają na górze sylwety spinacze do bielizny, czyli kolce, które mają służyć do obrony przed napastnikiem.

Dzieci:

- czytają wyrazy; liczą, ile jest lalek i dinozaurów,
- łączą takie same litery – drukowane i pisane,
- grają na bębenku podany rytm – cicho lub głośno; czytają i wymawiają sylaby,
- piszą litery **I, L** po śladach, a potem – samodzielnie.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. W świecie dinozaurów – słuchanie wiersza A. Widzowskiej *Dinozaury w przedszkolu*.

- Zabawa na powitanie.

Małe obrazki i duże obrazki z dinozaurami dla każdego dziecka (po jednym obrazku).

Dzieci siedzą w kole. N. rozdaje im obrazki z przedstawionymi na nich dinozaurami. Trzyma w ręce takie same obrazki, tylko większe. Podnosi do góry jeden z nich. Dzieci, które mają taki sam obrazek jak N., wstają i zamieniają się miejscami.

- Słuchanie wiersza A. Widzowskiej *Dinozaury w przedszkolu*.

*Kto był mieszkańcem naszej planety
przed milionami odległych lat?*

Biały pudełek? Ach, nie! Niestety.

Do dinozaurów należał świat!

*Na Ziemi ludzi wtedy nie było,
rosły widłaki, skrzypy, paprotki,
za każdym krzakiem coś się czało
i to nie były przymilne kotki...*

Zębate gady, straszne jaszczury

ważyły więcej niż stado słoni,

na łapach miały ostre pazury,

znosiły jaja wielkości dłoni.

Choć brachiozaury jadły rośliny

gęsto rosnące na kontynentach,

tyranozaury z groźnej rodziny

w mig pożerały mniejsze zwierzęta.

Dziś te potwory brykają z nami.

Jak to możliwe? Skąd się tu wzięły?

Mamy rytmikę z dinozaurami?

*Choć meteoryt spadł, nie zginęły?!
Spójrz, sejsmozaury tańczą walczyką,*

a dinuś z jaja wnet się wykluje,

mały diplodok koziołki fika...

Co? Uwierzysz? Przecież żartuję!

Wszyscy się dziwnie poprzebierali,

bo dziś w przedszkolu jest dinobalik!

- Rozmowa na temat wiersza.

Obrazki przedstawiające las jurajski.

N. pyta: *O czym był ten wiersz? Kiedy żyły dinozaury? Jak wyglądał świat, w którym żyły dinozaury? Wskazuje odpowiedni obrazek na tablicy. Jak wyglądały dinozaury? Jak rozmnażały się dinozaury? Jakie nazwy dinozaurów pojawiły się w wierszu? Dlaczego dinozaury wyginęły?* Jeśli jest konieczne, N. uzupełnia wypowiedzi dzieci.

Dinozaury żyły na Ziemi przez ponad 135 milionów lat. To największe zwierzęta, jakie kiedykolwiek zamieszkiwały Ziemię. Nie wszystkie jednak były ogromne i ciężkie. Część z nich miała rozmiary niewielkich ptaków. Dinozaury dzieliły się na roślinożerne, czyli takie, które żywiły się różnego rodzaju roślinami, i drapieżne, których pokarmem było mięso. Dinozaury roślinożerne charakteryzowały się m.in. długą szyją, która umożliwiała im zdobycie wysoko rosnącego pożywienia, np.: listków, gałązek, pędów roślinnych. Dinozaury drapieżne miały ostre zęby i łapy zakończone długimi pazurami, które ułatwiały im schwytywanie zdobyczy. Większość dinozaurów miała ciało pokryte kolcami. Kiedy czuły zagrożenie, kładły się na brzuchu i straszyły atakujących ostrymi kolcami. Do obrony służył dinozaurom również długi i mocny ogon. Młode dinozaury wykluwały się z jaj z twardą skorupą.

Dzieci:

- przyglądają się obrazkowi, rozpoznają przedstawione na nim zwierzęta,
- słuchają tekstu czytanego przez N.,
- słuchają czytanych przez N. nazw poszczególnych dinozaurów, próbują przyporządkować nazwę do odpowiedniego zwierzęcia,

- powtarzają głośno nazwy dinozaurów,
- przy pomocy N. rozpoznają, które z przedstawionych na obrazkach dinozaurów są roślinożerne, a które mięsożerne; odszukują cechy zwierząt, które o tym świadczą.

- Odszukiwanie wśród figurek znajdujących się na wystawie dinozaurów przedstawionych na obrazku. **Figurki dinozaurów, obrazki przedstawiające dinozaury.**

Dzieci odnajdują wśród zgromadzonych na wystawie figurek dinozaurów te, które są przedstawione na obrazku. Z pomocą N. wypowiadają ich nazwy. N. opowiada dzieciom ciekawostki z życia dinozaurów. Uwaga: N. przygotowuje takie obrazki z dinozaurami, jakie figurki znajdują się na przedszkolnej wystawie.

- Zabawa ruchowa *W świecie dinozaurów.*

Odtwarzacz CD, nagranie muzyki w wolnym i w szybkim tempie.

N. dzieli dzieci na dwa zespoły: dinozaury roślinożerne i dinozaury mięsożerne, czyli drapieżniki. Kiedy dzieci usłyszą nagranie muzyki w szybkim tempie – wychodzą roślinożerzy. Poruszają się w szybkim tempie, zatrzymują się, wspinają się na palce – *jedzą liście, gałązki, pędy roślin, które znajdują się wysoko na drzewach.* Przy nagraniu muzyki w wolnym tempie *roślinożerzy uciekają*, a pojawiają się dinozaury mięsożerne. Idą powoli, walczą ze sobą jak drapieżniki – odwracają się plecami i starają się przepchnąć przeciwnika.

Karta pracy, cz. 2, nr 51

Karta pracy, cz. 2, nr 61

Dzieci:

- słuchają informacji o tym, że dinozaury były gadami i wykluwały się z jaj,
- rysują drogę dinozaura do gniazda,
- słuchają nazw dinozaurów,
- powtarzają za N. nazwy dinozaurów.

Zajęcia 2. Zajęcia gimnastyczne – zestaw nr 7 (według M. Markowskiej).

Bębenek, dwie obręcze.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czuźne skrzaty.*
Dzieci maszerują w szybkim tempie po obwodzie koła do rytmu wystukiwanego na bębnie przez N. Gdy instrument milknie, zatrzymują się i wykonują polecenia N:
Skrzaty nasłuchują – dzieci przykładają palce dłoni do uszu i wykonują skłony tułowia w bok,
Skrzaty obserwują – dzieci tworzą z dłoni lornetkę, przykładają ją do oczu i wykonują skręty tułowia w prawą i w lewą stronę,
Skrzaty zobaczyły nadchodzących ludzi i chowają się w wysokiej trawie – dzieci wbiegają do środka koła, siadają w dowolnej pozycji, pochylają głowy i wznoszą proste ramiona w górę. Dźwięk tamburynu oznajmia, że niebezpieczeństwo minęło i można wędrować dalej. Dzieci maszerują po obwodzie koła w przeciwnym kierunku.
- Zabawa bieżna *Płonące obręcze.*
Dzieci przebiegają z jednej strony sali na drugą. N. co jakiś czas wychodzi na środek sali, trzymając w dłoniach *płonące* obręcze, które opiera o podłogę. Zadaniem dzieci jest przejście przez wybraną obręcz tak, by nie dotknąć jej żadną częścią ciała. Utrudnienie: N. trzyma obręcze nad podłogą na różnych wysokościach.
- Zabawa na palcach – *Sięgnij po.*
Dzieci, we wspięciu na palcach, sięgają dłonią wysoko w górę, starają się zdjąć zabawkę z najwyższej półki, na zmianę – prawą ręką, lewą ręką.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Do góry brzuchem.*
Dzieci chodzą po sali na czworakach. Na hasło N.: *Do góry brzuchem* bezpiecznie przetaczają się do leżenia tyłem, trzymając w górze ugięte nogi i ramiona. Utrudnienie: w leżeniu tyłem, trzymają ramiona wzdłuż tułowia, nogi mają ugięte, stopy oparte o podłogę – unoszą biodra do góry.
- Ćwiczenie rozwijające szybkość, z elementem skoku.
Dzieci biegną po obwodzie koła. Na sygnał N. – kłaśniecie w dłonie – wykonują wyskok w górę, odbijając się obunóż od podłogi, po czym biegną dalej. Utrudnienie: na sygnał N. podskokiem wykonują półobrot i biegną w przeciwnym kierunku.

- Ćwiczenia głowy i szyi – *Kto potrafi?*
Dzieci w siadzie skrzyżnym, dłonie mają oparte na kolanach. N. zadaje pytania, a dzieci wykonują odpowiednie ruchy.
Kto potrafi dotknąć uchem ramienia? – wykonują skłony w prawą i w lewą stronę.
Kto potrafi dotknąć brodą klatki piersiowej? – wykonują skłon w przód.
Kto potrafi dotknąć głową pleców? – wykonują skłon w tył.
- Ćwiczenie oddechowe *Łapiemy powietrze*.
Dzieci w siadzie skrzyżnym, wykonują wdech, dmuchają w otwarte dłonie i szybko je złączają, łapiąc powietrze.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Dinozaur drapieżca*.
N. wyznacza teren do zabawy. Wybiera za pomocą dowolnej wylczanki dziecko, które będzie dinozau-rem drapieżcą. Pozostałe dzieci to dinozaury roślinożerne. Spacerują w środku wyznaczonego przez N. miejsca do zabawy. Wyciągają wysoko szyje, starając się dosięgnąć do liści rosnących wyso-ko na drzewach. *Dinozaur drapieżca* stoi poza tym terenem i się przygląda. Na sygnał N. wbiega na teren, po którym spacerują *dinozaury roślinożerne*, i stara się złapać jednego z nich. Jeśli mu się to uda, następuje zmiana ról. Jeśli nie, próbuje dalej.
- Wykonanie sieci ze sznurka. Umieszczenie jej w miejscu umożliwiającym dzieciom bezpośrednią ob-serwację.
Dla każdego dziecka: wiotkie gałązki, zwykły sznurek, sznurek w kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim, żółtym, wycięte z samoprzylepnego papieru kółka w kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim, żółtym.
N. oznacza dzieci wyciętymi z papieru samoprzylepnego kółkami w kolorach: czerwonym, zielonym, niebieskim i żółtym. Dzieci spacerują po ogrodzie, szukając wiotkich gałązek (jeśli takich nie ma na terenie ogrodu, N. musi je wcześniej zgromadzić). Splatają z nich dowolną figurę, np. koło, kwadrat, prostokąt, łącząc je ze sobą sznurkiem w kolorze kółek, którymi są oznaczone. Następnie przeplatają figurę kolorowym sznurkiem tak, jakby tworzyły pajęczą sieć. Tak wykonaną zabawkę umieszczają w ogrodzie, w miejscu dostępnym bezpośredniej obserwacji.
Dotykając sznurka i przyglądając mu się w kolejnych dniach, dzieci dostrzegą, że – w zależności od pogody – jest on np. mokry, suchy, twardy, pokryty szronem lub śniegiem.

III

- Zabawa ruchowa z elementem skoku i podskoku – *Skok w przeszłość*.
Dla każdego dziecka: szarfa, mała piłka.
N. rozdaje dzieciom szarfy w dowolnych kolorach oraz małe piłki. Dzieci układają z szarfy na podłodze kółeczka. Wkładają małe piłki między kolana. Skaczą obunóż po całej sali. Starają się, aby piłki im nie wypadły. Na hasło N.: *Skok w przeszłość* – wskakują do ułożonego z szarfy kółeczka.
- *Odcisk dinozaura* – odciskanie w plastelinie figurki dinozaura.
Dla każdego dziecka: plastelina, figurka dinozaura.
Dzieci formują z plasteliny kształt owalny. Biorą z wystawy swoją figurkę dinozaura lub inną, należącą do kolegi lub koleżanki (po uprzednim uzyskaniu zgody), i odciskają jej kształt. Z pomocą N. podają nazwę. N. opowiada dzieciom o śladach dinozaurów znalezionych w Górach Świętokrzyskich.

- Ślady dinozaurów odnajdujemy w różnych zakątkach Ziemi. Są to np. kawałki kości czy szkieletów. Nazywamy je skamieniałościami. Czasem udaje się również znaleźć odciski łap czy innych części tych zwierząt. To właśnie z tych źródeł czerpiemy wiedzę o dinozaurach. W Polsce, w Górach Święto-krzyskich, także odkryto ślady dinozaurów. Natrafiono tam m.in. na kilkucentymetrowy odcisk łapy sprzed 250 mln lat.
- *Mały archeolog* – poszukiwanie ukrytego w piasku śladu dinozaura.
Modelina (po wykonaniu odcisku dinozaura modelina musi być utwardzona), figurka dinozaura, pla-stikowy pojemnik, piasek.
N. przygotowuje wcześniej odcisk łapy dinozaura (odciśnięty w modelinie ślad łapy jednego z di-nozaurów, które znajdują się na wystawie). Chowa go w pojemniku wypełnionym piaskiem. Dzieci zamieniają się w archeologów. Kolejno szukają ukrytych śladów dinozaura. Przyglądają się odciskowi łapy i próbują rozpoznać, do którego dinozaura z wystawy on należy.

- Modelinę można utwardzić, wkładając ją do piekarnika lub gotując powoli w wodzie.
- Kolorowanie rysunku *W lesie jurajskim*.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karta O, kredki.
Dzieci otrzymują od N. karty z wyprawki. Kolorują rysunek.
- Rozwijanie sprawności ruchowej poprzez zabawę z wykorzystaniem piłki – *Wesołe dinozaury*.
Odtwarzacz CD, nagranie wersji wokalnoinstrumentalnej piosenki *Świat sprzed milionów lat, piłka*.
Zabawę rozpoczyna nagranie piosenki. Dzieci stoją w niewielkich odległościach od siebie. Rzucają do siebie piłkę (do najbliższej stojącej osoby). Kiedy piłka upadnie na podłogę, następuje przerwa w nagraniu muzyki. N. potrząsa dzwoneczkiem. Dziecko, które nie złapało piłki, zajmuje miejsce z boku sali.
- Nauka pierwszej zwrotki piosenki *Świat sprzed milionów lat* na zasadzie echa. Utrwalanie refrenu piosenki (przewodnik, cz. 2, s. 110).

Grudzień, tydzień 1

Dzień 3

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Czarne skarby Ziemi

Przykładowy zapis w dzienniku

- Dinozaur na obrazku* – kolorowanie rysunku, przygotowanie i układanie puzzli. *W lesie jurajskim* – ćwiczenie pamięci. Zapamiętywanie szczegółów obrazków. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.
- Z wizytą pod ziemią* – praca z obrazkiem, inspirowana opowiadaniem S. Karaszewskiego *Węgiel*.
Cele: poznawanie historii węgla; pozyskiwanie wiedzy na temat pracy ludzi wykonujących zawód górnik; budzenie szacunku dla pracy górnika; wzbogacanie słownictwa.
2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Świat sprzed milionów lat*. Cel: umuzykalnianie dzieci.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Stąd do przeszłości. Ślady przeszłości* – rysowanie patykami na ziemi.
- Zabawa ruchowa z piłką, z elementem współdziałania – *Piłka dołem. Jadą, jadą wagoniki* – wykonywanie wagoników z pudełek po zapałkach. Formowanie z krepiny bryłek węgla.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14, IV 15, IV 20

Cele ogólne

- poznawanie historii węgla,
- pozyskiwanie wiedzy na temat pracy ludzi wykonujących zawód górnika,
- wzbogacanie słownictwa,
- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- rozwijanie percepcji słuchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- podaje kolejne etapy powstawania węgla,
- wypowiada się na temat pracy górnika,
- wyjaśnia znaczenie pojęć, np.: *chodniki, lasy tropikalne, torf, metoda odkrywkowa, geolog*,
- śpiewa piosenkę,
- dokładnie powtarza wypowiedziane szeptem zdanie.

Przebieg dnia

I

- Dinozaur na obrazku* – kolorowanie rysunku, przygotowanie i układanie puzzli.
Dla każdego dziecka: rysunek do kolorowania przedstawiający dinozaura, kredki, linijki, nożyczki, koperta.

N. układa na stołach rysunki przedstawiające dinozaury. Dzieci podają ich nazwy – samodzielnie lub z pomocą N. Kolorują rysunki. Następnie z tyłu obrazków rysują kilka linii za pomocą linijki, przecinają obrazki wzdłuż nich. Wkładają puzzle do kopert. Zamieniają się kopertami z dzieckiem, które wykonało inne puzzle, i je układają.

- *W lesie jurajskim* – ćwiczenie pamięci.

Kolorowe koraliki, plastikowe pudełko, obrazek przedstawiający las jurajski, zegar z sekundnikiem.

Dzieci siedzą przy stole. N. umieszcza w pudełku kolorowe koraliki. Pokazuje dzieciom obrazek przedstawiający las jurajski. Dzieci przyglądają się obrazkowi, starają się zapamiętać jak najwięcej szczegółów. N. odmierza na zegarze czas – na wykonanie zadania dzieci mają 1 minutę. Po upływie tego czasu N. odwraca obrazek tak, aby nie było widać tego, co jest na nim narysowane. Dzieci kolejno podają zapamiętane szczegóły. N. sprawdza poprawność odpowiedzi, ale nie pokazuje dzieciom obrazka. Za każdy dobrze zapamiętany szczegół dzieci dostają jeden punkt, czyli biorą z pudełka 1 koralik. Następnie liczą koraliki i wskazują zwycięzcę.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. Z wizytą pod ziemią – praca z obrazkiem, inspirowana opowiadaniem S. Karaszewskiego *Węgiel*.

- Zabawa na powitanie.

Dzieci stoją w kole. Mówią krótką rymowaną, wykonując ruchy zgodne z wypowiedzianymi słowami: *Uklon w lewo* (dzieci wykonują uklon, odwracając się w stronę kolegi stojącego po lewej stronie), *uklon w prawo* (dzieci wykonują uklon, odwracając się w stronę kolegi stojącego po prawej stronie), *niech nam wszyscy biją brawo* (wszyscy biją sobie brawo).

- Słuchanie opowiadania S. Karaszewskiego *Węgiel*.

Książka (s. 28–29) dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą w kole. Otwierają książki i słuchają opowiadania czytanego przez N.

– *Dziadku, co to za obrazek na tej bryle węgla? – spytała Ada.*

Dziadek siedział na fotelu przed starym piecem kaflowym, w którym palił patykami, drewnem. A gdy nadchodziła zima – dorzucał do paleniska kilka brył węgla. Wielkimi szczypcami dokładał właśnie bryłę węgla, gdy Ada dostrzegła na niej niezwykle rysunek.

– *Wygląda na paproć – powiedział dziadek.*

– *Skąd się tu wzięła? – zdziwiła się Ada.*

– *O, to bardzo długa historia – zaczął dziadek. – Cofnijmy się w czasie o setki milionów lat...*

– *Kiedy żyły dinozaury?*

– *Tak, do czasów dinozaurów i jeszcze dawniej – kiedy nie było jeszcze dinozaurów, a ich przodkowie, prehistoryczne płazy i gady, wyszły z wody i zaczęły podbijać lądy. Na ziemi rosły tropikalne lasy. A w lasach tych nie było jeszcze takich drzew jak dzisiaj. Rosły wielkie paprocie, skrzypy i widłaki. Latały ogromne motyle i ważki. A w morzu pływały ogromne gady pływające, krokodyle i rekiny.*

– *Krokodyle i rekiny, takie jak dzisiaj?*

– *O wiele większe! I o wiele groźniejsze! A na lądach rosły bujne lasy tropikalne, zieleni pokrywała każdy skrawek ziemi. Rośliny z czasem obumierały, w tym samym miejscu wyrastały następne. Coraz grubsza warstwa szczątków roślinnych, sprasowana, po setkach lat zamieniła się w torf. Niektórzy używają torfu jako nawozu do ogrodu, ale można używać torfu jako opału, choć to nie najlepszy opał. Lasy wciąż rosły, warstwa torfu stawała się coraz grubsza, sprasowana. Przez ogromny ciężar torf po tysiącach lat zamienił się w węgiel brunatny.*

– *W taki węgiel do twojego pieca?*

– *Nie, węgiel brunatny daje mało ciepła. Muszą być specjalne piece. Węgiel brunatny wydobywa się w okolicach Bełchatowa. Jest tam największa w Polsce dziura w ziemi, bo tam węgiel brunatny wydobywa się metodą odkrywkową. Zdejmuje się warstwę ziemi z wierzchu, ogromne koparki wykopują węgiel brunatny w głębokim dole, a ciężarówki wywożą go do elektrociepłowni w Bełchatowie i w inne miejsca w Polsce.*

– *A jak wygląda węgiel brunatny?*

– *Jest brunatnego koloru, miękki i łatwo się kruszy.*

– *A ten twój węgiel?*

– Żeby węgiel brunatny przeobraził się w kamienny, trzeba wielu milionów lat i ogromnego ciśnienia, które sprasuje pozostałości roślin w twardy czarny kamień, jak ten! Węgiel kamienny powstawał na dużej głębokości, kilkaset metrów albo nawet kilku kilometrów pod ziemią, przywalony ogromną masą skał. W Polsce największe złoża węgla kamiennego są na Górnym Śląsku.

– I chodziły po nim dinozaury?

– Gdy żyły dinozaury, dzisiejszy węgiel mógł być jeszcze bujnie rosnącym lasem!

– A mamuty, mastodonty, nosorożce włochate i tygrysy szablaste?

– To zwierzęta z epoki lodowcowej. Drzewa i rośliny z epoki lodowcowej utworzyły torfowiska. Dlatego na torfowiskach czasami można znaleźć dobrze zachowane mumie zwierząt z tej epoki.

– Dziadku, a skąd ty to wszystko wiesz?

– Jestem geologiem, a geolog wie bardzo dużo o ziemi, jej historii i surowcach naturalnych.

– Czy to prawda, że tropiłeś dinozaury?

– Tak, to prawda! – uśmiechnął się dziadek. – Wytropiłem dinozaury w Górach Świętokrzyskich. Chodziły tam kilkadziesiąt milionów lat wcześniej. Znalazłem ich ślady na kamiennych blokach w kamieniołomach. Pracowałem wtedy w Państwowym Instytucie Geologicznym w Warszawie. Tam, w muzeum, możesz obejrzeć moje znaleziska. Dowiesz się też wszystkiego o węglu, o dinozaurach i o zwierzętach z epoki lodowcowej.

– Węgiel nadaje się tylko do palenia?

– Nie tylko. Właściwie szkoda, że większość wydobytego węgla puszcza się z dymem. Szkoda go na opał. A poza tym dym węglowy zanieczyszcza środowisko. Węgiel kamienny to cenny surowiec, z którego wytwarza się lekarstwa, kosmetyki, różne tworzywa sztuczne. Czy wiesz, Adziu, jaka jest najdoskonalsza postać węgla?

– No, torf, węgiel brunatny, węgiel kamienny... Jest jeszcze inny?

– Tak, są jeszcze kryształy węgla bardzo piękne i bardzo rzadkie. Diamenty. To węgiel w najczystszej postaci. To najtwardszy minerał, który może zarysować i przeciąć najtwardszy kamień oraz żelazo i szkło.

– A diamenty to brylanty?

– Duże, ładne diamenty można oszlifować i wtedy stają się brylantami. Bardzo cennymi kamieniami, które oprawia się w złoto i platynę. Największe i najpiękniejsze tkwią w królewskich koronach, koliach i naszyjnikach. Zdobią dłonie w pierścionkach.

– Diamenty i brylanty to też węgiel...

– Tak, węgiel w postaci kryształu.

– Czy diamentami można palić w piecu jak zwykłym węglem?

– Prawdę mówiąc, diamenty palą się bardzo dobrze. Ale byłby to najdroższy opał na świecie!

Pierwszy tropy dinozaurów w Polsce (w 1959 r.) odkrył w Górach Świętokrzyskich doc. dr Władysław Karaszewski. Stworzył on polską szkołę tropicieli dinozaurów. W miejscach odkryć Władysława Karaszewskiego i jego uczniów powstają dinoparki. Pierwszy założono w Bałtowie, w przełomie rzeki o nazwie Kamienna (niedaleko Skarżyska-Kamiennej).

- Rozmowa na temat opowiadania.

Książka (s. 28–29) dla każdego dziecka, mapa Polski, próbka torfu, zdjęcie przedstawiające kopalnię węgla brunatnego.

Dzieci przyglądają się ilustracjom w książce, odpowiadają na pytania N.

N. pyta: *W jaki sposób dziadek ogrzewał swoje mieszkanie? O co Ada zapytała dziadka? Jak wyglądały lasy tropikalne?* N. wyjaśnia pojęcie *las tropikalny*, jeśli dzieci go nie znają. *W jaki sposób w bryle węgla odcisnął się liść paproci? Jakie zwierzęta zamieszkiwały wtedy lasy, a jakie żyły w wodzie? Jak powstał węgiel brunatny?* N. pokazuje na mapie Polski miejsca, w których znajdują się największe kopalnie węgla brunatnego. Wyjaśnia dzieciom pojęcie *torf*. Pokazuje go. Pyta: *Jak wydobywa się węgiel brunatny? Umieszcza na tablicy zdjęcie przedstawiające kopalnię węgla brunatnego. Jak powstał węgiel kamienny? Dlaczego węgiel kamienny powstał później niż węgiel brunatny? Co było pierwsze: dinozaury czy węgiel? Kim był dziadek Ady? Czym zajmuje się geolog? Gdzie można poznać historię dinozaurów, węgla czy epoki lodowcowej? Gdzie w Polsce odkryto ślady dinozaurów?* Chętne dziecko pokazuje na mapie Góry Świętokrzyskie. *Jakie produkty powstają z węgla?* Dzieci wskazują je w książce. *Skąd się wzięły diamenty?*

- Porównywanie bryłek węgla – kamiennego i brunatnego.

Bryłki węgla – kamiennego i brunatnego, szkła powiększające.

N. pokazuje dzieciom bryłki węgla – brunatnego i kamiennego. Dzieci oglądają je z użyciem szkieł powiększających, dotykają ich, wyciągają wnioski. Podają różnice.

Wnioski: węgiel brunatny jest bardziej miękki niż kamienny, łatwo się kruszy, jest ciemny, ale nie czarny, ma połysk, jest wilgotny.

- Zabawa ruchowa *Jedziemy na Śląsk*.

Plastikowy patyczek, łagodnie zakończony.

Dzieci siedzą w kole. Mają zamknięte oczy. N. zaprasza dzieci w podróż pociągiem do śląskich kopalni. Kolejno dotyka ręki dzieci plastikowym patyczkiem. Dziecko, które poczuło dotyk, wstaje i dołącza do N., ustawiając się za nim w *pociąg*. Kiedy wszystkie dzieci dołączą już do zabawy, *pociąg* porusza się w zmiennym tempie: szybko – kiedy jedzie pusty, wolno – kiedy wiezie węgiel. Podczas *załadowywania węgla pociąg się zatrzymuje*. O tempie jazdy pociągu decyduje N., wydając odpowiednie polecenia.

Karta pracy, cz. 2, nr 52

Karta pracy, cz. 2, nr 62

Mapa Polski, zdjęcie przedstawiające kopalnię węgla kamiennego.

Dzieci:

– oglądają zdjęcia przedstawiające kopalnię węgla kamiennego i pracujących w niej górników (zwracając uwagę na używane przez nich narzędzia),	
– wypowiadają się na temat zdjęcia kopalni węgla kamiennego (N. pokazuje na mapie Polski, gdzie znajdują się kopalnie węgla kamiennego),	
– porównują wygląd kopalni węgla kamiennego z kopalnią węgla brunatnego,	
– czytają z N. wyrazy: kilof, kask, wagony ,	
– zwracając uwagę na wygląd kilofa i kasku; zastanawiają się, dlaczego są one właśnie tak wykonane,	
– kończą rysować tory dla pociągów.	– piszą po śladach poznanych liter, czytają wyrazy z N.

- Opisywanie stroju górnika. Porównywanie strojów górnika – galowego i roboczego.

Zdjęcia przedstawiające górnika w stroju roboczym i stroju galowym, zdjęcia przedstawiające narzędzia niezbędne górnikowi do pracy.

N. umieszcza na tablicy zdjęcia przedstawiające górnika w stroju galowym i w stroju roboczym. Dzieci opisują jego wygląd. Wskazują wymienione przez N. elementy stroju roboczego: kombinezon, kask z lampą górniczą, wysokie buty. N. informuje dzieci o święcie górników – Barbórcie. W kalendarzu wskazuje jego datę. Wyjaśnia, że wtedy górnicy zakładają strój galowy. Pyta: *Jak myślicie, dlaczego górnicy mają swoje święto? Dlaczego praca górników jest niebezpieczna? Dlaczego praca górników jest bardzo ważna?* Zwraca uwagę na konieczność szanowania pracy górników.

Strój górniczy – zarówno ten roboczy, jak i galowy – uległ dużym zmianom. Kiedyś górnicy ubierali się do pracy w luźną bluzę i szerokie spodnie. Takie ubranie pozwalało im na swobodę ruchów. Na głowę zakładali sztywną czapkę, która chroniła ich przed urazami. Czasem naciągali również kaptur, który połączony był z dłuższą lub krótszą peleryną. Zabezpieczał on górników przed ciekącą ze stropu wodą. Do bioder przypinali gumowy fartuch. W obecnym galowym stroju górnika są elementy dawnego stroju roboczego. Czapka, nazywana czako, przypomina dawną sztywną czapkę górniczą. Pióropusz to nic innego jak miotełka z ptasich piór, którą górnik wymiatał gruz z otworów. Peleryna przypomina pelerynę sprzed lat, która chroniła przed wodą. W godle górników są perlik (młot) i żelazko (krótki kilof), które służyły do rozbijania węgla. W godle perlik leży na kilofie. Barwami górników są zieleń i czerń. Zieleń symbolizuje tęsknotę za zielenią lasów i pól, a czerń symbolizuje ciemności.

- Zachęcenie dzieci do pozyskania od rodziców wiedzy na temat sposobu ogrzewania domów rodzinnych.

N. zachęca dzieci do rozmów z rodzicami na temat sposobu ogrzewania ich domów rodzinnych oraz porównania go z ogrzewaniem domu przez dziadka Ady.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawy przy piosence *Świat sprzed milionów lat*.

- Próby nucenia melodii piosenki *Świat sprzed milionów lat* na sylabach: *la, la, la*.
- Zabawa wyrabiająca umiejętność reagowania ruchem na zmiany dynamiczne – *Przebudzenie*.
Dowolny instrument perkusyjny.

Na środku sali dzieci – *śpiące dinozaury* przechodzą do przysiadu. N. wykonuje akompaniament na dowolnym instrumencie. Akompaniament wykonany cicho oznacza, że *dinozaury śpią*. Muzyka staje się coraz głośniejsza – *dinozaury się budzą*, powoli przechodzą do pozycji stojącej, przeciągają się i rozglądają. Głośne dźwięki – dinozaury rozpoczynają wędrówkę, przemieszczając się w dowolnych kierunkach.

- Nauka piosenki *Świat sprzed milionów lat* (przewodnik, cz. 2, s. 110).
- Ćwiczenia rozśpiewujące na sylabach: *di, do, du*.
- Utrwalanie pierwszej zwrotki i refrenu, nauka kolejnych zwrotek.
- Śpiewanie z podziałem na grupy.
- Ćwiczenia *Powtórz, co mówię* – rozwijanie percepcji słuchowej.

Dzieci zajmują dowolne miejsca na dywanie. N. podchodzi do wybranego dziecka i szeptem wypowiada mu do ucha zdanie. Zadaniem dziecka jest zaprezentowanie ruchem treści zdania. Przykładowe zdania:
Dinozaur jest zły.

Groźne zwierzę skrada się po cichu.

Ptak frunie raz wysoko, raz nisko.

Pies cieszy się, kiedy widzi swojego pana.

Pajac wesoło skacze i wykonuje różne figury.

- Zabawa *Szybko – wolno* – reagowanie na zmiany tempa.

Bębenek.

Zabawa może zostać przeprowadzona w przedszkolnym ogrodzie. Dzieci maszerują za N. grającym na bębnie w różnym tempie i z różnym natężeniem:

– mocne uderzenie – dzieci ustawiają się na okręgu koła,

– szybkie uderzenia w rytmie ósemek – biegają drobnymi krokami za N.,

– uderzenia wolne, w rytmie półnut – przeskakują z nogi na nogę,

– uderzenia w rytmie ćwierćnut – maszerują zgodnie z tekstem B. Formy:

Idę w tył, idę w przód, tupu, tupu, tupu, tup. (2 x)

Teraz w lewo, potem w prawo maszeruję sobie żwawo. (2 x)

- Ćwiczenia *Rodziny dinozaurów* – rozwijanie koordynacji słuchowo-wzrokowej.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki, dla każdego dziecka: duży kolorowy klocek (jednakowy dla każdego dziecka), naklejki z obrazkiem dinozaura (od jednej do trzech).

Każde dziecko otrzymuje klocek. Na wybranym przez siebie boku umieszcza naklejkę z obrazkiem dinozaura (jedną, dwie lub trzy, zgodnie z poleceniem N.). Klocki, odwrócone naklejkami do dywanu, znajdują się w dowolnych jego miejscach. W rytmie nagrania muzyki dzieci maszerują pomiędzy klockami. Podczas przerwy w nagraniu zatrzymują się obok najbliższej leżącego klocka. Zabierają go i dobierają się w pary. Stawiają klocek na klocku. N. zwraca się do dzieci:

Teraz stoją przed wami domki, w których mieszkają dinozaury.

- *Ile dinozaurów mieszka na parterze waszego domku?*
- *Ile dinozaurów mieszka na piętrze waszego domku?*
- *Ile dinozaurów mieszka w waszym domku?*

Zabawa zostaje powtórzona kilka razy. Dzieci za każdym razem wybierają inne klocki.

Liczbę dinozaurów N. dostosowuje do możliwości dzieci.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Stąd do przeszłości*.

Małe tekturowe pudełko.

Dzieci są ustawione w rzędzie. N. wyznacza linię rzutu. Proponuje wszystkim podróż do przeszłości. O ile milionów lat się przesuną, będzie wiadomo wtedy, gdy dzieci rzucą pudełkiem przed siebie. Wręcza pierwszemu dziecku małe tekturowe pudełko. Dziecko stara się rzucić je jak najdalej. N. mierzy krokami odległość od linii rzutu do miejsca, gdzie upadnie pudełko. Dzieci pomagają liczyć. N. zapisuje wynik na kartce. Po wykonaniu zadania przez wszystkie dzieci N. ogłasza, kto przeniósł się w czasie najdalej. Wspólnie zastanawiają się, jak wyglądał wtedy świat.

- *Ślady przeszłości* – rysowanie patykiem na ziemi.

Dzieci starają się narysować patykiem na ziemi odcisk z prehistorycznych czasów, np. ślad łapy dinozaura, odcisk liścia paproci. Jeśli wykonanie zadania nie będzie możliwe, bo np. ziemia zamarzła,

N. nawiązuje z dziećmi rozmowę o wpływie mrozu na twardość ziemi. Dzieci sprawdzają, czy w każdym miejscu podłoże jest tak samo twarde. N. proponuje wykonanie zadania dotyczącego rysowania patykiem w innym dniu.

III

- Zabawa ruchowa z piłką, z elementem współdziałania – *Piłka dołem*.

Dwie małe piłki.

Dzieci siedzą w kole w siadzie skulnym. N. podaje piłkę do dziecka siedzącego po jego prawej stronie, przekładając ją pod swoimi kolanami. Dziecko w ten sam sposób przekłada piłkę i podaje do siedzącego po swojej prawej stronie kolegi lub do koleżanki. Zabawa kończy się, kiedy piłka wróci do N.

- *Jadą, jadą wagoniki* – wykonywanie wagoników z pudełek po zapałkach. Formowanie z krepiny brytek węgla.

Dla każdego dziecka: pudełko po zapałkach (środkowa część), papier kolorowy, nożyczki, klej, kółka wycięte ze sztywnego papieru, czarna krepina.

N. przygotowuje na stołach przybory plastyczne. Dzieci wykonują wagoniki z pudełek po zapałkach. Oklejają pudełka papierem kolorowym. Dokleją kółka. Z czarnej krepiny formują małe kulki – *brytki węgla*. Wkładają je do wagoników. Następnie ustawiają wagoniki w pociągi. Liczą, ile jest wagoników. Wskazują pierwszy... drugi... piąty wagonik...

Grudzień, tydzień 1

Dzień 4

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Jeszcze trochę o węglu i o kopalniach

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Utrwalanie etapów powstawania węgla. *W poszukiwaniu grudki węgla* – odnajdywanie wyciętych z papieru grudek węgla o takim samym kształcie. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.
- II.1. *Podróż do kopalni* – zajęcia matematyczne. Cele: utrwalanie wiedzy na temat kopalni; określanie bogactw naturalnych występujących w danych regionach Polski; porównywanie liczebności zbiorów; wprowadzenie znaków matematycznych: =, >, < oraz stosowanie ich w sytuacjach zadaniowych.
 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7. Cele: rozwijanie świadomości własnego ciała i przestrzeni.

Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa *Bączek*. Rozpoznawanie i obserwowanie gawrona. Poznawanie ciekawostek na jego temat.
- III. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Przenieś brytkę*. Słuchanie *Miotlarza* – ludowego tańca śląskiego. Zabawa przy muzyce. Poznawanie tradycyjnych strojów śląskich. *Opowieść o dinozaurach* – obrazowanie tekstu grą na instrumencie.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, **IV 15**

Cele ogólne

- utrwalanie wiedzy na temat kopalni,
- porównywanie liczebności zbiorów,
- **wprowadzenie znaków matematycznych: =, >, < oraz stosowanie ich w sytuacjach zadaniowych,**
- rozwijanie świadomości własnego ciała i przestrzeni.

Cele operacyjne

Dziecko:

- opisuje wygląd kopalni: soli, siarki i rud żelaza,
- liczy elementy w zbiorach; wskazuje, gdzie jest mniej elementów, gdzie więcej elementów, a gdzie – tyle samo,

- rozpoznaje znaki matematyczne: =, >, < oraz stosuje je poprawnie w sytuacjach zadaniowych,
- wykonuje ćwiczenia według instrukcji podanej przez N.

Przebieg dnia

I

Karta pracy, cz. 2, nr 53	Karta pracy, cz. 2, nr 63
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądają obrazki, – opowiadają, jak powstał węgiel, – nazywają produkty otrzymane w wyniku przeróbki węgla kamiennego, kolorują rysunki, – słuchają wiersza M. Terlikowskiej <i>Paprocie tutaj rosły</i>. 	

- W poszukiwaniu grudki węgla – odnajdywanie wyciętych z papieru grudek węgla o takim samym kształcie.

Dla każdego dziecka: kartka z narysowanymi konturami bryłek węgla o różnych kształtach (liczba grudek węgla na poszczególnych kartkach powinna wynosić od 1 do 6), wycięte z czarnego papieru szablony bryłek węgla w takim samym kształcie, jak ich kontury narysowane na kartkach, koperta.

Dzieci siedzą przy stole. N. wręcza im narysowane na kartce kontury kilku bryłek węgla o różnych kształtach oraz odpowiadające im szablony, wycięte z czarnego papieru i umieszczone w kopertach (dzieci siedzące przy jednym stole powinny otrzymać narysowaną na kartce różną liczbę konturów bryłek węgla, aby potem mogły porównać ich liczebność między sobą). Dzieci dopasowują szablony do narysowanych grudek węgla, liczą je. Porównują ich liczbę między sobą. Określają, kto ma więcej, kto mniej, a kto tyle samo narysowanych grudek węgla.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. Podróż do kopalni – zajęcia matematyczne.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci wypowiadają rymowankę I. Fabiszewskiej i wykonują odpowiednie ruchy.
Do kopalni w dół zjeżdżamy (wykonują przysiad), *bo zadanie ważne mamy* (podnoszą się i stają z wyprostowanymi plecami).
- Zabawa dydaktyczna *Wagoniki jadą w świat*.

Dla każdego dziecka: wycięte z papieru samoprzylepne koło w jednym z kolorów: żółtym (liczba kół np. 6), białym (liczba kół np. 4), czarnym (liczba kół np. 6), brązowym (liczba kół np. 5), pomarańczowym (liczba kół np. 3), odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Świat sprzed milionów lat*.

N. proponuje dzieciom zabawę w przewóz różnych surowców z kopalni do fabryki. Oznacza dzieci wyciętymi z papieru samoprzylepnego kołami w kolorach: żółtym – siarka, białym – sól, czarnym – węgiel kamienny, brązowym – węgiel brunatny, pomarańczowym – rudy żelaza. Włącza nagranie piosenki, której dzieci uczą się w tym tygodniu. Wagoniki tworzą małe, jednokolorowe pociągi i ruszają w drogę. Podczas przerw w muzyce N. zadaje pytania, np.: *Ile jest wagoników wiozących sól? Których wagoników jest mniej: tych, które wiozą rudę żelaza, czy tych, które wiozą węgiel brunatny? Ile jest wagoników wiozących siarkę? Których wagoników jest więcej: tych, które wiozą sól, czy tych, które wiozą siarkę?* N. może zadać więcej pytań, o ile dzieci będą przejawiały zainteresowanie.

Karta pracy, cz. 2, nr 54	Karta pracy, cz. 2, nr 64
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczą wagoniki w każdej grupie, – rysują odpowiednią liczbę kropek w kwadratach pod obrazkami, – kolorują na czerwono kwadracik z największą liczbą kropek, a na zielono – kwadracik z najmniejszą liczbą kropek, – łączą grudki węgla kamiennego – od najmniejszej do największej, – kończą rysować wagoniki według wzoru, kolorują je. 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – liczą kilofy, kaski, dinozaury, – nakleją odpowiednie liczby odszukane wśród naklejek, – kolorują okienka z liczbami wskazującymi liczbę wagoników w każdej grupie, – kolorują pociąg, – określają, gdzie i o ile jest więcej wagonów na karcie: po prawej czy po lewej stronie.

- Zabawa ruchowa *Gorące węgielki*.

Dla każdego dziecka: kartoniki z narysowanymi na nich bryłkami węgla i kropkami (dla 5-latków) lub cyframi (dla 6-latków) od 1 do 6, sylwety wagoników, na których znajdują się kropki i cyfry w takiej samej liczbie jak na bryłkach węgla, odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki.

N. wręcza każdemu dziecku kartonik z narysowaną bryłką węgla i umieszczonymi na niej kropkami lub liczbami. Na podłodze układa sylwety wagoników, na których także znajdują się kropki i liczby. Włącza nagranie dowolnej muzyki. *Bryłki węgla są przesuwane przez górnika w różne strony* – dzieci poruszają się po sali w rytm nagrania muzyki. Podczas przerwy w nagraniu muzyki bryłki węgla przyciągają się do transportu – stają przy wagoniku, który ma taką samą liczbę kropek lub taką samą liczbę.

Karta pracy, cz. 2, nr 55

Zapoznanie ze znakami: <, >, =

Dzieci:

- odszukują sześć różnic pomiędzy obrazkami, zaznaczają je na dolnym obrazku.

Po wykonaniu zadania zajmują się cichą zabawą w kąciakach zainteresowań.

- Przeporządkowanie odpowiednich liczb do bryłek węgla wyciętych z papieru. Porównywanie liczebności zbiorów.

Dla każdego dziecka: koperta, bryłki węgla wycięte z czarnego papieru, kartoniki z liczbami od 1 do 6.

Dzieci siedzą w kole. N. rozdaje im koperty, w których znajdują się wycięte z czarnego papieru grudki węgla oraz kartoniki z liczbami od 1 do 6. Dzieci wyjmują zawartość kopert i układają przed sobą. N. opowiada: *W pewnym jednopiętrowym domu były dwa piece. Jeden miał kolor szary, więc domownicy nazywali go Szarusiem. Drugi był czerwony, więc kiedy ktoś szedł wrzucić do niego opał, mówił: „Idę dać jeść Rudzikowi!”. W obydwóch piecach palono węglem kamiennym. Najczęściej zajmował się tym dziadek. Rano wrzucał do pieca Szarusia pięć bryłek węgla, a do Rudzika – sześć grudek.* Dzieci układają w jednym rzędzie wycięte z papieru bryłki węgla kamiennego, robiąc między nimi niewielkie odstępki. *Opał dla Szarusia leży z lewej strony dziecka, a opał dla Rudzika – z prawej.* Dzieci liczą bryłki węgla i układają pod nimi kartoniki z odpowiednimi liczbami. N. pyta: *Do którego pieca dziadek włożył mniej grudek węgla?*

- Zapoznanie ze znakiem <.

Kartonik ze znakiem <, kartoniki z liczbami od 1 do 6.

N. pokazuje dzieciom znak <. Wyjaśnia, że takim znakiem można zastąpić słowo *mniej*. Pyta, co dzieciom przypomina ten znak. Wyjaśnia, że *znak ten jest podobny do dziobka ptaka. Otwiera on się zawsze w tę stronę, z której jest więcej jedzenia.* Dzieci rysują znak < palcem w powietrzu i na dywanie. Następnie układają znak pomiędzy liczbami 5 i 6 i wspólnie z N. czytają: *pięć to mniej niż sześć (5 < 6).*

- Zapoznanie ze znakiem >.

Dla każdego dziecka: kartonik ze znakiem >, kartoniki z liczbami od 1 do 6, kawałki kolorowego sznurka.

N. kontynuuje opowieść. *W południe dziadek włożył do Szarusia 4 bryłki węgla, a do Rudzika – 3 bryłki węgla.* Dzieci układają bryłki węgla zgodnie z opisem. Podpisują je kartonikami z liczbami. N. pyta: *Czy dziadek włożył do pieców tyle samo bryłek węgla? Gdzie wrzucił więcej bryłek?* Pokazuje dzieciom znak >. Wyjaśnia, że *takim znakiem można zastąpić słowo więcej.* Pyta, co im przypomina ten znak. Dzieci układają znak > z kolorowych sznurków. Następnie biorą kartonik ze znakiem > i układają pomiędzy kartonikami z liczbami 4 i 3. Wspólnie z N. czytają: *cztery to więcej niż 3 (4 > 3).*

- Zapoznanie ze znakiem =.
Dla każdego dziecka: kartonik ze znakiem =, kartoniki z liczbami od 1 do 6, dwa białe paski papieru.
N. kontynuuje opowieść. *Wieczorem dziadek włożył do Szarusia pięć bryłek węgla. Do Rudzika też włożył pięć bryłek węgla. W całym domu było ciepłutko i przytulnie.* Dzieci układają odpowiednią liczbę bryłek węgla. N. pyta: *Ile bryłek węgla włożył dziadek do jednego pieca, a ile do drugiego pieca? Czy gdzieś włożył mniej lub więcej grudek?* Dzieci podpisują bryłki węgla odpowiednimi liczbami. N. pokazuje znak =. Wyjaśnia, że zastępuje on wyrażenie *tyle samo*. Dzieci układają z białych pasków papieru znak =. Następnie umieszczają go pomiędzy kartonikami z liczbami 5 i 5. Czytają z N.: *pięć to tyle samo co pięć (5 = 5).*
- Karta pracy, cz. 2, nr 65.
Dzieci:
 - odczytują zapisy: $6 = 6$, $5 < 6$, $4 > 3$,
 - oglądają obrazki, przyklejają odpowiednie liczby i znaki, odczytują zapisy,
 - dorysowują węgiel na wagonach, kolorują wagony.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 (przewodnik, cz. 2, s. 117).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Bączek*.
N. wyznacza plac do zabawy. Dzieci swobodnie biegają, starając się nie potrącić innego dziecka. Na sygnał N. zatrzymują się, wyciągają ręce w bok i obracają się dookoła własnej osi (jak bączek). Na ponowny sygnał N. przystają i ponownie rozpoczynają bieg.
- Rozpoznawanie i obserwowanie gawrona. Poznawanie ciekawostek na jego temat.
Dzieci obserwują ptaki. Rozpoznają znane gatunki. N. przypomina dzieciom, jak wygląda gawron. Zwraca uwagę, że jego kolor jest taki sam jak kolor węgla. Dzieci szukają gawrona wśród innych ptaków. N. opowiada im ciekawostki na jego temat.

III

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Przenies bryłkę*.
Kręgle, krążek, woreczek.
Dzieci stoją w dwóch rzędach. N. wyznacza linię startu. Ustawia przed każdym rzędem, wzdłuż drogi, którą mają pokonać dzieci, np. kręgle. Pierwsze dziecko z każdego rzędu otrzymuje krążek. Układa na nim woreczek – *bryłkę węgla*. Dziecko idzie slalomem w jedną i w drugą stronę pomiędzy kręglami, trzymając w ręce krążek i uważając, aby nie spadł z niego woreczek – *bryłka węgla*. Kiedy wykona zadanie i dotrze do swojego zespołu, przekazuje krążek z woreczkiem kolejnemu dziecku.
- Słuchanie *Miotlarza* – ludowego tańca śląskiego. Zabawa przy muzyce. Poznawanie tradycyjnych strojów śląskich.

Odtwarzacz CD, nagranie *Miotlarza*, zdjęcia przedstawiające śląski strój ludowy, zeszyt *Wymyślanki-nazywanki*.

N. włącza dzieciom nagranie *Miotlarza* – ludowego tańca śląskiego. Dzieci określają tempo utworu. Zauważają, że dzieli się on na części – wolną i szybką. N. proponuje zabawę przy muzyce. Dzieci stają w parach naprzeciwko siebie (środek pozostaje pusty). Osoba, która nie ma pary, przyjmuje rolę miotlarza, który trzyma w ręce szczotkę lub mopa. Podczas wolnej części utworu zamiata on podłogę, przechadzając się pomiędzy jednym a drugim szeregiem dzieci, które tańczą w miejscu według własnego pomysłu. Kiedy muzyka zmienia się na szybką, miotlarz odkłada szybko szczotkę lub mopa i stara się znaleźć sobie parę. Dzieci tańczą w parach, a osoba, która została bez pary, przejmuje rolę miotlarza i tańczy ze szczotką lub z mopem. Zabawę można powtórzyć kilkakrotnie. Następnie N. pokazuje dzieciom śląski strój ludowy. Dzieci omawiają jego poszczególne elementy oraz opisują wygląd. N. wyjaśnia znaczenie słowa *ludowy*. Prosi dzieci o znalezienie innego określenia dla tego pojęcia. Propozycje dzieci zapisuje w zeszycie *Wymyślanki-nazywanki*.

- *Opowieści o dinozaurach* – obrazowanie tekstu grą na instrumentach.
Odtwarzacz CD, nagranie melodii o pogodnym charakterze, instrumenty perkusyjne (po jednym dla każdego dziecka z każdej grupy): tamburyny, talerze, trójkąty, marakasy, kastaniety, bębenki.
Dzieci zajmują miejsca w półkolu. Zostają podzielone na grupy. Każda grupa otrzymuje inny rodzaj instrumentów.
N. rozpoczyna opowiadanie. Wskazane przez N. dzieci grają na instrumentach.
Dawno, dawno temu żyło na świecie wiele gatunków dinozaurów. Mieszkały na terenach pokrytych bujną zielenią. Wysokie drzewa i krzewy zachwycały swym wyglądem. Każdego dnia dinozaury wychodziły z ukrycia (nagranie muzyki o łagodnym charakterze, wybrane przez N.).
Miały ogromne łapy i były bardzo ciężkie. (tamburyn)
Kiedy stąpały po ziemi, wszystko wokoło drżało. (talerze)
Niektóre miały długie szyje. Zjadały gałęzie rosnące wysoko na drzewach. (marakasy)
Te, które miały skrzydła, fruwały jak ptaki. (trójkąty)
Niektóre biegały drobnymi krokami. (bębenki)
Inne podskakiwały jak kangury. (kastaniety)
Istniały gatunki, które potrafiły świetnie pływać. Zanurzały swoje ogromne ciała w głębinach mórz i oceanów, szukając w wodzie ochłody i pożywienia. (tamburyn, tremolo)
Zabawę można przeprowadzić, ilustrując treść ruchem.

Grudzień, tydzień 1

Dzień 5

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Imieniny Mikołaja

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Oglądanie obrazka przedstawiającego zaprzęg Świętego Mikołaja. Układanie zdań związanych z obrazkiem. Liczenie słów w zdaniu. *Renifery z zaprzęgu Świętego Mikołaja* – poznawanie imion reniferów ciągnących zaprzęg Świętego Mikołaja. Rozwijanie analizy i syntezy słuchowej. Kolorowanie rysunku przedstawiającego postać Rudolfa. Słuchanie ciekawostek o Rudolfie. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.
- II.1. *Spotkanie z Mikołajem* – quiz wiedzy o Świętym Mikołaju. Cele: kultywowanie polskich tradycji, słuchanie opowieści o św. Mikołaju, rozwijanie mowy.
2. *Prezenty dla Mikołaja* – zajęcia plastyczne inspirowane wierszem P. Beręsewicza *List od Świętego Mikołaja*. Cele: rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem skoku – *Skok do fabryki zabawek*. Obserwowanie gleby w ogrodzie przedszkolnym. Próba rysowania patykiem na ziemi.
- III. Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Zaprzęg Świętego Mikołaja. Pomocnicy Świętego Mikołaja* – zabawa kształtująca orientację przestrzenną i świadomość własnego ciała. Ćwiczenie analizy i syntezy słuchowej. Rozwijanie sprawności manualnej. Zabawy z piosenką *Świat sprzed milionów lat*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14, IV 15

Cele ogólne:

- kultywowanie polskich tradycji,
- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności manualnej i koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- odpowiada na pytania związane z postacią św. Mikołaja,
- buduje poprawne gramatycznie wypowiedzi na podany temat,
- sprawnie posługuje się nożyczkami, wycinając z papieru prezent dla Mikołaja.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie obrazka przedstawiającego zaprzęg Świętego Mikołaja. Układanie zdań związanych z obrazkiem. Liczenie słów w zdaniach.

Obrazek przedstawiający zaprzęg Świętego Mikołaja, kolorowe kółka wycięte z papieru dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą przy stole. N. pokazuje obrazek przedstawiający zaprzęg Świętego Mikołaja oraz kolorowe kółka wycięte z papieru. Dzieci przyglądają się dokładnie obrazkowi. Układają zdania na temat obrazka. Liczą słowa w zdaniach wskazanych przez N. Układają tyle kolorowych kółek, ile jest słów w zdaniu.

- *Renifery z zaprzęgu Świętego Mikołaja* – poznawanie imion reniferów ciągnących sanie Świętego Mikołaja. Rozwijanie analizy i syntezy słuchowej. Słuchanie ciekawostek o Rudolffie. Kolorowanie obrazka przedstawiającego postać Rudolfa.

Obrazek przedstawiający zaprzęg Mikołaja, z wyraźnymi postaciami poszczególnych reniferów, rysunek do kolorowania przedstawiający postać Rudolfa dla każdego dziecka.

Dzieci przyglądają się zaprzęgowi Mikołaja. Z pomocą zdolnego dziecka lub N. liczą, ile reniferów jest w zaprzęgu. Jeśli potrafią, wymieniają ich imiona. Jeśli nie potrafią, robi to N. (Kometek, Amorek, Tancerz, Pyszałek, Błyskawiczny, Fircyk, Złośnik, Profesorek, Rudolf). Dzieci wymieniają pierwszą głoskę, którą słyszą na początku każdego imienia renifera. Następnie N. wypowiada imiona reniferów po jednej głosce, np. *A-m-o-r-e-k*. Dzieci dokonują syntezy i wypowiadają głośno całe imię. N. zwraca uwagę na renifera prowadzącego zaprzęg. Prosi, aby dzieci wskazały, czym różni się on od pozostałych reniferów. Opowiada ciekawostki o Rudolffie. Dzieci kolorują rysunek przedstawiający postać Rudolfa.

Rudolf był synem Profesorka, jednego z reniferów ciągnących zaprzęg Mikołaja. Urodził się ze świecącym czerwonym nosem. Pozostałe renifery śmiały się z niego. Pewnego razu jednak, kiedy noc wigilijna była bardzo mglista, św. Mikołaj chciał zrezygnować ze swojej podróży. Bał się, że zabłądzi. Dostrzegł jednak Rudolfa i jego świecący nos. Doszedł do wniosku, że z takim reniferem w zaprzęgu na pewno da sobie radę. Od tej chwili Rudolf prowadzi zaprzęg, oświetla drogę i cieszy się szacunkiem innych reniferów.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik, cz. 2, s. 111).

II

Zajęcia 1. Spotkanie z Mikołajem – quiz wiedzy o Świętym Mikołaju.

- Zabawa na powitanie.
Dzieci siedzą w półkolu. Każde dziecko wyśpiewuje swoje imię na dowolnym fragmencie melodycznym.
- Rozwiązywanie zagadki.
N. proponuje dzieciom rozwiązanie zagadki I. Fabiszewskiej aby dowiedzieć się, o kim będą rozmawiać na dzisiejszych zajęciach.

*Inni mówią, że jest święty,
a ja mówię, że daje prezenty. (Mikołaj)*

Karta pracy, cz. 2, nr 56

Karta pracy, cz. 2, nr 66

Dzieci:

- odpowiadają na pytanie *Kto odwiedził dzieci?*,
- rysują pod obrazkiem prezenty, jakie chciałyby dostać,
- rysują worki Mikołaja po śladach, kolorują je.

- Zapoznanie z tradycją wręczania prezentów 6 grudnia.

Obrazek przedstawiający postać Mikołaja, kalendarz ścienny.

N. opowiada dzieciom o tradycji związanej z mikołajkami. Wyjaśnia, skąd się wzięła nazwa *mikołajki* i wskazuje w kalendarzu dzień, w którym je obchodzimy. Rozmawia z dziećmi na temat mikołajkowych zwyczajów w ich domach rodzinnych.

Mikołajki to polska nazwa święta organizowanego ku czci Świętego Mikołaja, biskupa Miry. Mikołaj, będąc małym chłopcem, mieszkał w Mirze, mieście leżącym na terenie dzisiejszej Turcji. Jego rodzice byli bardzo bogatymi ludźmi, więc niczego mu nie brakowało. Miał wszystko, o czym zamarzył. Smucił się jednak, dostrzegając panującą wokół biedę oraz choroby. Brał z domu jedzenie i rozdawał je głodnym dzieciom. Kiedy był już dorosły, odziedziczył po rodzicach wielki majątek. Podzielił się nim z innymi. Nikogo potrzebującego nie pozostawiał bez pomocy. Był bardzo dobrym człowiekiem, dlatego mieszkańcy Miry wybrali go na swojego biskupa. Zmarł 6 grudnia. I właśnie w tym dniu obchodzimy mikołajki. Obecnie zwyczaj ten łączony jest z baśniową postacią Świętego Mikołaja, mieszkającego w Laponii. 6 grudnia Mikołaj obchodzi swoje imieniny i obdarowuje ludzi drobnymi upominkami.

- Zabawa ruchowa *Pajacyki dla Mikołaja*.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki tanecznej.
Dzieci tańczą w rytm nagrania dowolnej muzyki. Podczas przerwy w nagraniu muzyki wykonują pajacyki – prezenty dla Mikołaja.
- Quiz wiedzy o Mikołaju.
Sylwety czapek Mikołaja (wycięte z papieru), pytania konkursowe zapisane na karteczkach.
Dzieci siedzą w kole. N. układa na podłodze wycięte z papieru sylwety czapek Mikołaja. Pod każdą z nich ukrywa jedno pytanie lub polecenie. Chętne dzieci odkrywają wybraną przez siebie sylwetę czapki i udzielają odpowiedzi na znajdujące się pod nią pytanie. Jeśli odpowiedzą prawidłowo, biorą sylwetę czapki i układają obok siebie. Po zakończeniu quizu dzieci liczą punkty, czyli leżące obok nich sylwety czapek, i ogłaszają zwycięzcę. Nagradzają go brawami. Przykładowe pytania i polecenia: *Gdzie mieszka Mikołaj? Kiedy Mikołaj obchodzi swoje imieniny? Z jakich elementów składa się strój Mikołaja? Jakie kolory występują w stroju Mikołaja? W czym Mikołaj nosi prezenty? Którędy Mikołaj wchodzi do domów? Jakim pojazdem porusza się Mikołaj? Jakie zwierzęta ciągną sanie Mikołaja? Wymień dwa imiona reniferów ciągnących sanie Mikołaja. Jak nazywa się renifer, który stoi na czele zaprzęgu Mikołaja? Czym różni się Rudolf od innych reniferów? Kto pracuje w fabryce Mikołaja? Co daje Mikołaj w prezencie niegrzecznym dzieciom?*
Należy ułożyć tyle pytań i poleceń, ile jest dzieci w grupie. Każde dziecko musi mieć szansę na udzielenie odpowiedzi i zdobycie punktu.

Zajęcia 2. Prezenty od Mikołaja – zajęcia plastyczne inspirowane wierszem P. Beręsewicza *List od Świętego Mikołaja*.

- Zapoznanie z listem od Mikołaja. Słuchanie wiersza P. Beręsewicza *List od Świętego Mikołaja*.
Koperta z napisanym na niej adresem przedszkola i nazwą grupy, zapisany na kartce list od Mikołaja, czyli wiersz *List od Świętego Mikołaja*.
N. pokazuje dzieciom kopertę, na której znajduje się adres przedszkola i nazwa ich grupy. Wyjmuje z koperty list i głośno czyta.

*Drogie dzieci, duże, małe!
Wkrótce będę w waszym mieście,
a się dobrze sprawowałem,
na co mam podpisów dwieście.
Jak ktoś grzeczny, to dostanie,
więc poproszę, jeśli da się,
o troszeczkę szybsze sanie
i o płaszcz ciut szerszy w pasie.*

*Czapkę wiatr mi zwał, niestety,
więc o nową pięknie proszę.
Mógłbym dostać też skarpety,
krem na mrozy i kalosze,
dwa czerwone śrubokręty,
dobrą bajkę, jak ktoś zna ją,
i pomysły na prezenty
dla tych, którzy wszystko mają.*

CC-BY-3.0 https://www.epodreczniki.pl/reader/c/237374/v/3/t/student-canon/m/KL1_ORE_V9_ZIMA_1_2_12_64_p2

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta: *Kto napisał do nas ten list? O co prosi w liście Mikołaj? Co można podarować komuś, kto ma wszystko? Który z prezentów, o które prosi Mikołaj, chciałbyście mu podarować?*

- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Dla każdego dziecka: obrazek przedstawiający postać Mikołaja, kolorowe kartki (najlepiej w kolorze, np. czarnym, granatowym, brązowym), białe kartki, czerwony papier kolorowy, klej, nożyczki.

N. proponuje dzieciom spełnienie życzeń Mikołaja i przygotowanie dla niego prezentów. Pyta: *Jakie kolory występują w stroju Mikołaja?* Przypomina, że przygotowując niespodzianki dla Mikołaja, trzeba o tym pamiętać. Przygotowuje na stołach pomoce plastyczne.

W stroju Mikołaja występują głównie dwa kolory: czerwony i biały. Czarne są tylko buty i pasek. Warto więc, aby dzieci, które wybrały jako prezent dla Mikołaja płaszcz, czapkę lub skarpety, wykonały swoją pracę na kartce papieru, np. w kolorze czarnym, granatowym, brązowym. Na białej kartce papieru elementy stroju nie będą widoczne.

- Samodzielne wykonywanie prac przez dzieci.

Dla każdego dziecka: kolorowe kartki (najlepiej w kolorze czarnym, granatowym, brązowym), białe kartki, czerwony papier kolorowy, klej, nożyczki.

Dzieci wycinają z papieru kształt wybranego prezentu dla Mikołaja lub jego elementy i składają je w całość. Ozdabiają według własnego pomysłu, pamiętając o tym, jakie kolory występują w stroju Mikołaja (np. czerwoną czapkę lub czerwony płaszcz mogą ozdobić białymi płatkami śniegu lub gwiazdkami). Po wykonaniu zadania sprzątaj swoje miejsce pracy.

- Prezentowanie prac wykonanych przez dzieci.

Prace wykonane przez dzieci.

Dzieci siedzą w półkolu. Kolejno wychodzą na środek i prezentują swoje prace. Wyjaśniają, dlaczego właśnie ten prezent chcą wręczyć Mikołajowi. Następnie wspólnie z N. przygotowują wystawę prac w szatni.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Skok do fabryki zabawek*.

N. wyznacza teren do zabawy, linię, z której dzieci będą starały się dotrzeć w jak najszybszym tempie do *fabryki zabawek* (to znaczy wykonają daleki skok), oraz miejsce, gdzie znajduje się *fabryka zabawek*. Dzieci biegają po wyznaczonym przez N. terenie. Na sygnał przerywają bieg i ustawiają się jak najszybciej na linii. Wykonują daleki skok w kierunku *fabryki zabawek*. Po wykonaniu skoku nie ruszają się z miejsca. N. z pomocą dzieci sprawdza, kto znalazł się najbliżej *fabryki zabawek*. Ogłasza zwycięzcę, którego dzieci nagradzają brawami.

- Obserwowanie gleby w ogrodzie przedszkolnym. Próba rysowania patykiem na ziemi.

Dzieci przyglądają się glebie w ogrodzie przedszkolnym. Tupią nogami. Próbuje narysować coś patykiem. Zastanawiają się, dlaczego im się to nie udaje (twarda ziemia, skuta lodem).

III

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Zaprzęg Świętego Mikołaja*.

Trzy szarfy, odtwarzacz CD, nagranie dowolnej piosenki o Mikołaju.

N. zamienia wszystkie dzieci w renifery Świętego Mikołaja. Oznacza trzej dzieci szarfami – to *Rudolfy*, czyli pierwsze renifery w zaprzęgu. Wspólnie z dziećmi ustawia przykładowy zaprzęg: *Rudolf* stoi z przodu, a za nim cztery *pary reniferów*. *Renifery* poruszają się po sali na czworakach, np. przy dźwiękach nagrania dowolnej piosenki o Mikołaju. Na przerwę w nagraniu muzyki *Rudolf* zatrzymuje się w miejscu, a za nim ustawiają się cztery *pary reniferów*. Dzieci starają się, aby jak najwięcej zaprzęgów miało pełny skład. Jeśli gdzieś zabraknie *reniferów*, N. lub zdolne dziecko przy pomocy innych dzieci liczy, ile jest *reniferów* w zaprzęgu i ile jeszcze brakuje. Dzieci mogą tworzyć pary i stawać za każdym razem za innym *Rudolfem*.

- *Pomocnicy świętego Mikołaja* – zabawa kształtująca orientację przestrzenną i świadomość własnego ciała. **Pudełko zapakowane w papier ozdobny.**

N. wybiera jedno dziecko, które będzie pomocnikiem Mikołaja i którego zadaniem będzie odnalezienie zagubionego prezentu. *Pomocnik Mikołaja* staje z boku, odwraca się tyłem do dzieci i zamyka oczy. Wskazane przez N. dziecko chowa w sali pudełko zapakowane w papier ozdobny – *prezent od Mikołaja*. *Pomocnik Mikołaja* stara się go odszukać. Kolejne wybrane przez N. dziecko pomaga mu, mówiąc, ile kroków i w którą stronę ma wykonać, aby dotrzeć do miejsca, w którym jest ukryty

prezent, np. *Idź cztery kroki do przodu, skręć w lewo, idź trzy kroki prosto*. Po odnalezieniu prezentu następuje zmiana ról i zabawa toczy się według tych samych reguł.

Karta pracy, cz. 2, nr 57

- Dzieci:
- rysują po śladach – od postaci do zdjęć,
 - wymieniają, co od Mikołaja dostali mama, tata, Ada, Olek; dzielą rytmicznie nazwy tych przedmiotów,
 - łączą obrazki prezentów – od najmniejszego do największego,
 - kończą rysować koperty na listy do Mikołaja.

Karta pracy, cz. 2, nr 67

- Dzieci:
- odczytują napisy po lewej stronie tabelki, podają nazwy zdjęć umieszczonych w okienkach tabelki,
 - łączą pierwsze głoski z nazw zdjęć; odgadują, co dostali od Mikołaja członkowie rodziny Olka i Ady,
 - uzupełniają tabelkę według wzoru,
 - kończą rysować worki Mikołaja, kolorują je.

- Śpiew – zbiorowy i indywidualny – piosenki *Świat sprzed milionów lat* (przewodnik, cz. 2, s. 110).
- Utrwalanie muzycznych zabaw i ćwiczeń z całego tygodnia.

Grudzień, tydzień 2

Dzień 1

Idzie zima ze śniegiem

Zimowy krajobraz

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Oglądanie reprodukcji malarskich. Porównywanie krajobrazów – jesiennego i zimowego. Zabawa kształtująca spostrzegawczość i pamięć – *Co się zmieniło?* Słuchanie piosenki *List do zimy*. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.
- II.1. *Domy pobielone śniegiem* – zabawy słownikowe z wykorzystaniem obrazka. Cele: obserwowanie zmian występujących w przyrodzie i wiązanie ich z aktualną porą roku, rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na podany temat.
2. *W zimowej scenerii* – malowanie na folii aluminiowej – zajęcia plastyczne. Cele: wzbogacenie doświadczeń plastycznych.
2. Odkrywanie litery **y**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematu i modelu słowa *domy*. Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słów o prostej budowie fonetycznej; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.
- Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po okolicach przedszkola – *W poszukiwaniu zimy*.
- III. Zabawa bieżna *Sanna*. Słuchanie ciekawostek na temat śniegu.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 11, III 2, III 3, III 4, IV 2, **IV 4**, IV 5, IV 7, IV 8, IV 18

Cele ogólne

- obserwowanie zmian występujących w przyrodzie i wiązanie ich z aktualną porą roku,
- rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na podany temat,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- **odkrywanie litery y: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej, rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter,**
- wzbogacenie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- obserwuje zimowy krajobraz, wymienia charakterystyczne cechy zimy,
- buduje poprawne wypowiedzi na podany temat,

- wymienia głoski w słowie *domy*; układa schemat i model słowa *domy*; określa miejsce samogłoski *y* w słowach o prostej budowie fonetycznej;
- opisuje wygląd liter *y*, *Y* oraz odtwarza ich kształty, rozpoznaje i nazywa poznane litery,
- maluje farbami na folii aluminiowej.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie reprodukcji malarskich. Porównywanie krajobrazów – jesiennego i zimowego.
*Wyprawka, reprodukcje obrazów: Willarda Metcalfa *Early october*, Winsłowa Homera *For to be a farmer's boy*, Pietera Breugela *Winter landscape with a bird trap*, Jana Stanisławskiego *Zakopane w zimie*.*
N. pokazuje dzieciom reprodukcje malarskie przedstawiające zimowy krajobraz. Dzieci określają nastroj i koloryt obrazów oraz wypowiadają się na ich temat. Zwracają szczególną uwagę na przedstawione na obrazach charakterystyczne cechy zimy. Następnie N. pokazuje reprodukcje przedstawiające jesień. Dzieci porównują krajobrazy. Odnajdują różnice i podobieństwa. Budują dłuższe wypowiedzi na temat reprodukcji.
- Zabawa kształtująca spostrzegawczość i pamięć – *Co się zmieniło?*
Obrazki przedstawiające bałwana, gwiazdkę śniegową, sanki, ośnieżone gałęzi drzew, padający śnieg.
N. układa na stole, jeden przy drugim, obrazki przedstawiające charakterystyczne cechy zimy. Prosi dzieci, aby je nazwały oraz podzieliły ich nazwy na sylaby. Następnie dzieci odwracają się do N. plecami. N. zmienia kolejność ułożenia obrazków. Wybrane dziecko wskazuje, który obrazek zmienił swoje miejsce. Po kilku powtórzeniach N. zwiększa stopień trudności – zmienia ułożenie 2 lub 3 obrazków naraz.
- Słuchanie piosenki *List do zimy* (śl. i muz. K. Gowik).
*Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *List do zimy*.*

B F7 B F7 B Es F7
 Zno - wu dzi - siaj spadł bia - ły śnieg, cał - kiem bia - ły
 B B F7 B F7
 puch. Za - wi - ro - wał i po - wóz
 B Es F7 B
 zi - my szy - bko wpra - wił w ruch.
 Es B c F B
 A my te - go bia - łe - go śnie - gu ma - my już dość!
 Es B C F7
 Więc pi - sze - my list do zi - my, by zro - bi - ła coś! Sza - now - na
 B g
 zi - mo, to na - sze proś - by: by śnieg nie -

bie - ski był i miał cze - ko - la - dy smak, i by go
mo - żna zja - dać jak lo - dy, i by tych
lo - dów ni - gdy nam nie by - ło brak! A kie - dy
pa - da z nie - ba tak lek - ki i pu - cha - ty, to
że - by miał smak cu - kro - wej wa - ty!

1. *Znowu dzisiaj spadł biały śnieg, całkiem biały puch.
Zawirował i powóz zimy szybko wprawił w ruch.
A my tego białego śniegu mamy już dość!
Więc piszemy list do zimy, by zrobiła coś!*

Ref.: *Szanowna zimo, to nasze prośby:
by śnieg niebieski był i miał czekolady smak,
i by go można zjadać jak lody,
i by tych lodów nigdy nam nie było brak!
A kiedy pada z nieba tak lekki i puchaty,
to żeby miał smak cukrowej waty!*

2. *Przeczytała list zima i odpisała tak:
Drogie dzieci, śnieg się nie zmieni, bo by było brak
saneł, łyżew, bałwanków białych, śnieżek i nart.
Więc biegnijcie witać zimę, do zabawy start!*

Ref.: *Szanowna zimo...*

3. *Pobawimy się w śniegu, choć biały kolor ma,
w domu mama tak na rozgrzewkę czekoladę da!
I wspomnimy troszeczkę tylko niebieski śnieg,
śnieżne płatki z waty słodkiej chciałoby się mieć...*

Ref.: *Szanowna zimo...*

- Utrwalanie pojęć zwrotka, refren.
- Rozmowa na temat charakteru melodii oraz tekstu piosenki.
- Zabawa wyrabiająca reakcję na ustalone sygnały – *Prawda czy fałsz?*

Frotki w dwóch kolorach: zielonym i czerwonym dla każdego dziecka, bębenek.

Na przegubach dłoni dzieci mają założone gumki frotki (na prawych przegubach zielone, na lewych – czerwone). W rytmie bębenka swobodnie maszerują w dowolnych kierunkach. Podczas przerwy w muzyce N., nawiązując do tekstu piosenki, wypowiada zdania – prawdziwe lub fałszywe.

Przykładowe zdania:

Śnieg jest niebieski.

Śnieg jest słodki jak wata cukrowa.

Zimą lód na jeziorze ma czekoladowy smak.

Ze śniegu można ulepić bałwana.

Kiedy jest bardzo zimno, woda zamienia się w lód.

Kiedy jest silny mróz, na szybach pojawiają się białe wzory.

Jeżeli zdanie jest prawdziwe, dzieci unoszą w górę prawe ręce z zielonymi frotkami na przegubach.

Jeżeli zdanie jest fałszywe, unoszą lewe ręce z czerwonymi frotkami na przegubach.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa o charakterze ożywiającym – *Bałwankowe rodziniki*.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii tanecznej, woreczek dla każdego dziecka.

Dzieci tańczą swobodnie po całej sali przy nagraniu melodii tanecznej. Na przerwę w nagraniu muzyki dobierają się parami i tańczą razem, poruszając się w prawą stronę. Podczas kolejnej pauzy dobierają się trójkami i tańczą w lewą stronę (następnie czwórkami, wykonując krok do siebie i krok od siebie).

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Zamieć*.

Dzieci podnoszą ręce i poruszają nimi – *wiatr unosi śnieżynki*. Następnie opuszczają ręce, wykonując skłon do podłogi – *śnieżynki opadają*. Zabawę powtarzamy trzy razy.

- Ćwiczenia mięśni brzucha – *Śnieżki*.

Dzieci otrzymują od N. po jednym woreczku. Siadają w siadzie prostym i opierają ręce z tyłu na podłodze. Kładą woreczek na prawej stopie. Unoszą nogę z woreczkiem i liczą głośno do pięciu. Przekładają woreczek na lewą stopę. Zabawę powtarzamy dwa razy.

- Ćwiczenie z elementem równowagi – *Idź po moich śladach*.

Dzieci dobierają się parami i stają jedno za drugim. Pierwsze dziecko maszeruje w różnym tempie, dziecko idące za nim stara się stawiać nogi na jego śladach. Zabawę powtarzamy dwa razy, pamiętając o zmianie ról.

- Ćwiczenie uspokajające *Śnieżynki*.

Dzieci wirują w parach, spokojnie opadają i siadają naprzeciwko siebie. Powtarzają rymowaną, np.: *Zima biała, zima biała, dla śnieżynek doskonała*, klaszcząc wzajemnie w swoje prawe i lewe dłonie.

II

Zajęcia 1. *Domy pobielone śniegiem* – zabawy słownikowe z wykorzystaniem obrazka.

- Powitanie zabawą *Przyszła zima biała*.

Dzieci stoją w kole, zwrócone przodem do jego środka. Wypowiadają rymowaną: *Przyszła zima biała, śniegiem posypała* z wyklaskiwaniem poszczególnych sylab. Następnie obracają się w prawą stronę i powtarzają czynności. Zabawę powtarza się 4 razy, aż dzieci powrócą do stanu wyjściowego.

- Wprowadzenie do tematu. Wysłuchanie wiersza K. Datkun-Czerniak *Pracowita zima*.

*Zima, zima biała,
drogi zasypała.*

Z chmury śnieg prószy,

mróz szczypie w uszy.

Wszystko ubielone,

śniegiem przyprószone.

Lód lśni już na rzekach,

a zima narzeka:

– Tyle pracy jeszcze mam!

Czy ja sobie radę dam?

Gdy już wszystko pobielila,

wodę w rzekach zamroziła,

zaprosiła dzieci w koło:

– Śniegiem bawcie się wesoło!

Zróbcie śnieżki i bałwanki.

I na górkę! I na sanki!

Rzekła jeszcze:

– I niech każde z was pamięta!

Najważniejsza w ziemie sprawa

to bezpieczna jest zabawa.

- Rozmowa na temat wiersza.

Napis zima.

N. pyta: *Jaka pora roku się zaczyna? Co zrobiła zima? Z czego prószy śnieg? Na co narzekała zima? Do czego zima zaprosiła dzieci? O czym przestrzegala dzieci zima?* N. wprowadza wyraz **zima** do czytania całościowego. Dzieci dzielą to słowo na sylaby.

Dzieci: – mówią, co się dzieje na obrazku,	
– dzielą rytmicznie podane wyrazy, – czytają razem z N. tekst wyrazowo-obrazkowy, – rysują szlaczek po śladach, a potem – samodzielnie.	– słuchają wypowiedzi 5-latków, – czytają tekst umieszczony pod obrazkiem.

- Zabawy słownikowe *Wszystko co zimowe*.
- Tworzenie opisu słownego.
N. pyta dzieci: *Jaka jest zima?* Dzieci, po kolei, swobodnie opisują tę porę roku. Wymieniają cechy zimy, np.: *często pada śnieg lub śnieg z deszczem, jest zimno, mroźno, wieje silny zimny wiatr, jest mróz, są krótkie dni i długie noce*. N. uzupełnia wypowiedzi. Zwraca uwagę na dominujące w zimowym krajobrazie kolory: biały i czarny.
- Poszukiwanie rymujących się słów.
N. podaje słowa, dzieci dobierają do nich rymy, np.: *sopel* – fotel, *sanki* – wianki, *zima* – mina.
- Wyszukiwanie słów do ustalonego tematu.
N. wypowiada początek zdania. Dzieci kończą zdanie, dobierając słowa łączące się tematycznie, np.: *Wybierając się na zimowy spacer, założymy...* – szalik, rękawiczki, ocieplane kalosze, ciepłą kurtkę. *Zimowa zabawa to...* – rzucanie śnieżkami, lepienie bałwana, zjeżdżanie na sankach.
- Wyszukiwanie słów niepasujących do pozostałych.
N. wypowiada kilka słów. Dzieci wybierają słowo, które nie pasuje do pozostałych, np.: *śnieg, mróz, lód, motylek; czapka, sweter, śniegowce, sukienka*.
- Tworzenie liczby mnogiej od nazw podanych w liczbie pojedynczej.
Obrazki przedstawiające bałwana, zaspy, śnieżki, narty.
N. pokazuje obrazek przedstawiający symbol charakterystyczny dla zimy. Dzieci podają nazwę obrazka i tworzą liczbę mnogą, np. *bałwan* – bałwany, *zaspą* – zaspy, *śnieżka* – śnieżki, *narta* – narty.
- Omawianie przysłów o zimie.
N. wypowiada przysłowia o zimie, np.: *Późna zima długo trzyma. Zima wieje, mróz się śmieje*. Dzieci próbują wyjaśnić ich znaczenie. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci.
- Zabawa ruchowa *Taniec śnieżynek*.
Tamburyn.
N. gra na tamburynie. Dzieci naśladują taniec śnieżynek na wietrze (obracają się dookoła). Na mocne uderzenie w tamburyn śnieżynki spadają na ziemię (dzieci kładą się na podłogę).

Zajęcia 2. W zimowej scenerii – malowanie na folii aluminiowej – zajęcia plastyczne.

Reprodukcja obrazu Claude'a Moneta *Sroka*, odtwarzacz CD, nagranie utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*, kartki z bloku technicznego formatu A4, kartki obłożone folią aluminiową, cienkie pędzle, pojemniki z białą i z czarną farbą.

- Oglądanie reprodukcji obrazu Claude'a Moneta *Sroka*.
N. pokazuje dzieciom reprodukcję obrazu Claude'a Moneta *Sroka*. Dzieci wypowiadają się na temat treści, nastroju, techniki wykonania przedstawionej reprodukcji.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery y: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **domy**.
N. nawiązuje do obrazka w karcie pracy, cz. 2, nr 68 i pyta dzieci: *Jakie budynki widać na obrazku? Jaki dźwięk słyszymy na końcu słowa: domy?* Dzieci określają ostatnią głoskę w słowie *domy*. Mówią, z ilu głosek składa się to słowo. Następnie wymieniają inne słowa, w których głoskę y słychać na końcu i w środku. N. wyjaśnia, że w języku polskim nie ma słów rozpoczynających się głoską y
- Budowanie schematu słowa *domy*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
N. prosi dzieci, aby ponownie podzieliły słowo *domy* na sylaby, układając białe kartoniki. Dzieci układają kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają. N. prosi, aby głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *domy*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

N. prosi dzieci o zamknięcie oczu. Włącza nagranie utworu A. Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*. Prosi dzieci o wyobrażanie sobie zimowego krajobrazu. Następnie dzieci wypowiadają się – porównują obraz ze swoimi wyobrażeniami oraz z wyglądem zimowego krajobrazu za oknem.

- Wyjaśnienie sposobu wykonania pracy.

N. informuje dzieci, że na stołach są przygotowane kartki z bloku technicznego obłożone folią aluminiową oraz przybory plastyczne – pędzle i farby.

- Wykonanie pracy.

Dzieci wykonują zimowy obrazek. Malują cienkimi pędzelkami, nabierając gęstą farbę w kolorach białym i czarnym. Wykorzystują całą powierzchnię kartki. Zawierają w pracy jak najwięcej elementów charakterystycznych dla zimy.

- Określenie rodzaju głoski y.

N. prosi dzieci o wybrzmiewanie głoski y krótko: y, y, y... Następnie dzieci wypowiadają głoskę y długo: yyyy. N. pyta: *Co możemy powiedzieć o tej głosce?* Dzieci ustalają, że głoskę y udaje się wypowiedzieć długo. To samogłoska. Oznaczamy ją na czerwono.

- Budowanie modelu słowa *domy*.

Czerwone kartoniki i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowie *domy*. Pod schematem słowa *domy* zaznaczają miejsce głoski y czerwonym kartonikiem. Następnie wskazują inną samogłoskę w słowie *domy* i zaznaczają ją czerwonym kartonikiem. Wybrzmiewają ją. Wskazują spółgłoski, wybrzmiewają je i oznaczają niebieskimi kartonikami. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowie.

- Odkrywanie litery y.

Czerwone i niebieskie kartoniki, litera y: mała i wielka dla każdego dziecka.

N. umieszcza na tablicy model słowa *domy*. Pokazuje literę y: małą i wielką. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają kartonik z literą y pod swoimi modelami słowa *domy* – we właściwym miejscu. N. wyjaśnia, dlaczego w tym miejscu należało umieścić małą literę y. Przypomina, że w języku polskim nie ma słów rozpoczynających się głoską y.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami we właściwych miejscach.

Kartoniki z literami: o, d, m dla każdego dziecka.

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami pod modelem słowa *domy*.

- Zabawa ruchowa *Gdzie słychać głoskę y?*

Dzieci biegają po cichu na paluszkach. N. mówi słowa. Jeżeli w wymienionych słowach głoska y występuje na końcu – podskakują przez chwilę, jeżeli jest w środku – wykonują przysiad. Gdy N. wypowie słowo, w którym nie występuje głoska y, dzieci biegają dalej.

- Karta pracy, cz 2, nr 69.

Dzieci:

- liczą głoski w nazwach zdjęć; łączą zdjęcia z odpowiednimi liczbami,
- odczytują sylaby i wyrazy,
- rozwiązują rebusy,
- zaznaczają na czerwono literę y w wyrazach.

- Karta pracy, cz. 2, nr 70.

Dzieci:

- skreślają co drugą literę; z pozostałych liter odczytują wyrazy; rysują do nich obrazki,
- kolorują na zielono okienka, w których znajdują się litery tworzące nazwy zdjęć,
- odszukują wśród naklejek litery tworzące wyraz **domy**; nakleją je w odpowiednich miejscach,
- kreślą kształt litery y, Y pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów/koleżanek.
- piszą literę y, Y po śladach, a potem – samodzielnie.

- Zorganizowanie wystawy prac wykonanych przez dzieci.
N. z pomocą dzieci przypina na tablicy prace wykonane w trakcie zajęć. Następnie zaprasza dzieci do galerii obrazów. Dzieci uważnie oglądają wszystkie prace. Kolejno wypowiadają się, która praca, ich zdaniem, zawiera najwięcej szczegółów.
- Wywiad z autorem pracy.
Dzieci siedzą w półkolu. N. zdejmuje z tablicy jedną pracę i zaprasza jej autora. Autor siada przed dziećmi i opowiada o swoim dziele. Po dokonaniu prezentacji inne dzieci mogą zadawać autorowi pytania. Aby ośmielić dzieci, pierwsze pytania zadaje N. Np.: *Co przedstawia twój obrazek? Dlaczego użyłeś takich kolorów?*
- Zawieszenie prac w szatni, w kąciaku dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola – *W poszukiwaniu zimy.*

Aparat fotograficzny.

N. prosi dzieci o przypomnienie zasad zachowania obowiązujących w czasie wspólnego marszu po drodze. Informuje, na co należy zwracać uwagę. Nawiązuje do wczorajszej prognozy pogody – czyta zapiski z kartki i pyta, jak dzieci powinny się ubrać. Sprawdza temperaturę na termometrze. Dzieci opisują pogodę: jest zimno i mroźnie, pada śnieg. Wspólnie formułują wniosek: *należy ciepło się ubrać, założyć szalik, czapkę, rękawiczki* itd. N. przypomina o konieczności założenia elementów odblaskowych.

Podczas wycieczki dzieci:

- obserwują zimowy krajobraz, zwracają uwagę na jego kolorystykę,
- odwiedzają drzewo wybrane do całorocznej obserwacji; omawiają jego wygląd i porównują je z drzewem iglastym (świerkiem lub sosną), a także wyglądem ośnieżonych krzewów,
- zbierają opadłe gałązki do kąciaka przyrody,
- obserwują zamrożone kałuże i zwisające sople (N. wyjaśnia dzieciom, dlaczego tworzą się sople, a kałuże są zamrożone),
- obserwują działanie słońca w miejscach nasłonecznionych (śnieg i lód się topią),
- obserwują zachowania zwierząt o tej porze roku.

Podczas wycieczki dzieci swobodnie wypowiadają się na temat swoich spostrzeżeń. Jeśli to możliwe, N. wykonuje zdjęcia.

III

- Zabawa bieżna *Sanna*.

Janczary, kartoniki z różną liczbą gwiazdek śniegowych (1–6).

Dzieci tworzą saneczki (jedno-, dwu-, trzyosobowe). Na dźwięk janczarów *saneczki jadą*, podczas pauzy zmienia się liczba osób w saneczkach – zgodnie z liczbą gwiazdek śniegowych na kartoniku uniesionym przez N. Na koniec N. proponuje kulig – *wszystkie saneczki się łączą*.

Karta pracy, cz. 2, nr 59

- Dzieci:
- oglądają zdjęcie i opowiadają, co ono przedstawia,
 - czytają z N. wyraz umieszczony pod zdjęciem,
 - układają obok taki sam wyraz, korzystając z liter odszukanych wśród naklejek,
 - nazywają obrazki według wzoru: **dom, domy**. kończą rysować domki według wzoru.

Karta pracy, cz. 2, nr 71

- Dzieci:
- łączą wyrazy z odpowiednimi literami; odczytują wyrazy,
 - odczytują, np. **Jeden dom, a to dwa domy**,
 - piszą litery **y, Y** po śladach, a potem – samodzielnie.

- Słuchanie ciekawostek na temat śniegu.
N. czyta dzieciom opowiadanie H. Zdzitowieckiej *Śniegowa pierzynka*. Przekazuje informacje na temat śniegu. Dzieci poznają znaczenie pokrywy śnieżnej w ochronie roślin przed mrozem.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Przeglądanie zgromadzonych albumów o zimie. Wykonanie zimowej dekoracji sali. Wspólne podejmowanie decyzji. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.
- II.1. *Sekret bałwana* – historyjka obrazkowa inspirowana opowiadaniem M. Strękowskiej-Zaremby *Sekret bałwana*. Cele: poszerzenie wiadomości dotyczących charakterystycznych cech zimy; rozwijanie umiejętności poprawnego formułowania zdań i pytań; rozwijanie rozumowania przyczynowo-skutkowego; utrwalanie pojęć dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni.
- 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Kto ulepi największą kulę?* Lepienie bałwanków. Wykonanie *zimowego tańca* wokół bałwanków.
- III. Zabawa ruchowa *Dookoła bałwanka*. Rozwijanie orientacji przestrzennej. Ćwiczenie techniczne *Gwiazdki śniegowe*. Rozwijanie sprawności manualnej. Dalsze dekorowanie sali. Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze *Odgłosy zimy*. Słuchanie piosenki *List do zimy*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, II 11, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14, IV 15, IV 18

Cele ogólne

- poszerzenie wiadomości dotyczących charakterystycznych cech zimy,
- rozwijanie umiejętności poprawnego formułowania zdań i pytań,
- rozwijanie rozumowania przyczynowo-skutkowego,
- utrwalenie pojęć dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia charakterystyczne cechy zimy,
- formułuje zdania i pytania (poprawne pod względem gramatycznym),
- opowiada historyjkę obrazkową zgodnie z kolejnością zdarzeń,
- poprawnie stosuje przyimki związane z położeniem przedmiotów w przestrzeni: *za, na, przed, obok, między,*
- sprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne.

Przebieg dnia

I

- Przeglądanie zgromadzonych albumów o zimie.
Albumy.
N. pokazuje przyniesione albumy, zwracając uwagę dzieci na okładkę i stronę tytułową. Pyta dzieci, czy rozpoznają po okładce, czego dotyczy album. Prosi o przypomnienie znaczenia słowa *album*. Dzieci dzielą to słowo na sylaby, określają pierwszą głoskę w nazwie. N. zwraca uwagę dzieci na wybrane zdjęcia, czyta opisy pod niektórymi z nich. Następnie dzieci swobodnie oglądają albumy. Po pewnym czasie opowiadają, co ciekawego w nich znalazły.
- Wykonanie zimowej dekoracji sali. Wspólne podejmowanie decyzji.
Różne środki plastyczne, np.: biały karton, nożyczki, wata, igła, nici, gałązki, wazon.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Wykłada różne środki plastyczne. Inspiruje dzieci. Mówi, że jeden zespół może wykonać padający śnieg. Należy wyciąć z białego kartonu chmury, uformować w dłoniach kulki z waty i nawlec je na nitki różnej długości. Następnie należy przymocować nitki do chmur i zawiesić *chmury* np. pod sufitem. Drugi zespół może wykonać ośnieżone gałązki. Dzieci kręcą w palcach małe kuleczki z waty i oblepiają nimi gałązki posmarowane klejem. Umieszczają gałązki w wazonie, w kąci przyrody. Dzieci decydują, jak ozdobić salę.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik, cz. 2, s. 135).

II

Zajęcia 1. *Sekret bałwana* – historyjka obrazkowa inspirowana opowiadaniem M. Strękowskiej-Zaremby *Sekret bałwana*.

- Powitanie zabawą ruchową z elementem równowagi. Dzieci, w przysiadzie, po cichu wypowiadają: *Zima, zima, zima, pada, pada śnieg*. Powoli prostują się. To samo mówią głośniej. Gdy się wyprostują, podskakują obunóż i mówią tekst głośno, z radością.
- Słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Sekret bałwana*.

Książka (s. 30–31) dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą w kole. Otwierają książki i słuchają opowiadania czytanego przez N.

– *Franek! Lepisz z nami bałwana?!*

Olek stał u podnóża górki i machał do Franka, który właśnie szykował się do zjazdu. Chłopiec pośpiesznie usiadł na czerwonym jabłuszku do zjeżdżania i po chwili był już na dole.

– *Widzisz, jaki mokry śnieg? Sam się lepi. – Olek zdjął przemoczone rękawiczki i gołymi rękami lepił śnieżną kulkę. – Ale zimny – dodał.*

Śnieg padał całą noc; duże, ciężkie śnieżynki przykryły ziemię grubą warstwą. Drzewa, płoty, dachy i kominy ugiwały się pod ciężarem puchatych pierzynek. Słońce, które wstało dość późno, dziwiło się, że świat wypiękniał w ciągu jednej nocy. Rano Olek z Frankiem postanowili ulepić bałwana u podnóża górki. Chłopcy utoczyli dwie wielkie kule, zasapali się przy tym i spocili. Śnieg tego dnia lepił się znakomicie. Jeszcze głowa i gotowe!

– *Ale bałwan! Najpiękniejszy na świecie! – chłopcy byli nim zachwyceni.*

Zdecydowanie był to bałwan nad bałwany. Po prostu bałwaniasty. Duży, pękaty, z pomarańczowym nosem, czarnymi oczkami i garnkiem na głowie. Olek i Franek nie mogli się z nim rozstać. Niestety, słońce nie zostawiło im wiele czasu na podziwianie wspaniałego bałwana. Jak wiadomo, w zimie chodzi ono bardzo wczesnie spać. Zrobiło się szaro i trzeba było wracać do domu. Koledzy powiedzieli sobie „cześć”, ale się nie rozeszli.

– *Gdzie moje jabłuszko? – Franek rozejrzał się dookoła.*

– *Musi gdzieś być – powiedział Olek.*

– *Gdzieś, ale gdzie? – martwił się Franek.*

Chłopcy przeszukali podnóżę góry. Znaleźli jedną rękawiczkę, dwie czapki i szalik. Jabłuszko zniknęło. Ot, bieda.

– *Przesłuchamy świadków. Ktoś musiał widzieć czerwone jabłuszko na białym śniegu – powiedział Rafał, który lubił bawić się w detektywa.*

Niestety, ani dzieci bawiące się na górze, ani dorośli opiekunowie nie widzieli jabłuszka od czasu, gdy Franek zjechał na nim ostatni raz. Wprawdzie jeden świadek odmówił udzielenia informacji, ponieważ nie umiał jeszcze mówić, ale jego mama odpowiedziała za niego.

Sprawa okazała się bardzo tajemnicza. Wieczorem przy kolacji Olek opowiedział o zniknięciu czerwonego jabłuszka.

– *My mamy trzy jabłuszka. Jedno możesz pożyczyć Frankowi – zaproponował tata.*

– *Dziękuję, ucieszy się. Ale sprawę zaginionego jabłuszka trzeba rozwiązać. Tylko jak? Przeszukaliśmy wszystko dookoła. Przesłuchaliśmy świadków.*

– *Bałwana też? – zapytała mama.*

– *Oj, mamo, nie żartuj. – Olek uważał, że żarty z tak poważnej sprawy są nie na miejscu.*

Kolejne dni śledztwa niczego nie wyjaśniły. Czerwone jabłuszko przepadło jak kamień w wodę. Przyszła wiosna, ciepłe wiatry przepędziły mróz za siódmą górę i siódmą rzekę, śnieg zaczął się topić. Bałwan nad bałwanami nie oparł się wiosennemu słońcu. Topniał, topniał, aż została po nim wielka kałuża i... czerwone jabłuszko.

– *A nie mówiłam? Trzeba było spytać bałwana – przypomniała mama i dumnie uniosła głowę.*

- Rozmowa na temat opowiadania.

Książka (s. 30–31) dla każdego dziecka, napis bałwan.

Dzieci przyglądają się ilustracjom w książce chłopcy i odpowiadają na pytania N.: *Co robił Franek? Do czego namawiał Franka Olek? Z czego chłopcy lepił bałwana? Kiedy padał śnieg? Dlaczego świat zmienił się w ciągu jednej nocy? Jak wyglądał świat, gdy spadł śnieg? Z ilu kul chłopcy ulepił bałwana?*

Jak wyglądał bałwan? Dlaczego chłopcy nie rozeszli się do domów, gdy zrobiło się szaro na dworze? Co zaproponował Olkowi tata? O co zapytała Olka mama? Kiedy odnalazło się czerwone jabłuszko do zjeżdżania? Jaki był sekret bałwanka?

N. wprowadza wyraz **bałwan** do czytania całościowego. Dzieci nazywają pierwszą głoskę, dzielą słowo na sylaby. Mówią, z ilu sylab składa się słowo *bałwan*; porównują liczbę sylab z liczbą kul, z których chłopcy z opowiadania ulepili bałwana.

- Zabawy pacynką bałwanka.

Pacynka bałwanka – biała skarpetka wypchana watą.

- *Jak się masz, mój mały, biały bałwanku?*

Dzieci tworzą koło. Wybrane dziecko siada w środku koła z pacynką bałwanka wykonaną z białej skarpetki wypchanej watą. Chętne dziecko podchodzi do osoby w środku i pyta: *Jak się masz, mój mały, biały bałwanku?* Następnie próbuje ją rozśmieszyć. Jeśli mu się to uda, zajmuje jej miejsce i zabawa się powtarza.

- *Dźwięki dla bałwanka.*

Kartoniki z różną liczbą kropek (od 1 do 6), kartoniki z liczbami (od 1 do 6), pałeczka, trójkąt, pacynka bałwana.

Dzieci usadzają pacynkę bałwanka w środku koła. Następnie 5-latki losują od N. kartoniki z kropkami (od 1 do 6), a 6-latki – kartoniki z liczbami (od 1 do 6). Uderzają pałeczką w trójkąt zgodnie z liczbą kropek lub liczbą prezentowaną na kartoniku.

- *Gdzie jest bałwanek?*

Krzesełko, pacynka bałwanka.

N. umieszcza pacynkę bałwanka w różnych miejscach sali. Prosi dzieci o określenie położenia bałwanka względem krzeselka. Dzieci formułują pełne zdania, mówią, np.: *Bałwanek stoi za krzeselkiem. Bałwanek stoi przed krzeselkiem. Bałwanek stoi po lewej (po prawej) stronie krzeselka.*

- Zabawa *Zima i bałwanek.*

Pacynka bałwanka.

Dzieci wstają, podają sobie ręce, tworząc koło. W środku umieszczają pacynkę bałwanka. Dzieci chodzą wokół bałwanka, mówiąc rymowanke: *Zima, zima biała, dla bałwanka doskonała.* Zmieniają kierunek marszu i zabawa się powtarza. Za każdym razem dzieci wypowiadają rymowanke inaczej, np. raz głośno, raz cicho. Propozycje mogą podać chętne dzieci.

- Składanie obrazków z części. Opowiadanie o obrazkach.

Dla każdego z czterech zespołów: koperta, powiększony i pocięty na elementy obrazek z historyjką z książki.

N. dzieli dzieci na 4 zespoły. Wręcza liderowi każdego zespołu kopertę z powiększonym i pociętym na elementy obrazkiem z książki. Dzieci wyjmują elementy i składają obrazek w całość. Opisują swój obrazek.

- Opowiadanie całej historyjki przez chętne dzieci. Zwrócenie uwagi na odtworzenie odpowiedniej kolejności zdarzeń.

Dla każdego z czterech zespołów: duże kartony, elementy obrazków z historyjką z książki, klej.

N. wręcza zespołom duże kartony. Dzieci naklejają elementy obrazka na swój karton. Ustalają kolejność obrazków i układają je jeden pod drugim. Następnie chętne dziecko, śledząc wzrokiem ułożone obrazki, opowiada historyjkę obrazkową. Na znak N. dziecko przerywa opowiadanie, a inne chętne dziecko je kontynuuje.

- Zabawa muzyczno-ruchowa *Bałwanki.*

Dla każdego dziecka biała wstążka.

Dzieci otrzymują od N. białe wstążki. Poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i na podłodze układają ze wstążki kontur bałwanka.

Karta pracy, cz. 2, nr 60

Karta pracy, cz. 2, nr 72

Dzieci:

- słuchają tekstu czytanego przez N., kolorują ramki zdjęć,
- kończą rysować śniegowe gwiazdki według wzoru.

Dzieci:

- mówią, gdzie jest bałwanek względem drzewa iglastego,
- kolorują rysunki,
- kończą rysowanie bałwanka według wzoru,
- kończą rysować śniegowe gwiazdki według wzoru z poprzedniej karty.

Dzieci:

- kolorują pola według wzoru (dowiedzą się, o czym myślą Ada i Olek i ich rodzice, gdy pada śnieg),
- odczytują z N. wyrazy,
- naklejają odpowiednie zdjęcia odszukane wśród naklejek,
- kończą rysować bałwanki według wzoru.
- rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 (przewodnik, cz. 2, s. 117).

Zabawy na świeżym powietrzu.

- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Kto ulepi największą kulę?*
N. ogłasza konkurs. Na hasło: *Start* dzieci zaczynają toczyć kule ze śniegu. Ustawiają kule w jednej linii. Porównują je. Wygrywa to dziecko, którego kula jest największa.
- Lepienie bałwanków. Wykonanie *zimowego tańca* wokół bałwanków.
Węgielki, miotłki, marchewki, garnki, kasztany.
N. wspólnie z dziećmi lepi dużego bałwana z trzech największych kul (z poprzedniej zabawy). Jeśli zostanie kul, dzieci lepią samodzielnie kilka mniejszych bałwanków. Następnie umieszczają w odpowiednich miejscach na bałwankach przedmioty: węgielki, miotłę, marchewkę, garnek, kasztany. Na koniec wykonują *zimowy taniec* wokół bałwanków.

III

- Zabawa ruchowa *Dookoła bałwanka*. Rozwijanie orientacji przestrzennej.
Pacynka bałwanka, kłębek białej wełny.
Dzieci siedzą w kole. N. sadza w środku koła pacynkę bałwanka. Dzieci turlają do siebie kłębek białej wełny. Dziecko, do którego potoczy się kłębek, chwytając nitkę, wypowiada sylabami nazwę dowolnego przedmiotu w kolorze białym znajdującego się w sali i, nie wypuszczając nitki z rąk, turla kłębek do kolegi lub do koleżanki. Pozostałe dzieci zgadują, o jaki przedmiot chodziło. Gdy kłębek dotrze już do wszystkich dzieci, N. prosi je o kilkakrotne wspólne uniesienie nitki i opuszczenie jej na podłogę. Przy unoszeniu dzieci wypowiadają rymowanąkę: *Zima biała, zima biała, dla bałwanka doskonała*.
- Ćwiczenie techniczne *Gwiazdki śniegowe*. Rozwijanie sprawności manualnej. Dalsze dekorowanie sali.
Białe serwetki, nożyczki, patyczki do szaszłyków.
Dzieci wycinają gwiazdki z kilkakrotnie złożonych białych serwetek. Przez powstałe dziurki przekładają patyczki do szaszłyków. Wstawiają gwiazdki do wazonu w kącie przyrody.
- Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze *Odgłosy zimy*.
Dzieci naśladują:
odgłos wiejącego wiatru – *szszy, szszy, szszy...*
odgłos zadymki śnieżnej – *wiuu, wiuu, wiuu...*
chrzęst śniegu pod butami – *trap, trap, trap...*
rzenie konia ciągnącego sanie – *ihaa, ihaa, ihaa...*
odgłos dzwonek przy saniach – *dzyń, dzyń, dzyń...*
- Słuchanie piosenki *List do zimy* w wykonaniu N. (przewodnik, cz. 2, s. 133).
Dzieci dośpiewują wybrane słowa piosenki podczas refrenu.
- Zabawa rozwijająca umiejętność śpiewania krótkich tekstów na wymyślonej linii melodycznej – *Czary pani zimy*.

Dzieci zajmują miejsca na okręgu, przodem do jego środka. N. śpiewa tekst B. Formy na wymyślonej przez siebie melodii, wykonując ruchy obrazujące czarowanie.

Czary-mary,
czary-mary

świat pokryty
śniegiem cały.

Dzieci naśladują ruchy N. Powtarzają tekst: głośno, cicho, coraz głośniej, coraz ciszej. Następnie wybrane dziecko wchodzi do środka koła i śpiewa, wymyślając do tekstu własną melodię. Na zakończenie podchodzi do wybranego dziecka, które mu odpowiada:

Jadą dzieci na sankach
coraz prędzej, coraz prędzej,

zaraz wjadą w zaspę śniegu.
Co to będzie? Co to będzie?

(Po opanowaniu tekstu dzieci, zamiast recytować, mogą go śpiewać, wymyślając dowolne melodie).

Grudzień, tydzień 2

Dzień 3

Idzie zima ze śniegiem

Zimowe czary

Przykładowy zapis w dzienniku

I. Zabawa słownikowa *Biały za białego*. Rozwijanie umiejętności budowania poprawnych zdań, stosowanie przynajmniej dwóch przymiotników. Ćwiczenie grafomotoryczne *Piruety na lodowisku*. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.

II.1. *Zimowe czary* – zabawy badawcze. Cele: określanie pogody i nazywanie zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla zimy; pobudzanie zmysłów; badanie i określanie właściwości fizycznych wody, śniegu i lodu; rozwijanie umiejętności uważnego prowadzenia obserwacji i formułowania wniosków.

2. Zajęcia umuzykalniające. Instrumentacja piosenki *List do zimy*. Cel: umuzykalnianie dzieci.

Zabawy na świeżym powietrzu: odczytywanie temperatury na termometrze, ubieranie się stosownie do pogody. Zabawa *Gdzie ukrył się bałwanek?* Posługiwanie się określeniami dotyczącymi kierunku i położenia. Wykonywanie czynności porządkowych. Odsnieżanie ścieżek, usypywanie górk ze śniegu.

III. Improwizacja ruchowa *Śnieg*. Zabawa rozwijająca koncentrację oraz spostrzegawczość wzrokową – *Zamieć śnieżna*. Dowiadywanie się o zamieci śnieżnej.

Składanie z elementów obrazków przedstawiających zimowe zabawy dzieci.

Układanie wyrazów z poznanych liter.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14, IV 18

Cele ogólne

- określanie pogody; nazywanie zjawisk atmosferycznych charakterystycznych dla zimy,
- pobudzanie zmysłów, badanie i określanie właściwości fizycznych wody, śniegu i lodu,
- wyrabianie poczucia rytmu,
- wyrabianie szybkiej reakcji na sygnał.

Cele operacyjne

Dziecko:

- dostrzega i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla zimy,
- bada i wymienia właściwości fizyczne wody, śniegu i lodu,
- porusza się rytmicznie przy muzyce,
- reaguje na ustalone sygnały.

Przebieg dnia

I

- Zabawa słownikowa *Biały za białego*. Rozwijanie umiejętności budowania poprawnych zdań, stosowanie przynajmniej dwóch przymiotników.

Przedmiot w białym kolorze dla każdego dziecka.

Dzieci wybierają w sali dowolne przedmioty w białym kolorze i siadają z nimi w kole. N. podchodzi do wybranego dziecka, wręcza mu swój przedmiot i mówi np.: *Daję ci małą, białą piłeczkę*, po czym wymieniają się przedmiotami. Następnie dzieci siedzące po lewej stronie N. kolejno wstają, idą do dowolnego kolegi lub dowolnej koleżanki i wymieniają się przedmiotami. Mogą użyć więcej słów określających przedmiot. Zabawa kończy się, gdy wszystkie dzieci wymieniają się przedmiotami.

- Ćwiczenie grafomotoryczne *Piruet na lodowisku*.

Dla każdego dziecka: biała kartka z narysowanym wzorem, przezroczyste foliowe koszulki, markery.

Dzieci otrzymują przygotowane przez N. białe kartki z narysowanym wzorem, włożone w przezroczyste foliowe koszulki. Rysują markerami na folii, po śladzie.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik, cz. 2, s. 135).

II

Zajęcia 1. Zimowe czary – zabawy badawcze.

- Powitanie rymowanką.
Dzieci wyśpiewują na dowolnym fragmencie melodycznym słowa rymowanki: *Zima, zima biała, śniegu nam dodała*.
- Wysłuchanie wiersza A. Widzowskiej *Szczypawka*.

Czy wiesz, że zima jest jak szczypawka?

Myk! Za kołnierz. Hop! Do rękawka.

Ugryzie w nochal, poszczypie w uszko,

buzię przyprószy śnieżną poduszką.

Maluje wszystkim piękne rumieńce,

na sankach jeździ w białej sukience,

wciąż lepi śnieżki, grube bałwanki,

kotom na wąsach wiesza firanki!

Zima zaprasza wszystkich na łyżwy:

dzieci, dorosłych, mopsy i wyżły,

a gdy przychodzi pora na narty,

szusują z górki pudle i charty!

W zimie królują kuligi i sanki,

orły na śniegu, w zaspach hulanki,

ale nim serca ogrzeją święta,

ubierz się ciepło i zapamiętaj:

kurtka i szalik,

dwie rękawiczki,

grube skarpety,

sweter nordycki,

buty z kozuszką,

z polaru czapka

i nie uszczypnie zima szczypawka!

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta dzieci: *Jaka jest zima? Dlaczego zima jest jak szczypawka? Do czego zaprasza zima? Co króluje w zimie? Jak należy się ubierać w zimie?*
- Rozmowa na temat pogody charakterystycznej dla zimy.
N. pyta dzieci: *Co tak naprawdę szczypie nas zimą?* Dzieci podają swoje propozycje. Wyjaśniają pojęcie *mróz*. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci. N. odwołuje się do poniedziałkowego spaceru (jeśli jest taka możliwość, przedstawia zdjęcia z wczorajszego spaceru). Pyta dalej: *Co ciekawego zauważyliście podczas spaceru? Czy odnalazliście zimę? Po czym poznaliście, że już nadeszła zima? Jakie zjawiska atmosferyczne są charakterystyczne dla zimy?* Dzieci dzielą się swoją wiedzą. Wymieniają cechy zimowej pogody, np. *niska temperatura, opady śniegu*. N. pyta: *Dlaczego zimą pada śnieg? Co jeszcze dzieje się z wodą w zimie?* N. zaprasza dzieci do części badawczej zajęć, podczas której uzyskają odpowiedź na te pytania. Poznają, co będzie dokładnie tematem badań po rozwiązaniu zagadek.
- Rozwiązywanie zagadek I. Fabiszewskiej i K. Wilk.

Tablica korkowa, zdjęcia przedstawiające wodę, parę wodną, śnieg, lód, napisy: **woda, para wodna**.

Dzieci siadają w półkolu przed tablicą korkową, na której są zawieszony zdjęcia. Słuchają zagadek. N. prosi wybrane dzieci o podanie rozwiązania zagadki i odszukanie kartonika z odpowiednim zdjęciem. Następnie prezentuje wyraz do czytania całościowego (jeżeli taki jest), będący rozwiązaniem zagadki. Dzieci odczytują go i dzielą na sylaby. Oba kartoniki N. przyczepia do tablicy tematycznej.

Zawsze mokra, nigdy sucha.
Jeszcze nie wiesz? Zatem słuchaj:
Orzeźwienia ona doda.
Odpowiedzią jest tu... (woda)

Sfrunął z nieba biały puch...
Taki zimny jest, że uch!
A ja brnę w nim po kolana
i przemieniam go w bałwana. (śnieg)

Co z czajnika wylatuje,
gdy się woda w nim gotuje? (para wodna)

Uważajcie, chłopcy, a także dziewczęta
– jest to zwykła woda, ale zamrożona.
W wafłu albo w kubku możecie go jeść.
Teraz zgadujecie, a ja znikam – cześć! (lód)

- Część badawcza – woda, para wodna, śnieg, lód.

Cerata, dwa stoliki, trzy miski, pojemnik z wodą, czajnik bezprzewodowy, lusterko, lupy, ręcznik papierowy, zdjęcia oszronionych przedmiotów, sopel lub lód z zamrażalnika, cztery słoiczki.

N. zaprasza dzieci na rozłożoną na podłodze ceratę, na której stoją dwa stoliki. Na jednym z nich stoją trzy miski, pojemnik z wodą, pojemnik z lodem, czajnik bezprzewodowy, lusterko, lupy, ręcznik papierowy, trzy słoiczki. Drugi stolik jest pusty.

- Woda.

Dzieci otaczają pusty stolik. N. ustawia na nim miskę z wodą. Następnie prosi dzieci o zanurzenie ręki w wodzie. N. pyta: *Jaka jest woda?* Dzieci opisują swoje wrażenia.

Wnioski: woda jest mokra, zimna, przezroczysta, bezwonna. Dzieci wycierają ręce w ręcznik papierowy.

- Para wodna.

Na stoliku N. ustawia czajnik bezprzewodowy. Prosi dzieci o zachowanie szczególnej ostrożności. Wlewa wodę z kranu i włącza czajnik. Gdy woda się gotuje, N. przykłada do czajnika lusterko. Dzieci obserwują unoszenie się pary wodnej z czajnika i jej skraplanie się na lusterku. N. podstawia szklankę i chwytając krople ściekające po lusterku. N. pyta dzieci: *Co dzieje się z wodą? Co to jest para wodna?* Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Informuje, że *para wodna złożona jest z małych kropelek wody.*

Wniosek: woda w wyniku parowania zamienia się w parę wodną – bardzo małe kropelki.

Przy tej okazji N. opowiada dzieciom o powstawaniu szronu.

Gdy powietrze jest wilgotne (znajduje się w nim bardzo dużo małych kropelek wody) i temperatura spada poniżej zera, tworzy się szron. Pokazuje zdjęcia oszronionych przedmiotów. Pyta, czy któreś z dzieci widziało szron. Prosi te dzieci o podzielenie się swoimi wrażeniami.

- Śnieg.

N. ustawia na stoliku pustą miskę. Wkłada do niej śnieg zza okna. Dzieci biorą trochę śniegu do ręki i oglądają płatki śniegu pod lupą.

Wnioski: śnieg jest biały, delikatny, puszysty, składa się z wielu gwiazdek śniegowych, jest zimny, plastyczny – daje się zgniatać i wtedy jest ciężki, topi się pod wpływem ciepła rąk, zmienia się w wodę. Dzieci wycierają ręce w ręcznik papierowy.

- Lód.

N. ustawia kolejną miskę i umieszcza w niej sopel zza okna lub lód z zamrażalnika. Następnie pyta dzieci, czy wiedzą, co to jest lód i jak się tworzy. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Prosi je o dotknięcie lodu i określenie jego cech.

Wnioski: lód jest zimniejszy niż śnieg, jest twardy, przezroczysty, wydaje się czysty, topi się pod wpływem ciepła rąk, zmienia się w wodę. Dzieci wycierają ręce w ręcznik papierowy.

Lód tworzy się z wody, gdy temperatura powietrza spada poniżej zera.

- Podsumowanie badań.

N. zlewa wodę z 3 misek osobno do każdego słoika. Dostawia słoik ze skroploną parą wodną. Prosi dzieci o przyjrzenie się wodzie w 4 słoikach. Dzieci oglądają wodę przez szklki powiększające (jeśli jest taka możliwość, mogą porównać wodę przez mikroskop).

Wnioski: woda powstała po roztopieniu się śniegu i lodu jest mętna, zanieczyszczona. Choć śnieg i lód wydają się czyste, w istocie takie nie są. N. informuje dzieci, że padający śnieg zbiera zanieczyszczenia z powietrza. Przestrzega przed jedzeniem śniegu i lizaniem sopli.

Sformułowanie ogólnego wniosku: woda, w zależności od warunków pogodowych – temperatury – zmienia swój stan skupienia z ciekłego na gazowy (para wodna) lub stały (szron, śnieg, lód).

- Zabawa ruchowa *Śnieżki i sopelki*.
Arkusze gazety, odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej dowolnej piosenki o zimie, pojemnik.

Dzieci otrzymują niewielkie arkusze gazety. Zgniatają je, formując kule. Podczas muzyki wykonują zimowy taniec: podrzucają kule i je łapią. Na pauzę w muzyce kucają. Zabawę powtarzamy kilka razy. Następnie dzieci rozwijają kule i zwiwiają gazetę w podłużną formę, tworząc sople. Ponownie poruszają się przy nagraniu muzyki. Na pauzę w muzyce podnoszą sople do góry i zastygają w bezruchu. Na koniec zabawy umieszczają sople w pojemniku.

Karta pracy, cz. 2, nr 63	Karta pracy, cz. 2, nr 75
Dzieci: – uzupełniają tabelę według wzoru obrazkami odszukanyymi wśród naklejek,	Dzieci: – uzupełniają tabelę według wzoru,
– kończą ozdabianie szalika według wzoru (rytmu),	
– rysują po śladach, nie odrywając kredki od kartki.	– rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Instrumentacja piosenki *List do zimy*.

- Instrumentacja piosenki *List do zimy*.

Kastaniety, trójkąty, klawesy, bębrenki, marakasy, tamburyny.

1. *Znowu dzisiaj spadł biały śnieg,
całkiem biały puch.
Zawirował i powóz zimy
szybko wprawił w ruch.
A my tego białego śniegu mamy już dość!
Więc piszemy list do zimy, by zrobiła coś!*

Ref.: *Szanowna zimo, to nasze prośby:
by śnieg niebieski był i miał czekolady smak,
i by go można zjadać jak lody,
i by tych lodów nigdy nam nie było brak!
A kiedy pada z nieba tak lekki i puchaty,
to żeby miał smak cukrowej waty!*

Dzieci grają na instrumentach:
kastanietach – w rytmie ćwierćnut,
na raz – uderzają w trójkąt,
klawesach – w rytmie ćwierćnut,
na raz – uderzają w trójkąt,
bębenku,

marakasach – tremolo,
tamburynie – w rytmie ćwierćnut,
marakasach – tremolo,
tamburynie,
marakasach – tremolo.

Podczas kolejnych zwrotek tak samo jak powyżej.

- Zabawa kształcąca poczucie rytmu – *Zamiana miejscami*.
Dzieci zajmują miejsca na krzeselkach ustawionych na obwodzie dużego koła. Czynnny udział w zabawie bierze N. Śpiewa piosenkę *List do zimy* (przewodnik, cz. 2, s. 133). Dzieci wytupują jej rytm. Kiedy N. przerywa śpiew, dzieci zamieniają się miejscami. Zabawę powtarzamy kilka razy. Tupanie zastępujemy klaskaniem, pstrykaniem palcami. Zabawą kierujemy w taki sposób, aby wszystkie dzieci zmieniły miejsca.
- *Śnieżna zamieć* – reagowanie na ustalone sygnały.

Tamburyn.

Dzieci maszerują po okręgu koła wiązane zgodnie z rytmem akompaniamentu do piosenki *List do zimy*. Na umówiony sygnał słowno-dźwiękowy, na przykład *zamieć*, z równoczesnym potrząśnięciem tamburynem przez osobę prowadzącą, dzieci puszczaają ręce rówieśników, wbiegają do środka koła, wykonując dowolne improwizacje ruchowe, następnie stają blisko siebie. Przechodzą do przysiadu, ręce kładą na głowy – chronią się przed *zamiecią*. Przez chwilę pozostają w bezruchu.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Przed wyjściem: odczytywanie temperatury na termometrze, ubieranie się stosownie do pogody.
- Zabawa *Gdzie ukrył się bałwanek?* Postępowanie się określeniami dotyczącymi kierunku i położenia przedmiotów w przestrzeni.

Pacynka bałwanka.

N. chowa pacynkę bałwanka w wybranym miejscu w ogrodzie. Dzieci szukają pacynki. W dalszej kolejności pacynkę chowają chętne dzieci.

- Wykonywanie czynności porządkowych.

Dla każdego dziecka: mała łopatka i miotłka.

Dzieci odśnieżają ścieżki małymi łopatkami i miotłkami. Uspują górki ze śniegu.

III

- Improwizacja ruchowa *Śnieg*.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej piosenki o zimie, białe wstążki z krepiny dla każdego dziecka.

N. włącza nagranie dowolnej piosenki o zimie. Dzieci – *śnieżynki* – tańczą swobodnie po sali, poruszając dowolnie białymi wstążeczkami z krepiny trzymanymi w dłoniach. N. stopniowo przycisza nagranie muzyki. Opowiada, że wiatr ustał i śnieżynki zaczynają opadać na ziemię. Dzieci powoli kładą się na podłogę.

- Zabawa rozwijająca koncentrację i spostrzegawczość wzrokową – *Zamieć śnieżna*.

N. opowiada dzieciom o zjawisku zamieci śnieżnej (śniegu podnoszonym z ziemi i unoszonym przez wiatr). Zamieć pomieszała elementy, które N. niosł dla dzieci w kopertach. Prosi dzieci o ich uporządkowanie. Proponuje zabawę:

Składanie obrazków w całość	Układanie wyrazów
<p>Koperty, obrazki przedstawiające zimowe zabawy dzieci, pocięte na elementy.</p> <p>Dzieci składają z elementów obrazki przedstawiające zimowe zabawy dzieci.</p>	<p>Koperty, kartoniki z poznanymi dotąd literami.</p> <p>Dzieci samodzielnie układają z poznanych liter wyrazy, np. dom, mama, tata, Olek, Ada, Ida. W razie trudności N. wypowiada te słowa.</p>

Grudzień, tydzień 2

Dzień 4

Idzie zima ze śniegiem

Bezpieczne zabawy zimą

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Zabawa słownikowa w kole – *Ułóż zdanie*. Formułowanie dłuższych wypowiedzi, poprawnych pod względem gramatycznym. Zabawa rozwijająca percepcję słuchową – *Zimowa orkiestra*. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.
- II.1. *Zimowe zabawy* – rozmowa na podstawie wiersza P. Beręsewicza *Podwórkowa olimpiada*. Cele: wzbogacanie wiedzy na temat zimowych dyscyplin olimpijskich; ustalanie i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas zabaw zimowych; nabywanie umiejętności przewidywania konsekwencji niebezpiecznych zachowań podczas zabaw zimowych.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa *Ślalom*. Zabawa *Zimowa rozgrzewka*. Poznawanie sposobów na rozgrzanie się podczas zimowych chłódów, otrzepywanie ubrań ze śniegu, wycieranie obuwia o wycieraczkę.
- III. Zabawa ruchowa *Hokej na lodzie*. Zabawa matematyczna – *Na górcie*. Zabawy konstrukcyjne z użyciem plastikowych kubeczków – *Lodowy zamek pani Zimy*. Rozwijanie wyobraźni przestrzennej oraz precyzji ruchów. *Taniec śnieżynki* – reagowanie na muzykę graną z różnym natężeniem.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14, IV 18

Cele ogólne

- poznawanie zimowych dyscyplin olimpijskich,
- ustalanie i przestrzeganie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas zabaw zimowych,
- nabywanie umiejętności przewidywania konsekwencji niebezpiecznych zachowań podczas zabaw zimowych,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nazywa wybrane zimowe dyscypliny olimpijskie,
- wymienia zasady, których należy przestrzegać podczas zabaw zimowych,
- wymienia konsekwencje nieprzestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Przebieg dnia

I

- Zabawa słownikowa w kole – *Ułóż zdanie*. Formułowanie dłuższych wypowiedzi, poprawnych pod względem gramatycznym.

Obrazki przedstawiające np. bałwana, grupkę dzieci, sanki, narty, ciepłą czapkę.

N. układa przed dziećmi dwa obrazki przedstawiające np. bałwana i grupkę dzieci. Dzieci nazywają to, co przedstawiają obrazki, a następnie układają zdania z tymi nazwami, np. *Dzieci ulepiły dużego bałwana*. Jeśli dzieci wykonają zadanie poprawnie, N. zwiększa liczbę obrazków. Dokłada kolejne obrazki, przedstawiające np. sanki, narty, ciepłą czapkę. Dzieci rozbudowują swoją wypowiedź.

- Zabawa rozwijająca percepcję słuchową – *Zimowa orkiestra*.

Koszyk, obrazki przedstawiające narty, sanki, łyżwy, bałwanek, kołatka, grzechotka, bębenek, trójkąt, kartka z narysowanym wzorem rytmu.

N. stawia przed dziećmi koszyk z obrazkami. Każde dziecko wybiera jeden obrazek. N. informuje dzieci, że będą się bawić w orkiestrę. Rozdaje dzieciom instrumenty: kołatkę (dla dziecka, które wybrało narty), grzechotkę (dla dziecka, które wybrało sanki), bębenek (dla dziecka, które wybrało łyżwy), trójkąt (dla dziecka, które wybrało bałwanek). Pokazuje kartkę z narysowanym wzorem. Wyjaśnia, że każdemu znakowi na kartce (sanki, narty, łyżwy, bałwanek) odpowiada jeden dźwięk danego instrumentu. Podczas wykonywania utworu N. wskazuje na kartce poszczególne znaki. Dźwięk wydają te instrumenty, którym przyporządkowany jest dany znak.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik, cz. 2, s. 135).

II

Zajęcia 1. Zimowe zabawy – rozmowa na podstawie wiersza P. Beręsewicza *Podwórkowa olimpiada*.

- Powitanie.

N. wita dzieci, które: *lubią zimę, lubią zjeżdżać na sankach, lepić bałwana, jeździć na łyżwach*. Dzieci, które czują się powitane, klaszczą w dłonie.

- Wysłuchanie wiersza P. Beręsewicza *Podwórkowa olimpiada*.

*Tłum, emocje, gwar nie lada,
podwórkowa olimpiada!
Już zaczęta, już otwarta!
Obok narty sunie narta,
miny srogie i zacięte,
skręt za skrętem, skręt za skrętem!
A na dole? Patrzmy! Rety!
To na łyżwach piruety
kręci Zuzia z naszej klasy!
Wygibasy! Zakrętasy!
W głowie aż się widzom kręci!*

*Piotrek z Markiem, uśmiechnięci,
hokejowe niosą kije,
kto tu komu gola wbije?
Ale co to? Niespodzianka!
Pędzą z górki sanki Janka!
Za sankami mknie bałwanek.
Czyżby to właściciel sanek?
Zima głośno bije brawo,
zaraz wręczy z wielką wprawą
mnie, Stasiowi i Oleńce
olimpijskie dwa rumieńce.*

CC-BY-3.0 https://www.epodreczniki.pl/reader/c/237374/v/3/t/student-canon/m/KL1_ORE_V9_ZIMA_1_2_16_85_p2

- Rozmowa na temat wiersza.

N. pyta: *Co dzieci zorganizowały na podwórku? Co to jest olimpiada?* Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Wyjaśnia znaczenie słowa *olimpiada*. Mówi, że podczas olimpiady rozgrywane są zawody sportowe. N. pyta, czy dzieci znają nazwy zimowych dyscyplin sportowych. *Jakie warunki są potrzebne do tego, aby zorganizować zimową olimpiadę? W co bawiły się dzieci z wiersza? Jakie zabawy zorganizowały dzieci? Jaki zimowy sprzęt wykorzystywały dzieci do swoich zabaw?*

- Zagadki ruchowe.

Pojemnik, obrazki przedstawiające sanki, kij hokejowy i krążek, łyżwy, narty.

N. umieszcza w pojemniku obrazki. Chętnie dziecko losuje obrazek i przedstawia za pomocą ruchu, gestu i mimiki zabawę zimową kojarzącą się z danym obrazkiem. Pozostałe dzieci odgadują jej nazwę. Następnie podają nazwę dyscypliny sportowej. Nazywają osoby, które uprawiają daną dyscyplinę:

saneczkarstwo – saneczkarze,
hokej na lodzie – hokeiści,
łyżwiarstwo – łyżwiarze,
skoki narciarskie – skoczkowie narciarscy.

- Ustalenie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas zabaw zimowych.

Duży arkusz kartonu podzielony na cztery części, obrazki przedstawiające: narty, łyżwy, sanki i dzieci bawiące się śnieżkami.

N. przypina do tablicy duży karton podzielony na cztery części. Na każdej części przyklejony jest jeden obrazek przedstawiający: narty, łyżwy, sanki i dzieci bawiące się śnieżkami. N. pyta dzieci, wskazując karton: *W jakie zabawy z wykorzystaniem tych przedmiotów bawią się zimą dzieci? Jakich zasad bezpieczeństwa należy przestrzegać podczas tych zabaw? Czego nie wolno robić podczas tych zabaw?*

N. zapisuje propozycje dzieci na kartonie, w odpowiedniej części. Jeśli zachodzi taka potrzeba, dodaje własne propozycje.

- Zabawa *Prawda – fałsz*.

Karton w kształcie koła, mazak.

Dzieci siedzą w kole. N. wypowiada zdania. Jeśli zdanie przedstawia bezpieczne zachowanie podczas zimowych zabaw, dzieci klaszczą, jeśli nie – tupią w podłogę, a następnie wymieniają konsekwencje niewłaściwego zachowania. Na koniec podają, jak się zachować podczas zabaw zimowych.

Przykładowe zdania:

Zjeżdżamy na sankach w pobliżu ulicy.

Na łyżwach jeździmy tylko na lodowisku.

Rzucamy śnieżkami kolegom w twarz.

Zjeżdżając na sankach, możemy klęczeć.

Nie chodzimy w przemoczonym ubraniu.

Bawimy się na śniegu pod opieką dorosłych.

Ściągamy czapki, szaliki, gdy jest nam ciepło.

N. zapisuje zasady bezpieczeństwa podczas zabaw zimowych na kartonie w kształcie koła (kuli śniegowej) i przyklepia na tablicy.

- Zabawa ruchowa *Zimowe zabawy*.

Worek, obrazki przedstawiające narty, łyżwy, sanki, bałwanka, śniegowe kule, tamburyn.

N. pokazuje dzieciom worek, do którego chowa pięć obrazków. Dzieci nie wiedzą, co jest na nich przedstawione (obrazki przedstawiają narty, łyżwy, sanki, bałwanka i śniegowe kule). N. gra na tamburynie. Dzieci biegają w różnych kierunkach. Podczas przerwy w muzyce wybrane dziecko podchodzi do worka, wyjmuje z niego jeden obrazek i nazywa przedstawiony na nim przedmiot. Dzieci naśladują ruchem zabawę zimową, z którą związany jest wylosowany przedmiot. Zabawa trwa do chwili, aż z worka zostaną wyjęte wszystkie obrazki.

Karta pracy, cz. 2, nr 64

Karta pracy, cz. 2, nr 76

Dzieci:

- oglądają obrazek, układają o nim trzy zdania, liczą w nich słowa,
- odszukują na dużym obrazku to, co znajduje się pod nim, na małych obrazkach.

Karta pracy, cz. 2, nr 65

Karta pracy, cz. 2, nr 77

Dzieci:

- opowiadają, co się dzieje na obrazku,
- słuchają przestrogi: *Pamiętaj! Zabawy na śniegu – na sankach, nartach, to wspaniała rzecz, ale należy bezpiecznie bawić się!*

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 (przewodnik, s. 117).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Slalom*.
N. ustawia wzdłuż wyznaczonej linii przeszkody, np. kule śniegowe, w pewnej odległości od siebie. Dzieci swobodnie biegają po ogrodzie. Na kłaśnięcie łączą się w pary, tworząc sanki, i slalomem pokonują tor przeszkód.
- Zabawa *Zimowa rozgrzewka*.
N. proponuje dzieciom poznanie kilku sposobów na rozgrzanie się podczas zimowych chłódów:
 - tupanie, podskakiwanie, bieganie, klaskanie, rozcieranie rąk, chuchanie z jednoczesnym rytmicznym wypowiedaniem słów, np. swojego imienia, znanej rymowanki,
 - wytupywanie ścieżek,
 - naśladowanie chodu pingwina – maszerowanie z rękami ułożonymi wzdłuż tułowia, bez zginania nóg w kolanach, kiwanie się na boki.
- W szatni.
Dzieci otrzepują się ze śniegu, wycierają obuwie o wycieraczkę.

III

- Zabawa ruchowa *Hokej na lodzie*.
Krażki, dwie laski gimnastyczne, dwie małe piłeczki.
Dzieci ustawiają się w dwóch rzędach. N. układa przed każdym rzędem trasę slalomu z krażków. Wręcza pierwszemu dziecku z każdego rzędu laskę gimnastyczną i małą piłeczkę. Dzieci, popychając piłeczkę laską, prowadzą ją slalomem między krażkami w jedną stronę i z powrotem. Następnie przekazują laskę i piłeczkę drugiemu dziecku z rzędu. Wygrywa ten rząd, w którym wszystkie dzieci szybciej pokonają wyznaczoną trasę.
- Zabawa matematyczna *Na górcie*. Rozwijanie orientacji przestrzennej. Utrwalanie znajomości określeń: *na, nad, przed, za, po lewej stronie, po prawej stronie*.
Obrazek przedstawiający ośnieżoną górkę, sylwety: dzieci, choinek, bałwanka, sroki.
N. układa przed dziećmi obrazek przedstawiający ośnieżoną górkę. Obok ma przygotowane sylwety: dzieci, choinek, bałwanka, sroki. Prosi o układanie sylwet zgodnie z wypowiedzianymi przez niego słowami. Mówi np.: *Po lewej stronie górki rosną choinki. Przed górką stoi bałwan. Na górcie bawią się dzieci. Nad górką leci sroka.*
- Zabawy konstrukcyjne z użyciem plastikowych kubeczków – *Lodowy zamek pani Zimy*. Rozwijanie wyobraźni przestrzennej oraz precyzji ruchów.
Białe, plastikowe kubeczki jednorazowe.
Dzieci budują z białych plastikowych kubeczków jednorazowych *lodowy zamek pani Zimy*. Przeliczają, z ilu kubeczków zbudowały budowlę. Bawią się w burzenie i ponownie ustawiają kubeczki.
- *Taniec śnieżynek* – reagowanie na muzykę graną z różnym natężeniem.
Tamburyn.
Dzieci stają w dowolnych miejscach na środku sali. N. gra na tamburynie. Kiedy akompaniament jest wykonywany cicho, dzieci przechodzą do przysiadu – *śnieżynki śpią*. Kiedy akompaniament staje się coraz głośniejszy – *wiatr porywa śnieżynki*, dzieci przechodzą do pozycji stojącej, unoszą ręce do góry i poruszają nimi w różne strony, nie odrywając nóg od podłogi. W rytmie tamburynu powtarzają prezentowany przez N. tekst: *Szur, szur, szur, sza, sza, sza, to zimowy taniec trwa*. Zabawę powtarzamy kilka razy.
Podczas akompaniamentu granego głośno dzieci *śnieżynki* mogą wykonywać figury proponowane przez N. (obroty, ukłony, wysuwanie, na przemian: lewej nogi, prawej nogi).

Przykładowy zapis w dzienniku

I.	Zabawa <i>Karta z bałwankiem</i> . Ćwiczenie spostrzegawczości wzrokowej i pamięci.
Ozdabianie rysunków bałwanków tak, aby każdy był inny.
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.	Praca plastyczna <i>Bałwanek i choinka</i> . Wyklejanie konturów kulkami z plasteliny.
II.1.	<i>Bałwankowa rodzina</i> – zajęcia matematyczne. Cele: przekazywanie informacji w formie uproszczonych rysunków (oznaczeń i symboli); rozwijanie umiejętności zgodnego współdziałania i czerpania radości ze wspólnej zabawy; rozwijanie umiejętności matematycznych;
utrwalanie umiejętności liczenia.	odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 7.
2.	<i>Nocne niebo i śniegowe gwiazdki</i> – zajęcia plastyczne. Cel: rozwijanie umiejętności manualnych.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa z elementem spostrzegawczości – <i>Znajdź śnieżynkę</i> . Zabawy z kompasem. Rysowanie dowolnych wzorów patykiem na śniegu.	
III.	Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Pada śnieg</i> . Ćwiczenia oddechowe <i>Gwiazdki śniegowe</i> . Utrwalanie umiejętności liczenia. Wypowiadanie się na temat pór roku. Zabawa przy piosence <i>List do zimy</i> .	

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, **IV 15**, IV 18

Cele ogólne

- przekazywanie informacji w formie uproszczonych rysunków (oznaczeń i symboli),
- rozwijanie umiejętności matematycznych,
- **odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 7**,
- rozwijanie umiejętności manualnych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- odczytuje informacje podane w formie uproszczonych rysunków,
- porównuje liczebność zbiorów; prawidłowo używa określeń: *mniej, więcej, tyle samo, za, na, przed, obok, między*; poprawnie liczy w zakresie 6,
- **rozpoznaje i nazywa cyfrę 7**,
- rysuje flamastrem, kredką pastelową, maluje białą farbą; łączy swoją pracę z pracami innych dzieci.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Karta z bałwankiem*. Ćwiczenie spostrzegawczości wzrokowej i pamięci. **Karty z obrazkami przedstawiającymi bałwanki z charakterystycznymi elementami**. N. eksponuje przez krótki czas kartę – obrazek bałwanka z charakterystycznym elementem, np. z zielonym garnkiem na głowie. Prosi o przyjrzenie się bałwankowi, po czym chowa kartę do talii – między inne bałwanki. Tasuje karty. Następnie rozkłada obrazki przedstawiające różne bałwanki. Prosi dzieci o wskazanie karty z bałwankiem z zielonym garnkiem.

Dzieci:

- słuchają rymowanki; mówią, dlaczego bałwan-ki lubią zimę,
- ozdabiają rysunki bałwanków tak, aby każdy był inny,
- mówią, jak wygląda narysowany przez nie pierwszy, drugi... szósty bałwanek,
- rysują szlaczek po śladzie..

Dla każdego dziecka: rysunek konturowy bałwanka i choinki, plastelina, biała krepina.

N. zaprasza dzieci do stolików. Dzieci wykleja-ją przygotowany przez N. rysunek konturowy bałwanka i choinki kulkami z plasteliny. Śnieg tworzą z kulek białej krepiny. Dowolnie ozdabiają ramkę obrazka.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik, cz. 2, s. 135).

II

Zajęcia 1. Bałwankowa rodzina – zajęcia matematyczne.

- Zabawa na powitanie – *Wesołe śnieżynki*.
Białe prześcieradło, odtwarzacz CD, nagranie utworu A. Vivaldiego Cztery pory roku. Zima.
N. rozkłada na środku sali białe prześcieradło. Włącza nagranie. Dzieci *śnieżynki* swobodnie wirują. N. przycisza muzykę. *Śnieżynki* opadają na podłogę. Dzieci siadają na prześcieradle.
- Zabawa paluszkowa *Bałwanek* (według K. Sęsiadka).

*Zimą, gdy śnieżek prószy,
a mróz szczypie w uszy,
dzieci bawią się na dworze.*

Kto ulepić bałwanka im pomoże?

*Ja ulepię kule dwie:
to podstawa, a to brzuch,
tu potrzeba ludzi dwóch.
Trzecia kula zamiast głowy,
nasz bałwanek już gotowy.*

Każde dziecko zwija dłoń w piąstkę,
na jedną swoją piąstkę kładzie drugą,
dzieci łączą się w pary,
do dwóch piątek jednego dziecka kolega lub koleżanka
z pary dokłada swoją piąstkę.

N. nawiązuje do zabawy paluszkowej. Podkreśla wartość współpracy dla osiągnięcia celu – zbudowa-nia bałwanka z 3 kul (piątek).

- Zabawa *Czyj bałwanek jest śmieszniejszy?*
6 arkuszy papieru, 6 kopert, kartoniki z zapisanymi imionami: Ada, Olek, Ida, Tomek, Ala, Ola, oraz zakodowaną informacją (rysunkową), koła – małe i duże – wycięte z kartonu, obrazki przedstawiające różne przedmioty, np.: kasztany, żołądźcie, owoce, warzywa, miotły, szczotki, szalik, czapki, garnki itd.
N. opowiada: *Pewnego dnia Ada i Olek postanowili wraz z kolegami i koleżankami: Idą, Tomkiem, Alą i Olą, zorganizować konkurs na ulepienie najśmieszniejszego bałwanka. Każdy lepił i dekorował swoje-go bałwanka. Gdy bałwanki były już gotowe, dzieci nie mogły się zdecydować, który bałwanek jest naj-śmieszniejszy.*

N. pyta dzieci w grupie, czy chciałyby zobaczyć te bałwanki i czy pomogłyby tamtym dzieciom w podjęciu decyzji. N. dzieli dzieci na 6 zespołów. Każdy zespół otrzymuje od N. arkusz papieru oraz kopertę, a w niej kartonik z zapisanym imieniem dziecka i kartkę z zakodowaną informacją (naryso-wane elementy, z których składa się bałwanek, np.: 2 koła: małe i duże, 2 kasztany, 1 por, 5 żołądźci, szalik we wzorki, szczotka na kiju, czapka klauna). N. wyjaśnia dzieciom, że rozszyfrowanie informacji pozwoli im się przekonać, jak wyglądały poszczególne bałwanki (z ilu i z jakich elementów się skła-dały). Pyta dzieci, czy wiedzą, jak to zrobić. N. rozkłada na dywanie elementy do stworzenia bałwan-ków. Prosi dzieci o pogrupowanie elementów, a następnie zastanowienie się, które obrazki z jakiej grupy do czego się nadadzą. Dzieci rozdzielają obrazki, tworząc zbiory: kul śniegowych, oczu dla bałwanków, guzików, nosów, szalików, mioteł i czapek. Chętne dzieci liczą w dostępnym sobie zakre-sie elementy w każdym zbiorze i podają ich liczbę. N. pyta dzieci, których elementów jest najwięcej, których najmniej, a których – tyle samo. Następnie dzieci przystępują do odkodowania informacji z kartki. Wybierają odpowiednie elementy, a następnie układają na arkuszu papieru postać bałwanka

(powstają bałwanki: małe i duże, złożone z 2 lub z 3 kół, z nakryciem głowy, bez nakrycia głowy, z miotłą, bez miotły, z nosem, bez nosa itd.). Obok bałwanka dzieci kładą kartonik z imieniem dziecka, które lepiło danego bałwanka.

- Prezentowanie bałwanków. Sprawdzenie poprawności odcodowania informacji.

Arkusze papieru z ułożonymi elementami bałwanków, klej.

Dzieci gromadzą się przy pracy pierwszego zespołu, reprezentującego np. bałwanka Olka. Dzieci z tego zespołu opisują swojego bałwanka. Mówią np.: *Olek ulepił bałwanka z dużej kuli i z małej kuli. Jego bałwanek ma oczy z kasztanów, nos z pora, 5 guzików z żołądzi, szalik we wzorki, miotłę, a na głowie – czapkę klauna*. N. wraz z dziećmi porównuje opis z informacją zakodowaną na kartce. Jeśli wszystko się zgadza, dzieci otrzymują brawa. Jeśli nie, zmieniają odpowiednio elementy. N. prosi kolejne zespoły o zaprezentowanie swoich bałwanków. Gdy wszystkie bałwanki są ułożone zgodnie z instrukcją na kartce, dzieci przyklejają elementy na arkuszu.

- Zabawa *Gdzie stoi bałwanek?* Rozstrzygnięcie konkursu na najśmieszniejszego bałwanka.

Arkusze z przyklejonymi bałwankami.

N. prosi do siebie po jednym chętnym dziecku z każdego zespołu. Dzieci wstają i zabierają ze sobą arkusze z przyklejonym bałwankiem. Pozostałe dzieci siadają z jednej strony sali. N. zaprasza na środek sali dziecko z bałwankiem Olka. Następnie N. ustawia kolejno dzieci z innymi bałwankami względem bałwanka Olka, polecając im stanąć – za bałwankiem, przed nim i po lewej stronie tego bałwanka. itd. Bałwanki zajmują miejsca, a pozostałe dzieci sprawdzają, czy polecenia zostały poprawnie wykonane. N. prosi dzieci o pomoc w wybraniu najśmieszniejszego bałwanka. Konkurs wygrywa ten bałwanek, który otrzyma największe brawa. Na koniec dzieci układają arkusze z bałwankami w jednej linii. Przeliczają, z ilu bałwanków składa się bałwankowa rodzina.

- Zabawa w kole ze śpiewem – *Bałwanek* (M. Głogowskiego).

Pacynka bałwanka.

Pacynka bałwanka zaprasza dzieci do wspólnej zabawy. Dzieci tworzą dwa koła, do środka wchodzi wybrana osoba, która będzie bałwankiem. W toku śpiewania (na dowolną melodię) kolejnych zwrotek *bałwanek* wybiera żonę, *żona* wybiera synka, *synek* – braciszka. Dzieci tworzące koła, środkowe i zewnętrzne, tańczą w przeciwne strony.

1. *Stoisz smutny, nasz Bałwanku, ze spuszczoną głową.
Może chciałbyś mieć przy sobie panią Bałwankową?*

Ref.: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Dobrej żony wciąż mi brak!
Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Bałwankowej brak!*

2. *Ma korale z jarzębiny bałwankowa żona,
ale łatwo poznać z miny, że dziś jest smartwiona.*

Ref.: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Mego synka wciąż mi brak!
Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Synka ciągle brak!*

3. *Stoi Bałwan z Bałwankową, w środku zaś Bałwanek,
jeszcze chwila i rozpoczną bałwankowy taniec.*

Ref.: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Przydałby się jeszcze brat!
Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Przydałby się brat!*

4. *Już wesołe dwa bałwanki tańczą z rodzicami
i my także się pobawmy razem z bałwankami.*

Ref.: *Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Zatańcz z nami raz i dwa!
Oj, tak, tak! Oj, tak, tak! Zatańcz raz i dwa!*

Utrwalenie umiejętności liczenia	Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 7
<p>☰</p> <p>Karta pracy, cz. 2, nr 67</p> <p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądają pierwszy rysunek, – uzupełniają rysunki według niego, – mówią, co dorysowały i w którym miejscu względem bałwanka, – kolorują pierwszy rysunek, – rysują szlaczek po śladach, a potem – samodzielnie. 	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – słuchają, jak młodsze dzieci mówią, co dorysowały i w którym miejscu względem bałwanka. <p>N. kontynuuje zajęcia przy arkuszach z bałwankami. Pyta, z ilu członków składa się bałwankowa rodzina,</p> <ul style="list-style-type: none"> • Utrwalenie zapisów cyfrowych liczb od 1 do 6. <p>Kartoniki z liczbami: 1, 2, 3, 4, 5, 6 dla każdego dziecka:</p> <p>Dzieci liczą bałwanki i je numerują, umieszczając pod każdym bałwankiem kartonik z odpowiednią liczbą. N. pyta, jak wygląda pierwszy, drugi, trzeci, czwarty, piąty i szósty bałwanek.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z wyglądem cyfry 7.
<p>☰</p> <p>Karta pracy, cz. 2, nr 68</p> <p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – łączą liniami pętle, w których jest tyle samo elementów, – kolorują kule śniegowe. 	<p>Obrazek bałwanka, kartonik z 7 kropkami, kartonik z cyfrą 7.</p> <p>N. mówi, że do zimowej zabawy przyłączyło się jeszcze jedno dziecko, które ulepiło swojego bałwanka. Pokazuje bałwanka na obrazku. Prosi dzieci o ułożenie takiego samego bałwanka z elementów i dołożenie go do bałwankowej rodziny. Pyta: <i>Ile jest teraz bałwanków?</i> Pod siódmym bałwankiem dzieci układają kartonik z 7 kropkami.</p> <p>Następnie N. pokazuje kartonik i mówi: <i>To cyfra 7. Pyta: Jak wygląda cyfra 7? Co wam przypomina ta cyfra? Czy gdzieś spotkałyście się z tą cyfrą? Czego w naszej sali mamy siedem?</i> N. zamienia kartonik z siedmioma kropkami na kartonik z cyfrą 7.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy, cz. 2, nr 78.
	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rysują tyle kul śniegowych, ile wskazuje liczba, – uzupełniają pętle obrazkami bałwanków, kul śniegowych, drzewek iglastych i sanek tak, aby wszędzie było ich po 7, – piszą cyfry 7 po śladach, a potem – samodzielnie. <ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy, cz. 2, nr 79.
	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – czytają zapisy, – liczą przedmioty, – odszukują wśród naklejek odpowiednie liczby i nakleją je we właściwych miejscach, – piszą cyfry 7 po śladach, a potem – samodzielnie. <ul style="list-style-type: none"> • Karta pracy, cz. 2, nr 80.
	<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – kolorują siódmą kulę śniegową, licząc od lewej strony, – kolorują siódme drzewko iglaste, licząc od prawej strony, – liczą litery w wyrazach; zaznaczają ich liczbę według wzoru, – liczą kule śniegowe w kolejnych polach.

Zajęcia 2. Nocne niebo i śniegowe gwiazdki – zajęcia plastyczne.

- Wprowadzenie do tematu.
Biały arkusz kartonu, obrazek przedstawiający zimę.
 Dzieci siadają w półkolu przed tablicą, na której zawieszony jest biały arkusz kartonu przykrywający obrazek. N. informuje dzieci, że poznają temat zajęcia, jeśli rozwiążą zagadkę I. Fabiszewskiej.

*Przyszła do nas w sukni białej,
z płatków śniegu utkanej.
Wygoniła ptaki, przyniosła mróz srogi,
zasypała białym puchem ścieżki oraz drogi. (zima)*

- Zabawa *Co wiemy o zimie?* Porządkowanie informacji o zimie. Dzieci siadają w półkolu. N. nawiązuje do tematyki tygodnia. Pyta dzieci: *Co wiemy o zimie? Co zimą pada z nieba?*
- Rozmowa na temat płatków śniegu.
Obrazki płatków śniegu.
N. pokazuje dzieciom obrazki płatków śniegu. Prosi dzieci o wypowiedzi na ich temat. Przekazuje dzieciom ciekawostki na temat płatków śniegu.

Płatki śniegu powstają w chmurach, gdzie znajduje się wiele wody w postaci pary wodnej. Gdy robi się zimno, kropelki pary wodnej zmieniają się w kryształki lodu. Zlepek kryształków lodu to płatek śniegu. Płatki mogą mieć różne kształty (zależnie od temperatury i wilgotności). Zazwyczaj są to sześcioramienne symetryczne gwiazdki. Mogą też mieć kształt płaskich sześciokątnych płytek, igiełek, słupków, krążków, a czasem – nieregularnych brył. Nie ma dwóch takich samych płatków śniegu. Gdy w chmurze zbierze się bardzo dużo płatków śniegu, wtedy staje się ona ciężka i gwiazdki śniegowe opadają na ziemię.

- Zabawa ruchowa połączona z liczeniem – *Szalone śnieżynki*.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii do marszu, sylwety gwiazdek śniegowych o różnych kształtach.
Dzieci spacerują po sali w rytm nagrania dowolnej melodii do marszu. Podczas przerwy w nagraniu muzyki N. wyrzuca w górę wycięte gwiazdki śniegowe (w liczbie odpowiadającej liczbie dzieci). Dzieci zbierają tylko po jednej gwiazdce. Zabawę powtarzamy sześć razy. Za każdym razem dzieci podnoszą gwiazdki o innym kształcie. Na koniec zabawy dzieci dzielą się na dwie grupy: chłopców i dziewczynek. Każda grupa umawia się między sobą i wspólnie układa gwiazdki dowolnym sposobem, np. wszystkie gwiazdki w jednym rzędzie, w kilku rzędach po równo, tworząc koło z gwiazdek. Dzieci przeliczają gwiazdki w dostępnym sobie zakresie.

- Praca plastyczna *Nocne niebo i śniegowe gwiazdki*.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karta 14, niebieskie kredki lub niebieskie flamastry, granatowy karton, białe kredki pastelowe lub biała farba plakatowa, cienki pędzelek.
N. zaprasza dzieci do stolików. Omawia sposób wykonania pracy. Prosi dzieci, aby wyobraziły sobie nocne niebo pełne śniegowych gwiazdek.
Następnie dzieci:
 - niebieskim flamastrem lub niebieską kredką dorysowują śniegowym gwiazdkom brakujące elementy i części,
 - malują na granatowym kartonie 4 śniegowe gwiazdki (lub 5 śniegowych gwiazdek) białą farbą lub kredką pastelową.
- Prezentowanie prac.
Dzieci łączą swoje obrazki. Układają z prac nocne *zimowe niebo ze spadającymi śnieżynkami*. Wypowiadają się na temat pracy.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa z elementem spostrzegawczości – *Znajdź śnieżynkę*.
Śnieżynki wycięte z niebieskiego papieru.
N. rozkłada na wyznaczonym terenie papierowe śnieżynki. Na sygnał N. – gwizd – dzieci zbierają *śnieżynki*. Następnie je przeliczają. Wygrywa ten, kto zbierze najwięcej *śnieżynek*.
- Zabawy z kompasem.
Kompas.
Dzieci ustawiają się w różnych miejscach w ogrodzie. Sprawdzają na kompasie, jak zachowuje się igła magnetyczna.
- Rysowanie patykami na śniegu dowolnych wzorów.

III

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pada śnieg*.
Tamburyn.
Dzieci zamieniają się w płatki śniegu. Poruszają się swobodnie po sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze i hasło *Pada śnieg!*, *płatki śniegu* powoli opadają na ziemię. Dźwięki tamburynu zachęcają do ponownego swobodnego poruszania się po sali.

- Ćwiczenia oddechowe *Gwiazdki śniegowe*. Utrwalanie umiejętności liczenia.
Kartoniki z różną liczbą kropek (od 1 do 6), kartoniki z liczbami (od 1 do 7), 2 koszyki, dla każdego dziecka: wata, pojemnik, szary arkusz kartonu.

Dzieci formują w dłoniach kulki z waty i gromadzą je w pojemniku. Następnie N. układa przed każdym dzieckiem szary arkusz kartonu symbolizujący chmurę. Ustawia obok dwa koszyki z kartonikami: w jednym (dla 5-latków) znajdują się kartoniki z różną liczbą kropek (od 1 do 6), w drugim (dla 6-latków) – kartoniki z liczbami (od 1 do 7). Dzieci losują kartoniki. Układają na swoich chmurkach odpowiednią liczbę kulek śniegowych. N. sprawdza zadanie, po czym dzieci zdmuchują kulki, a potem liczą, czy tyle samo kulek spadło.

Karta pracy, cz. 2, nr 69

Karta pracy, cz. 2, nr 81

Dzieci:

- czytają z N. nazwy pór roku; opowiadają o oznakach każdej z pór roku; układają trzy zdania o wybranej porze roku,
- kończą rysować kule śniegowe według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

- Śpiew, zbiorowy i indywidualny, piosenek poznanych od początku roku – w formie konkursu piosenki.
- *Zimowe zabawy* – reagowanie odpowiednim ruchem na dźwięk wybranego instrumentu perkusyjnego.

Trójkąty, kołatki, bębenki.

Podział dzieci na trzy grupy. Każda grupa zajmuje wskazane przez N. miejsce. Wybrane dzieci z każdej grupy trzymają instrumenty (trójkąty, kołatki, bębenki).

Na hasło *Trójkąty* – dzieci zaczynają grać na trójkątach; pozostałe idą w kole na palcach, z rękami uniesionymi w górę.

Na hasło *Kołatka* – dzieci grają na kołatkach, pozostałe tworzą wąż i maszerują w dowolnych kierunkach.

Na hasło *Bębenek* – grają na bębenkach, a pozostałe podskakują po całej sali.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 1

Idą święta

Szykujemy prezenty

Przykładowy zapis w dzienniku

I. Oglądanie obrazków o tematyce świątecznej. Zorganizowanie gazetki tematycznej i kącika świątecznego. Zachęcanie do kolekcjonowania pocztówek świątecznych. Ćwiczenia słuchowe *Wszystko co świąteczne*. Wzbogacenie słownictwa o słowa związane ze świętami. Słuchanie piosenki *Idą święta*. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.

II.1. *Już niedługo święta* – rozmowa inspirowana obrazkiem. Cele: wzbogacanie wiedzy na temat tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia; rozwijanie umiejętności wypowiedzania się na określony temat; obmyślanie niespodzianek dla innych.

2. *Mój wymarzony prezent* – praca plastyczna. Cele: rozwijanie umiejętności manualnych, kształtowanie umiejętności wyrażania własnych pragnień w formie pracy plastycznej.

2. Odkrywanie litery **r**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów *ramka*, *Romek*. Cele: rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie.

Zabawy na świeżym powietrzu: spacer po najbliższej okolicy przedszkola. Zwracanie uwagi na witryny sklepowe ozdobione świątecznymi dekoracjami. Oglądanie udekorowanych domów. Zabawa ruchowa na śniegu – *Idą Mikołaje*.

III. Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zaprzęg Mikołaja*. Zabawa badawczo-konstrukcyjna *Stroiki świąteczne*. Pobudzanie zmysłów.

Odczytywanie wyrazów z pomocą N. Ćwiczenia graficzne. Rozwijanie sprawności manualnej.

Odczytywanie wyrazów i zdań. Utrwalanie liter **r**, **R** oraz innych poznanych liter.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, **IV 4**, IV 5, IV 7, IV 8, IV 15

Cele ogólne

- poznawanie tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia,
- rozwijanie umiejętności wypowiadania się na określony temat,
- **rozwijanie wrażliwości fonemowej, określanie miejsca spółgłoski w słowie,**
- **odkrywanie litery r: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej; utrwalanie poznanych liter,**
- rozwijanie umiejętności manualnych, kształtowanie umiejętności wyrażania własnych pragnień w formie pracy plastycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia,
- wypowiada się na określony temat,
- **wymienia głoski w słowach ramka, Romek; układa schematy i modele słów ramka, Romek; określa miejsce spółgłoski r w słowach o prostej budowie fonetycznej,**
- **opisuje wygląd liter r, R oraz odtwarza ich kształty,**
- maluje farbami na kawałku gazy swój wymarzony prezent.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie obrazków o tematyce świątecznej. Zorganizowanie gazetki tematycznej i kącika świątecznego. Zachęcanie do kolekcjonowania pocztówek świątecznych.

Pudełko, obrazki i pocztówki o tematyce świątecznej, ozdoby choinkowe, elementy dekoracyjne: wstążeczki, papier pakowy z motywami świątecznymi, np. z Mikołajem, choinką, bombkami, aniołkiem.

N. ustawia przed dziećmi duże pudełko zawierające przedmioty o tematyce świątecznej. Dzieci kolejno wykładają zawartość pudełka i wypowiadają się na temat każdego przedmiotu. Segregują przedmioty według przeznaczenia. Na koniec wspólnie wykonują gazetkę tematyczną oraz kącik świąteczny. N. zachęca dzieci do gromadzenia w kąciku np. pocztówek świątecznych, a także wykonywanych wspólnie z rodzicami w domu ozdób choinkowych (stosowną informację do rodziców N. wywiesza w szatni).

- Ćwiczenia słuchowe *Wszystko co świąteczne*. Wzbogacenie słownictwa o słowa związane ze świętami. N. wypowiada słowa związane ze świętami Bożego Narodzenia. Dzieci dobierają rymy do podanych słów, np. choinka – malinka, bombka – trąbka.
- Słuchanie piosenki *Idą święta* (sł. i muz. J. Kucharczyk).

Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Idą święta*.

Na dwo-rze śnieg już spadł, na dwo-rze szczy-pie mróz, a
w do-mu cie-pło tak, bo świę-ta przy-szły już. Bia-ły o - pła-tek na
sto - le i po traw świą-tecz-nych dwa-naś-cie, dzi-siaj gwia-zdka na nie-bie,

dla wszy-stkich świe-ci ja-śniej. Pły-na świą-tecz-ne ży-cze-nia, w mro-żny, zi - mo-wy
 świat. A pod cho-in - ką pre - ze-nty to pię-kny, ra-do-sny czas.

1. Na dworze śnieg już spadł,
 na dworze szczybie mróz,
 a w domu ciepło tak,
 bo święta przyszły już.

Płyną świąteczne życzenia
 w mroźny, zimowy świat.
 A pod choinką prezenty,
 to piękny, radosny czas.

Ref.: Białe opłatek na stole
 i potraw świątecznych dwanaście,
 dzisiaj gwiazdka na niebie
 dla wszystkich świeci jaśnie.

2. Choinka błyszczy, lśni
 tysiącem różnych barw,
 migocze w świetle świec
 i pachnie tak jak las.

Ref.: Białe opłatek...

- Rozmowa na temat tradycji związanych ze świętami Bożego Narodzenia.
- Określanie nastroju melodii piosenki i jej metrum.
- Utrwalanie pojęć: *przygrywka, zwrotka, refren*.
- Zaznaczanie kłaśnięciem refrenu piosenki.
- Zabawa rozwijająca umiejętność prawidłowego oddychania – *Aniołki i piórka*.

Szablon anioła, odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej piosenki *Idą święta, białe sztuczne piórko dla każdego dziecka*.

Każde dziecko trzyma w dłoni białe sztuczne piórko. N. umieszcza na środku sali szablon anioła. W rytmie nagrania melodii piosenki dzieci swobodnie biegają na palcach w określonym kierunku. Podczas przerwy w nagraniu muzyki dzieci kładą swoje piórka na otwartej dłoni, dmuchają, wprawiając je w ruch. Na zakończenie zabawy ozdabiają piórkami szablon anioła.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.
Bębenek, kołatka, janczary.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Bombki, bombeczki*.
 Dzieci spacerują swobodnie po sali. Na sygnał N. tworzą koła, dobierając się: w trójki (tworzą bombeczki), w czwórki (tworzą bombki), w piątki (tworzą duże bombki).
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Mikołaj pakuje prezenty*.
 Dzieci spacerują po sali, odliczając na głos do sześciu. Na sześć dzieci wykonują skłon – naśladują podnoszenie prezentów i pakowanie ich do worka.
- Ćwiczenie z elementem równowagi – *Zawieszamy łańcuchy na choince*.
 Dzieci maszerują swobodnie po sali, w jednym kierunku. Gdy usłyszą uderzenie w bębenek, wspinają się na palce – naśladują zawieszanie łańcucha wysoko na choince, kiedy usłyszą dźwięk kołatki – wykonują skłon i naśladują zawieszanie łańcucha nisko.
- Zabawa bieżna *Śnieżynki*.
 Dzieci biegają na palcach w jednym kierunku, w rytmie wygrywanym na janczarach. Gdy rytm janczarów milknie, śnieżynki wolno opadają na podłogę – dzieci naśladują ruch śnieżynek.
- Ćwiczenie uspokajające *Bombka wiruje*.
 Dzieci maszerują po obwodzie koła. Wykonują wyraźne wdechy nosem, wypuszczają powietrze przez usta.

II

Zajęcia 1. Już niedługo święta – rozmowa inspirowana obrazkiem.

- Powitanie zabawą *Już czas*.
N. oddala się od dzieci i cicho wypowiada słowa: *Już czas, już czas, zbliża się świąteczny czas*. Dzieci przykładają dłoń do ucha i próbują usłyszeć, o czym mówi N. Komu uda się usłyszeć słowa N., ten głośno wypowiada całe zdanie.
- Rundka w kole – *Z czym kojarzą mi się święta?*
Plastikowy element ozdoby świątecznej.
N. pyta dzieci: *Jakie święta się zbliżają? Z czym kojarzą się te święta?* Dzieci przekazują sobie dowolny plastikowy element ozdoby świątecznej i kolejno się wypowiadają. N. pyta, jak dzieci rozumieją słowo *święta*. Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Opowiada o świętach Bożego Narodzenia.

Święta Bożego Narodzenia ustanowione zostały na pamiątkę narodzenia Jezusa Chrystusa. Po raz pierwszy święto to wprowadzone zostało w III/IV wieku w Rzymie.

N. pyta dzieci o to, jakie znają tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia. Zaprasza do domu Ady i Olka, aby rozpoznały kilka z nich.

Karta pracy, cz. 2, nr 70

Karta pracy, cz. 2, nr 82

Dzieci:

- mówią, co się dzieje na obrazku,
 - odpowiadają, co chce zrobić tata i dlaczego,
 - dzielą rytmicznie (na sylaby) wyrazy: **ramka, zdjęcie, choinka, prezenty**,
 - czytają razem z N. tekst wyrazowo-obrazkowy,
– rysują szlaczek po śladach.	– odczytują z N. tekst wyrazowo-obrazkowy.

- Rozwiązywanie zagadek dotykowo-obrazkowych. Rozmowa na temat *Tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia*.

Ozdobnie opakowane pudełko, a w nim: szufelka ze szczotką, torba, kartka świąteczna, piernik, mała figurka Mikołaja, bombka, papierowa srebrna gwiazda, opłatek, płyta z kolędami, obrazki przedstawiające: stół, jemiółę.

Dzieci siedzą w kole. N. stawia przed nimi worek. Pyta dzieci, czy chcą zobaczyć, co się w nim znajduje. Otwiera worek, wyjmuje obrazki i przedmioty kojarzące się ze świętami Bożego Narodzenia i układa je w jednej linii. Dzieci nazywają przedmioty i opisują obrazki, a następnie mówią, z którym momentem świąt są związane, np.:

- szufelka ze szczotką – przedświąteczne porządki,
- torba – przedświąteczne zakupy,
- piernik – przygotowywanie potraw wigilijnych,
- mała figurka Mikołaja – otrzymywanie prezentów,
- bombka – ubieranie choinki,
- papierowa srebrna gwiazda – oczekiwanie na pierwszą gwiazdkę,
- opłatek – dzielenie się opłatkiem i składanie sobie życzeń,
- płyta z kolędami – kolędowanie,
- obrazki przedstawiające:
- stół – zasiadanie do wspólnej wieszki wigilijnej,
- jemiółę – całowanie się pod jemiółę.

N. podsumowuje zabawę. Informuje dzieci, że ze świętami Bożego Narodzenia związanych jest jeszcze wiele innych tradycji. Pyta dzieci, jak rozumieją słowo *tradycja*. Wyjaśnia to pojęcie. Prosi chętne dzieci o podzielenie się informacjami, jak w ich domach świętuje się Boże Narodzenie. Na koniec N. podkreśla znaczenie kulturowania tradycji przejmowanych od starszych pokoleń.

- Zabawa *Mikołaj i prezenty*.

7 ozdobnie opakowanych pudełek różniących się wielkością, a w nich: samochodzik, szmaciana lalka, krawat, gra planszowa, damskie rękawiczki, bambosze dla osoby dorosłej, duża ciepła chusta oraz duże kartonowe czerwone serduszko.

N. prosi dzieci o odpowiedź na pytania: *Co robił tata Ady i Olka? Kto nam przynosi prezenty?* Przybliżyła postać Świętego Mikołaja. Pyta: *Kim jest Mikołaj? Czym podróżuje Mikołaj? Kiedy przychodzi do nas*

Mikołaj? Co ze sobą wozisz dla kogo? Informuje dzieci, że Mikołaj był dziś rano w przedszkolu i zostawił dla dzieci 7 pudełek. N. opisuje, jak wyglądają pudełka. Dzieci wybierają się na poszukiwania. Dzieci ustawiają odnalezione pudełka na środku sali i siadają wokół nich. Mówią, gdzie znalazły te pudełka, a następnie liczą je, sprawdzając, czy jest ich 7. N. prosi o uporządkowanie pudełek według wielkości: od najmniejszego do największego. Następnie dzieci kolejno podchodzą do każdego pudełka, rozpakowują je i za pomocą dotyku próbują odgadnąć, co trzymają w rękach. Opisują przedmiot, ale nie podają jego nazwy. Pozostałe dzieci odgadują i sprawdzają, czy odgadły, co znajduje się w pudełku. Dziecko wyjmuje prezent. Wszystkie dzieci wyklaskują nazwę prezentu rytmicznie (z podziałem na sylaby) i określają, z ilu części (sylab) składa się ta nazwa. Na koniec zastanawiają się, dla kogo ten przedmiot byłby odpowiedni na prezent. Uzasadniają swoje zdanie.

- Rozmowa *Który prezent jest ważniejszy?*

Po wyjęciu wszystkich prezentów z pudełek N. zadaje dzieciom pytania: *Dlaczego wręczamy innym prezenty? Z jakiej okazji wręczamy prezenty? Czy wszyscy ludzie otrzymują w święta prezenty?* N. informuje dzieci o ludziach biednych, bezdomnych. Pyta dalej: *Jakie prezenty można ofiarować, gdy się nie ma pieniędzy? Jaki prezent sprawiłby radość np. zapracowanej mamie, smutnemu tacie?* N. sugeruje dzieciom, że bardzo dobrym prezentem, jaki one mogą zrobić, jest np. prezent wykonany samodzielnie czy okazana innym pomoc. Zachęca dzieci do włączania się do przygotowań świątecznych – pomagania w pracach porządkowych, przygotowywania z rodzicami specjalnych potraw.

- Runki w kole – *Co mógłbym ofiarować w prezencie? Co chciałbym dostać od Mikołaja w prezencie?*

Pusty woreczek.

N. odwołuje się do wyżej wymienionej karty pracy. Pyta dzieci: *Co tata Ady i Olka pakował do pudełka? Dla kogo szykował prezent?* Następnie pyta każde dziecko: *Co chciałbyś ofiarować w prezencie? Co chciałbyś dostać od Mikołaja w prezencie?* Dzieci przekazują sobie pusty woreczek – najpierw w prawo, a potem w lewo, i kolejno udzielają odpowiedzi na pytania.

- Zabawa ruchowa *Prezenty w paczkach.*

Bębenek.

Dzieci spacerują swobodnie po sali w rytmie wygrywanym przez N. na bębenku. Podczas przerwy w grze N. wypowiada nazwy tradycji świątecznych, np.: robienie porządków, robienie zakupów przedświątecznych, ubieranie choinki, gotowanie (przygotowywanie potraw wigilijnych), wypatrywanie pierwszej gwiazdki, składanie sobie życzeń, śpiewanie kolęd, obdarowywanie się prezentami. Dzieci naśladowują ruchem wykonywanie podanych czynności.

Zajęcia 2. Mój wymarzony prezent – praca plastyczna.

Odtwarzacz CD, nagranie wersji instrumentalnej dowolnej piosenki o Mikołaju, dla każdego dziecka: cerata, karton z przymocowaną na wierzchu gazą, farby akrylowe (lub plakatowe), pojemniczki z wodą, pędzel.

- Wprowadzenie w tematykę zajęć. N. włącza nagranie wersji instrumentalnej dowolnej piosenki o Mikołaju. Dzieci wyobrażają sobie przedmiot, jaki chciałyby dostać w prezencie od Mikołaja.
- Wyjaśnienie sposobu wykonania pracy. N. informuje, że na stołach są przygotowane specjalne kartony, pojemniki z wodą, farby i pędzle. Sugeruje, aby nie wypowiadać na głos nazwy wykonywanej pracy.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery r: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **ramka**. N. pyta: *Jaki przedmiot tata Ady i Olka pakował do pudełka?* Następnie dzieci określają pierwszą głoskę w słowie *ramka*. Mówią, z ilu głosek składa się to słowo. Potem wymieniają inne słowa, w których głoskę *r* słyszą: na początku, na końcu, w środku.
- Budowanie schematu słowa *ramka*. **Białe kartoniki dla każdego dziecka.** N. prosi dzieci, aby ponownie podzieliły słowo *ramka* na sylaby, układając dwa białe kartoniki. Dzieci układają kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają. N. prosi, aby głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *ramka*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.
- Budowanie schematu słowa *Romek*. **Obrazki przedstawiające: rower, mydło, tamę, skarpetę, bułkę, kartoniki z liczbami: 5, 5, 3, 6, 4, białe kartoniki dla każdego dziecka.**

- Wykonanie pracy.
Dzieci malują gęstą farbą na podkładzie z gazy swój wymarzony prezent. Zaznaczają kontur farbą w ciemniejszym kolorze niż podany. Pamiętają o domalowaniu szczegółów. N. zwraca uwagę na poprawne trzymanie pędzla, płukanie go przed zmianą koloru farby.

N. prosi o wyodrębnienie głosek z nazw obrazków, a następnie zsyntetyzowanie tych wskazanych liczbą (**5, 5, 3, 6, 4**). Dzieci podają otrzymane imię. Dzielą słowo *Romek* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).

- Określenie rodzaju głoski *r*.

N. prosi dzieci o wybrzmiewanie głoski *r* krótko: *r, r, r...*, a potem długo. Przypomina, że głoski *r* nie możemy wypowiedzieć długo, bo wtedy zmienia się jej brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.

- Budowanie modeli słów *ramka, Romek*.

Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowach: *ramka, Romek*. Pod schematami słów *ramka, Romek* zaznaczają miejsca głoski *r* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach *ramka, Romek* i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **r, R**.

Dla każdego dziecka: czerwone i niebieskie kartoniki, litera r: mała i wielka.

N. umieszcza na tablicy modele słów *ramka, Romek*.

Informuje dzieci, że pod niebieskimi kartonikami ukryta się pewna litera. Pyta, czy domyślają się, o jaką literę chodzi. Odkrywa niebieskie kartoniki i pokazuje literę **r**: małą i wielką. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają je pod swoimi modelami słów *ramka, Romek*, we właściwych miejscach. N. wyjaśnia, dlaczego w jednym miejscu należało umieścić małą literę **r**, a w drugim – wielką literę. N. przypomina, że imiona rozpoczyna się wielką literą.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami na właściwych miejscach.

Kartoniki z literami: o, a, m, e, k dla każdego dziecka.

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami pod modelami słów *ramka, Romek*.

- Zabawa ruchowa *Bombki – w pary!*

Bębenek, papierowe bombki z naklejonymi małymi i wielkimi poznanymi dotąd literami – po jednej na bombce (bombki w parach są takie same) dla każdego dziecka.

Dzieci dostają papierowe bombki z naklejonymi od spodu poznanymi dotąd literami – po jednej na bombce. Dzieci swobodnie poruszają się po sali zgodnie z rytmem wygrywanym na bębnieku. Na hasło: *Bombki, w pary!* – dzieci szukają osoby z taką samą literą na bombce i stają jedno za drugim (z przodu mała litera, z tyłu – wielka). Potem zamieniają się bombkami i zabawę powtarzamy.

- Karta pracy, cz. 2, nr 83.

Dzieci:

- dzielą nazwy zdjęć na głoski, rysują pod zdjęciami odpowiednią liczbę okienek,

	<ul style="list-style-type: none"> – odczytują sylaby i wyrazy zawierające poznane litery, – rozwiązują rebusy, – zaznaczają na niebiesko litery r, R w wyrazach. • Karta pracy, cz. 2, nr 84. Dzieci: <ul style="list-style-type: none"> – łączą tabliczki z tak samo ułożonymi literami; czytają sylaby, – z liter umieszczonych pod rysunkami choinek układają wyrazy; odszukują je wśród naklejek i nakleją pod rysunkami; kolorują choinki, – wystukują na bębenu podany rytm, mówiąc tekst za N., – kreślą kształt liter r, R pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów/koleżanek, – piszą litery r, R po śladach, a potem – samodzielnie.
<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie wystawy prac wykonanych przez dzieci. N. z pomocą dzieci układa na stoliku prace wykonane w trakcie zajęcia. • Oglądanie prac. Odgadywanie nazw wymarzonych prezentów kolegów i koleżanek. Dzieci stają dookoła stolika. Uważnie oglądają wszystkie prace. Odgadują, jakie prezenty chciałyby dostać od Mikołaja poszczególne dzieci. N. zwraca uwagę na staranność i estetykę wykonania prac. Podsumowuje, mówiąc, że może się zdarzyć, że dzieci nie otrzymają wymarzonego prezentu od Mikołaja. N. pyta, co wtedy zrobią. Dzieci wypowiadają się swobodnie. • Wywieszenie prac w szatni, w kąci dla rodziców. Etykiety z imionami dzieci, klej. Dzieci przyklejają etykiety ze swoimi imionami na swoich pracach. N. umieszcza prace w szatni, w kąci dla rodziców. Rodzice mają szansę zobaczyć, o jakim prezencie marzy ich dziecko. 	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer po najbliższej okolicy.
Dzieci zwracają uwagę na świątecznie ozdobione witryny sklepowe. Oglądają udekorowane domy. Podczas drogi zbierają opadłe gałązki świerkowe do wykonania stroika.
- Zabawa ruchowa na śniegu – *Idą Mikołaje*.
Dzieci ustawiają się w rzędzie. Pierwsze dziecko stawia duże kroki. Pozostałe dzieci krocą po jego śladach.

III

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zaprzęg Mikołaja*.
Janczary, czerwona czapka.
Dzieci dobierają się po troje. Tworzą zaprzęg złożony z dwóch koników i woźnicy – Mikołaja. Zaprzęgi poruszają się w takt akompaniamentu granego na janczarach. Podczas przerwy w grze N. wybiera Mikołaja – zakłada wybranemu woźnicy czerwoną czapkę – i kontynuuje zabawę. Wszystkie zaprzęgi podążają za Mikołajem.
- Zabawa badawczo-konstrukcyjna *Świąteczne stroiki*. Pobudzanie zmysłów.
Brokat w spreju, dla każdego dziecka: gałązka świerkowa, drucik, ozdoby świąteczne.
Dzieci przyglądają się gałązkom świerkowym przyniesionym ze spaceru. Badają gałązki dłońmi, wążają je. Zwracają uwagę na kolor, twardość i ostrość igiełek. Wypowiadają się na temat swoich wrażeń. Następnie wykonują świąteczny stroik: łączą kilka gałązek i wiążą je drucikiem, przyozdabiają wybranymi ozdobami świątecznymi. Na koniec N., w bezpiecznej odległości, spryskuje stroiki brokatem w spreju.

Dzieci:

- czytają z N. wyrazy pod ramką,
- układają taki sam wyraz z liter odszukanych wśród naklejek i nakleją go w pustych polach,
- rysują w środku choinkę, jaką chciałyby mieć w domu; nie zapominają o prezentach pod nią,
- dorysowują igiełki na drugiej gałązce.

Dzieci:

- czytają zdania,
- w każdym szeregu skreślają co drugą literę; z pozostałych liter odczytują wyrazy,
- piszą litery **r, R** po śladach, a potem – samodzielnie.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 2

Idą święta

Składamy sobie życzenia

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Wykonanie wystawy kart świątecznych. Opisywanie obrazków. Wyodrębnianie powtarzających się motywów związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Stawianie domków z kart. Samodzielne wykonanie puzzli *Pocztówki świąteczne*. Ćwiczenie mięśni rąk, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Nakrywanie stolików, ustawianie na każdym stoliku elementu dekoracyjnego związanego ze świętami. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.
- II.1. *Nieoczekiwany gość* – rozmowa inspirowana opowiadaniem M. Strękowskiej-Zaremby *Sąsiad*. Cele: poznawanie kolejnych tradycji bożonarodzeniowych; rozwijanie umiejętności dekodowania; wzbogacenie wiadomości na temat form składania sobie życzeń oraz treści życzeń.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna *Kulig*. Zabawy swobodne z wykorzystaniem sanek. Korzystanie z sanek zgodnie z zasadami ich użytkowania.
- III. Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Celuj śnieżką*, z wykorzystaniem papierowych kul. Ćwiczenie plastyczne *Moja kartka świąteczna*. Rozwijanie pomysłowości i wyobraźni. Budowanie dłuższych, poprawnych gramatycznie wypowiedzi. Samodzielne redagowanie życzeń. Wykonanie choinek dla lalek. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Ozdabianie sali świątecznymi dekoracjami. *Pajacyki choinkowe* – wyrabianie poczucia metrycznego.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, III 6, IV 2, IV 4, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- poznawanie kolejnych tradycji bożonarodzeniowych,
- rozwijanie umiejętności dekodowania,
- wzbogacenie wiadomości na temat form składania sobie życzeń oraz treści życzeń,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia, w tym m.in. zapraszania na wigilię osób samotnych, składania sobie życzeń,
- odszyfrowuje zakodowane życzenia świąteczne,
- wypowiada życzenia, wcielając się w role domowników; redaguje życzenia do wpisania na kartę świąteczną,
- sprawnie wykonuje ćwiczenia gimnastyczne.

Przebieg dnia

I

- Wykonanie wystawy kart świątecznych. Opisywanie obrazków. Wyodrębnianie powtarzających się motywów związanych ze świętami Bożego Narodzenia. Stawianie domków z kart.

Kartki świąteczne.

N. organizuje na tablicy wystawę z części kart świątecznych gromadzonych przez dzieci. Zaprasza na wystawę. Zwraca uwagę dzieci na kolorystykę dominującą na kartach. Odczytuje zapisane życzenia. Dzieci wskazują powtarzające się motywy: choinki, bombki, świece, prezenty, motywy religijne (stajenka, gwiazda nad stajenką, postacie ludzi: Józefa, Marii, Dzieciątko, Trzech Króli), błyszczące zdobienia. Następnie dzieci stawiają domki z kart. Biją brawo temu, komu uda się postawić domek z największej liczby kart.

- Samodzielne wykonanie puzzli *Pocztówki świąteczne*. Ćwiczenie mięśni rąk, rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Kartki świąteczne, mazaki, nożyczki, koperty.

Każde dziecko wybiera jedną kartkę świąteczną. Po drugiej stronie rysuje mazakami 6–7 linii (prostych i łamanych) według własnego pomysłu. Następnie dzieci rozcinają obrazki wzdłuż linii na elementy. Układają puzzle. Po zabawie umieszczają puzzle w kopertach i odkładają do pojemnika, do swobodnego korzystania z nich przez inne dzieci.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik, cz. 2, s. 158).

Przed śniadaniem dzieci nakrywają stoliki, ustawiają na każdym stoliku element dekoracyjny związany ze świętami, np. stroik.

II

Zajęcia 1. *Nieoczekiwany gość* – rozmowa inspirowana opowiadaniem M. Strękowskiej-Zaremby *Sąsiad*.

- Powitanie zabawą *Aniołek i uśmiech*.

Sylweta aniołka.

Dzieci siedzą w kole. N. przesyła sylwetę aniołka do dziecka siedzącego po swojej lewej stronie i uśmiecha się do niego. Dziecko przekazuje aniołka i uśmiech dalej. Zabawa kończy się, gdy aniołek wróci do N.

- Słuchanie opowiadania M. Strękowskiej-Zaremby *Sąsiad*.

Książka (s. 32–33) dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą w kole. Otwierają książki i słuchają opowiadania czytanego przez N.

W bloku Olka i Ady, na parterze, zamieszkał nowy lokator, wysoki starszy pan z burzą gęstych, siwych włosów na głowie. Olek i Ada marzyli, że kiedyś na parter wprowadzi się rodzina z dziećmi. Chłopcem i dziewczynką w ich wieku. Niestety, starszy pan zamieszkał sam. „Może rodzina dojedzie później, gdy skończy się rok szkolny”, łudził się Olek. Pewnego dnia spotkał sąsiada z parteru. Starszy pan uśmiechnął się do niego.

– Dzień dobry, idę na spacer – powiedział Olek ośmielony ciepłym uśmiechem.

– Ja też. Mogę do ciebie dołączyć?

– Pewnie. – Olek pomyślał, że będzie to dobra okazja, żeby zapytać sąsiada o rodzinę. – Ma pan wnuki w moim wieku? – zapytał, gdy robili drugie okrążenie wokół bloku.

Starszy pan uśmiechnął się smutno.

– Nic mi o tym nie wiadomo – odpowiedział.

– To kto z panem zamieszka? Kuzyni? – dopytywał się Olek.

– Nie sądzę, żeby się tacy znaleźli. Może wezmę sobie psa ze schroniska.

Olek obiecał pomóc w wyborze psa. Od tej rozmowy często razem spacerowali. Chłopiec domyślił się, że sąsiad jest samotny.

– On nikogo nie ma – powiedział kiedyś Adzie.

– Zaproś go na urodziny misia – wymyśliła siostra.

Olek wątpił, żeby zabawa w urodziny z czterolatką i jej miśmiem sprawiła starszemu panu przyjemność. Ale gdyby tak zaprosić go na święta? Na przykład na wigilię, która jest tuż-tuż?... W wigilijny poranek, nic nikomu nie mówiąc, zaprosił sąsiada na rodzinną kolację.

– O osiemnastej – zaznaczył.

Starszy pan uśmiechnął się i podziękował. Zadowolony Olek wrócił do siebie. Nie wiedział, że sąsiad nie zamierza skorzystać z zaproszenia. Przed osiemnastą przyjechali dziadkowie, zrobiło się gwarno i wesoło. Ada z babcią wypatrywały pierwszej gwiazdki na niebie, rodzice nakrywali do stołu, tylko Olek nie mógł znaleźć sobie zajęcia i niespokojnie zerkał na drzwi.

– Gotowe. Siadamy do stołu – powiedziała mama.

– Przepraszam. Poczekajcie, ja zaraz... – Olek wyskoczył z mieszkania jak pocisk z armaty.

Rodzice spojrzeli po sobie ze zdziwieniem. Po chwili zdumieli się jeszcze bardziej. Ich syn wrócił do mieszkania, ale nie sam, trzymał za rękę sąsiada z parteru.

– Dzień dobry, nazywam się Zenon Jakl. Serdecznie przepraszam za najście, nie zamierzałem przeszkadzać, ale Olek tak nalegał. Macie państwo wspomnianego syna. Życzę wesołych świąt. Pójdę już – starszy pan był bardzo skrepowany. Chętnie ukryłyby się choćby w mysiej norce, Olek jednak trzymał go mocno.

– Zenek? Zenek! – dziadek zerwał się z krzesła. – Poznajesz, to ja, Heniek Kąkol!

Panowie padli sobie w objęcia. Okazało się, że przed laty uczyli się w tej samej szkole i byli bardzo dobrymi kolegami, ale z czasem stracili ze sobą kontakt. Teraz, po długiej przerwie, mieli okazję powspominać. Nic dziwnego, że przy wigilijnym stole słychać było głównie ich głosy. Olek i Ada z zapiętym tchem słuchali, jak to dziadek spóźnił się na lekcję i postanowił wejść przez okno do klasy, która mieściła się na pierwszym piętrze.

To był najciekawszy wigilijny wieczór w życiu Olka. Lampki na choince mrugały przyjaźnie, bombki migotały leniwie, Ada zasnęła, a dziadek i jego kolega wspominali i wspominali.

– Chyba dziś nie skończą, muszą opowiedzieć sobie całe życie – westchnęła babcia.

– Dwa życia – poprawił ją szczęśliwy jak nigdy Olek.

- Rozmowa na temat opowiadania.

Książka (s. 32–33) dla każdego dziecka.

Dzieci przyglądają się ilustracjom w książce, opowiadają o wigilii u Olka. Zastanawiają się, czy Olek dobrze postąpił. W razie potrzeby N. zadaje szczegółowe pytania, np.: *Kto zamieszkał w bloku Olka i Ady na I piętrze? Kim był nowy sąsiad Olka i Ady? Dlaczego Olek zaprosił sąsiada na wigilię? Dlaczego dziadek Olka i Ady ucieszył się na widok ich sąsiada? Dlaczego ten wieczór wigilijny był najciekawszy w życiu Olka?* N. zwraca uwagę dzieci na tradycję zapraszania na wigilię osób samotnych oraz ustawiania na stole dodatkowego nakrycia dla nieoczekiwanego gościa. Pyta dzieci, czy w opowiadaniu była mowa o takiej osobie i kim się okazała ta osoba.

- Rozmowa na temat tradycji składania sobie życzeń w okresie świąt.

Kartka świąteczna, talerzyk z opłatkiem, gałązka jemioli.

N. układa przed dziećmi kartkę świąteczną, talerzyk z opłatkiem i gałązkę jemioli. Pyta dzieci, z czym kojarzą im się te przedmioty. *O jakiej tradycji związanej ze świątami Bożego Narodzenia mogą świadczyć te przedmioty?* Dzieci wypowiadają się. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci.

Zwyczaj wysyłania życzeń świątecznych narodził się w XIX wieku w Anglii. Wtedy po raz pierwszy wysłano karty z okazji Bożego Narodzenia. W Polsce pierwsze kartki świąteczne zaczęto wysyłać na początku XX wieku. Obecnie coraz mniej osób wysyła kartki w tradycyjny sposób, pocztą. Coraz częściej przesyłają życzenia za pomocą SMS-ów lub e-maili. Członkom najbliższej rodziny życzenia składamy bezpośrednio, podczas wigilijnego wieczoru. Nadchodzi chwila, kiedy bierzemy do ręki opłatek, i – łamiąc się nim z innymi domownikami – życzymy sobie wszystkiego najlepszego. Jemioła symbolizuje przebaczenie, zgodę i pojednanie. Sprowadza na dom szczęście i bogactwo przez cały rok. Kiedyś wierzono, że życzenia składane pod jemiołą na pewno się spełnią.

- Zabawa **Kartki świąteczne**. Poznanie drogi kartki świątecznej od nadawcy do adresata.

Kosz, kartki świąteczne dla każdego dziecka.

N. ustawia na środku kosz ze zgromadzonymi kartkami świątecznymi. Dzieci kolejno wybierają po jednej kartce i wracają na swoje miejsca. Oglądają kartki. Wypowiadają się na temat jej obu stron: jednej – udekorowanej – i drugiej – z treścią życzeń. N. zadaje pytania: *Jak wygląda karta świąteczna? Dlaczego ludzie przesyłają sobie życzenia? Jak nazywa się osoba, która wysyła kartkę świąteczną/list, a jak osoba, która ją/go odbiera? Co musi być napisane na kartce świątecznej, aby doszła do adresata? W jaki sposób ludzie przekazują sobie życzenia?* N. podkreśla znaczenie tradycyjnej formy – wysyłania kartek świątecznych

pocztą. Następnie ustala kolejność czynności: napisanie życzeń na kartce przez nadawcę; wpisanie adresu odbiorcy, czyli adresata; naklejenie znaczka; wrzucenie pocztówki do skrzynki; roznoszenie kartek świątecznych przez listonosza.

- Zabawa *Odszyfrowywanie świątecznych życzeń*.

Kartki pocztowe z zapisanymi życzeniami.

N. pyta dzieci: *Czego na święta Bożego Narodzenia życzą sobie ludzie?* Następnie odczytuje z kilku kartek treść zaszyfrowanych życzeń, a dzieci je odszyfrowują, np.:

Kawymarzonych kaprezentów każyczy kaciocia.

Preszczęśliwego preroku preżyczy predziadek.

Dzieci odszyfrowują wiadomość i wypowiadają życzenia. Po odczytaniu życzeń N. zawiesza kartkę pocztową na tablicy.

- Zabawa twórcza *Czego można sobie życzyć?*

Sześć misiów różnej wielkości.

Dzieci siedzą w kole. N. na środku koła usadza rodzinę misiów: babcię, dziadka, mamę, tatę, synka i córeczkę. Prosi dzieci o zastanowienie się, czego mogliby życzyć sobie poszczególni członkowie rodziny. Następnie chętne dzieci podchodzą, wybierają po dwa misie i, manipulując nimi, mówią przykładowe życzenia, jakie składać mogą np.: mama – tacie, brat – siostrze, babcia – dziadkowi.

- Zabawa ruchowa *Świąteczne życzenia*.

Odtwarzacz CD, nagranie skocznej melodii.

Dzieci, podczas nagrania skocznej melodii, podskakują swobodnie po sali. Podczas przerwy w nagraniu dobierają się w pary, uderzają o swoje dłonie i mówią za N. życzenia: *Życzę zdrowia, pomyślności, niech w twym sercu radość gości*. Zabawa trwa dalej. Za każdym razem dzieci dobierają się w pary z innym dzieckiem. N. może podawać różne życzenia do powtarzania.

Karta pracy, cz. 2, nr 72

Karta pracy, cz. 2, nr 86

Dzieci:

- słuchają życzeń, jakie składają sobie Olek i Ada,
- próbują same ułożyć życzenia; N. wpisuje je w odpowiednie miejsce,
- słuchają rymowanki; mówią, w jaki nastrój wprowadzają ich święta,
- dorysowują bombki na choinkach tak, aby wszystkie choinki wyglądały jak pierwsza choinka.

Karta pracy, cz. 2, nr 73

Karta pracy, cz. 2, nr 87

Dzieci:

- odczytują z N. wyraz **jemiola**,
- kolorują rysunek stroika,
- rysują po śladach gwiazdki, kolorują je.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8.

Ławeczka, piłka dla każdego dziecka.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Poranna rozgrzewka*.
Dzieci maszerują w dowolnych kierunkach. Na hasło: *Rozgrzewamy się* zatrzymują się i stają przed N. Naśladują ruchy N.: przeskakują z nogi na nogę, pocierają dłonią o dłoń, dmuchają w otwarte dłonie.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Po wąskiej drodze*.
Dzieci stoją w rzędzie przed ławeczką. Na znak N. kolejno idą po ławeczce, ręce mają wyciągnięte w bok. Po przejściu powracają na swoje miejsca.
- Ćwiczenie mięśni brzucha – *Po poobiedniej drzemce*.
Dzieci leżą na plecach, ręce mają opuszczone wzdłuż tułowia. Na słowa N.: *Budzimy się!* siadają w siadzie skrzyżnym.
- Ćwiczenie koordynacji słuchowo-ruchowej – *Raz i dwa*.
Dzieci siadają w siadzie skrzyżnym. Na hasło N.: *Raz* – wstają i stają prosto. Na hasło: *Dwa* – siadają.
- Ćwiczenia tułowia *Zepsuty pajacyk*.
Dzieci stoją w lekkim rozkroku, ręce mają wyprostowane, uniesione nad głową. N. wypowiada nazwy części ciała, dzieci kolejno opuszczają ręce, głowę, wykonują skłony tułowia w przód – pajacyk się ze-

psuł. N. chodzi między dziećmi i dotyka tych, które mają wyprostowane plecy (prawidłowo wykonały siad skrzyżny). Dotknięte dzieci wstają i stają w lekkim rozkroku.

- Ćwiczenia ramion i nóg – *Turlamy piłki*.
- Siad podparty, nogi wyprostowane, piłka ułożona między stopami – dzieci unoszą nogi w górę i zataczają nimi koła.
- Siad prosty – dzieci toczą piłki dookoła siebie.
- Siad równoważny – dzieci przetaczają piłki pod nogami.
- Siad skrzyżny – dzieci toczą piłki obiema rękami jak najdalej do przodu.

Każde ćwiczenie powtarzamy 3 razy.

- Marsz uspokajający.

Dzieci maszerują po obwodzie koła, odliczają i wykonują: 4 kroki i podskok, 4 kroki i tupnięcie, 4 kroki, zatrzymują się i klaszczą 4 razy. Za każdym razem odliczają do 4: jeden, dwa, trzy, cztery. Ćwiczenie powtarzamy.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Kulig*.

Janczary.

N. wybiera dziecko do potrząsania janczarami. Pozostałe dzieci dobierają się parami – tworzą saneczki (ustawiają się jedno za drugim i chwytają się za ręce). Gdy słyhać janczary, ostrożnie biegną. Gdy janczary milkną, zamieniają się miejscami i zabawa się powtarza.

- Zabawy swobodne z wykorzystaniem sanek.

Sanki.

Dzieci korzystają z sanek zgodnie z zasadami ich użytkowania. Ciągną sanki za sznurek, wożą się na sankach na zmianę.

III

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Celuj śnieżką*, z wykorzystaniem papierowych kul.

Arkusze gazety dla każdego dziecka, kosz na śmieci.

Dzieci pobierają od N. arkusze gazety. Formują z nich kule. Swobodnie spacerują po sali, podrzucają kule i je chwytają. Na sygnał N. wszystkie wskazane dzieci, np. te, których imię rozpoczyna się na wskazaną głoskę, jednocześnie rzucają kulami w wybrany cel. Dzieci zbierają kule i zabawa się powtarza. Na koniec wszystkie dzieci celują kulami do kosza na śmieci.

- Ćwiczenie plastyczne *Moja kartka świąteczna*. Rozwijanie pomysłowości i wyobraźni. Budowanie dłuższych, poprawnych gramatycznie wypowiedzi. Samodzielne redagowanie życzeń.

Odtwarzacz CD, nagranie kołęd, dla każdego dziecka: kartka techniczna formatu A6 (format kartki pocztowej), kredki.

Dzieci projektują karty świąteczne według własnego pomysłu na kartkach technicznych formatu A6. Podczas wykonywania pracy słuchają kołęd. Na koniec N. organizuje wystawkę wykonanych kart. Dzieci prezentują swoje prace na forum grupy. N. zwraca uwagę na to, że te same elementy (motywy) można różnie rozmieścić na kartce. Zapisuje na karcie życzenia dyktowane przez dzieci. Dzieci zabierają pocztówki do domu. N. zachęca dzieci, aby wraz z rodzicami wysłały je pocztą.

- Wykonanie choinek dla lalek. Rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej. Ozdabianie sali świątecznymi dekoracjami.

Dla każdego dziecka: mała szyszka, zakrętka od butelki, plastelina, farby, pędzelek, klej, elementy ozdobne (cekiny i koraliki), brokat.

Dzieci mocują szyszki na zakrętkach z plasteliną, a następnie malują je farbą w wybranym kolorze. Przyklejają ozdobne elementy (cekiny i koraliki) oraz posypują całość brokatem. Ustawiają przed każdą lalką w kąciku lalek jedną gotową choinkę. Wspólnie podziwiają prace.

- Utrwalanie refrenu piosenki *Idą święta* (przewodnik, cz. 2, s. 157).
- Próby nucenia melodii refrenu – mormorando.
- *Pajacyki choinkowe* – wyrabianie poczucia metrycznego.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii, tamburyn.

Dzieci *pajacyki* maszerują w określonym kierunku, w rytmie dowolnej melodii. Podczas przerwy w nagraniu N. wystukuje na tamburynie różne wartości nut (półnuty, ćwierćnuty, ósemki). Dzieci w odpowiednim tempie naśladowują ruchy pajacyków.

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Oglądanie obrazków przedstawiających tradycyjne potrawy wigilijne. Wykonanie stojących sylwet potraw. Zabawa słuchowa *Ile razy zagrałam?* Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.
- II.1. *Przy wigilijnym stole* – rozmowa inspirowana obrazkiem. Cele: zapoznanie z kolejną tradycją związaną ze świętami Bożego Narodzenia – przygotowywania uroczystej kolacji – wigilii; dzielenie się posiadаныmi wiadomościami oraz spostrzeżeniami na temat wyglądu świątecznego stołu; poznanie i utrwalanie nazw tradycyjnych potraw wigilijnych.
2. Zajęcia umuzykalniające. Nauka piosenki *Idą święta*. Cel: umuzykalnianie dzieci.
- Zabawy na świeżym powietrzu: spacer. Obserwowanie drzew iglastych oraz liściastych. Dotykanie ich, porównywanie. Zabawa bieżna *Zawierucha*.
- III. Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *Zbliżają się święta*. Zorganizowanie grupowego spotkania wigilijnego. Kulturowanie tradycji przygotowywania wigilii, wzmacnianie więzi rodzinnych.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, III 5, III 6, IV 2, IV 4, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- zapoznanie się z kolejną tradycją związaną ze świętami Bożego Narodzenia – przygotowywania uroczystej kolacji – wigilii,
- poznawanie i utrwalanie nazw tradycyjnych potraw wigilijnych,
- reagowanie na zmiany dynamiczne,
- rozwijanie umiejętności wokalnych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyjaśnia znaczenie słowa *wigilia*,
- ustawia zastawę stołową według przyjętych zasad, pamięta o dodatkowym nakryciu dla nieoczekiwanego gościa; wypowiada się na temat wyglądu świątecznego stołu, wymienia nazwy tradycyjnych potraw wigilijnych,
- reaguje odpowiednim ruchem na muzykę o różnym natężeniu,
- śpiewa piosenkę.

Przebieg dnia

I

- Oglądanie obrazków przedstawiających tradycyjne potrawy wigilijne. Wykonanie stojących sylwet potraw.
Książki kucharskie, czasopisma, gazetki sklepowe, dla każdego dziecka: nożyczki, tekturka, nakrętka, plastelina.
N. ogląda z dziećmi książki kucharskie, czasopisma oraz gazetki sklepowe przedstawiające tradycyjne potrawy wigilijne. N. zapoznaje dzieci z nazwami tych potraw. Następnie dzieci przygotowują pomoce do zajęć: wycinają ze starych czasopism oraz gazetek sklepowych obrazki potraw, przyklejają je na tekturkach i umieszczają w nakrętkach z plasteliną.
- Zabawa słuchowa *Ile razy zagrałam?*
Dzwonki diatoniczne, drewniana pałeczka, kartoniki z różną liczbą bombek.
Chętne dziecko wchodzi do środka koła. Otrzymuje od N. dzwonki diatoniczne i drewnianą pałeczkę oraz kartoniki z narysowanymi bombkami. Dziecko liczy bombki (ale nie mówi ich liczby na głos) i gra tyle razy na dzwoneczkach, ile jest bombek na obrazku. Pozostałe dzieci zgadują, ile bombek było na obrazku, i wyklaskują ich liczbę.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik, cz. 2, s. 158).

II

Zajęcia 1. Przy wigilijnym stole – rozmowa inspirowana obrazkiem.

- Powitanie piosenką.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej piosenki o tematyce świątecznej.

Dzieci dobierają się w pary. Spacerują po sali i wspólnie śpiewają dowolną piosenkę o tematyce świątecznej. Podczas przerwy w nagraniu muzyki szukają innej osoby do pary i kontynuują zabawę.

- Rozwiązanie zagadki. Rozmowa na temat świąt oraz Wigilii.

N. pyta dzieci: *Jak się przygotowujemy do świąt? Jaka panuje atmosfera? Z czym kojarzą się wam święta Bożego Narodzenia?* Następnie prosi o rozwiązanie zagadki. Ustawia troje dzieci w jednej linii. Każdemu z nich podaje słowo: *witam, gitara, Emilia*, i pokazuje odpowiednią liczbę palców: 1, 1, 3. Dzieci wyróżniają wskazane sylaby w podanych słowach, a następnie syntezują sylaby. Wypowiadają otrzymane nowe słowo: *Wigilia*. Dzieci liczą, z ilu sylab składa się słowo *Wigilia*. Wyróżniają głoskę w nagłosie. Następnie N. pyta dzieci: *Co to jest Wigilia?* Przybliża dzieciom tradycję związaną z przygotowaniem wigilii.

Nazwa *Wigilia* oznacza dzień poprzedzający święto. Wigilia Świąt Bożego Narodzenia to uroczysta kolacja, którą spożywamy w przeddzień obchodów narodzenia Pana Jezusa. Zgodnie z tradycją wieczera wigilijna, nazywana też wigilją rozpoczyna się wraz z pojawieniem się pierwszej gwiazdki na niebie, co nawiązuje do Gwiazdy Betlejemskiej zwiastującej narodziny Dzieciątka Jezus.

Karta pracy, cz. 2, nr 74

Karta pracy, cz. 2, nr 88

Dzieci:

- słuchają wierszyka.

- Dzielenie się swoimi doświadczeniami.

N. ustawia przed dziećmi stółik. Wskazuje na niego i pyta dzieci: *Z czym kojarzy się wam stół? Jakie posiłki zjadamy przy stole? Jak się nazywa wyjątkowy posiłek spożywany w przeddzień świąt Bożego Narodzenia?* Następnie prosi dzieci o podzielenie się doświadczeniami ze swoich domów rodzinnych. Pyta dzieci: *Kiedy ty i twoja rodzina zasiadacie do wieczery wigilijnej? Co robicie przed jedzeniem? Co wtedy stoi na stole? Które potrawy wigilijne lubicie najbardziej?*

Karta pracy, cz. 2, nr 74

Karta pracy, cz. 2, nr 88

Dzieci:

- oglądają zdjęcie wigilijnego stołu; mówią, jakie potrawy się na nim znajdują,
- mówią, czy u nich w domu na wigilii są podobne potrawy,
- mówią, jakie potrawy możemy przygotować z wybranych produktów, rysują je pod zdjęciami.

- Zabawa *Nakrywamy do świątecznego stołu*. Poznawanie podstawowych zasad *savoir-vivre*'u.

Stółik, kilka misiów, biały obrus, sianko, zastawa stołowa, opłatek na talerzu, serwetki, ozdoby świąteczne (np. stroik, gwiazda betlejemska), świeca, stojące obrazki przedstawiające potrawy wigilijne.

Dzieci stają dookoła ustawionego przez N. stolika, przy którym siedzi rodzina misiów. N. pyta dzieci o kolejne etapy przygotowywania stołu do wieczery wigilijnej. Po ustaleniu kolejności wybrane dzieci nakrywają stół białym obrusem, umieszczają pod nim sianko, ustawiają zastawę stołową, w tym jedno nakrycie więcej niż wynosi liczba misiów, opłatek na talerzu, serwetki, świąteczne ozdoby (np. stroik, gwiazdę betlejemska), świecę. Chętne dzieci nazywają i jednocześnie ustawiają na stole stojące obrazki przedstawiające potrawy wigilijne (wykonane w części I dnia), np.: barszcz czerwony z uszkami, karpia, kluski z makiem, kutię, makowiec, kompot z suszonych śliwek, kapustę wigilijną, pierogi z kapustą i grzybami. N. prosi o policzenie potraw. Dzieci wskazują palcem każdą potrawę i liczą. Podają nazwę ostatniego liczebnika, ustalają liczbę dań wigilijnych. N. informuje dzieci, dlaczego na wigilijnym stole powinno się znajdować 12 potraw.

Sianko na stole symbolizuje siano, na którym Maryja złożyła swoje Dzieciątko – Jezusa. Według tradycji na stole wigilijnym stawiamy o jedno nakrycie więcej niż jest osób – dla niespodziewanego gościa. Wieczere wigilijną powinny poprzedzić modlitwa i czytanie fragmentu ewangelii dotyczącej narodzin Pana Jezusa. Następnie domownicy i goście przełamują się opłatkiem, składając sobie życzenia. Na stole wigilijnym powinno stać 12 potraw (w zależności od regionu i tradycji są to różne potrawy),

symbolizujących 12 apostołów lub 12 miesięcy w roku. Potrawy powinny być postne, to znaczy bezmięsne i przygotowane bez użycia tłuszczów zwierzęcych. Każdej potrawy należy spróbować, bo ma to zapewnić szczęście przez cały rok. Po wieczerzy ważnym zwyczajem jest wspólne śpiewanie kolęd. Często jest to także czas na otwarcie prezentów leżących pod choinką, przyniesionych przez Mikołaja. N. omawia podstawowe zasady *savoir-vivre'u*, dotyczące zachowania się podczas posiłku, np.: podczas wspólnego uroczystego posiłku należy być elegancko ubranym; najpierw siadają do stołu najstarsi; posługujemy się odpowiednimi sztuczkami, jemy powoli, z zamkniętymi ustami.

- Zabawa ruchowa *Kto lubi...?*
Dzieci siedzą w kole. N. pyta dzieci: *Kto lubi kluski z makiem, kutię, kapustę wigilijną, pierogi z kapustą i grzybami?* itd. Dzieci, które lubią daną potrawę, wstają, podskakują trzy razy i mówią jednocześnie: *mniam, mniam, mniam*, głaszcząc się prawą dłonią po brzuchu.
- Zabawa słownikowa *Potrawy wigilijne*. Utrwalanie nazw potraw wigilijnych.
N. wypowiada kolejno nazwy potraw wigilijnych. Dzieci powtarzają każdą nazwę, akcentując 3 razy ostatnią sylabę całej nazwy danej potrawy, np.:
barszcz z uszkami – *barszcz z uszkami, ami, ami, ami*,
karp w galarecie – *karp w galarecie, ecie, ecie, ecie*,
makowiec – *makowiec, owiec, owiec, owiec*.

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające. Nauka piosenki *Idę święta*.

- Zabawa rozwijająca reakcję na muzykę o różnym natężeniu – *Choinki*.
Tamburyn.
Dzieci zajmują miejsca na środku sali. Są choinkami. W rytmie dźwięków granych cicho na tamburynie *choinki* przechodzą do przysiadu – *choinki śpią*. Kiedy dźwięki tamburynu stają się głośniejsze, *choinki powoli rosną* – dzieci przechodzą do pozycji stojącej. Potrząsanie instrumentem oznacza śnieżną zamieć – *choinki poruszają się w różne strony*. Dzieci unoszą ręce w górę, wykonują skłony i krążenia tułowiem. Muzyka ponownie staje się cicha – *choinki zasypiają*.
- Nauka piosenki *Idę święta* fragmentami, na zasadzie echa (przewodnik, cz. 2, s. 157).
- Ćwiczenia emisyjne – powtarzanie fragmentów piosenki na sylabach: *mi, mu, mo*.
- Zabawa wyrabiająca reakcję na zmiany tempa oraz rozwijająca umiejętność śpiewu a cappella – *Aniołki*.

Trójkąt, dla każdej pary dzieci: obręcz, szarfy w dwóch kolorach: niebieskim i czerwonym.

W dowolnych miejscach na środku sali N. rozkłada obręcz. W każdej obręczy stoi para dzieci. Jedno z nich ma szarfę w kolorze niebieskim, drugie – w kolorze czerwonym. Dzieci swobodnie maszerują między obręczami w rytmie muzyki wykonywanej przez N. na trójkącie. Kiedy muzyka staje się szybsza, dzieci dobierają się w pary i zajmują miejsca w obręczach. Wspólnie z N. śpiewają refren piosenki *Idę święta* a cappella. Podczas każdej powtórki zabawy N. zabiera jedną obręcz. Para, która nie zdąży zająć miejsca w obręczy, odchodzi z zabawy – zajmuje miejsce z boku sali.

- Zabawa rozwijająca reakcję na ustalone sygnały – *Ozdoby choinkowe*.
Trzy choinki: każda ozdobiona jednym rodzajem szablonów odpowiadających szablonom na opaskach dzieci, dla każdego dziecka: opaska z szablonem przedstawiającym cukierek, gwiazdkę lub bombkę.

Dzieci wykonują podczas zajęć szablony, które zostaną wykorzystane do zabawy.

Dzieci są podzielone na trzy grupy. Każda grupa ma na głowach opaski z szablonem ozdoby choinkowej (cukierek, gwiazdka, bombka). W trzech miejscach ustawione są choinki (sztuczne lub wykonane z dużego arkusza brystolu, w formie trójwymiarowej). Na każdej choince znajdują się szablony (jednego rodzaju) ozdób odpowiadające szablonom na opaskach dzieci. Rytm wystukiwany przez N. na bębnie oznacza spacer. Brak dźwięku oznacza odszukanie choinki z właściwym emblematem. Każda grupa tworzy koło wokół swojej choinki i wspólnie z N. śpiewa pierwszą zwrotkę poznanej wcześniej piosenki świątecznej/kolędy.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer.
Dzieci obserwują drzewa iglaste oraz liściaste, jak wyglądają o tej porze roku. Dotykają ich, porównują ich wygląd (pień, gałęzie).

- Zabawa bieżna *Zawierucha*.
Dzieci, na znak dany przez N., przebiegają z rozpostartymi rękami z jednej strony wyznaczonego terenu na drugi.

III

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *Zbliżają się święta*.

Bębenek.

Dzieci poruszają się w jednym kierunku w sali, w rytmie wystukiwanym na bębenku. Podczas przerwy w grze zatrzymują się, dobierają parami, zwracając się twarzami do siebie, klaszczą w dłonie i wyraźnie powtarzają rymowankę: *Święta się zbliżają – wszyscy dobry humor mają*.

- Zorganizowanie grupowego spotkania wigilijnego. Kulturowanie tradycji przygotowywania wigilii, wzmacnianie więzi rodzinnych.

Świece, elementy dekoracyjne, potrawy wigilijne, opłatek, odtwarzacz CD, nagrania kołęd.

N. wspólnie z rodzicami i dziećmi nakrywa stół do wigilii. Ustawia elementy dekoracyjne oraz potrawy przygotowane przez rodziców. Dzieci przedstawiają krótki program artystyczny: recytują wiersze i śpiewają piosenki. Następnie N. gasi światła, włącza światełka choinkowe, zapala świece. Wszyscy łąnią się opłatkiem, składają sobie życzenia, zasiadają do wspólnej wieczerzy. Kolędują.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 4

Idą święta

Ubieramy choinkę

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Ćwiczenie zręcznościowe *Sznureczki*. Rozwijanie wyobraźni, wzmacnianie drobnych mięśni dłoni. Rysowanie bombek, gwiazdek, drzewek iglastych i łańcuchów według polecenia. Rozwijanie spstrzegawczości i umiejętności manualnych. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.
- II.1. *Ozdoby choinkowe* – zabawy badawcze inspirowane wierszem J. Koczanowskiej *Choinka*. Cele: wzbogacanie wiedzy na temat tradycji przystrajania choinki na święta; rozwijanie umiejętności budowania wypowiedzi w czasie przeszłym i czasie teraźniejszym; rozwijanie wrażliwości zmysłów; rozwijanie umiejętności planowania działań; rozwijanie umiejętności rozumienia pojęć dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni i posługiwania się nimi.
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8. Cel: rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Śnieżki*. Wspólne przygotowanie choinki dla ptaków.
- III. Zabawa ruchowa *Małe bombki i duże bombki*. Ekspozowanie figur w układzie szeregowym, odgadywanie wprowadzonych zmian. Ćwiczenia grafomotoryczne *Wzory na bombce*. *Orkiestra* – ćwiczenie z zakresu techniki ruchu, rozwijające sprawność palców i dłoni.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, I 8, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 14

Cele ogólne

- wzbogacanie wiedzy na temat tradycji przystrajania choinki na święta,
- rozwijanie wrażliwości zmysłów,
- rozwijanie umiejętności rozumienia pojęć dotyczących położenia przedmiotów w przestrzeni i posługiwania się nimi,
- rozwijanie ogólnej sprawności ruchowej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat tradycji ubierania choinki,
- bada wybrane ozdoby choinkowe wykonane z różnych tworzyw,

- umieszcza ozdoby choinkowe za pomocą wskazówek słownych, np. *na górze, na środku, na dole, pod, między, z prawej strony, z lewej strony, obok*,
- aktywnie wykonuje ćwiczenia.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenie zręcznościowe *Sznureczki*. Rozwijanie wyobraźni, wzmacnianie drobnych mięśni dłoni. **Duży karton, dla każdego dziecka: paski kolorowej krepiny, klej.** Dzieci skręcają w palcach sznureczki z wąskich pasków kolorowej krepiny. Formują z nich różne kształty. Następnie kolejno każde dziecko przykleja dowolnie swój sznureczek na dużym kartonie. Za każdym razem N. zwraca uwagę, że sznureczków jest o jeden więcej niż było. Na koniec dzieci mówią, co przypomina im naklejanka, i podają liczbę sznureczków, z których powstała.

Karta pracy, cz. 2, nr 75

Karta pracy, cz. 2, nr 89

Dzieci:

- rysują tyle samo bombek, ile jest drzewek iglastych,
- rysują tyle gwiazdek, aby było ich o jedną więcej niż prezentów,
- rysują tyle drzewek iglastych, aby było ich o jedno mniej niż piernikowych serduszek,
- kolorują łańcuch według wzoru.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik, cz. 2, s. 158).

II

Zajęcia 1. Ozdoby choinkowe – zabawy badawcze inspirowane wierszem J. Koczanowskiej *Choinka*.

- Powitanie. Dzieci siedzą w kole. N. wita kolejno wszystkie dzieci, mówiąc: *Witam tych, którzy lubią święta, do których przyjdzie Mikołaj z prezentem, którzy lubią kołędować* itp. Dziecko, którego dotyczą dane słowa, wstaje i kłania się.
- Wysłuchanie wiersza J. Koczanowskiej *Choinka*.

*Przyszła do przedszkola
choinka zielona,
powiedziała dzieciom:
– Chcę być wystrojona.
Dzieci się zebrały,
pracę podzielili*

*i piękne ubranka
choince zrobiły.
Świątecznie ubrana,
jasnym blaskiem świeci.
Choinka została
w przedszkolu, u dzieci.*

- Rozmowa na temat wiersza. N. pyta dzieci: *Jakie drzewko przyszło do przedszkola? Co powiedziała choinka? Co dla choinki zrobiły dzieci? Co postanowiła zrobić choinka? O jakich ubrankach dla choinki jest mowa w wierszu?*
- Nawiązanie do zwyczaju ubierania choinki w wigilijny ranek. N. pyta dzieci: *Dlaczego ludzie ubierają choinki?* Uzupełnia wypowiedzi dzieci. Wyjaśnia, skąd wywodzi się zwyczaj dekorowania choinki.

Choinką potocznie określa się świerk, jodłę lub sosnę. Tradycja ubierania choinki trwa od 500 lat. Po raz pierwszy drzewko bożonarodzeniowe ustawiono w Strasburgu, we Francji, i właśnie tam narodził się zwyczaj dekorowania choinki. Na początku ludzie przystrajali domy tylko gałązkami świerkowymi i sosnowymi, dopiero później zaczęli wnosić do domów drzewka i je ubierać. Według tradycji choinkę powinno się ubierać w wigilijny ranek. Jednak obecnie dekoruje się ją już kilka, kilkanaście dni wcześniej. N. zapowiada, że dzieci za chwilę udekorują przedszkolną choinkę.

- Część badawcza – badanie wybranych ozdób choinkowych.

Napis ozdoby.

N. pyta dzieci: *Jak jeszcze inaczej możemy nazwać świąteczne ubranka choinki?* Wprowadza napis **ozdoby** do czytania całościowego. Dzieci dzielą słowo na sylaby, wyróżniają głoskę w nagłosie. N. pyta dzieci, jakie znają ozdoby choinkowe. Proponuje dzieciom poznanie różnych ozdób choinkowych.

- Badanie ozdób choinkowych wykonanych ze słomy, papieru i plastiku.
Duże pudełko opakowane w papier ozdobny i przewiązane wstążką, ceraty, ozdoby choinkowe (bombki, łańcuchy) wykonane ze słomy, papieru i plastiku, lupy.

N. zaprasza dzieci, aby stanęły przy choince. Pod choinką stoi duże pudełko opakowane w papier ozdobny i przewiązane wstążką. N. prosi dzieci o zastanowienie się, co może się znajdować w pudełku. Dzieci sprawdzają i nazywają znajdujące się w nim przedmioty. Następnie wyjmują ozdoby i próbują je podzielić według ustalonego przez siebie kryterium (w razie trudności N. proponuje podział na ozdoby ze słomy, z papieru, z plastiku). Następnie dzieli dzieci na 3 zespoły i prosi je o wybranie jednej grupy ozdób. Każdy zespół wybiera miejsce na dywanie, rozkłada ceratę i kładzie wybrane przez siebie ozdoby. Dzieci, korzystając z lup, oglądają ozdoby z każdej strony, dotykają ich palcami, badają strukturę. Zwracają uwagę na kolor, wielkość, kształt, na przedstawione motywy oraz tworzywo, z jakiego zostały wykonane.

Po kilku minutach każdy zespół prezentuje efekty swoich badań. Dzieci dzielą się spostrzeżeniami na temat swoich ozdób, a zwłaszcza tworzywa, z jakiego zostały wykonane.

- Badanie bombek ze szkła, lampek choinkowych.
Bombki ze szkła, lampki choinkowe, włosy anielskie.

N. pokazuje dzieciom jeszcze inne rodzaje ozdób: bombki ze szkła, lampki choinkowe, włosy anielskie. Pod czujnym nadzorem dzieci mogą ich dotknąć. Dzieci opisują swoje wrażenia. N. zwraca uwagę dzieci na kruchość szklanych bombek, a także delikatność włosów anielskich. Włącza światełka choinkowe. Przestrzega dzieci przed dotykiem lampek. Przekazuje ciekawostki na temat ozdób choinkowych.

Pierwotnie jako ozdób choinkowych używano szyszek, jabłek, orzechów, ciastek. Później zawieszano własnoręcznie wykonywane ozdoby z papieru, wydmuszek, ze słomy. Pierwsze bombki pojawiły się w Niemczech. Wykonywane były z cienkiego szkła. Od środka były posrebrzane i najczęściej malowane ręcznie. Dawniej na gałązkach choinkowych umieszczano świece. Potem miejsce świeczek (przez które powstawały pożary) zajęły małe żaróweczki z abażurkami. Obecnie popularne są łańcuchy ze świecącymi diodami oraz plastikowe bombki produkowane fabrycznie.

- Zabawa ruchowa *Świąteczne ozdoby*.

Odtwarzacz CD, nagranie tanecznej melodii.

Dzieci swobodnie poruszają się w sali w rytm melodii do tańca. Podczas przerwy w nagraniu N. mówi: *Bombka!* Dzieci stają wtedy w kole wiązanim, a gdy powie *Aniolki!* – kładą się i poruszają jednocześnie rękami i nogami. Na koniec N. mówi *Łańcuch!* i włącza nagranie. Dzieci łączą dłonie i tworzą jeden *łańcuch*.

- Dekorowanie choinki. Zaplanowanie etapów pracy.

Choinka, lampki choinkowe, pudło z ozdobami, łańcuchy choinkowe.

N. informuje dzieci, że aby łatwiej dekorowało się choinkę, należy przestrzegać określonych etapów pracy. Pyta dzieci, czy wiedzą, w jakiej kolejności należy umieszczać ozdoby na choince. Pomaga ustalić to, zadając zagadki I. Fabiszewskiej.

*Pięknie choinkę oświetlają,
często różne kolory mają.* (lampki choinkowe)

*Choinkowe ozdoby, blaskiem świecące.
Różnokolorowe lub żółte jak słońce.* (bombki)

*Długie, kolorowe, choinkę ozdabiają.
Dzieci często je robią i na drzewku wieszają.* (łańcuchy)

Po odgadnięciu każdej zagadki wskazane dziecko wybiera jej rozwiązanie (odpowiednie ozdoby) i kładzie kolejno przed choinką. Dzieci przeliczają poszczególne ozdoby i podają ich liczbę. Określają, których ozdób jest najmniej, a których – najwięcej. Następnie dzieci, z pomocą N., zawieszają ozdoby na choince we wskazanym przez niego miejscu. N. mówi, np. *Zawieś: wysoko, nisko, na górze, na dole, pod, nad, na środku, z prawej strony, z lewej strony, obok, między*. Zwraca uwagę dzieci, że większe bombki powinny się wieszać niżej na choince, a mniejsze – wyżej. Pyta dzieci, czy wiedzą dlaczego. W razie potrzeby podaje wyjaśnienie. N. pyta, czy dzieci dodałyby jeszcze coś na choinkę. Daje dzieciom możliwość wyboru zawieszenia innych ozdób, np. włosów anielskich.

- Wprowadzenie w świąteczny nastrój. Kolędowanie przy choince. Po zakończeniu dekorowania choinki dzieci siadają w półkolu i oglądają efekty swojej pracy. Wypowiadają się na tematy: *Jaka jest choinka? Które ozdoby podobają mi się najbardziej?* Następnie N. zachęca dzieci do podzielenia się wrażeniami z domu rodzinnego. Pyta dzieci: *Kto z was ma w domu choinkę? Czy pomagałyście ją ubierać?* Na koniec dzieci tańczą dookoła choinki, śpiewając dowolną piosenkę o niej.

Karta pracy, cz. 2, nr 76	Karta pracy, cz. 2, nr 90
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – rysują obiema rękami po konturach rysunku choinki, mówiąc rymowaną za N., a potem – samodzielnie, – rysują bombki, ozdoby i kolorują rysunek, 	
– rysują bombki po śladach.	– rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.
Karta pracy, cz. 2, nr 77	Karta pracy, cz. 2, nr 91
<p>Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – odszukują wśród naklejek obrazki i uzupełniają nimi tabelę według wzoru. 	
– kończą rysować bombki według wzoru,	
– rysują po śladach rysunków prezentów nie-odrywając ręki od kartki.	– rysują szlaczki po śladach, a potem – samodzielnie.

Zajęcie 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8 (przewodnik, cz. 2, s. 166).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Śnieżki*. Przed zabawą N. przestrzega przed rzucaniem śnieżkami w twarz. Dzieci dzielą się na dwie grupy. Formują ze śniegu kule. Na sygnał N. wszystkie jednocześnie obrzucają się śnieżkami.
- Wspólne przygotowanie choinki dla ptaków.
Druciki ze słoninką, łańcuchy z suszonych jabłek i jarzębiny. Dzieci dekorują choinkę smacznymi ozdobami – pokarmem dla ptaków. Zawieszają na gałązkach druciki ze słoninką, łańcuchy z suszonych jabłek i jarzębiny. Następnie obserwują z daleka zachowanie ptaków.

III

- Zabawa ruchowa *Małe bombki i duże bombki*.
Paski krepiny w różnych kolorach, janczary. Dzieci otrzymują od N. długie paski krepiny w różnych kolorach. Określają kolory. Poruszają się po sali w rytmie wygrywanym na janczarach. Podczas przerwy w grze dzieci układają przed sobą z pasków krepiny bombki w różnych kształtach. Zabawa się powtarza. Podczas drugiej przerwy w grze dzieci łączą się w grupy ze względu na kolory krepiny i układają w nich jedną dużą bombkę w tym kolorze.
- Ćwiczenia grafomotoryczne *Wzory na bombce*.
Dla każdego dziecka: kartka z powiększoną kratką, z narysowaną do połowy bombką w kształcie koła, tubka z brokatem w żelu. N. wręcza dzieciom kartki w kratkę (powiększona kratka), z narysowaną do połowy bombką w kształcie koła. Dzieci zamykają koło, a następnie rysują tubką z brokatem w żelu wzory na konturze bombki. Kreślą ciągłym ruchem linie: proste, skośne i faliste. Rysują kropeczki. N. zwraca uwagę na prawidłowe trzymanie narzędzia pisarskiego.
- *Orkiestra* – ćwiczenie z zakresu techniki ruchu, rozwijające sprawność palców i dłoni.
Odtwarzacz CD, nagranie dowolnego utworu fortepianowego. Zabawę może poprzedzić przypomnienie informacji na temat budowy i brzmienia instrumentu, jakim jest pianino. Dzieci mogą wysłuchać utworów fortepianowych i utrwalić wiadomości na temat Fryderyka Chopina.

N. prezentuje dzieciom fragment wybranego przez siebie utworu fortepianowego lub, jeżeli potrafi grać, wykonuje utwór samodzielnie na pianinie. Dzieci ilustrują słyszana muzykę, prezentując różne sposoby gry na fortepianie – z udziałem dłoni, nadgarstków, palców. Zabawę można przeprowadzić w formie masażyku. Dzieci zajmują miejsca na okręgu jedno za drugim i grają na plecach koleżanki/kolegi siedzącej/siedzącego przed nimi.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 5

Idą święta

Przedświąteczny tydzień

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Kolorowanka wodna *Choinka z prezentami*. Zabawa *Ułóż tak, jak było*. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej i pamięci. Odtwarzanie podanej kolejności. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.
- II.1. *Przedświąteczny tydzień Olka* – zajęcia matematyczne. Cele: poznawanie nazw dni tygodnia; dostrzeganie rytmu i stałego następstwa dni tygodnia; stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających liczeniu; posługiwanie się liczebnikami – głównymi i porządkowymi.
 2. *Łańcuch z kolorowych serduszek* – zajęcia techniczne. Cele: rozwijanie sprawności manualnej.

Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna – *Zimowy berek i sopolki*. Zabawa *Rozgrzewamy się na mrozie*.
- III. Zabawa ruchowa *Łańcuchy choinkowe*. Zabawa z elementami ćwiczeń oddechowych – *Prezent dla pluszowego misia*. Instrumentacja piosenki *Idą święta*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8, IV 15, IV 16

Cele ogólne

- poznawanie nazw dni tygodnia,
- dostrzeganie rytmu i stałego następstwa dni tygodnia,
- stwarzanie sytuacji edukacyjnych sprzyjających liczeniu, posługiwanie się liczebnikami – głównymi i porządkowymi,
- rozwijanie sprawności manualnej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nazywa kolejne dni tygodnia,
- stosuje zasadę rytmu i następstwa kolejnych dni tygodnia,
- przelicza dni tygodnia, posługuje się liczebnikami – głównymi i porządkowymi,
- wycina paski i formuje z nich serduszka według instrukcji fotograficznej, tworzy jeden wspólny łańcuch z kolorowych serduszek.

Przebieg dnia

I

- Kolorowanka wodna *Choinka z prezentami*.

Dla każdego dziecka: wyprawka, kolorowanka wodna (choinka), pędzel, pojemniki z wodą.

Dzieci maczają pędzle w wodzie. Malują obrazek przedstawiający choinkę i leżące pod nią prezenty. Starają się nie wychodzić poza zaznaczone kontury.
- Zabawa *Ułóż tak, jak było*. Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej i pamięci. Odtwarzanie podanej kolejności.

Ozdoby choinkowe.

N. układa przed dzieckiem kilka ozdób choinkowych, np. bombkę, łańcuch, aniołka, i prosi o ich zapamiętanie. Następnie przykrywa ozdoby tkaniną i je miesza. Zadaniem dziecka jest odtworzyć

kolejność poszczególnych ozdób (liczba ozdób do zapamiętania i czas ich ekspozycji zależy od indywidualnych możliwości dzieci).

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik, cz. 2, s. 158).

II

Zajęcia 1. Przedświąteczny tydzień Olka – zajęcia matematyczne.

- Powitanie zabawą *Zapach świąt*.

Taca, połówki pomarańczy z wetkniętymi w nie goździkami.

Dzieci siedzą w kole, N. prosi je o zamknięcie oczu. Przechodzi kolejno obok każdego dziecka, niosąc na tacy połówki pomarańczy z wetkniętymi w nie goździkami. Dzieci zastanawiają się, jaki zapach czują i co im on przypomina.

- Rozmowa w kole na temat: *Z czym kojarzą mi się święta?*

Dzieci swobodnie wypowiadają się na temat tego, z czym (z jakimi czynnościami) kojarzą im się święta Bożego Narodzenia. Nawiązują do swoich osobistych doświadczeń z domu rodzinnego.

Następnie N. zaprasza dzieci do zapoznania się z tym, co robił Olek w każdym dniu przedświątecznego tygodnia.

Karta pracy, cz. 2, nr 78

Karta pracy, cz. 2, nr 92

Dzieci:

- czytają z N. nazwy dni tygodnia; mówią, co mógł robić Olek w przedświątecznym tygodniu.

- Zabawa *W poszukiwaniu dni przedświątecznego tygodnia*.

7 kopert formatu A 4, pocięte na elementy powiększone obrazki z wyżej wymienionej karty pracy, kartki formatu A4, klej.

N. informuje dzieci, że w sali ukrył 7 kopert. Zaprasza dzieci do poszukiwań. Po odnalezieniu kopert dzieci kładą je na środku sali i przeliczają; sprawdzają, czy ich liczba się zgadza. Następnie N. dzieli dzieci na 7 zespołów. Liderzy poszczególnych zespołów losują po jednej kopercie. Wyjmują z niej elementy obrazka, a następnie składają je w całość. N. prosi jedno dziecko z każdego zespołu o opisanie tego, co się dzieje na obrazku. Pozostałe dzieci ustalają, w którym dniu przedświątecznego tygodnia Olek wykonywał daną czynność. Po wypowiedzeniu się wszystkich zespołów dzieci przyklejają elementy na kartce. N. wkłada przyklejone obrazki z powrotem do kopert.

- Zagadki pantomimiczne *W którym dniu tygodnia...?*

7 kopert z obrazkami z zabawy 3.

Zespoły losują po jednej kopercie. Oglądają ukazaną na obrazku sytuację i naradzają się, jak ją przedstawią pantomimicznie. Po odegraniu każdej scenki N. pyta pozostałe dzieci: *Co robił Olek? W którym dniu tygodnia Olek to robił?* Na koniec, gdy wszystkie zespoły zademonstrują scenkę, N. prosi dzieci o wymienienie kolejno wszystkich dni tygodnia i czynności, które Olek wykonywał w poszczególne dni:

- poniedziałek – robienie przedświątecznych zakupów,
- wtorek – oglądanie książki,
- środa – przyniesienie choinki,
- czwartek – pakowanie prezentów,
- piątek – ubieranie choinki,
- sobota – uczestniczenie w wigilii,
- niedziela – wyjście na zimowy spacer.

- Zabawa *Co i kiedy?* Utrwalanie nazw dni tygodnia.

Kartoniki z liczbami: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7.

N. wymienia nazwy: *poniedziałek, wtorek, środa, czwartek, piątek, sobota, niedziela*. Dzieci klaszczą, dzieląc nazwy na sylaby. Określają liczbę sylab. Porównują, która nazwa zawiera najwięcej sylab, a które – mają po tyle samo. N. umieszcza na tablicy kartoniki z liczbami. Pyta, jak się nazywa pierwszy, drugi... siódmy dzień tygodnia. N. inicjuje rozmowę na temat upływającego czasu, który dostrzec można np. w rozkładzie przedświątecznego tygodnia Olka. Pyta jeszcze raz dzieci: *Co Olek robił w poniedziałek, we wtorek...?* Dzieci przyporządkowują obrazki do odpowiednich liczb. N. zawiesza obrazki według ustalonej kolejności, obok kartoników z liczbami, w drugiej kolumnie. N. wskazuje poszczególne liczby, prosi dzieci o wymienienie dni tygodnia. Następnie N. pyta: *Którym z kolei dniem w tygodniu jest środa, którym czwartek...?* Następnie pyta, jaki dzień jest dzisiaj, jaki był wczoraj, jaki będzie jutro.

- Rozwiązywanie zagadek dotykowych – *Co do czego pasuje?*
Worek, torba, plastikowe okulary, gałązka świerkowa, opakowane ozdobnie pudełeczko, plastikowa bombka, plastikowa rybka, czapka zimowa.

Wybrane dzieci losują z worka przedmioty. Próbuja za pomocą dotyku rozpoznać, co trzymają w ręce, i podać tego nazwę. Następnie układają przedmioty w jednej linii i je przeliczają. Ustalają, że jest ich 7. Zastanawiają się, który przedmiot pasuje do czynność, jaką Olek wykonywał w przedświątecznym tygodniu.

Dzieci układają przedmioty w kolejności, według dni tygodnia: torba na zakupy – poniedziałek, okulary – wtorek, gałązka świerkowa – środa, prezent – czwartek, plastikowa bombka – piątek, plastikowa rybka – sobota, czapka zimowa – niedziela. Na koniec N. prosi wszystkie dzieci o wymienienie w kolejności nazw dni tygodnia oraz tego, co Olek wykonywał w poszczególne dni.

- Zabawa ruchowa *Tyle dzieci, ile dni.*

Tamburyn.

N. przypomina dzieciom, ile dni ma tydzień. Gra na tamburynie. Na hasło: *Tydzień* dzieci mają utworzyć koła składające się z tylu osób, ile dni ma tydzień (z siedmiu). Dzieci, dla których nie starczyło miejsca w kołach (tak będzie, gdy liczba dzieci nie jest równa wielokrotności liczby 7), wchodzi do środka kół.

Karta pracy, cz. 2, nr 78	Karta pracy, cz. 2, nr 92
<p>Dzieci: – kończą rysować choinki według wzoru,</p>	
Karty pracy, cz. 2, nr 93–94	Karty pracy, cz. 2, nr 93–94
<p>Dzieci: – słuchają, o czym mówią 6-latki.</p> <p>Wykonywanie ozdoby świątecznej – Pawie oczko. 3 koła różnej wielkości, kolorowy karton, nożyczki, klej, kolorowe flamastry, obrazek pióra pawia, dziurkacz, sznurek. Dzieci rozróżniają i nazywają 3 wielkości kół: małe, mniejsze, najmniejsze. Wycinają 3 kolorowe koła z kolorowego kartonu, nakleją je na siebie i ozdabiają kolorowymi flamastrami. Porównują z ilustracją pióra pawia. Robią dziurkę w ozdobie, przewlekają przez nią sznurek i zawieszają pawie oczko np. na gałązkach świerkowych stojących w wazonie.</p>	<p>Dzieci: – przypominają nazwy dni tygodnia, – rysują (za pomocą uproszczonych rysunków), co chciałyby robić w poniedziałek, wtorek... itd., – zaznaczają znane im litery w nazwach dni tygodnia.</p> <p>Dzieci: – grają z kolegami w choinkową grę.</p>

Zajęcia 2. Łańcuch z kolorowych serduszek – zajęcia techniczne.

- Wprowadzenie w świąteczny nastrój.
Dzieci siedzą w półkolu przed choinką i śpiewają wybraną kolędę.
- Rozmowa na temat: *Co w świątach powinno być najważniejsze? Dlaczego?*
N. pyta dzieci: *Co w świątach powinno być najważniejsze? Dlaczego?* Chętne dzieci wypowiadają się swobodnie. Następnie N. prosi wybrane dziecko o przyniesienie pudełka leżącego pod choinką. Dziecko wkłada do niego rękę i próbuje odgadnąć, co trzyma w dłoniach. Wyjmuje czerwone kartonowe serduszek. N. pyta: *Co mogłoby symbolizować czerwone serce?* N. podsumowuje rozmowę stwierdzeniem: *W świątach najważniejsza powinna być wigilia spędzona w gronie najbliższych osób, ciepło i dobro, jakie sobie wzajemnie okazujemy.*

- Improwizacja ruchowa przy muzyce.

Łańcuchy choinkowe z tworzywa (różnej długości), odtwarzacz CD, nagranie dowolnej melodii o tematyce świątecznej.

N. rozdaje dzieciom łańcuchy choinkowe różnej długości. Włącza nagranie. Dzieci improwizują ruch przy muzyce, dopasowując go do nastroju, tempa i dynamiki słyszanej muzyki.

- Praca plastyczna *Idę święta. Łańcuch z kolorowych serduszek*.
Dla każdego dziecka: **wyprawka, karta 15, nożyczki, klej**.
N. zaprasza dzieci do stolików. Omawia sposób wykonania pracy.

Dzieci:

- wycinają osobno każdy kolorowy pasek,
- składają każdy pasek na pół,
- kierując się instrukcją fotograficzną z pierwszego paska, formują serduszko, sklejając ze sobą zaznaczone miejsca,
- kolejny pasek, jako następne ogniwo łańcucha serduszek, dzieci najpierw składają na pół, przekładają przez pierwsze serduszko i formują, sklejając w taki sam sposób jak pierwszy pasek.
- Prezentowanie prac.
Dzieci prezentują efekty swojej pracy. Każde z nich ma swój fragment łańcucha. Jeśli chcą, mogą połączyć swoje części w jeden długi i piękny łańcuch i ozdobić przedszkolną choinkę.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna – *Zimowy berek i sopolki*.
Dzieci wybierają spośród siebie, za pomocą popularnej wyliczniki, zimowego berka. Dzieci biegają swobodnie. Ten, kogo dotknie *berek*, zatrzymuje się i nieruchomieje – *zamienia się w sopol*. Czeką na *odczarowanie* – chuchnięcie przez inne dziecko. Po pewnym czasie dzieci wybierają nowego berka.
- Zabawa ruchowa *Rozgrzewamy się na mrozie*.
Dzieci pokazują ruchem, w jaki sposób należy rozgrzewać się na mrozie: pocierają ręce, nogi, podskakują, tupią nogami, chuchają na ręce.

III

- Zabawa ruchowa *Łańcuchy choinkowe*.
Bębenek, odtwarzacz CD, nagranie dowolnej spokojnej melodii.
Dzieci biegają po sali przy akompaniamencie bębna. N. wystawia kilka palców u obu dłoni. Dzieci liczą wszystkie palce i tworzą łańcuchy złożone z tylu właśnie osób. N. ogłasza koniec zabawy. Włącza nagranie spokojnej melodii. Wszystkie krótkie łańcuchy choinkowe łączą się i tworzą jeden długi łańcuch. Dzieci w rytm melodii spacerują po sali.
- Zabawa z elementami ćwiczeń oddechowych – *Prezent dla pluszowego misia*.
Duży arkusz szarego papieru, maskotka pluszowego misia, plastikowe rurki, gwiazdki wycięte z żółtego kartonu.
N. rozkłada na podłodze duży arkusz szarego papieru. Z jednej strony siedzą dzieci, z drugiej strony N. umieszcza pluszowego misia. Dzieci, za pomocą plastikowej rurki, przesyłają misiowi (poprzez dmuchnięcie) *niespodzianki* (żółte gwiazdki). Na koniec zabawy dzieci liczą, ile *prezentów* otrzymał miś.
- Śpiew, zbiorowy i indywidualny, poznanej piosenki *Idę święta* (przewodnik, cz. 2, s. 157).
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Idę święta*.
- Instrumentacja piosenki *Idę święta*, wykonanie na różnych instrumentach perkusyjnych.
Różne instrumenty perkusyjne dla każdego dziecka.

1. *Na dworze śnieg już spadł,
na dworze szczybie mróz,
a w domu ciepło tak,
bo święta przyszły już.*

Ref.: *Biały opłatek na stole
i potraw świątecznych dwanaście,
dzisiaj gwiazdka na niebie
dla wszystkich świeci jaśniej.*

*Płyną świąteczne życzenia
w mroźny, zimowy świat.
A pod choinką prezenty,
to piękny, radosny czas.*

Dzieci grają na:
trójkątach w rytmie ósemek,

marakasach tremolo,

kastanietach,
klawesach,
szynelach,

kastanietach,
klawesach,
szynelach,

2. *Choinka błyszczycy, lśni
tysiącem różnych barw,
migoce w świetle świec
i pachnie tak jak las.*

Ref.: *Biały...*

trójkątach w rytmie ósemek,
trójkątach, kastanietach w rytmie
ćwierćnut,
szynelach,

tak samo jak przy poprzednim refrenie.

Projekt *Prezenty*

Poniższe scenariusze zawierają ciekawe propozycje aktywności i elementy strukturalne projektu (siatka wiedzy, pytania, badanie, podsumowanie). Pozwalają zagospodarować pięć dni zajęć w przedszkolu, wykorzystując elementy metody projektów.

Cele ogólne projektu:

- wzbogacenie wiedzy na temat rozwoju techniki i jej wpływu na życie człowieka,
- stopniowe dowiadywanie się o tym, że wiele przedmiotów, które otaczają człowieka, jest jego dziełem,
- kultywowanie tradycji, zwyczajów rodzinnych przejmowanych od starszych pokoleń,
- kształtowanie umiejętności zapamiętywania informacji po to, żeby móc je kiedyś wykorzystać,
- aktywne uczestniczenie w organizacji świąt rodzinnych i przedszkolnych,
- tworzenie warunków do samodzielnej aktywności plastycznej,
- rozwijanie języka w aspekcie komunikacyjnym.

Czas realizacji: tydzień

Grudzień, tydzień 4

Dzień 1

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Obserwowanie zgromadzonych, np. pod choinką, ozdobnych torebek oraz małych pudełek i dużych pudełek, opakowanych w różnego rodzaju papier. Przeprowadzenie wywiadu diagnozującego wiedzę dzieci na temat prezentów. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.
- II.1. Budowanie siatki pytań. Cele: określenie, co interesuje dzieci i czego chciałyby się dowiedzieć o prezentach; rozbudzanie zainteresowań dawnymi tradycjami; rozwijanie umiejętności budowania wielozdaniowych wypowiedzi; zwracanie uwagi na wartość emocjonalną wykonanych samodzielnie prezentów.
2. Zabawy badawcze z wykorzystaniem różnych papierów ozdobnych. Cele: wdrażanie do samodzielnego działania, badania rzeczywistości, wnioskowania; budowanie wiedzy na temat właściwości papieru.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna *Dostawcy prezentów*. Zabawa z elementem współdziałania – *Podaj prezent*.
- III. Zabawa *Zobacz. Zapamiętaj* – zapamiętywanie kilku prezentów pokazywanych w jednym czasie. Zabawa ruchowa *Prezent tu, prezent tam, Skąd się wzięła tradycja wręczania prezentów?* – segregowanie obrazków według podanego kryterium; uzasadnianie swojego zdania. Słuchanie opowiadania związanego z tradycją wręczania prezentów.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, II 2, II 9, III 2, III 3, III 4, III 6, IV 2, IV 5, IV 8

Cele ogólne:

- określenie, co interesuje dzieci i czego chciałyby się dowiedzieć o prezentach,
- rozbudzanie zainteresowań dawnymi tradycjami,
- wdrażanie do samodzielnego działania, badania rzeczywistości, wnioskowania,
- budowanie wiedzy na temat właściwości papieru,
- zwrócenie uwagi na wartość emocjonalną wykonanych samodzielnie prezentów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- samodzielnie formułuje pytania dotyczące wiadomości, które chciałoby pozyskać,
- z zainteresowaniem słucha opowiadania o dawnych tradycjach,
- aktywnie uczestniczy w zabawach badawczych,
- podaje właściwości papieru, wyciąga wnioski, uzasadnia swoje zdanie,
- wyjaśnia, dlaczego prezent wykonany samodzielnie jest wartościowszy od prezentu kupionego w sklepie.

W pierwszym dniu projektu odbywają się zajęcia wprowadzające w jego tematykę. Dzieci dyskutują, stawiają problemy do rozwiązania, wspólnie planują różne przedsięwzięcia. N. tworzy wstępną siatkę wiedzy oraz buduje siatkę pytań. W szatni przygotowuje tablicę projektu. Informuje środowisko rodzinne o rozpoczęciu projektu i zachęca do współpracy. Określa obszary, w których mile widziane będzie wsparcie, np. wizyta babci lub dziadka i rozmowa z dziećmi na temat prezentów jakie wtedy otrzymywano oraz dostarczanie do przedszkola pudełek tekturowych różnej wielkości i w różnych kształtach.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• Obserwowanie zgromadzonych, np. pod choinką, ozdobnych torebek oraz małych pudełek i dużych pudełek, opakowanych w różnego rodzaju papier. Zainteresowanie dzieci tematem związanym z prezentami. Małe pudełka i duże pudełka, opakowane w różne papiery ozdobne (np. kolorowy papier, krepinę, bibułę) i w różny sposób przewiązane, np. wstążką, kolorowym sznurkiem, zaklejone taśmą. W sali, np. pod choinką, leżą ozdobne torebki oraz różnej wielkości pudełka, opakowane w różnego rodzaju papier. Dzieci z zainteresowaniem przyglądają się torebkom i pudełkom. Rozmawiają o nich. Zastanawiają się, kto mógł je przynieść i co się w nich znajduje. N. może zadawać pytania: <i>Kto mógł położyć pod choinką te torebki i pudełka? Dlaczego znalazły się one w naszej sali? Co w nich może się znajdować?</i> itd. N. nawiązuje rozmowę o prezentach, które dzieci otrzymały od Mikołaja w domach rodzinnych. Pozwala dzieciom na swobodne rozmowy i dzielenie się przeżyciami. Zadaje pytania, np.: <i>Ile otrzymaliśmy prezentów? Ile prezentów zostało zapakowanych w papier? Ile prezentów zawiązano wstążeczkami? Ile prezentów włożono do ozdobnych torebek? Ile było małych pudełek? Ile było dużych pudełek? Powiedzcie, który prezent sprawił wam największą radość. Dlaczego?</i> Następnie dzieci otwierają kolejne pudełka i zagląдают do torebek. Przyglądają się im, podają nazwy znajdujących się w nich przedmiotów (w pudełkach i torebkach mogą być np. pluszowy miś, lalka, samochód, książka, zakładka do książki, gra planszowa, klocki); zastanawiają się, w jaki sposób wykorzystają je do wspólnych zabaw i zajęć. Bawią się prezentami.	Realizacja projektu w okresie międzyświątecznym wzbudzi zainteresowanie dzieci tematem. To w tym właśnie czasie otrzymują i wręczają najczęściej prezentów. Obserwacja zgromadzonych, np. pod choinką, ozdobnych torebek czy pudełek, opakowanych w kolorowe papiery, zainspiruje dzieci do spontanicznych wypowiedzi i dzielenia się swoimi przeżyciami. Zachęci do poszukiwania odpowiedzi na postawione pytania. Stworzone specjalnie w tym celu sytuacje edukacyjne umożliwią zdiagnozowanie dziecięcej wiedzy wyjściowej oraz stworzenie siatki pytań.
<ul style="list-style-type: none">• Wywiad na temat prezentów. Odtwarzacz CD, nagranie piosenki <i>Niech się spełnią marzenia</i>, dyktafon. Dzieci słuchają piosenki (przewodnik, cz. 2, s. 193). Rozmawiają na temat noworocznych życzeń. Zastanawiają się, jak spełnić marzenia swoich najbliższych i co dzieci mogą im ofiarować na nadchodzący nowy rok. Wcielają się w role ekspertów do spraw prezentów. Opowiadają o tym, co wiedzą o prezentach. N. pyta: <i>Komu i z jakich</i>	Stworzona sytuacja problemowa jest najlepszą motywacją do podjęcia działań. Wywiad pozwala N. dokonać diagnozy posiadanej przez dzieci wiedzy na temat prezentów. Wzbudzi również refleksję nad tym, czy prezent

okazji wręczamy prezenty? Skąd biorą się prezenty? Jak pakujemy prezenty? Jakie prezenty najbardziej cieszą naszych bliskich? Co najchętniej podarowałbyś swojej/swojemu... (np. mamie, tacie, bratu, siostrze, babci, dziadkowi)? N. zapisuje wypowiedzi dzieci zielonym flamastrem na dużym arkuszu papieru. Jeśli dzieci będą miały problem ze spontanicznym wypowiedzianiem się, nagrywa na dyktafon ich wypowiedzi.

zawsze związany jest z koniecznością posiadania pieniędzy. Podczas realizacji projektu dzieci wzbogacą wiedzę na powyższe tematy. Przeprowadzony na koniec projektu wywiad, zawierający takie same pytania jak na początku, pozwoli określić wzbogacenie wiedzy dzieci. Warto więc zapisywać na kartonie jednym kolorem (np. zielonym) wyjściową wiedzę dzieci, a na drugim tę, którą zdobyły podczas realizacji projektu.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.
Kartonowe pudełko dla każdego dziecka.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Czas na prezenty*.
Dzieci biegają w różnych kierunkach, trzymając prezenty. Na dźwięk dzwoneczka zatrzymują się. Liczą wspólnie do 7, uderzając jednocześnie palcami w pudełko.
- Ćwiczenie uruchamiające duże grupy mięśniowe – *Prezent dla niej, prezent dla niego*.
Dzieci stają w rozsypcy. Na hasło: *Prezent dla niej* – wspinają się na palce i podnoszą ręce z pudełkiem do góry; na zapowiedź: *Prezent dla niego* – wykonują przysiad podparty, trzymając pudełko tuż nad podłogą.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Mój prezent*.
Dzieci kładą pudełko na podłodze i na czworakach obchodzą je dookoła 2 razy.
- Ćwiczenia tułowia *Wręczamy prezenty*.
Dzieci stoją w rozsypcy. Trzymając prezent, wykonują skłon do podłogi i dotykają pudełkiem dywanu, a następnie prostują się.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Drogi prezent*.
Dzieci kładą pudełko na głowie. Idą stopa za stopą tak, aby pudełko nie spadło z głowy.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku *Cieszymy się z prezentów*.
Dzieci wykonują bieg i podskoki – naprzemiennie. Cieszą się z otrzymanego prezentu.
- Ćwiczenie uspokajające *Wręczamy prezenty*.
Dzieci maszerują z pudełkami po obwodzie koła. Dochodząc do N., wykonują ukłon i ustawiają przy nim pudełko.

II

Zajęcia 1. Budowanie siatki pytań.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Tworzenie siatki pytań. Trzy ozdobne pudełka różniące się wielkością, aparat fotograficzny z funkcją nagrywania, arkusz formatu A1. N. układa przed dziećmi trzy ozdobne pudełka, różniące się wielkością. Dzieci układają je od najmniejszego do największego. Następnie wyjmują z pudełek kartoniki, na których N. zapisał wcześniej sylaby. Zaczynają od najmniejszego pudełka. N. odczytuje kolejne sylaby: <i>pre-zen-ty</i>. Dzieci dokonują syntezy. Na dużym arkuszu papieru N. zapisuje wyraz <i>prezenty</i>. Następnie pokazuje arkusz, na którym rano zapisał wyjściową wiedzę dzieci. Mówi: <i>Tutaj zapisałyśmy wszystko to, co już wiecie o prezentach. Pomyślcie, czego jeszcze</i> 	<p>Tworzenie siatki pytań jest bardzo ważnym etapem projektu. Decyduje o jego dalszym przebiegu. Pozwala określić, czego dzieci chciałyby dowiedzieć się o prezentach. Umożliwia sformułowanie celów operacyjnych i zaplanowanie dalszych działań.</p> <p>N. zwraca uwagę na to, aby karton, na którym są zapisa</p>

<p><i>chciałybyście się o nich dowiedzieć.</i> Wypowiadane pytania zapisuje dookoła wyrazu <i>prezenty</i>, tworząc z dziećmi wstępną siatkę pytań (słowa, zdania + symbole).</p>	<p>ne pytania, był zawieszony na wysokości wzroku dzieci.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Słuchanie wiersza A. Frączek <i>Prezenty</i>. Dzieci siedzą w kole. Słuchają wiersza czytanego przez N. <i>Grudzień śniegiem z nieba prószy, bałwankowi marzną uszy, rzeka leni się zmarznięta... Jeszcze dzień i przyjdą święta! Wystroimy drzewko w bombki, śmieszne ludki z cienkiej słomki i pachnące miodem ciastka. A gdy błysnie pierwsza gwiazdka, podaruję moim bliskim – mamie, tacie, babci... wszystkim! – cały stos spełnionych marzeń. Tacie dam piaszczystą plażę, a na falach łódź żaglową – szybką, zwinną, kolorową. Mama lubi grzybobranie, podaruję więc mej mamie najpiękniejszy las jesienny – złoty, ciepły, trochę senny – a w tym lesie szyszki, wrzosy i podgrzybków pełen koszyk. Babci dam w prezencie wiosnę – dni pogodne i radosne, a w ogródku fiołki wielkie i kwitnącą mirabelkę. Skąd to wezmę? Wyczaruję. Lub po prostu namaluję.</i> N. rozmawia z dziećmi na temat wiersza. Pyta: <i>Co lubią członkowie rodziny z wiersza? Jaki prezent otrzyma każdy z nich? W jaki sposób zostaną przygotowane prezenty dla mamy, taty i babci?</i> 	<p>Tematyka wiersza ma wzbudzić w dzieciach refleksję na temat różnych sposobów przygotowywania prezentów.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Ćwiczenia słownikowe – formułowanie definicji pojęcia <i>prezenty</i>. <i>Zeszyt Wymyślanki – nazywanki.</i> N. pyta: <i>Co znaczy słowo prezent?</i> Dzieci formułują definicję według własnego pomysłu. Następnie N. prosi, aby znalazły inne określenia dla tego słowa. Zapisuje je w zeszytce <i>Wymyślanki – nazywanki</i>. 	<p>Odnajdywanie innych określeń dla danego słowa jest bardzo dobrym ćwiczeniem na rozwijanie wyobraźni. twórczej</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa <i>Odgadnij, jaki to prezent</i>. <i>Dwa pudełka opakowane w ozdobny papier, obrazki przedstawiające koparkę, raketę, leżak, latarkę, agrafkę, lwa, koło, arbuza, kora- le, lalka z tkaniny lub ze słomy.</i> N. ustawia na dywanie dwa zapakowane w ozdobny papier pudełka i układa w dwóch rzędach obrazki przedstawiające: w pierwszym rzędzie – koparkę, raketę, leżak; w drugim rzędzie – latarkę, agrafkę, lwa, koło, arbuza. Zachęca dzieci do odgadnięcia, jakie prezenty znajdują się w środku pudełek. Informuje, że rozwiążą zagadkę, jeśli dokonają syntezy sylab i głosek. 	<p>N. stara się tak kierować rozmową z dziećmi, aby doszły one do wniosku, że prezenty nie tylko kupujemy w sklepie, ale także wykonujemy samodzielnie. Warto również zainspirować dzieci do refleksji na temat: <i>Skąd się wzięła tradycja wręczania prezentów? Skąd się biorą prezenty w sklepie?</i></p>

<p>Dzieci rozpoznają pierwsze sylaby z nazw obrazków z pierwszego rzędu, dokonują syntezy i podają nazwę prezentu (5-latki). Wskazane dziecko rozpakowuje prezent i sprawdza, czy podano właściwą nazwę (w pudełku znajdują się ręcznie wykonane korale). Dzieci rozpoznają pierwsze głoski z nazw obrazków z drugiego rzędu, dokonują syntezy i podają nazwę prezentu (6-latki). Wskazane dziecko rozpakowuje prezent i sprawdza, czy podano właściwą nazwę (w pudełku znajduje się lalka wykonana z materiału lub ze słomy).</p> <p>N. pyta: <i>Jak myślicie, w jaki sposób zostały wykonane te prezenty? Czym się różnią od tych, które teraz najczęściej otrzymujecie? Co kiedyś wręczano sobie w prezencie? Jakie prezenty wręczacie swoim rodzicom? Które prezenty sprawiają rodzicom największą radość? Dlaczego samodzielnie wykonane prezenty sprawiają największą radość? Skąd bierzecie prezenty, które wręczacie różnym osobom? Czy ludzie zawsze wręczali sobie prezenty?</i></p>	<p>N. Jeśli podczas rozmowy pojawiają się pytania, N. zapisuje je na siatce pytań. Dzieci zastanawiają się, kto mógłby im pomóc w pozyskaniu wiedzy i dokąd mogłyby się wybrać. N. powinien zadawać pytania otwarte, które zachęcają dzieci do logicznego myślenia i samodzielnego wyciągnięcia wniosków.</p>
<p> • Zabawa ruchowa <i>Rodzinne prezenty. Kartoniki, na których są narysowane ozdobne pudełka, a na nich dwie figury, np.: kwadrat i koło, prostokąt i trójkąt, trójkąt i koło, tamburyn.</i></p> <p>Dzieci losują z pudełka kartoniki, na których są narysowane ozdobne pudełka. Na każdym pudełku widnieją dwie figury, np.: kwadrat i koło, prostokąt i trójkąt, trójkąt i koło. Dzieci poruszają się w rytmie wygrywanym przez N. na tamburynie. Podczas przerwy w muzyce podnoszą kartonik z narysowanym prezentem tak, aby był widoczny dla innych dzieci. Następnie dobierają się w pary – szukają dziecka z takim samym obrazkiem na kartoniku.</p>	<p>N. może przygotować dowolny zestaw kartoników. Każdy z nich musi mieć jednak swoją parę.</p>
<p> • Wykonanie karty pracy, cz. 2, nr 79 (5-latek), nr 95 (6-latek). Dzieci:</p> <ul style="list-style-type: none"> – oglądają obrazki prezentów dla rodziny Olka i Ady, zastanawiają się z którego prezentu najbardziej ucieszy się każdy z nich, łączą każdą osobę z odpowiednim prezentem i uzasadniają swój wybór, – łączą linią każdy prezent z pudełkiem odpowiedniej wielkości, – kończą rysować kropki na pudełkach według podanego wzoru, kolorują rysunki. 	<p>Podczas łączenia zdjęć poszczególnych osób z prezentami dzieci mogą zastosować różne rozwiązania, np. z korali lub z wachlarza może być zadowolona zarówno mama, jak i Ada. Wszystko zależy od przedstawionego przez dzieci uzasadnienia.</p>

Po zbudowaniu siatki pytań rozpoczyna się faza badawcza projektu. Dzieci podejmują różnorodne działania, skierowane na poznanie interesujących ich zagadnień. Wykorzystują rozmaite materiały źródłowe, aby znaleźć odpowiedź na postawione pytania. Gromadzą dane, prowadzą badania, eksperymentują, wykorzystując lupy, szkła powiększające, mikroskop. Dzielą się swoimi przeżyciami lub doświadczeniami. Rejestrują to, czego się dowiedzą.

Zajęcia 2. Zabawy badawcze z wykorzystaniem różnych papierów ozdobnych.

<ul style="list-style-type: none"> • Wprowadzenie do zajęć. Podział na zespoły. Koszyczek, dla każdego dziecka: kartonik z narysowanym prezentem, umieszczonym w pudełku zapakowanym w papier w kolorach: czerwonym, zielonym, żółtym lub niebieskim. Dzieci stoją w kole. Losują z koszyczka po jednym kartoniku, na którym narysowane jest pudełko opakowane w papier w jednym z kolorów: czerwonym, zielonym, żółtym, niebieskim. Tworzą zespoły w zależności od koloru wylosowanego pudełka. Każdy zespół zajmuje miejsce przy stole. 	<p>Praca w zespole ma bardzo duże znaczenie podczas realizacji projektu. Dzieci nie tylko nabywają wielu umiejętności społecznych, ale również uczą się wzajemnie od siebie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Samodzielne doświadczenia z papierem. Poznawanie właściwości papieru ozdobnego. Różnego rodzaju papier ozdobny, lupy lub szkła powiększające, latarka, woda w misce. Dzieci mają do dyspozycji różnego rodzaju papier ozdobny. Korzystają z lup lub szkieł powiększających. N. obserwuje działania dzieci. Dzieci eksperymentują, podejmują następujące działania: <ul style="list-style-type: none"> • Oglądają papier, porównują go z innymi. Opisują jego kolor, grubość. • Dotykają papieru. Opisują jego fakturę i twardość. Określają, czy jest np. szorstki, śliski, miękki, twardy, gładki, chropowaty. • Sprawdzają przezroczystość papieru, przykładając do niego latarkę. Obserwują, czy światło przenika przez papier. • Podrzucają papier, obserwują i porównują sposób i szybkość spadania. Zastanawiają się, dlaczego tak się dzieje. • Słuchają dźwięków, jakie wydają poszczególne kawałki papieru podczas ich składania, pocierania, gniecienia, szeleszczenia nimi. Opisują wrażenia, jakie budzą w nich te dźwięki. • Gniotą papier w dłoniach, następnie rozprostowują go, wygładzają i obserwują zmiany, jakie zaszły na jego powierzchni. • Umieszczają papier na powierzchni wody w misce. Obserwują i porównują szybkość nasiąkania papieru wodą. • Wyjmują papier z wody. Obserwują i porównują wygląd mokrego papieru i suchego papieru takiego samego rodzaju. 	<p>Podczas realizacji tego etapu projektu bardzo ważne jest wierne zapisywanie podawanych przez dzieci różnego rodzaju określeń, np. dotyczących właściwości papieru, oraz zanotowanie sformułowanych przez dzieci wniosków i ewentualnych pytań. Fragmenty zajęcia warto również nagrać, aby potem pokazać film rodzicom.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Poszukiwanie najodpowiedniejszego papieru do pakowania prezentów. Papier ozdobny do pakowania prezentów, taśma przezroczysta, nożyczki. Dzieci wybierają spośród zgromadzonych na stole papierów ten, który ich zdaniem jest najodpowiedniejszy do pakowania prezentów. Uzasadniają swoje zdanie. Wykorzystują papier do samodzielnego zapakowania pudełek. Każdy zespół opakuje jedno pudełko. Okleja je taśmą. 	<p>Pakowanie prezentów również warto nagrać za pomocą np. kamery. Materiał będzie bardzo przydatny do porównania umiejętności dzieci na początku i na końcu realizacji projektu.</p>

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa *bieżna Dostawcy prezentów*.
Dwa jednakowe kartonowe pudełka o średnich wymiarach.
N. wyznacza linie: startu i mety. Dzieli dzieci na dwa zespoły. Dzieci w poszczególnych zespołach dobierają się parami i stają na linii startu. Przed każdym zespołem N. układa pudełko w tych samych rozmiarach. Na sygnał N. pierwsze pary z każdego zespołu chwytają pudełko z obu stron i przenoszą je w jak najszybszym tempie na linię mety. Ustawiają pudełko. Wracają, skacząc obunóż. Gdy pierwsza para dotrze do swojego zespołu, bieg rozpoczyna druga para. Kieruje się w stronę linii mety, skacząc obunóż. Bierze pudełko i, trzymając je w rękach, przenosi na linię startu. Zabawa kończy się, gdy wszystkie pary z poszczególnych zespołów zakończą swój bieg.

- Zabawa ruchowa z elementem współdziałania – *Podaj prezent*.
Dwa niezbyt duże pudełka opakowane w ozdobny papier, dwie szarfki.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły, które tworzą koła. Za pomocą dowolnej wyliczanki wybiera w każdym kole jedno dziecko, które oznacza szarfą. Podaje mu pudełko. Na sygnał N. dzieci przekazują je sobie z rąk do rąk w jak najszybszym tempie. Wygrywa ten zespół, w którym pudełko szybciej dotrze do rąk dziecka oznaczonego szarfą.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa <i>Zobacz. Zapamiętaj</i> – zapamiętywanie kilku prezentów pokazywanych w jednym czasie. Sztywny karton, pudełka zapakowane w różny papier ozdobny. N. pokazuje ułożone obok siebie, na sztywnym kartonie, pudełka zapakowane w różny papier ozdobny, np.: jedno w papier z gwiazdkami, drugie – w gładki, trzecie – w choinki. Dzieci przyglądają się pudełkom i zapamiętują wzór na papierze. N. zastania pudełka. Dzieci opisują, jak wyglądały poszczególne papiery. N. odsłania pudełka. Dzieci sprawdzają, czy ich opis był właściwy. N. kontynuuje zabawę. Wprowadza utrudnienie, zmieniając kolejność ustawienia pudełek. 	<p>Jeśli wykonanie zadania sprawia dzieciom trudność, można zacząć od pokazywania pudełek po kolei.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa <i>Prezent tu, prezent tam</i>. Pudełko zapakowane w ozdobny papier. N. trzyma w ręce zapakowane pudełko. Podnosi je do góry – dzieci wspinają się na palce, opuszcza je – dzieci kucają, kładzie pudełko na podłodze – dzieci kładą się na brzuchu, trzyma pudełko z prawej strony – dzieci stają na prawej nodze, trzyma pudełko z lewej strony – dzieci stają na lewej nodze, obraca pudełko dookoła – dzieci również się obracają. 	<p>Podczas wykonywania tych ćwiczeń N. musi stać tyłem do dzieci, z głową lekko zwróconą w ich kierunku, aby obserwować, co się dzieje za jego plecami.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Skąd się wzięła tradycja wręczania prezentów?</i> – segregowanie obrazków według podanego kryterium, uzasadnianie swojego zdania. Koszyk z owocami, słodyczami, cukrem, mąką, nowoczesna lalka, obrazki przedstawiające różne prezenty. Słuchanie opowiadania związanego z tradycją wręczania prezentów. N. ustawia na stole koszyk z owocami, słodyczami, cukrem, mąką. Obok kładzie nowoczesną lalkę. Pyta: <i>Jak myślicie, czy wszystko, co tutaj jest zgromadzone, można dać w prezencie? Komu te prezenty mogą sprawić radość? Czy takie prezenty wręczamy sobie dzisiaj?</i> N. opowiada dzieciom o tradycji związanej z wręczaniem prezentów. Zwyczaj wręczania sobie prezentów znany był od dawna na całym świecie. W Polsce rozpowszechnione było na terenach wiejskich tzw. kolędowanie. Grupy młodych mężczyzn chodziły od domu do domu, śpiewały pieśni i składały życzenia. W podzięce gospodarze wręczali im drobne prezenty w postaci np. różnych smakołyków. Nie nazywano jednak darów prezentami, a kolędą. Wierzono, że kolęda przyniesie szczęście. Potem kolędowanie zaczęło stopniowo zanikać. Ludziom żyło się lepiej i mieli więcej pieniędzy. Mogli sobie pozwolić na zakup prezentów. Tradycja obdarowywania prezentami dzieci pojawiła się w Polsce niedawno. Prezenty otrzymywały jednak tylko te dzieci, których rodzice byli bogaci. W domach biednych ludzi nie było takich tradycji. Dorośli zaś wręczali sobie prezenty z dwóch okazji. Pierwszą z nich był ślub, a drugą – narodziny dziecka. N. układa obrazki przedstawiające różne prezenty. Dzieci dzielą je na te, które mogły być wręczane dawniej, i te, które są wręczane obecnie. Uzasadniają swoje zdanie. Wymieniają się spostrzeżeniami. 	<p>Dobrym pomysłem byłoby zaproszenie babci lub dziadka, którzy opowiedzą, jakie prezenty dawano dawniej.</p>

Grudzień, tydzień 4

Dzień 2

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Zorganizowanie kącika projektu. Gromadzenie materiałów przydatnych do realizacji projektu. Szukanie odpowiedzi na pytanie: *Co możemy dać w prezencie?* Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.
- II.1. *W sklepie z upominkami* – wycieczka. Cele: przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas wycieczki, zwracanie uwagi na różnorodność przedmiotów nadających się na prezenty.
2. *Talizman szczęścia* – zajęcia techniczne. Cel: wzbogacanie doświadczeń plastycznych.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna *Slalom między orzechami*. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Alejka prezentów*.
- III. Zabawa ruchowa z elementem rzutu – *Celuj w pudełko*. Planowanie formy zaprezentowania efektów projektu. Wykonanie zaproszeń. Rozmowa na temat *Prezenty dla ubogich*. Rozpoczęcie akcji charytatywnej.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 4, IV 8

Cele ogólne:

- tworzenie kolekcji z materiałów przydatnych do realizacji projektu,
- przestrzeganie zasad bezpieczeństwa podczas wycieczki,
- zwracanie uwagi na różnorodność przedmiotów nadających się na prezenty,
- wzbogacanie doświadczeń plastycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- tworzy kolekcję, gromadząc materiały przydatne do realizacji projektu,
- stosuje się do zasad ustalonych podczas wycieczki,
- wskazuje przedmioty, które można podarować jako prezent,
- łączy kamienie klejem, maluje farbą akrylową, dokleja elementy dekoracyjne.

Na II etapie projektu dzieci poszukują odpowiedzi na postawione na I etapie pytania, uczestnicząc np. w wycieczkach. Do podejmowania różnych aktywności ważne jest przygotowanie sali. N. gromadzi z dziećmi niezbędny materiał. To dobry moment na włączenie rodziców do współpracy.

Mimo że N. planuje pewne aktywności, musi być gotowy na modyfikacje, nie wie bowiem do końca, co i na jak długo zainteresuje dzieci, jaką aktywność wybiorą.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• Zorganizowanie kącika projektu. Paczki, torby, paczuszki, wstążki, sznurki, pocztówki, książki, zdjęcia, elementy dekoracyjne, różne przedmioty. Dzieci tworzą kolekcję. Gromadzą wszystko, co kojarzy im się z tematem projektu, np. paczki, torby, paczuszki, wstążki, sznurki, pocztówki, książki, zdjęcia, elementy dekoracyjne oraz przedmioty, które nadawałyby się na prezent dla kogoś.	Tworzenie kolekcji to ważny moment w realizacji projektu. Zgromadzone w kąciku projektu pomoce motywują dzieci do podejmowania różnorodnych aktywności.

- Szukanie odpowiedzi na pytanie: *Co możemy dać w prezencie?*
Dla każdego dziecka: kolorowe czasopisma, nożyczki, klej, duży karton, koła wycięte z kolorowego kartonu, postacie osób, np. dziecka, mamy, taty, babci, dziadka.

Dzieci wycinają z kolorowych czasopism zdjęcia przedstawiające różne przedmioty. Zastanawiają się, który przedmiot nadawałby się na prezent dla danej osoby, np. dziecka, mamy, taty, babci, dziadka. Dzieci klasyfikują zdjęcia według ustalonego kryterium. Następnie tworzą plakat. Na dużym kartonie przyklejają koła wycięte z kolorowego papieru. Na tych kołach przyklejają postacie: dziecka, mamy, taty, babci i dziadka. Wokół koła z postacią przyklejają obrazki przedstawiające różne przedmioty. N. pyta dzieci: *Skąd wzięłybyście prezenty wybrane dla tych osób?* Dzieci podają propozycje. N. wysłuchuje ich wypowiedzi. Proponuje wyjście do sklepu z upominkami. Dzieci wraz z N. przygotowują listę pytań do sprzedawcy upominków.

Można zapytać dzieci, czy znają osobę, która – ich zdaniem – potrafiłaby najlepiej doradzić, jaki prezent jest najodpowiedniejszy dla danej osoby oraz skąd można wziąć prezenty.

Wszystkie pytania N. dopisuje na siatce pytań.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik, cz. 2 s. 181).

II

Zajęcia 1. W sklepie z upominkami – wycieczka.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do wycieczki. Elementy odblaskowe. N. prosi dzieci o przypomnienie zasad zachowania obowiązujących w czasie wspólnego marszu po drodze, przypomina o konieczności założenia elementów odblaskowych. 	<p>Cel wycieczki musi być znany dzieciom. Warto go wcześniej ustalić z dziećmi, a tuż przed wycieczką – przypomnieć. Dzieci zastanawiają się, na co należy zwrócić uwagę podczas wycieczki.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wizyta w sklepie z upominkami. Aparat fotograficzny, sztywne podkładki z klipsem, ołówki, lista z zapisanymi pytaniami. Dzieci oglądają przedmioty zgromadzone na półkach sklepowych. Wybierają najciekawsze, według nich, przedmioty nadające się na prezenty dla wybranych osób, np. dziecka, mamy, taty, babci, dziadka. Zadają sprzedawcy wcześniej przygotowane pytania, np. – <i>Kto najczęściej robi zakupy w tym sklepie?</i> – <i>Jakie przedmioty na prezenty klienci wybierają najczęściej?</i> – <i>W jaki sposób pakuje pani/pan przedmioty klientom?</i> 	<p>Dobrym sposobem na utrwalenie najciekawszego zauważonego podczas wycieczki prezentu jest wykonanie jego zdjęcia lub szkicu ołówkiem. Do wykonywania szkicu przydatne są sztywne podkładki z klipsem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Po powrocie do przedszkola. Dzieci wypowiadają się na temat swoich spostrzeżeń. Wymieniają nazwy przedmiotów, które można byłoby ofiarować komuś w prezencie. 	<p>N. uzupełnia siatkę wiedzy (przy aktywnym udziale dzieci).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie spostrzegawczości wzrokowej – <i>Co to za prezent?</i> Obrazki przedstawiające lalkę, samochodzik, krawat, damską torebkę, ciepłe bambosze, ciepłe skarpetki (pocięte na kilka części). N. rozkłada przed dziećmi przecięte na kilka części obrazki przedstawiające różne przedmioty (np. lalkę, samochodzik, krawat, damską torebkę, ciepłe bambosze, ciepłe skarpetki). Zadaniem dzieci jest odszukanie pasujących do siebie części i ułożenie obrazków w całość. Następnie dzieci podają nazwy prezentów. 	<p>Można zapytać dzieci, czy wiedzą, dla kogo jaki przedmiot nadawałby się na prezent.</p>

<p>Zastanawiają się, jaki prezent i dla kogo byłby najodpowiedniejszy. Uzasadniają swoje zdanie.</p>	
<p> • Karta pracy, cz. 2, nr 80 (5-latek), nr 96 (6-latek). Dzieci: – rysują po śladach, kolorują rysunki, – ozdabiają papier do pakowania prezentów według własnego pomysłu, – kończą rysować kokardki zgodnie z podanym wzorem.</p>	

Zajęcia 2. Talizman szczęścia – zajęcia techniczne.

<p>• Wprowadzenie. Dzieci mówią, co chciałyby dostać w prezencie. Przekonują się, że każde z nich chciałoby dostać coś innego. Szukają odpowiedzi na pytanie: <i>Czy jest taki prezent, który byłby odpowiedni dla wszystkich?</i></p>	<p>N. spisuje propozycje dzieci.</p>
<p>• Poznanie tematu zajęć. Syntezowanie pierwszych głosek podanych słów. N. informuje dzieci, że także ma propozycję takiego prezentu. Dzieci poznają jego nazwę, gdy odgadną zagadkę. N. wybiera ośmioro dzieci. Dzieci stają w rzędzie. N. przyporządkowuje im słowa: <i>tata, album, lala, igła, zebra, mama, apteka, nos</i>. Począwszy od pierwszego, każde dziecko wypowiada pierwszą głoskę swojego słowa. Dzieci zapamiętują te głoski, syntezują je, po czym wypowiadają słowo <i>talizman</i>. Wyjaśniają, co według nich oznacza to słowo. N. uzupełnia wypowiedzi dzieci, mówiąc im o talizmanie szczęścia.</p>	<p>Jeśli dzieci mają trudność z wyborem prezentu, N. podaje swoją propozycję.</p>
<p>• Praca plastyczna <i>Talizman szczęścia</i>. Dla każdego dziecka: mocny klej, patyczki do uszu, 2–3 kamyki, farby akrylowe, elementy dekoracyjne, np. małe oczka, kawałki wstążki, guziki. Dzieci: – oglądają zgromadzone kamyki, – skleją mocnym klejem 2–3 kamyki, – malują kamyki farbą akrylową i pozostawiają do wyschnięcia. Na koniec przyklejają elementy dekoracyjne, np. małe oczka, kawałki wstążki, guziki.</p>	<p>Przed zajęciami należy omówić z dziećmi zasady bezpiecznego posługiwania się mocnym klejem. N. zwraca dzieciom uwagę, by do smarowania kleju wykorzystali np. patyczek do uszu. N. zachęca dzieci do pomagania sobie wzajemnie podczas zajęć.</p>

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Slalom między orzechami*.
Szarfy w kolorze zielonym i orzechy dla połowy grupy dzieci.
N. dzieli dzieci na dwie grupy. Pierwsza z nich otrzymuje szarfy w kolorze zielonym. Dzieci stają się drzewami i ustawiają się w jednej linii, w równych odstępach od siebie. Każde z nich trzyma w dłoni orzech. Druga grupa ustawia się w rzędzie przed *drzewami*. Na hasło N. pierwsze dziecko z rzędu jak najszybciej przebiega slalomem między *drzewami*. Następnie staje na końcu rzędu, a slalom wykonuje kolejne dziecko z rzędu. Kiedy wszyscy wykonają slalom, następuje zmiana ról. Po zabawie N. pyta, dla jakiego zwierzątka orzechy byłyby dobrym prezentem. Proponuje pozostawienie orzechów w pobliżu *drzew*.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Alejka prezentów*.
Pudełko.
N. wraz z dziećmi układa w dwóch rzędach pudełko – *wąską drogę*. Zadaniem dzieci jest, skacząc obunóż, przejść przez nią tak, aby nie potrącić żadnego pudełka.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa z elementem rzutu – <i>Celuj w pudełko</i>. Pudełko, woreczek dla każdego dziecka. Dzieci stoją w rzędzie przed otwartym pudełkiem. Kolejno rzucają woreczkiem do pudełka. Komu uda się trafić, ten otrzymuje brawa. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Planowanie formy zaprezentowania efektów projektu. Wykonanie zaproszeń. Dla każdego dziecka: kolorowa kartka, nożyczki, elementy dekoracyjne, klej, mazak. Dzieci zastanawiają się, kogo zaprosić/komu przedstawić swój projekt (rodzicom czy dzieciom z młodszej grupy; może i tym, i tym). Ustalają, co powinny jeszcze przygotować na uroczystość, np. zaproszenia. Wykonują zaproszenia według własnego pomysłu. Na koniec wspólnie redagują tekst zaproszenia. N. wpisuje go do zaproszeń. 	<p>N. udostępnia wszystkie potrzebne materiały plastyczne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Rozmowa na temat <i>Prezenty dla ubogich</i>. Rozpoczęcie akcji charytatywnej. Kartka, mazak. N. rozmawia z dziećmi o ubogich. Pyta, czy dzieci mają pomysł na zrobienie dla nich prezentu. Proponuje rozpoczęcie akcji charytatywnej. Przy udziale dzieci redaguje informację do rodziców z prośbą o przyniesienie prezentów (darów). 	<p>N. wcześniej prosi dzieci i rodziców o przyniesienie darów – nieużywanych w domu ubrań, zabawek. Dary zostaną przekazane do ośrodka pomocy społecznej w ostatnim dniu projektu.</p>

Grudzień, tydzień 4

Dzień 3

Przykładowy zapis w dzienniku

<p>I. Zabawa pocztówkami – <i>Prezenty na różne okazje</i>. Dowiadywanie się, z jakiej okazji można wysłać pocztówki (składać życzenia, wręczać prezenty). Ćwiczenie plastyczne <i>Moja pocztówka</i>. Rozwijanie inwencji twórczej. Projektowanie pocztówki związanej z tematyką wybranego święta. Zabawa <i>Komu i z jakiej okazji wręczymy ten prezent?</i> Odgadywanie nazw przedmiotów po opisie słownym. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.</p> <p>II.1. <i>Wręczamy i otrzymujemy prezenty</i> – zabawy inspirowane wierszem Danuty Gellnerowej <i>Wieczór Miłojajowy</i>. Cel: określenie, komu można wręczyć jaki prezent i z jakiej okazji.</p> <p>2. Zajęcia umuzykalniające. Zabawa hamująco-pobudzająca <i>Sztuczne ognie</i>. Słuchanie, omówienie i śpiewanie piosenki <i>Niech się spełnią marzenia</i>. Zabawa ruchowa przy piosence. Zabawa wokalna oparta na melodii piosenki. Zabawa relaksacyjno-wyobrażeniowa <i>Moje marzenia</i>.</p> <p>Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa tropiąca – <i>Szukamy prezentów</i>, zabawa rozwijająca spostrzegawczość – <i>Po śladach papierowych kul</i>.</p> <p>III. Praca plastyczna <i>Papiery ozdobne</i>, z zastosowaniem trzech technik plastycznych. Zabawa <i>Jakie mogą być życzenia?</i> Rozwijanie twórczej inwencji słownej. <i>Czytanie na dywanie</i> – relaks przy utworze R. Schumanna <i>Marzenie</i>.</p>
--

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- określenie komu można wręczyć jaki prezent i z jakiej okazji,
- wzbogacanie doświadczeń plastycznych,
- rozwijanie umiejętności tanecznych i wokalnych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy przedmiotów odpowiednich na prezent dla wybranych osób,
- wymienia okazje, z jakich wręcza się prezenty,
- samodzielnie wykonuje papier ozdobny, stosuje ciekawe techniki plastyczne,
- śpiewa piosenkę.

W trzecim dniu nadal trwa faza badawcza projektu. Dzieci poszerzają swoją wiedzę – eksperymentują, oglądają książki poświęcone tematyce projektu. W miarę wzbogacania wiedzy dzieci tworzą kolejne rysunki i opisy, wykonują prace plastyczne, np. papier ozdobny. Cały czas tworzona jest kollekcja dotycząca projektu.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• Zabawa pocztówkami – <i>Prezenty na różne okazje</i>. Pocztówki. N. pokazuje pocztówki. Dzieci oglądają je i wypowiadają się na ich temat. Następnie klasyfikują według wybranego przez siebie kryterium. Uzasadniają wybór kryterium. Dzieci odgadują, z jakiej okazji można komuś wysłać pocztówki (składać życzenia, wręczać prezenty).	N. zwraca uwagę na symbole przedstawione na pocztówkach. Dzieci mogą dokonać klasyfikacji według różnych kryteriów. Każdy pomysł N. aprobejuje pod warunkiem, że zostanie on dobrze uzasadniony.
<ul style="list-style-type: none">• Ćwiczenie plastyczne <i>Moja pocztówka</i>. Rozwijanie inwencji twórczej. Kartony, kredki. Dzieci własnoręcznie projektują pocztówkę na wymyślone przez siebie święto.	Przed wykonaniem pracy dzieci zastanawiają się, jakie chciałyby stworzyć dla siebie święto i jaki symbol należałoby umieścić na pocztówce.
<ul style="list-style-type: none">• Zabawa <i>Komu wręczymy ten prezent i z jakiej okazji?</i> Odgadywanie nazw przedmiotów po opisie słownym. Różne przedmioty, pudełko. N. gromadzi różne przedmioty. Wkłada je do pudełka, tak aby nie widziały tego dzieci. Chętne dziecko zagląda do pudełka. Stara się opisać grupie wygląd jednego wybranego przedmiotu. Dzieci zgadują, o jaki przedmiot chodzi. Następnie dziecko wyjmuje przedmiot i ustawia go obok pudełka. Dzieci zastanawiają się, komu i z jakiej okazji mógłby być wręczony, po czym zabawa toczy się dalej.	To bardzo ważny etap projektu – dzieci wzbogacają swoją wiedzę na temat tego, komu i z jakiej okazji można wręczać prezenty.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik, cz. 2, s. 181).

II

Zajęcia 1. Wręczamy i otrzymujemy prezenty – zabawy inspirowane wierszem Danuty Gellnerowej *Wieczór Mikołajowy*.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> Wprowadzenie do tematu zajęć. Duże pudełko zawierające kilka mniejszych pudełek, paczek, woreczków, papier ozdobny, sreberka, wstążeczki. Dzieci siedzą w kręgu na dywanie. N. stawia przed nimi duże pudełko zawierające kilka mniejszych pudełek, paczek, woreczków, papier ozdobny, sreberka, wstążeczki. N. wyklada zawartość pudełka i pyta, do czego można wykorzystać zgromadzone rzeczy 	<p>Zgromadzenie przez N. różnych przedmiotów ma na celu zainteresowanie dzieci dalszą tematyką zajęcia i zainspirowanie do podjęcia działań. .</p>
<ul style="list-style-type: none"> Słuchanie wiersza Danuty Gellnerowej <i>Wieczór Mikołajowy</i>. <i>Biały śnieżek, biały – grudniowy. Piękny wieczór, piękny wieczór – Mikołajowy. Paczki, paczuszki, woreczki, papier, sreberka, wstążeczki. Z paczek lalki i misie wystawiają nosy, śmieją się dzieci, śmieją się dzieci... O, słycać ich głosy!</i> 	<p>Tematyka wiersza jest inspiracją do rozmowy na temat okazji, z jakich wręczamy prezenty.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Rozmowa na temat wiersza. N. pyta dzieci: <i>O jakim wieczorze jest mowa w wierszu? Jaka tradycja jest związana z mikołajkami? Z jakich jeszcze innych okazji przygotowuje się prezenty?</i> 	<p>N. zapisuje wypowiedzi dzieci dotyczące okazji, z jakich wręcza się prezenty, na siatce wiedzy. Jeśli pojawią się dodatkowe pytania, N. zapisuje je na siatce pytań.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa <i>Jaki to prezent?</i> Odgadywanie przedmiotów za pomocą dotyku. Pudełko, dowolne przedmioty nadające się na prezent. Dzieci siedzą w kole. Kolejno podchodzą do pudełka i za pomocą dotyku próbują odgadnąć, co trzymają w rękach. Podają nazwę przedmiotu i wyjmują prezent. Wszystkie dzieci wyklaskują nazwę prezentu z podziałem na sylaby i określają słownie, z ilu sylab składa się ta nazwa. Na koniec dzieci oglądają wszystkie upominki i wymieniają okazje, z jakich mogłyby je wręczyć. 	<p>Odpowiedzi dzieci dotyczące okazji, z jakich można wręczać prezenty, niekoniecznie muszą być zgodne z klasycznym rozumieniem. N. powinien akceptować pomysły dzieci i prosić o ich uzasadnienie.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Zabawa rozwijająca umiejętność współdziałania – <i>Dla kogo jest ten prezent?</i> Pudełka (paczki) a w nich różne przedmioty – upominki. N. i dzieci siedzą w kole. N. trzyma paczkę z wybranym przedmiotem na prawej dłoni. Następnie podaje hasło – <i>W prawo</i>. Dzieci, zgodnie z podanym kierunkiem, podają paczkę dziecku siedzącemu po prawej stronie. Kiedy wszystkie dzieci kolejno przekażą 	<p>Przed zajęciami N. przygotowuje kilka paczek. Do każdej paczki wkłada inny prezent. Zabawa ma na celu utrwalenie wiedzy na temat, komu i z jakiej okazji można wręczać prezenty.</p>

<p>paczkę, ostatnie dziecko otwiera ją i wyjmuje przedmiot. Zastanawia się, dla kogo byłby to najodpowiedniejszy prezent i z jakiej okazji można go wręczyć. Zabawa toczy się dalej. N. zmienia swoje miejsce w kole, przekazuje paczkę z innym przedmiotem. Zmienia kierunek podawania paczki.</p>	
<p> • Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>W sklepie z upominkami</i>. Odtwarzacz CD, nagranie wesołej melodii. Dziewczynki <i>lalki</i> oraz chłopcy <i>misie</i> ustawiają się w dwóch szeregach, jeden szereg za drugim – jak na wystawie w sklepie. Przyjmują wybrane przez siebie pozycje. Dzieci muszą zapamiętać, jak zostały ustawione, obok kogo stoją, kto stoi przed nimi i za nimi. Nagranie dowolnej wesołej melodii zaprasza zabawki do poruszania się po sali. Podczas przerwy w grze zabawki muszą wrócić do swojego ustawienia na wystawie. Ponowne dźwięki melodii zapraszają do kontynuowania zabawy.</p>	<p>Zabawa ma na celu nie tylko kształtowanie orientacji przestrzennej, ale także zapoznanie dzieci ze sposobem umieszczania zabawek na półkach sklepowych.</p>
<p>• Scenki dramatyczne <i>Wręczamy i otrzymujemy prezenty</i>. Kartka, mazak, paczki (prezenty). N. pyta dzieci, czy wiedzą, w jaki sposób zachować się podczas wręczania i przyjmowania prezentów. Dzieci dzielą się swoimi doświadczeniami. Następnie dzieci dobierają się parami. Uzgadniają między sobą, jaką okazję do wręczania prezentów zaprezentują rówieśnikom. Biorą jedną paczkę. Odgrywają scenki. Wcielają się w role – osoby wręczającej prezent i osoby otrzymującej prezent. Stosują w zabawie zwroty grzecznościowe. Następnie zamieniają się rolami.</p>	<p>Pojawiające się wypowiedzi dzieci N. dopisuje do siatki wiedzy.</p>

Zajęcia 2. Zajęcia umuzykalniające

- Zabawa hamująco-pobudzająca *Sztuczne ognie*.
Bębenek.
N. akompaniuje do zabawy w różnych tempach i rytmach na bębnie. Dzieci poruszają się odpowiednio do muzyki po całej sali. Podczas przerwy w muzyce dzieci robią wyskok do góry z uniesionymi rękami, wołają: *Hej!* i zatrzymują się w tej pozycji.
- Słuchanie, omówienie i śpiewanie piosenki *Niech się spełnią marzenia* (sł. D. Zawadzka, muz. S. Gąsieniec). Zabawa ruchowa przy piosence.
Odtwarzacz CD, nagranie piosenki *Niech się spełnią marzenia*, trójkąt.
N. odtwarza nagranie piosenki. Po wysłuchaniu piosenki N. rozmawia z dziećmi na temat jej treści i nastroju. Następnie śpiewa dwuwersowe fragmenty piosenki a cappella i prosi, aby dzieci powtórzyły po nim słowa i melodię. Gdy dzieci nauczą się piosenki na pamięć, N. zaprasza je do zabawy ilustracyjnej. Dzieci dobierają się w pary i tworzą duże koło związane. N. wybiera jedno dziecko do roli zegara, wręcza mu trójkąt z metalową pałeczką i prosi je, aby zajęło miejsce w środku koła. Wszyscy śpiewają piosenkę.

1
W ciemną noc sylwestrową nikt nie kładzie się spać. Słychać dźwięki muzyki,
4
zegar odmierza czas. Kiedy północ nadejdzie, ognie rozświetlą mrok,
7
przywitamy z radością Nowy Rok, Nowy Rok. I popłyną życzenia,
10
noworoczne życzenia. Niech się spełnią nam wszystkim te najskrytsze marzenia.

1. *W ciemną noc sylwestrową nikt nie kładzie się spać. Słychać dźwięki muzyki, zegar odmierza czas.*
2. *Kiedy północ nadejdzie, ognie rozświetlą mrok, przywitamy z radością Nowy Rok, Nowy Rok.*

Ref.: *I popłyną życzenia noworoczne życzenia. Niech się spełnią nam wszystkim te najskrytsze marzenia.*

3. *W ciemną noc sylwestrową nikt nie kładzie się spać. Tańczą misie i lale, ręce nie chcą na półce stać.*
4. *Kiedy północ nadejdzie, ognie rozświetlą mrok, przywitają z radością Nowy Rok, Nowy Rok.*

Ref.: *I popłyną życzenia...*

- Zabawa wokalna oparta na melodii piosenki *Niech się spełnią marzenia*. N. śpiewa melodię piosenki a cappella na różnych sylabach: *ma, mo, mu, mi, no, na, nu, la, lo, lu, li* itp. Dzieci powtarzają śpiew za N.
- Zabawa relaksacyjno-wyobraźniowa *Moje marzenia*.

Odtwarzacz CD, nagranie dowolnego utworu muzyki klasycznej, dla każdego dziecka: kartka, kredki. Przed rozpoczęciem zabawy N. rozmawia z dziećmi na temat marzeń. Zadaje pytanie: *Co to są marzenia?* Dzieci leżą na dywanie w wygodnej pozycji. N. włącza nagranie dowolnej muzyki klasycznej i prosi, aby dzieci podczas słuchania muzyki zamknęły oczy, puściły wodze fantazji i marzyły. Po wy-

słuchaniu utworu dzieci siadają do stolików i przy nagraniu tej samej muzyki rysują kredkami na kartkach papieru swoje wyobrażenia. Po wykonaniu pracy wszyscy ze swoimi obrazkami siadają w kole, kładą na podłodze swoje prace. Następnie wstają i przy dźwiękach muzyki spacerują po okręgu koła, oglądając wszystkie rysunki.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa tropiąca – *Szukamy prezentów.*

Pudełko.

Dzieci chodzą po śladach zostawionych przez N. na śniegu. Odszukują miejsce ukrycia prezentu (pudełko).

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Po śladach papierowych kul.*

Dwa worki, papierowe kule.

N. kroczy po śniegu z workiem wypełnionym papierowymi kulami. Co kilka kroków układa papierową kulę. Zadaniem dzieci jest podążanie śladem papierowych kul. Ostatnie dziecko zbiera kule do drugiego worka.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Praca plastyczna <i>Papiery ozdobne.</i> Dla każdego z trzech stanowisk: arkusze białego papieru, akwarele, pędzelki, miska z wodą, olej, różnokolorowe barwniki, patyczek, pokruszona kolorowa kreda, brokat w żelu, kamera, segregator. Dzieci samodzielnie wykonują papier ozdobny. N. rozdziela dzieciom zadania. Dzieci przy trzech stanowiskach: – malują papier farbami akwarelowymi według własnych pomysłów, – wlewają do miski z wodą olej, a następnie kilka kropel różnokolorowych barwników; mieszają wodę patyczkiem; kładą na powierzchni wody arkusz papieru i ostrożnie go wyjmują, – do miski z wodą wysypują pokruszoną kolorową kredę i przykładają kartkę jak wyżej. Po skończonej pracy dzieci wraz z N. odkładają gotowe arkusze papieru na bok, do wyschnięcia. Następnie, na wykonanym papierze, dzieci (w tych samych zespołach) rysują brokatem w żelu różne wzory i rozcierają linie palcem. Z samodzielnie wykonanych papierów N. wykonuje wraz z dziećmi portfolio: przygotowuje np. segregator, do którego dzieci wkładają przycięte arkusze. 	<p>N. filmuje działania dzieci – zbiera materiał do wykonania filmu i zaprezentowania go w dniu zakończenia projektu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa <i>Jakie mogą być życzenia?</i> Rozwijanie twórczej inwencji słownej. Pocztówki wykonane przez dzieci, mazak. Dzieci wymyślają życzenia, jakie można złożyć komuś, wręczając mu prezent z danej okazji. N. zapisuje życzenia na pocztówkach własnoręcznie wykonanych przez dzieci w I części dnia. 	<p>Gotowe pocztówki można umieścić w torebkach na prezenty, wykonanych przez dzieci na dalszym etapie projektu.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • <i>Czytanie na dywanie</i> – relaks przy nagraniu dowolnego utworu muzyki klasycznej. Odtwarzacz CD, nagranie dowolnego utworu muzyki klasycznej, książka z opowiadaniem o św. Mikołaju – biskupie Miry, N. mówi dzieciom, że dostał kiedyś bardzo ciekawy prezent. Wyjmuje książkę. N. poleca dzieciom, aby położyły się na dywanie i spokojnie oddychały. Przy nagraniu cichych dźwięków muzyki klasycznej N. czyta opowiadanie o pewnym Mikołaju, który lubił pomagać ubogim – dawał im prezenty. Dzieci dowiadują się o postaci św. Mikołaja – biskupa Miry. 	<p>Podczas realizacji projektu, kiedy dzieci się angażują, należy proponować także działania relaksujące, podczas których dzieci wyciszą emocje i odpoczną.</p>

Grudzień, tydzień 4

Dzień 4

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. *Przedszkolna niespodzianka* – przygotowanie prezentu dla lalek i misiów. *Ptasia stołówka* – wykonanie prezentu dla ptaków. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.
- II.1. *Jak i w co można zapakować prezent* – oglądanie filmu edukacyjnego *Pakujemy prezenty*. Cele: zapoznanie z różnymi sposobami pakowania prezentów, wzbogacenie wiedzy na temat różnych sposobów dostarczania prezentów.
2. *Pakujemy prezenty* – zajęcia matematyczne. Cele: rozwijanie umiejętności rachunkowych, klasyfikowania i dokonywania pomiarów; kształcenie umiejętności samodzielnego pakowania prezentu.
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna *Slalom między pudełkami*. Zorganizowanie ptasiej stołówki. Obserwowanie ptaków. Dzielenie się wrażeniami na temat trafności wykonanego prezentu.
- III. Stworzenie *Księgi życzeń* – rozwijanie wyobraźni twórczej. Zabawa ruchowa przy muzyce – *Wymiana*. Praca techniczna *Torebka na prezent*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 8, IV 12, IV 13, IV 15

Cele ogólne:

- zapoznanie z różnymi sposobami pakowania prezentów,
- wzbogacenie wiedzy na temat różnych sposobów dostarczania prezentów,
- rozwijanie umiejętności rachunkowych, klasyfikowania przedmiotów i dokonywania pomiarów,
- rozwijanie umiejętności samodzielnego pakowania prezentu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia różne sposoby pakowania prezentów i materiały, które można wykorzystać do pakowania prezentów,
- wymienia różne sposoby dostarczania prezentu bliskim, np. mieszkającym daleko,
- liczy w zakresie 7, porównuje liczebność zbiorów, mierzy za pomocą wstążek,
- samodzielnie pakuje swój prezent.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• <i>Przedszkolna niespodzianka</i> – przygotowanie prezentu dla lalek i misiów. Różnego rodzaju wstążeczki, lalki, misie. N. inspiruje dzieci do przygotowania niespodzianki dla lalek i misiów. Układa na stole różnego rodzaju wstążeczki. Pyta: <i>W jaki sposób można wykorzystać te wstążeczki do ozdobienia np. lalek i misiów i sprawienia im niespodzianki?</i> Jeśli dzieci nie będą miały własnych pomysłów, proponuje, aby dziewczynki zawiązały wstążeczkę na włosach lalek (te dzieci, które potrafią, wiążą kokardki, a te, którym sprawia to trudność, zawiązują na supeł), a chłopcy – na szyi misia.	Dzieci mogą zaproponować inny sposób wykorzystania wstążeczek do przygotowania niespodzianki dla lalek i misiów. N. akceptuje pomysły dzieci i zachęca do ich realizacji. Następnie prosi o wykonanie zadania, którego jest autorem.

- *Ptasia stołówka* – wykonanie prezentu dla ptaków.
Kulki z tłuszczu, wykonane wcześniej przez panie kucharki, papierowe talerzyki, ziarna słonecznika, mak, kasza, dynia, płatki zbożowe, mała siateczka, np. taka jak na ziemniaki.

N. zachęca dzieci do obejrzenia krajobrazu za oknem. Zwraca uwagę na siedzące na gałęzi lub przelatujące ptaki. Wyraża swój smutek, mówiąc: *W okresie świątecznym prawie wszyscy otrzymują prezenty. Ciekawe, czy ktoś pamiętał o ptakach.* Jeśli dzieci nie rozpoczną rozmowy na temat możliwości obdarowania ptaków wykonanym przez siebie prezentem, N. pyta: *Jak myślicie, czy możemy przygotować prezent dla ptaków? Z jakiego prezentu ptaki cieszyłyby się najbardziej?* Po wysłuchaniu wszystkich wypowiedzi podaje własną propozycję – wykonanie ptasiej stołówki. Pokazuje przygotowane przez panie kucharki i ułożone na papierowych talerzykach kulki z tłuszczu (jedna kulka na jednym talerzyku). Wyjaśnia, jak zostały przygotowane (rozpuszczona słonina lub inny tłuszcz). Informuje, że dzieci nie mogą długo trzymać ich w rękach, bo pod wpływem ciepła tłuszcz się rozpuści. N. ustawia talerzyki na stołach. Na środku każdego stołu przygotowuje miseczki z ziarnami. Dzieci zajmują miejsca przy stołach. Rozpoznają przygotowane ziarna. Posypują nimi wykonaną z tłuszczu kulkę. Następnie opakowują ją – umieszczają w małej siateczce.

Ważne jest, aby tak zainspirować dzieci, aby same wystąpiły z pomysłem wykonania prezentu dla ptaków. Propozycja N. może być jedną z wielu. Dzieci mogą wykonać więcej prezentów dla ptaków. Może nimi być np. karmnik, który dzieci wykonają z rodzicami.

Wkładając kulkę z tłuszczu do siateczki, N. wyjaśnia dzieciom, że każde opakowanie musi być dostosowane do jego zawartości. Ptaki muszą mieć łatwy dostęp do ziarna, więc siatka będzie najlepszym rozwiązaniem.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik, cz. 2, s. 181).

II

Zajęcia 1. *Jak i w co można zapakować prezent* – oglądanie filmu edukacyjnego *Pakujemy prezenty*.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie do projekcji filmu. Kartoniki z narysowanymi na nich figurami geometrycznymi (figury mogą różnić się nie tylko kształtem, ale i kolorami), krzeselka z przyklejonymi takimi samymi figurami jak na kartonikach. N. zaprasza dzieci na projekcję filmu. Rozdaje bilety, czyli kartoniki z narysowanymi na nich figurami geometrycznymi. Dzieci odszukują na oparciach krzesełek właściwe miejsca i je zajmują. N. przypomina o zasadach obowiązujących podczas projekcji filmu. 	<p>Przed projekcją filmu N. z pomocą dzieci ustawia w półkolu krzeselka, na których są naklejone kartoniki z kolorowymi figurami geometrycznymi, np. 1 czerwony kwadrat i 1 żółte koło.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Oglądanie filmu edukacyjnego <i>Pakujemy prezenty</i> (film pochodzi z e-podręcznika http://www.epodreczniki.pl/reader/c/240184/v/3/t/student-canon/m/KL3_ORE_V9_ZIMA_3_2_16_075_p2) Odtwarzacz DVD, film <i>Pakujemy prezenty</i>. Dzieci wspólnie z N. oglądają film <i>Pakujemy prezenty</i>, z którego dowiadują się: <ul style="list-style-type: none"> • o różnych sposobach pakowania prezentów, • o możliwości wykorzystania dostępnych materiałów do pakowania prezentów. • Rozmowa na temat filmu. N. zadaje dzieciom pytania dotyczące filmu. <i>O jakich sposobach pakowania prezentów była mowa w filmie?</i> <i>Jakie materiały możemy wykorzystać do pakowania prezentów?</i> <i>Który z pokazanych sposobów pakowania prezentów podobał się wam najbardziej? Dlaczego?</i> 	<p>W trakcie rozmowy N. zapisuje na siatce wiedzy wiadomości pozyskane przez dzieci na zajęciach.</p>

- Ilustrowanie ruchem rymowanki *Pakujemy prezenty*. Utrwalanie kolejnych etapów przygotowywania prezentów.

N. wspólnie z dziećmi mówi rymowankę, ilustrując ją odpowiednimi ruchami.

Sami robimy prezenty:

malujemy (dzieci zataczają obiema rękami łuk nad głową, tak jakby malowały tęczę), *wycinamy* (kładą się na plecach i nogami wykonują nożyce poziome), *ozdabiamy* (wyprostowaną rękę wyciągają w przód i wykonują nią faliste ruchy, jakby rysowały fale) i *składamy* (stoją na wyprostowanych nogach i wykonują skłon w przód), *a na samym końcu do pudełek wkładamy* (naśladują ruchem podnoszenie prezentu i wkładanie go do pudełka). *W piękny papier pakujemy* (wykonują przed sobą obiema rękami młynek), *wstążeczki zawiązujemy* (zataczają przed sobą półkole: raz prawą, raz lewą ręką), *życzenia piękne składamy* (wykonują ukłon), *i, dając buziaka, wręczamy* (przesyłają całuska, głośno cmokając).

Dzieci, po zapoznaniu z rymowanką, mogą zaproponować własny sposób jej ilustrowania. N. chwali każde tego rodzaju działanie dzieci. Będzie to kolejne ćwiczenie rozwijające wyobraźnię twórczą.

- Zabawa dydaktyczna *Przesyłka*.

Własnoręcznie wykonane przez N. korale, pudełko, papier do pakowania prezentów, znaczek, wstążka, długopis, worek, dla każdego dziecka: koperta z napisanym na niej adresem zamieszkania dziecka, obrazek do pokolorowania.

N. pokazuje dzieciom wykonane własnoręcznie przez siebie korale, które chciałyby ofiarować swojej mamie. Prosi dzieci o pomoc w zapakowaniu prezentu w jeden ze sposobów przedstawionych na filmie. Po wykonaniu zadania wyraża zaniepokojenie, mówiąc: *Moja mama mieszka daleko. W jaki sposób mogę jej dostarczyć prezent?* Dzieci podają propozycje. N. decyduje się na wysłanie prezentu pocztą. Adresuje paczkę i nakleja znaczek. Wyjaśnia, że po pracy pójdzie na pocztę i wyśle paczkę. Następnie przynosi worek, w którym znajdują się koperty zaadresowane do dzieci. Informuje dzieci, że w worku są dla nich niespodzianki. Kolejno prosi dzieci, a one losują z worka po jednej kopercie. N. czyta umieszczony na kopercie adres dziecka. Dziecko, które rozpoznało swój adres, wstaje i odbiera swoją przesyłkę. Kiedy przesyłki dotrą już do wszystkich, dzieci otwierają koperty, wyjmują kolorowanki i je oglądają. Mogą je pokolorować po zajęciach albo wziąć do domu.

W tym miejscu warto zainteresować dzieci tematem związanym ze sposobem dostarczania prezentów np. do bliskich mieszkających daleko. Dzieci odpowiadają na pytanie związane z istniejącymi dzisiaj możliwościami wysłania prezentu, mają szansę wykazać się ich bogactwą znajomością. Informacje udzielone przez dzieci N. zapisuje flamastrem w odpowiednim kolorze na siatce wiedzy.

Zajęcia 2. *Pakujemy prezenty* – zajęcia matematyczne.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> • Porównywanie wielkości pudełek. Utrwalanie nazw figur geometrycznych. Pudełka tekturowe – różnej wielkości i w różnych kształtach. N. układa na dywanie pudełka – różnej wielkości i w różnych kształtach. Dzieci porównują je między sobą. Określają, jaki kształt mają poszczególne ścianki. Liczą np. małe pudełka i duże pudełka; pudełka, które mają ścianki w kształcie kwadratu lub prostokąta. 	<p>N. nie narzuca dzieciom kryterium, według którego mają one dokonywać porównań. Pomysł powinien być zainicjowany przez dzieci.</p>

<ul style="list-style-type: none"> Zabawy pudełkami. Układanie pudełek według podanego polecenia. Dwa zestawy pudełek o ściankach w kształcie kwadratu lub prostokąta, różnej wielkości (w jednym zestawie znajduje się 7 pudełek), kostka. N. dzieli dzieci na dwa zespoły. Każdy zespół otrzymuje 7 pudełek różnej wielkości, o ściankach w kształcie kwadratu lub prostokąta (zestawy pudełek, które otrzymują zespoły, muszą być takie same). Przedstawiciele zespołów rzucają kostką. Dzieci układają wieże z tyłu pudełek, ile oczek wypadnie na kostce. Następnie N. wydaje polecenia, np.: <i>Ułóżcie z pudełek prostokąt. Nie musicie wykorzystać wszystkich pudełek. Ułóżcie z pudełek koło. Wykorzystajcie wszystkie pudełka. Ułóżcie z pudełek dowolną budowlę.</i> Drugi zespół odtwarza budowlę, którą zbuduje pierwszy zespół, wykorzystując do tego swoje pudełka. 	<p>W tym ćwiczeniu warto włączyć dzieci w tworzenie zadań do wykonania.</p> <p>Układanie budowli, którą ma wykonać drugi zespół, i wprowadzenie elementów rywalizacji uatrakcyjnią przebieg zajęcia. Zwiększa motywację dzieci do tworzenia skomplikowanych konfiguracji.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Odnajdywanie odpowiednich pudełek do zapakowania prezentów. Pudełka różnej wielkości (można wykorzystać pudełka z poprzedniego ćwiczenia) oraz dla każdego dziecka: małe pudełko do zapakowania wykonanego przez nie talizmanu szczęścia, talizman szczęścia. Dzieci układają przed sobą wykonane na zajęciach prezenty – talizmany szczęścia. Zastanawiają się, do którego pudełka je włożyć. Wskazują pudełko odpowiedniej wielkości. Wybierają z kącika projektu takie samo pudełko i wkładają do niego talizman szczęścia. N. odsuwa na bok pozostałe pudełka. 	<p>Pudełka do zapakowania talizmanów powinny znacząco różnić się wielkością od pozostałych.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Porównywanie wielkości arkuszy papieru. Samodzielne opakowanie pudełek. Arkusze ozdobnego papieru pakowego w różnych rozmiarach, pudełka, w których znajdują się talizmany szczęścia wykonane przez dzieci. N. układa na podłodze różniące się rozmiarami gotowe arkusze papieru ozdobnego i papier wykonany przez dzieci. Dzieci porównują między sobą wielkość arkuszy. Zastanawiają się, który arkusz papieru będzie pasował do wybranego przez nie pudełka. Układają obok siebie arkusz i pudełko. Zastanawiają się, w którym miejscu na papierze najlepiej ustawić pudełko, aby wystarczyło papieru na jego dokładne opakowanie. Odnajdują środek papieru i ustawiają na nim pudełko. Zaginają papier i próbują samodzielnie opakować pudełko, wykorzystując wiadomości zdobyte podczas oglądania filmu. 	<p>N. nie pomaga dzieciom w wykonywaniu zadań. Obserwuje je i służy pomocą tylko na wyraźną prośbę danego dziecka.</p> <p>N. rejestruje czynność opakowywania prezentów.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Porównywanie długości i szerokości wstążek. Dobieranie odpowiedniej wstążki do danego pudełka. Wstążki różnej długości i szerokości, pudełka, w których znajdują się wykonane przez dzieci talizmany szczęścia. N. układa na dywanie różnej długości i szerokości wstążki. Dzieci porównują je między sobą: mierzą, dotykają, określają kolory. Szacują, która wstążka będzie najlepsza do obwiązania ich pudełka z prezentem. Wybierają odpowiednią wstążkę i układają ją obok pudełka z talizmanem. 	<p>Zanim dzieci przystąpią do szacowania, mogą ze wstążek układać różne wzory lub kształty – zarówno zaproponowane przez N., jak i wymyślone przez siebie.</p> <p>Tak jak w poprzednim zadaniu N. jest tylko obserwatorem.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Obwiązywanie pudełka wstążką. Wstążka, pudełka, w których znajdują się wykonane przez dzieci talizmany szczęścia. Dzieci obwiązują wstążkami swoje pudełka z prezentami. Jeśli potrafią, robią kokardkę; jeśli nie potrafią, zawiązują wstążkę na supeł. 	<p>Dzieci mogą wykonywać to zadanie w parach. Wzajemna pomoc będzie potrzebna np. do zabezpieczenia papieru przed rozsunięciem.</p>

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna *Slalom między pudełkami*.

Tekturowe pudełko.

N. przygotowuje dwie trasy, które dzieci będą pokonywać slalomem. Ustawia pudełka w jednej linii, w pewnej odległości od siebie. Dzieli dzieci na dwa zespoły. Każdy zespół ustawia się w rzędzie przed swoją trasą. Na sygnał N. dzieci pokonują slalomem wyznaczoną trasę. Wygrywa ten zespół, którego członkowie jako pierwsi wykonali zadanie.

- Zorganizowanie ptasiej stołówki. Obserwowanie ptaków. Dzielenie się wrażeniami na temat trafności wykonanego prezentu.

Wykonane przez dzieci kulki z tłuszczu, sznurek.

Dzieci wieszają na drzewach lub krzewach przygotowane dla ptaków niespodzianki (jeśli w ogrodzie nie ma drzew ani krzewów, dzieci wychodzą na spacer, żeby je znaleźć). Obserwują z daleka ptaki. Zastanawiają się, czy prezent sprawił im radość. N. zachęca do systematycznego dokarmiania ptaków.

Dzieci bardzo się cieszą z efektów projektu i chcą się nimi podzielić z najbliższymi, którzy wspierali je przez cały czas jego realizacji. Zapraszają więc rodziców i dziadków do przedszkola. Podejmują działania przygotowawcze do przyjęcia gości. Własnoręcznie wykonują dla nich prezenty i pakują je w samodzielnie wykonany papier ozdobny lub w wykonane własnoręcznie torebki.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie <i>Księgi życzeń</i> – rozwijanie wyobraźni twórczej. Zeszyt w twardej oprawie. Dzieci siedzą w kole. N. proponuje im stworzenie <i>Księgi życzeń</i>. Dzieci przy pomocy N. będą w niej zapisywać swoje życzenia dotyczące tego, co chcieliby dostać od innych. Jeśli czują taką potrzebę, każdego dnia dodają do <i>Księgi życzeń</i> nowe pomysły. Mogą być one związane np. z przedszkolnym dniem i zabawami w przedszkolu. Jeśli życzenie się spełni, wtedy dziecko, które je wcześniej wyraziło, narysuje obok życzenia uśmiechniętą buzię. Pierwszym wyrażonym przez dzieci życzeniem zapisanym przez N. w <i>Księdze życzeń</i> jest odpowiedź na pytanie: <i>Co chciałbyś dostać w prezencie, gdyby na świecie nie było pieniędzy?</i> Obok życzenia N. zapisuje imię dziecka. 	<p>Stworzenie <i>Księgi życzeń</i> nie tylko rozbudza twórczą wyobraźnię, ale może także bardzo ułatwić N. pracę wychowawczą z dziećmi. Wypowiadając życzenia, dzieci często informują nas o swoich problemach i potrzebach. W odpowiednim czasie więc możemy podjąć stosowne działania.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa przy muzyce – <i>Wymiana</i>. Odtwarzacz CD, nagranie dowolnej muzyki, małe pudełko. Dzieci maszerują w rytm nagrania muzyki, trzymając w rękach pudełko. Podczas przerwy w nagraniu muzyki wymieniają się pudełkami. 	
<ul style="list-style-type: none"> • Praca techniczna <i>Torebka na prezent</i>. Dla każdego dziecka: torebka (niewielka) na prezent na różne okazje, ołówek, nożyczki, dziurkacz, klej, kolorowy sznurek. N. układa na stole różnego rodzaju torebki na prezenty. Dzieci klasyfikują je według samodzielnie obranego kryterium. Zastanawiają się, do czego służy mała karteczka umieszczona przy sznurkach. Następnie każde dziecko wybiera sobie jedną torebkę i ją rozkleja. Obrysowuje kształt torebki na sztywnym, kolorowym kartonie. Wycina kształt, zagina papier w odpowiednich miejscach (według wzoru), wykonuje dziurkaczem 4 dziurki i skleja torebkę. Na koniec przewleka przez dziurki kolorowy sznurek oraz małą karteczkę, na której zostaną napisane życzenia. Sznurek zawiązuje na supełek. 	<p>Wykonana własnoręcznie przez dzieci torebka zostanie wykorzystana podczas jutrzejszego dnia. Do torebki dzieci wkładają wykonane własnoręcznie pocztówki z zapisanymi na nich życzeniami.</p>

Grudzień, tydzień 4

Dzień 5

Przykładowy zapis w dzienniku

- I. Wywiad na temat *Czego dowiedzieliśmy się o prezentach?* Przygotowanie nowej, aktualnej siatki wiedzy. Planowanie uroczystości z okazji zakończenia projektu. Przygotowanie prezentacji projektu. Zorganizowanie wystawy. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.
- II.1. *Czego dowiedzieliśmy się o prezentach* – prezentowanie projektu z udziałem zaproszonych gości. Cele: przedstawianie zdobytych podczas realizacji projektu wiadomości, umiejętności oraz własnych wytworów; nabywanie odwagi w prezentowaniu się na forum; rozwijanie umiejętności budowania wielozdaniowych wypowiedzi.
- Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa *Prezenty, do pudełka*. Zabawa z elementem toczenia – *Balwan dla maluszków*.
- III. Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Utrzymaj paczkę. Wiemy wszystko o prezentach* – poprowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodszych przedszkolaków. Przekazanie darów (prezentów) dla ubogich rodzin. Ilustracja dźwiękowa z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych i przedmiotów dźwiękonaśladowczych – *Cztery pory roku*.

Punkty z obszarów podstawy programowej

I 4, I 5, III 2, III 3, III 4, IV 2, IV 5, IV 7, IV 8

Cele ogólne

- prezentowanie zdobytych podczas realizacji projektu wiadomości, umiejętności oraz własnych wytworów,
- nabywanie odwagi w prezentowaniu się na forum,
- rozwijanie umiejętności budowania wielozdaniowych wypowiedzi.

Cele operacyjne

Dziecko:

- prezentuje nabyte wiadomości i umiejętności, przedstawia samodzielnie wykonane prace,
- kontroluje swoje zachowanie, odważnie prezentuje się przed publicznością,
- buduje wielozdaniowe wypowiedzi na temat zrealizowanego projektu.

Piąty dzień to ostatni dzień projektu. W tym dniu następuje jego zakończenie. Praca dzieci zmierza do przygotowania wydarzenia kulminacyjnego. Dzieci wcześniej decydują, kogo zaprosić, komu przedstawić swój projekt (rodzicom, a może także dzieciom z młodszej grupy). Podczas kulminacji prezentowane są prace dzieci z całego projektu. Dzieci podzielą się swoimi spostrzeżeniami oraz wiedzą zdobytą podczas realizacji projektu.

W ostatniej fazie projektu rodzice mają okazję dostrzec, jak wielkie postępy poczyniły dzieci.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none">• Wywiad na temat <i>Czego dowiedzieliśmy się o prezentach?</i> Przygotowanie nowej, aktualnej siatki wiedzy. <i>Arkusze papieru, flamaster, dyktafon.</i> Dzieci opowiadają o tym, co wiedzą o prezentach. W razie potrzeby N. zadaje takie same pytania jak w dniu pierwszym. Dopisuje flamastrem w innym kolorze wypowiedzi dzieci na arkuszu papieru wykorzystanym w dniu pierwszym. Jeśli dzieci będą miały problem ze spontanicznym wypowiedzianiem się, N. im pomaga, zadając	Podczas realizacji projektu dzieci wzbogacały wiedzę na temat prezentów, ich pakowania oraz okoliczności wręczenia. Przeprowadzony na tym etapie projektu wywiad – zawierający takie same pytania jak na początku

<p>pytania, np.: <i>Komu i z jakich okazji wręczamy prezenty? Skąd biorą się prezenty? Jak pakujemy prezenty? Z jakich prezentów najbardziej cieszą się wasi bliscy? Co najchętniej podarowałbyś/podarowałabyś swojej/swojemu (np. mamie, tacie, bratu, siostrze, babci, dziadkowi)?</i> Nagrywa na dyktafon wypowiedzi dzieci.</p>	<p>– pozwolił określić, czego nauczyły się dzieci. Dzieci sprawdzają, czy używały odpowiedzi na wszystkie pytania.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Planowanie uroczystości z okazji zakończenia projektu. N. pyta dzieci: <i>W jaki sposób zaprezentujemy zaproszonym gościom to, czego nauczyliśmy się w tym tygodniu?</i> Dzieci decydują, co chciałyby pokazać zaproszonym gościom. Zastanawiają się, w jakiej formie zaprezentują zdobytą wiedzę i zdobyte umiejętności oraz wykonane prace. Dokonują przeglądu zgromadzonego materiału, a następnie jego selekcji. 	<p>Rozmowa na temat sposobu prezentacji efektów projektu jest dla dzieci doskonałą okazją do uczenia się kultury prowadzenia dyskusji, uzasadniania swojego zdania, konieczności uzgodnienia wspólnego stanowiska. Plan uroczystości dzieci mogą przedstawić w formie szkiców i obrazków.</p>
<ul style="list-style-type: none"> Przygotowanie prezentacji projektu. Zorganizowanie wystawy. Stoliki, zgromadzone podczas realizacji projektu pomoce oraz wykonane prace, ekran i rzutnik. Dzieci ustawiają stoliki, umieszczają na nich wszystkie zgromadzone do realizacji projektu pomoce i własnoręcznie wykonane prace. Na ścianie zawieszają uzupełnianą codziennie siatkę wiedzy oraz siatkę pytań, a także wykonane plakaty ze zdjęciami z wycieczki. Ustawiają krzeselka dla gości. N. przygotowuje ekran i rzutnik. Przygotowują (pakują do torebek) prezenty (dary) dla ubogich. 	<p>Dzieci gromadzą w jednym miejscu wszystkie materiały związane z projektem, które chcą zaprezentować.</p>

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik, cz. 2, s. 181).

II

Zajęcia 1. *Czego dowiedzieliśmy się o prezentach* – prezentowanie projektu z udziałem zaproszonych gości.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
<ul style="list-style-type: none"> Oglądanie wystawy. Wszystkie wykonane podczas projektu pomoce i prace. Dzieci zapraszają gości do sali. Rodzice oglądają zgromadzone podczas realizacji projektu pomoce, w tym: <ul style="list-style-type: none"> – zawieszane na ścianach: siatkę wiedzy, siatkę pytań oraz plakaty przedstawiające ilustrowany katalog prezentów dla wybranych osób, – zdjęcia wykonane w trakcie trwania poszczególnych etapów projektu, – rysunki upominków i różne przedmioty mogące służyć jako prezenty dla osób w różnym wieku, – portfolio z samodzielnie wykonanych papierów ozdobnych, – <i>Księgę życzeń</i> z zapisanymi życzeniami dotyczącymi tego, co dzieci chciałyby dostać od innych. 	<p>Zgromadzone na stolikach materiały oraz zawieszane na ścianach siatki i plakaty mają na celu zobrazowanie różnorodności działań, jakie zostały podjęte w trakcie realizacji projektu. Goście, analizując siatkę wiedzy, dostrzegają, ile dzieci wiedziały na początku, a ile wiedzą na końcu projektu. Analizują rozwój ciekawości poznawczej dzieci, zwracając uwagę na pytania zadawane przez nie w ciągu całego projektu, zapisane na siatce pytań.</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Zaprezentowanie efektów projektu. Film z projektu, nagrane wypowiedzi dzieci, odtwarzacz CD, nagranie piosenki <i>Niech się spełnią marzenia</i>. Goście zajmują miejsca na przygotowanych krzeselkach, a następnie: <ul style="list-style-type: none"> – oglądają prezentację (film) z przebiegu poszczególnych etapów projektu, np. jak pakowały prezenty pierwszego dnia i czwartego dnia, – słuchają nagranych wypowiedzi dzieci, – słuchają piosenki śpiewanej przez dzieci (nauczyły się jej w tym tygodniu), – uczestniczą w zabawie z rymówką <i>Pakujemy prezenty</i>, prezentując etapy przygotowywania prezentów, – oglądają pokaz pakowania paczki i obwiązywania jej wstążką. 	<p>Goście dowiadują się, co się działo na zajęciach podczas trwania całego projektu. Dobrą formą do ukazania całości kształtu działań jest prezentacja multimedialna (wyboru zdjęć do prezentacji dzieci dokonują wspólnie, np. dzień wcześniej).</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wspólne zabawy. Dzieci zapraszają gości do udziału w zabawach, w które najbardziej lubiły się bawić podczas realizacji projektu, np. zabawa przy muzyce – <i>Wymiana</i> czy zabawa z elementem współdziałania – <i>Podaj prezent</i>. Na koniec wszyscy wykonują swobodną improwizację taneczną do melodii piosenki poznanej w tym tygodniu. 	<p>Wspólne zabawy sprzyjają budowaniu dobrej atmosfery. Są doskonałym akcentem na zakończenie wspólnego spotkania.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Wręczenie gościom wykonanych prezentów. Dla każdego dziecka: samodzielnie wykonana torebka na prezent, pocztówka, prezent – talizman szczęścia, pudełko. Dzieci wręczają gościom własnoręcznie zrobione torebki na prezenty z pocztówką w środku oraz samodzielnie zapakowane pudełko z ukrytą w środku niespodzianką (talizmanem szczęścia) wraz z dedykacją, aby <i>szczęście ich nie opuszczało w nadchodzącym nowym roku</i>. 	<p>Dzieci wykorzystują tu nabyte podczas projektu umiejętności – wręczania prezentów i składania życzeń.</p>

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Prezenty, do pudełka*.
Tamburyn.
Dzieci naśladowują wybrane przez siebie prezenty. Na sygnał N. (gra na tamburynie) wszystkie dzieci zaczynają biegać po ogrodzie. Na hasło: *Prezenty, do pudełka* – wskakują do pudełka (wyznaczonego przez N. miejsca w ogrodzie).
- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Bałwan dla maluszków*.
Dzieci lepią bałwana dla młodszych przedszkolaków. Zachęcają je do obejrzenia wykonanego dla nich prezentu i ozdobienia bałwana.

III

<ul style="list-style-type: none"> • Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Utrzymaj paczkę</i>. Pudełko dla każdego dziecka. Dzieci kładą się na plecach. Umieszczają pudełko między stopami. Następnie chwytają pudełko stopami i unoszą je w górę. Utrzymują nogi w górze, licząc do 7, po czym opuszczają je i odpoczywają. Zabawę powtarzają kilkakrotnie. 	
--	--

<ul style="list-style-type: none"> • <i>Wiemy wszystko o prezentach</i> – poprowadzenie zajęć edukacyjnych dla młodszych przedszkolaków. Wykonany przez dzieci papier ozdobny. Dzieci witają młodsze przedszkolaki w swojej sali. Występują w roli ekspertów. – Śpiewają piosenkę, której nauczyły się w tym tygodniu. – Pokazują wykonany przez siebie papier ozdobny. – Uczą dzieci pakowania prezentów, zapraszając do zabawy z wykorzystaniem rymowanki <i>Pakujemy prezenty</i>. – Odgrywają scenki dramatyczne, pokazując właściwy sposób wręczenia i przyjmowania prezentów z różnych okazji. 	<p>N. ustala wcześniej z dziećmi, co i w jaki sposób warto pokazać młodszemu przedszkolakom. Rozpisują scenariusz takiego spotkania. Mogą go wcześniej przećwiczyć.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Przekazanie darów (prezentów) dla ubogich rodzin. Dary, np. niepotrzebne zabawki, ubranka. Dzieci przekazują pracownikowi ośrodka pomocy społecznej zapakowane dary dla ubogich rodzin będących pod opieką ośrodka. 	<p>Nawiązanie stałej współpracy pomiędzy ośrodkiem pomocy społecznej a przedszkolem jest bardzo przydatne z punktu widzenia obu stron. Dzieci uczą się empatii, a ośrodek ma dodatkowe wsparcie dla swoich działań. Warto kontynuować rozpoczętą współpracę z tą instytucją.</p>

- Ilustracja dźwiękowa z wykorzystaniem instrumentów perkusyjnych i przedmiotów dźwiękonaśladowczych – *Cztery pory roku*.
Instrumenty perkusyjne, przedmioty dźwiękonaśladowcze: kołatki, dzwonki, klawesy, guiro, marakasy, torebki foliowe, janczary, trójkąt, obrazki przedstawiające pory roku.
Dzieci siedzą na dywanie w dużym kole. N. rozkłada na środku koła instrumenty perkusyjne i przedmioty dźwiękonaśladowcze. N. po kolei pokazuje dzieciom obrazki przedstawiające pory roku. Zadaniem dzieci jest dobranie odpowiednich instrumentów perkusyjnych i przedmiotów dźwiękonaśladowczych, które dźwiękiem ilustrują określoną porę roku.
Przykłady:
 - wiosna i lato: kołatki (bociany), gliniane ptaszki, dzwonki (glissando – strumień), klawesy (dzięcioł, guiro – tarki (żaby), marakasy (muchy, pszczoły) itp.,
 - jesień: pocieranie torebkami foliowymi (spacer po liściach), marakasy (szum wiatru),
 - zima: janczary (jazda saniami), trójkąt (padający śnieg), guiro (skrzypiący śnieg).
- Śpiewanie piosenki *Niech się spełnią marzenia*, powtórzenie zabawy ruchowej przy piosence (przewodnik, cz. 2, s. 193).
- Akompaniament do piosenki *Niech się spełnią marzenia* na instrumentach perkusyjnych.
Instrumenty perkusyjne: marakasy, klawesy, talerze, trójkąty.
N. wybiera do zespołu instrumentalnego kilkoro dzieci. Rozdaje marakasy, klawesy i trójkąty. Jedno dziecko otrzymuje talerze. Zespół instrumentalny stoi w szeregu w kolejności: marakasy, klawesy, talerze, trójkąty. Pozostałe dzieci siedzą na dywanie, obserwują grające dzieci i śpiewają piosenkę.
- W pierwszej części zwrotki (takty 1.–4.) dzieci grają w pulsie ćwierćnutowym na marakasach i klawesach.
- Na słowa: *Kiedy północ nadejdzie...* (takty 5.–8.) dzieci grają w pulsie półnutowym na talerzach.
- W czasie refrenu (takty 9.–12.) dzieci grają w pulsie ćwierćnutowym na trójkątach.
Po zakończeniu piosenki następuje zamiana. N. wybiera następnie dzieci do zespołu instrumentalnego. Zabawa trwa tak długo, aż wszystkie dzieci zagrają na instrumentach akompaniament do piosenki.

Notatki

Notatki

Notatki

Notatki

Notatki
